

Zuid-West 380 kV Oost

Versie	inpassingsplan
Datum	18 november 2021
Status	ontwerp

Colofon

IMRO

NL.IMRO.0000.EZip15ZW380oost-0001

Inhoud

1	Inleiding—6
1.1	Aanleiding—6
1.2	Samenhang inpassingsplannen Zuid West 380kV—8
1.3	Het tracé van Zuid-West 380 kV Oost—9
1.4	Planvorm en vigerende bestemmingsplannen—10
1.5	Het inpassingsplan en de Rijkscoördinatierегeling—13
1.6	Leeswijzer—16
2	Nut en noodzaak nieuwe hoogspanningsverbinding—17
2.1	Ontwikkelingen in de energiesector—17
2.2	Landelijke 380 kV-ring in Nederland—17
2.3	Energieproductie in Zeeland—18
2.4	Knelpunten in het transport naar het achterland—19
2.5	Oplossing—20
3	Proces en totstandkoming tracé—22
3.1	Inleiding—22
3.2	Voorgeschiedenis—23
3.3	Ontwerp van de alternatieven—23
3.4	Voorkeursalternatief 2011—25
3.5	Discussie over de alternatieven—25
3.6	Actualisatie van de alternatieven—27
3.7	Geactualiseerde alternatieven en varianten en meest milieuvriendelijk alternatief—31
3.8	Bepalen Meest milieuvriendelijke alternatief (MMA)—32
3.9	Voorgenomen tracé 2017—33
3.10	Uitwerking van het voorkeursalternatief—35
3.11	Voorkeurstracé—36
3.11.1	Masttype—39
3.11.2	Geoptimaliseerde VKA 2020—40
3.11.3	Uitwerkingsgebied 1: Rilland-Markiezaat—41
3.11.4	Uitwerkingsgebied 2: Brabantse Wal—41
3.11.5	Uitwerkingsgebied 3: Bergen op Zoom—43
3.11.6	Uitwerkingsgebied 4: Roosendaal-Halderberge—44
3.11.7	Uitwerkingsgebied 5: Oud Gastel-Standaardbuiten—45
3.11.8	Uitwerkingsgebied 6: Moerdijk-Zevenbergschen Hoek—46
3.11.9	Uitwerkingsgebied 7: Hooge Zwaluwe—48
3.11.10	Uitwerkingsgebied 8: Geertruidenberg—49
3.11.11	Uitwerkingsgebied 9: 's Gravenmoer—50
3.11.12	Uitwerkingsgebied 10: Bosroute—50
4	Toelichting op tracé—53
4.1	Inleiding—53
4.2	Traceringsprincipes—53
4.3	Tracébeschrijving—54
4.3.1	Rilland-Roosendaal—54
4.3.2	Roosendaal-Moerdijk—56
4.3.3	Moerdijk-Geertruidenberg—57
4.3.4	Geertruidenberg-Tilburg—59
4.4	Aansluiting 150 kV-stations—60

- 4.5 150 kV opstijgpunten en ondergrondse 150 kV-verbindingen—62
- 4.6 Masttype—64
- 4.7 Opstijgpunten—67
- 4.8 Tijdelijke verbindingen—69

5 Ruimtelijk beleid—71

- 5.1 Rijksbeleid—71
  - 5.1.1 Nationale omgevingsvisie (NOVI)—71
  - 5.1.2 Besluit algemene regels ruimtelijke ordening—72
  - 5.1.3 Beleidsadvies inzake hoogspanningslijnen en het magneetveld (2005)—73
- 5.2 Provinciaal beleid—75
  - 5.2.1 Omgevingsplan Zeeland (2018)—75
  - 5.2.2 Omgevingsverordening Zeeland (2018)—76
  - 5.2.3 Omgevingsvisie Noord-Brabant—76
  - 5.2.4 Interim omgevingsverordening Noord-Brabant—76
- 5.3 Conclusie—77

6 Onderzoek—78

- 6.1 Inleiding—78
- 6.2 Leefomgeving: magneetvelden—79
  - 6.2.1 Toetsingskader—79
  - 6.2.2 Effecten voorkeurstracé—79
  - 6.2.3 Conclusie—81
- 6.3 Landschap en cultuurhistorie—82
  - 6.3.1 Toetsingskader—82
  - 6.3.2 Huidige situatie—83
  - 6.3.3 Effecten voorkeurstracé—83
  - 6.3.4 Conclusie—87
- 6.4 Natuur—87
  - 6.4.1 Toetsingskader—87
  - 6.4.2 Huidige situatie—88
  - 6.4.3 Effecten voorkeurstracé—91
  - 6.4.4 Conclusie—95
- 6.5 Water—95
  - 6.5.1 Toetsingskader—95
  - 6.5.2 Waterparagraaf—96
  - 6.5.3 Conclusie—96
- 6.6 Bodem, archeologie en aardkundige waarden—97
  - 6.6.1 Toetsingskader—97
  - 6.6.2 Referentiesituatie—99
  - 6.6.3 Effecten voorkeurstracé—101
  - 6.6.4 Conclusie—103
- 6.7 Geluid—103
  - 6.7.1 Toetsingskader—103
  - 6.7.2 Effecten voorkeurstracé—104
  - 6.7.3 Conclusie—105
- 6.8 Veiligheid, kabels en leidingen—105
  - 6.8.1 Toetsingskader—105
  - 6.8.2 Effecten voorkeurstracé en conclusie—106
- 6.9 Tijdelijke verbindingen—107
  - 6.9.1 Magneetveldzone—108
  - 6.9.2 Landschap—108
  - 6.9.3 Natuur—108
  - 6.9.4 Bodem en water—109
  - 6.9.5 Archeologie—109

7	Juridische planbeschrijving—110
7.1	Inleiding—110
7.2	Toepassing Rijkscoördinatierегeling—110
7.3	Toelichting opzet Rijksinpassingsplan—111
7.4	Plangebied van het inpassingsplan—112
7.5	Toelichting op de bestemmingen—113
7.6	Toelichting op algemene regels—115
7.7	Coördinatie uitvoeringsbesluiten—118
7.8	Procedure voor provinciale inpassingsplannen en bestemmingsplannen—119
8	Uitvoerbaarheid—121
8.1	Economische uitvoerbaarheid—121
8.2	Aankoopbeleid—121
8.3	Schadebeleid—121
8.4	Beschikbaarheid gronden—126
8.5	Procedurele uitvoerbaarheid—127
8.6	Conclusie—127
9	Maatschappelijke uitvoerbaarheid—128
9.1	Proces voorafgaand aan het inpassingsplan—128
9.2	Overleg met besturen en instanties—128
9.3	Zienswijzen—128
9.4	Beroep—128
1	Inleidende regels—131
1.1	Artikel 1 Begrippen—131
1.2	Artikel 2 Wijze van meten—134
2	Bestemmingsregels—135
2.1	Artikel 3 Bedrijf - Nutsbedrijf—135
2.2	Artikel 4 Bedrijf - Opstijgpunt—136
2.3	Artikel 5 Leiding - Hoogspanningsverbinding voorlopig—137
2.4	Artikel 6 Leiding - Hoogspanning 150 kV-ondergronds—140
2.5	Artikel 7 Leiding - Hoogspanning 380 kV-ondergronds—143
2.6	Artikel 8 Leiding - Hoogspanningsverbinding 150/380 kV—146
2.7	Artikel 9 Leiding - Hoogspanningsverbinding 380 kV—149
3	Algemene regels—152
3.1	Artikel 10 Antidubbeltelregel—152
3.2	Artikel 11 Algemene bouwregels—153
3.3	Artikel 12 Algemene gebruiksregels—154
3.4	Artikel 13 Algemene aanduidingsregels—156
3.5	Artikel 14 Algemene afwijkingsregels—159
3.6	Artikel 15 Verhouding met bestemmingsplannen—160
3.7	Artikel 16 Overige regels—161
4	Overgangs- en slotregels—162
4.1	Artikel 17 Overgangsrecht—162
4.2	Artikel 18 Slotregel—163

toelichting

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Om de levering van stroom in de toekomst te kunnen garanderen, is er behoefte aan uitbreiding van het bestaande elektriciteitsnet. Een van de projecten die hier aan bij moet dragen is de realisatie van een nieuwe 380 kV-verbinding tussen Borssele en de landelijke ring bij Tilburg: Zuid-West 380 kV (ZW380). Deze verbinding transporteert elektriciteit van de productielocaties in Zeeland en op zee naar Tilburg, waar verder transport via de landelijke 380 kV-ring plaatsvindt. De aanleg van de nieuwe hoogspanningsverbinding is nodig om nu en in de toekomst te kunnen voldoen aan de wettelijke eisen voor leveringszekerheid van elektriciteit.

De nieuwe verbinding loopt van Borssele via Rilland naar Tilburg. In eerste instantie was dit één groot project. De bouw van het nieuwe 380 kV-hoogspanningsstation bij Rilland bracht hier verandering in. Over het westelijke deel van de verbinding, tussen Borssele en Rilland, heeft al besluitvorming plaatsgevonden. Dit gedeelte van de verbinding (Zuid-West 380 kV-West of ZW380 West) wordt momenteel gebouwd. Ook de besluitvorming over het nieuwe 380 kV-hoogspanningsstation ten noorden van Tilburg en de realisatie hiervan wordt momenteel afzonderlijk voorbereid. Dit station is namelijk zo snel mogelijk nodig om de verwachte ontwikkeling van de netbelasting en de duurzame productie van elektriciteit in Brabant op te kunnen vangen.

In Noord-Brabant lopen elektriciteitstransporten vanuit het westen - vanuit Zeeland en de productielocaties rond Moerdijk en Geertruidenberg - naar het oosten, waar een grote elektriciteitsvraag is, zoals bij Tilburg en Eindhoven. Het elektriciteitsnetwerk in Noord-Brabant, waarover deze transporten plaatsvinden, bestaat uit een 150 kV-net, waarin de 150 kV-stations met meerdere verbindingen aan elkaar gekoppeld zijn. Het 150 kV-net is op twee locaties in Noord-Brabant gekoppeld aan het 380 kV-net, namelijk op de 380 kV-hoogspanningsstations in Geertruidenberg en Eindhoven. Het 380 kV-net tussen Geertruidenberg en Eindhoven heeft in principe ruimte om deze transporten te faciliteren. Op het 380 kV-net is echter sprake van hoge weerstand, veroorzaakt door de 380/150 kV-transformatoren op de stations. Aangezien elektriciteit de weg van de minste weerstand volgt, volgt de elektriciteit daarom het 150 kV-net en niet het 380 kV-net. Als gevolg hiervan wordt het 150 kV-net te zwaar belast. Om dit knelpunt op te lossen en de levering van elektriciteit in Noord-Brabant te kunnen blijven garanderen, is uitbreiding van het elektriciteitsnet noodzakelijk. Het versterken van het 150 kV-net in Noord-Brabant door extra 150 kV-verbindingen aan te leggen vergt niet alleen veel nieuwe verbindingen, maar leidt ook tot problemen voor de

kortsluitvastheid op de bestaande 150 kV-hoogspanningsstations: zij zijn onvoldoende bestand tegen mogelijke beschadiging van het hoogspanningsnet in geval van kortsluiting. Dit is daarom geen robuuste en toekomstvaste oplossing. Het realiseren van een nieuw 380 kV-hoogspanningsstation bij Tilburg, inclusief een koppeling met het 150 kV-net, biedt de mogelijkheid om een netsplitsing te creëren tussen Geertruidenberg en Eindhoven. De elektriciteit loopt dan direct naar het 380 kV-net en niet langer via de 150 kV-verbinding voor doorgaande transporten van Geertruidenberg naar Eindhoven. Dit is een robuuste en toekomstvaste oplossing. Tilburg is een geschikte locatie voor dit nieuwe 380 kV-hoogspanningsstation, vanwege de centrale ligging tussen Eindhoven en Geertruidenberg en omdat het 150 kV-net en het 380 kV-net hier dicht bij elkaar liggen. De locatiekeuze is ook ingegeven door de toekomstige aansluiting van de verbinding Zuid West 380 kV oost (Rilland-Tilburg) op dit nieuwe 380 kV-hoogspanningsstation. Aanvankelijk maakte het 380 kV-station bij Tilburg projectmatig deel uit van de verbinding Zuid West 380 kV Oost. De verbinding kan naar verwachting in 2030 in gebruik worden genomen. Omdat de knelpunten in het Brabantse 150 kV-net al eerder kunnen optreden, is in januari 2020 besloten om de besluitvorming over het 380 kV-station bij Tilburg onder te brengen in een aparte procedure onder de Rijkscoördinatieregeling, met een zelfstandig inpassingsplan en een eigen besluitvormingstraject. Hierdoor kan dit station naar verwachting in 2025 gereed zijn.

Om de hoogspanningsverbinding tussen het nieuwe 380 kV-hoogspanningsstation bij Rilland en het nieuwe 380 kV-hoogspanningsstation bij Tilburg mogelijk te maken, wordt een Rijksinpassingsplan voorbereid door de staatssecretaris*) van Economische Zaken en Klimaat (EZK) en de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) voor het oostelijk gedeelte van de verbinding (Zuid-West 380 kV-Oost of ZW380 Oost).

*) Tot 12 juli 2021 was de minister van Economische Zaken en Klimaat verantwoordelijk voor het project Zuid-West 380 kV Oost. Sinds die datum ligt deze verantwoordelijkheid bij de staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat-Klimaat en Energie.

1.2

Samenhang inpassingsplannen Zuid West 380kV

Het project Zuid West 380 kV is het overkoepelende project dat betrekking heeft op de realisatie van de hoogspanningsverbinding tussen Borssele en Tilburg. Het tracé is circa 78 km lang. Hieronder vallen ook de uitbreiding en de realisatie van de verschillende hoogspanningsstations in Borssele, Rilland en Tilburg. Om de ontwikkeling mogelijk te maken, zijn verschillende inpassingsplannen opgesteld. Deze plannen hebben wel samenhang maar zijn onafhankelijk van elkaar leesbaar en hebben elk een eigen besluitvormingstraject doorlopen.

Hoogspanningsstation Rilland

Het eerste besluit voor het project betreft de ontwikkeling van het hoogspanningsstation in Rilland. De vaststelling van het inpassingsplan voor het hoogspanningsstation heeft plaatsgevonden op 8 oktober 2015. Dit inpassingsplan voorziet in de realisatie van het nieuwe hoogspanningsstation bij Rilland, waarbij is voorzien in een aansluiting op het (destijds) bestaande hoogspanningsnet. Dit plan is onherroepelijk.

Hoogspanningsverbinding Zuid West 380 kV West

De verbinding tussen het hoogspanningsstation in Borssele en Rilland is vastgelegd in een inpassingsplan dat is vastgesteld op 17 oktober 2018. Dit inpassingsplan voorziet in de uitbreiding van het hoogspanningsstation bij Borssele, de realisatie van de nieuwe verbinding tussen Borssele en Rilland, het wegbestemmen van de bestaande 380 kV-verbinding door de Zak van Beveland en de aansluiting van de nieuwe verbinding op het nieuwe hoogspanningsstation in Rilland. Dit plan is onherroepelijk.

Hoogspanningsstation Tilburg

Voor het nieuwe hoogspanningsstation in Tilburg wordt een aparte procedure doorlopen. In een inpassingsplan wordt de realisatie van het nieuwe hoogspanningsstation bij Tilburg mogelijk gemaakt, inclusief de aansluiting van het station op het bestaande hoogspanningsnet. De procedure voor het inpassingsplan start in 2022.

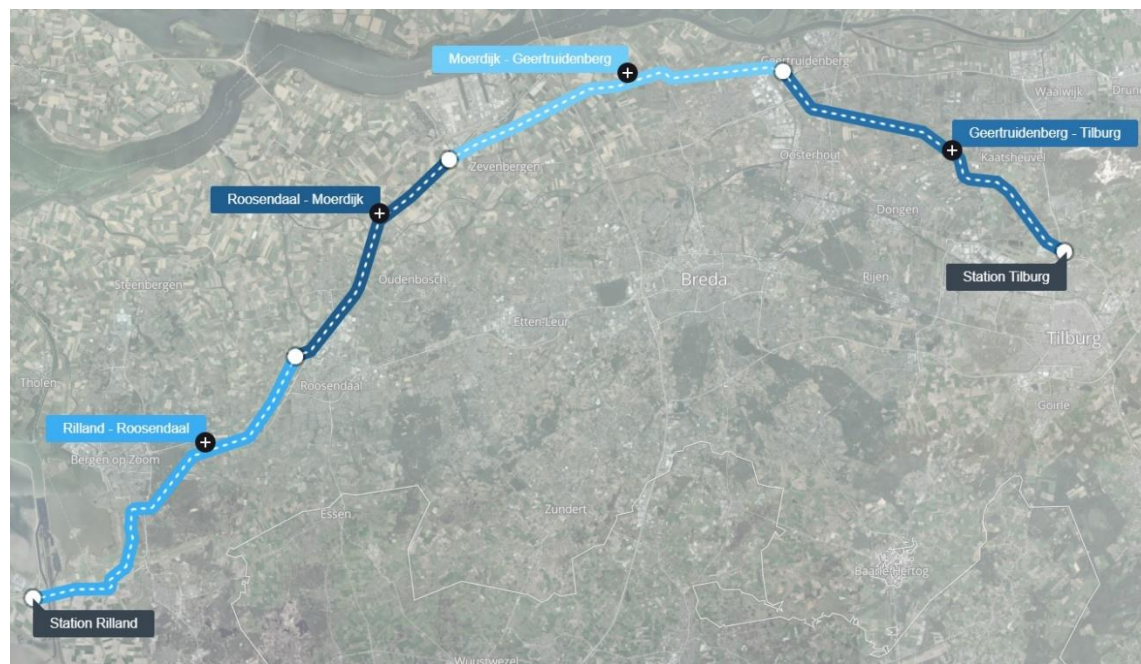
Hoogspanningsverbinding Zuid West 380 kV Oost

Voor de verbinding tussen Rilland en Tilburg is het voorliggende inpassingsplan opgesteld. Dit inpassingsplan doorloopt zijn eigen procedure. Het inpassingsplan voorziet in de realisatie van de nieuwe verbinding tussen Rilland en Tilburg, alsmede in de aansluiting op het hoogspanningsstation in Rilland, de aanpassingen aan verschillende 150 kV-stations en 150 kV-verbindingen en de aansluiting op het nieuwe hoogspanningsstation in Tilburg.

Met de vaststelling en het onherroepelijk worden van deze 4 verschillende inpassingsplannen is het hele project Zuid West 380 kV juridisch-planologisch mogelijk gemaakt.

1.3 Het tracé van Zuid-West 380 kV Oost

Het inpassingsplan heeft betrekking op het nieuwe 380 kV-hoogspanningstracé tussen Rilland en Tilburg. Dit tracé loopt in hoofdlijnen van Rilland via Bergen op Zoom, Roosendaal, Oud Gastel, Standdaarbuiten, Zevenbergen, Zevenbergschen Hoek, Hooge Zwaluwe, Geertruidenberg, Oosterhout en 's Gravenmoer naar Tilburg. In figuur 1.1 is de ligging van het nieuwe 380 kV-hoogspanningstracé weergegeven. In Hoofdstuk 4 wordt een uitgebreide beschrijving van het tracé gegeven. Een visualisatie en kaart van het tracé is tevens opgenomen in de Projectatlas. Deze zijn te raadplegen via: <https://ten.projectatlas.app/zuid-west-380kV-oost>.

Figuur 1.1 Ligging tracé (bron: TenneT)

Naast het tracé van de nieuwe 380 kV-hoogspanningsverbinding omvat het project:

- de reconstructie van de bestaande 380 kV-hoogspanningsverbinding Geertruidenberg-Rilland nabij Oud Gastel en Standdaarbuiten, alsmede nabij Hooge Zwaluwe;
- de reconstructie van de bestaande 380 kV-hoogspanningsverbinding Geertruidenberg-Eindhoven in de gemeente Loon op Zand;
- de aansluiting van de 150 kV-hoogspanningsverbindingen op de 150 kV-stations;
- de aanpassing van de bestaande 150 kV-stations Zevenbergschen Hoek en Oosteind;

- tijdelijke hoogspanningsverbindingen.

In Hoofdstuk 4 van deze toelichting zijn deze onderwerpen nader beschreven.

Reconstructie: Het opnieuw aanleggen van een hoogspanningsverbinding.

1.4 Planvorm en vigerende bestemmingsplannen

Het tracé ZW380 Oost loopt over het grondgebied van de gemeenten Reimerswaal, Woensdrecht, Bergen op Zoom, Roosendaal, Halderberge, Moerdijk, Drimmelen, Geertruidenberg, Oosterhout, Dongen, Loon op Zand en Tilburg. De geldende bestemmingsplannen en beheersverordening voorzien niet in de mogelijkheid van de realisatie van de hoogspanningsverbinding Rilland-Tilburg. Daarom is voorliggend inpassingsplan opgesteld, zodat het initiatief is voorzien van een goede juridisch-planologische regeling. Zie ook Hoofdstuk 7 van deze toelichting.

Met dit plan wordt door het toevoegen van een dubbelbestemming aan de bestemmingen in de geldende bestemmingsplannen en beheersverordening de nieuwe verbinding mogelijk gemaakt. De verbinding wordt mogelijk gemaakt door middel van een dubbelbestemming waarin een bovengrondse 380 kV-verbinding mogelijk is dan wel een gecombineerde bovengrondse 380/150 kV-verbinding. Op het gedeelte van de verbinding tussen knooppunt Markiezaat en buurtschap Zoomvliet wordt de nieuwe 380 kV-verbinding als ondergrondse 380 kV-verbinding aangelegd en als zodanig bestemd.

Combineren: Over een groot deel van de verbinding hebben de 380 kV-verbinding en de 150 kV-verbinding hetzelfde tracé. Deze verbindingen worden dan gecombineerd. Dat betekent dat de geleiders van de nieuwe 380 kV- en de bestaande 150 kV-verbindingen in één mast worden gehangen.

Voorts zijn in het plan nieuwe ondergrondse 150 kV-verbindingen opgenomen die vanaf de gecombineerde 380/150 kV-verbinding de bestaande 150 kV-stations aansluiten, of om een ondergrondse 150 kV-verbinding te maken tussen twee hoogspanningsstations.

Daarnaast is op een aantal locaties met een enkelbestemming een nieuwe functie mogelijk gemaakt die de bestaande bestemming ter plaatse 'vervangt' of wijzigt. Deze enkelbestemming is bijvoorbeeld opgenomen ter plaatse van (de uitbreiding van) het 150 kV-station Zevenbergschen Hoek, de uitbreiding van het 150 kV-station Oosteind, en ter plaatse van de nieuwe 380 kV-, 380/150 kV- en 150 kV-opstijppunten.

Het plan voorziet eveneens in tijdelijke verbindingen voor de aanlegfase. Voor de gebruiksfase voorziet het plan verder in de mogelijkheid en verplichting om

maatregelen te nemen ten behoeve van de landschappelijke inpassing van de verbinding en compensatie voor de doorsnijding van Natuurnetwerk Nederland. Ten slotte voorziet het plan ook in een aanduiding voor het verwijderen van bestaande dubbelbestemmingen voor de te verwijderen verbindingen.

Zie voor een nadere toelichting op de bestemmingen Hoofdstuk 7.

Vigerende bestemmingsplannen

Ter plaatse van het inpassingsplan gelden momenteel de onderstaande bestemmingsplannen, inpassingsplan en beheersverordening:

gemeente	bestemmingsplan/beheersverordening	vastgesteld
Reimerswaal	Buitengebied 2019	17 december 2019
	Inpassingsplan Hoogspanningsstation Rilland	9 oktober 2015
Woensdrecht	Buitengebied 2019	23 januari 2019
Bergen op Zoom	Buitengebied Zuid	16 juli 2015
	Buitengebied Oost	14 februari 2019
	Buitenplaats Bergen op Zoom	28 februari 2018
Roosendaal	Buitengebied Wouw	21 augustus 2012
	Buitengebied Roosendaal Nispen	2 november 2016
	Borchwerf I	3 oktober 2012
	Borchwerf II veld C en F	29 oktober 2012
Halderberge	Borchwerf II	20 juni 2013
	Eerste herziening Buitengebied Halderberge	14 december 2017
	Borchwerf II	20 juni 2013
Moerdijk	Herziening Buitengebied Halderberge	22 september 2011
	Buitengebied Moerdijk	1 maart 2018
	Zeehaven- en Industrierrein Moerdijk	18 januari 2018
Drimmelen	Golfbaan Moerdijk	25 januari 2012
	Stationsgebied Lage Zwaluwe	22 september 2005
	Inpassingsplan Windenergie A16 (partiële herziening)	13 september 2019
	Buitengebied, Veegplan 1	1 februari 2018
Geertruidenberg	Hoge Zwaluwe	28 januari 2018
	Gasthuiswaard	26 mei 2015
Oosterhout	Buitengebied	28 september 2016
	Buitengebied	28 augustus 2014
Dongen	Buitengebied	5 juli 2018
	's-Gravenmoer Dorp	5 juli 2018
Waalwijk	Buitengebied	9 december 2010
Loon op Zand	Buitengebied	29 december 2016
	Wereld van de Efteling	19 september 2019
Tilburg	Lobelia-Spinder-Rugdijk	10 september 2013
	Bedrijventerrein Spinder	29 augustus 2017
	De Zandleij 2012	19 juni 2014

Daarnaast geldt voor de aanpassing van de A27 bij Geertruidenberg een tracébesluit.

1.5 Het inpassingsplan en de Rijkscoördinatieregeling

Inpassingsplan en andere besluiten

Het inpassingsplan is het besluit waarin het tracé van de 380 kV-verbinding planologisch wordt vastgelegd. Dat het besluit over de ruimtelijke inpassing van nieuwe hoogspanningsverbindingen wordt genomen in één of meerdere inpassingsplannen, volgt uit artikel 20a, eerste lid, van de Elektriciteitswet 1998. Een inpassingsplan is vergelijkbaar met een bestemmingsplan. Het inpassingsplan maakt na vaststelling deel uit van het onderliggende bestemmingsplan. In het inpassingsplan wordt in elk geval het tracé bepaald. Daarnaast kunnen er randvoorwaarden voor de uitvoering worden opgenomen.

Zowel voor de aanleg, als voor de instandhouding van de hoogspanningsverbinding, zijn uitvoeringsbesluiten (vergunningen, ontheffingen en dergelijke) vereist, die worden verleend door Rijk, provincie, gemeenten en andere overheden. Alle gekoppelde uitvoeringsbesluiten staan hierna in de tabel beschreven. In artikel 20a, eerste lid van de Elektriciteitswet 1998 is bepaald dat voor de besluitvorming over uitbreidingen van het landelijk hoogspanningsnet niet alleen een inpassingsplan wordt vastgesteld (de planologische module) maar ook de uitvoeringsmodule van de Rijkscoördinatieregeling wordt gebruikt. Dat betekent dat de Minister van Economische Zaken en Klimaat (EZK), samen met de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) het inpassingsplan vaststelt en als coördinerend Minister, de besluitvorming coördineert en onder meer de beslistermijnen bepaalt. De verschillende bevoegde bestuursorganen blijven verantwoordelijk voor het nemen van hun besluiten en de inhoud daarvan. Bij toepassing van de Rijkscoördinatieregeling wordt de uniforme openbare voorbereidingsprocedure uit Afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht gevolgd. Dat betekent dat eerst (voor de te coördineren besluiten) een ontwerp wordt opgesteld en ter inzage wordt gelegd, waarop een ieder zienswijzen kan indienen. De ingediende zienswijzen worden in de Nota van Antwoord Zienswijzen samengevat en voorzien van een reactie. Daar waar nodig en mogelijk wordt het inpassingsplan gewijzigd ten opzichte van het ontwerp inpassingsplan. Hetzelfde geldt voor de uitvoeringsbesluiten. Daarna worden de besluiten vastgesteld en kan beroep worden ingesteld bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna: ABRvS).

Gelet op de aard en omvang van het tracé zullen er meerdere modules worden doorlopen. Het besluit over het Inpassingsplan zal als eerste worden genomen. In een tweede module komen de uitvoeringsbesluiten (zoals de Omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen, de Watervergunning en Wbr-vergunning) aan de orde.

In de volgende tabel staan de gekoppelde uitvoeringsbesluiten beschreven.

nr.	bevoegd gezag	vergunning
1.	Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV)	Vergunning Wet Natuurbescherming (effecten op Natura 2000-gebieden)
2.	Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK)	Ontheffing Wet Natuurbescherming (verstoren van beschermde soorten)
3.	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (RWS)	Vergunning Wet Beheer Rijkswaterstaatswerken (Wbr)
4.	Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (ProRail)	Vergunning Spoorwegwet
7.	Gemeente Reimerswaal	Omgevingsvergunning
8.	Gemeente Woensdrecht	Omgevingsvergunning
9.	Gemeente Bergen op Zoom	Omgevingsvergunning
10.	Gemeente Roosendaal	Omgevingsvergunning
11.	Gemeente Halderberge	Omgevingsvergunning
12.	Gemeente Moerdijk	Omgevingsvergunning
13.	Gemeente Drimmelen	Omgevingsvergunning
14.	Gemeente Geertruidenberg	Omgevingsvergunning
15.	Gemeente Oosterhout	Omgevingsvergunning
16.	Gemeente Dongen	Omgevingsvergunning
17.	Gemeente Waalwijk	Omgevingsvergunning
18.	Gemeente Loon op Zand	Omgevingsvergunning
19.	Gemeente Tilburg	Omgevingsvergunning
20.	Waterschap Scheldestromen	Watervergunning
21.	Waterschap Brabantse Delta	Watervergunning
22.	Waterschap De Dommel	Watervergunning

Procedure milieueffectrapportage

Een milieueffectrapportage dient om de milieueffecten van een voorgenomen besluit in beeld te brengen zodat het milieu een volwaardige rol kan spelen in de besluitvorming. 'Milieueffecten' zijn daarbij effecten op zowel de mens (veiligheid, gezondheid, hinder) als de leefomgeving (bodem en water, natuur, landschap en archeologie). De resultaten van het onderzoek worden neergelegd in een milieueffectrapport (MER). Het Besluit milieueffectrapportage (Besluit m.e.r) bepaalt voor welke activiteiten en welke plannen en besluiten een MER moet worden opgesteld (zie verder ook paragraaf 5.5). Het opstellen van een MER is verplicht voor een besluit over een bovengrondse hoogspanningsverbinding met een spanning van 220 kV of meer en een lengte van meer dan 15 km.

Voor ZW380 is in de Startnotitie (mei 2009) en de Richtlijnen (augustus 2009) uitgegaan van één MER en één inpassingsplan voor het gehele tracé van Borssele naar de ring bij Tilburg. De toenmalige ministers van EZ en IenM hebben op 6 mei 2014 (kenmerk: DGETM-EM/14075100) te kennen gegeven dat er twee inpassingsplannen worden gemaakt: één voor het tracédeel Borssele-Rilland (ZW380 West) en één voor het tracédeel Rilland-Tilburg (ZW380 Oost). Tussen de twee tracédelen is (inmiddels) het nieuwe 380 kV-station Rilland gebouwd.

Doordat de planologische besluitvorming voor ZW380 gesplitst is, is ook het MER in twee delen gesplitst. Voor ZW380 Oost is derhalve een apart MER opgesteld. Daarbij zijn de uitgangspunten uit de Startnotitie gehandhaafd opdat de onderlinge samenhang tussen ZW380 West en ZW380 Oost bewaard is gebleven. Op die wijze is voldaan aan de doelstelling van de m.e.r.-procedure en wordt in het MER voor ZW380 Oost voldoende milieu-informatie geboden om een besluit over het tracédeel Rilland-Tilburg te kunnen nemen.

Crisis- en herstelwet

Op 31 maart 2010 is de Crisis- en herstelwet (Chw) in werking getreden. Deze wet, die aanvankelijk tijdelijk was, heeft vanaf 25 april 2013 een permanent karakter gekregen. Doel van de wet is onder meer versnelling van projecten in het ruimtelijke domein, de economische crisis en haar gevolgen te bestrijden en een goed en duurzaam herstel van de economische structuur van Nederland te bevorderen. Op basis van artikel 1.1, eerste lid, onder a, in samenhang met Bijlage I, onderdeel 2.1 Chw is bij een inpassingsplan afdeling 2 van die wet van toepassing.

Als gevolg van de toepasselijkheid van de Chw gelden de onderstaande procedurele voorwaarden:

- gemeenten en andere niet tot de centrale overheid behorende overheden kunnen geen beroep instellen tegen het inpassingsplan, indien het inpassingsplan niet tot hen is gericht;
- de ABRvS doet binnen 6 maanden na afloop van de beroepstermijn uitspraak. Ook is de beroepsprocedure verder gestroomlijnd (geen pro forma beroep mogelijk).

Als gevolg van de toepasselijkheid van de Chw gelden de onderstaande procedurele voorwaarden:

- gemeenten en andere niet tot de centrale overheid behorende overheden kunnen geen beroep instellen tegen het inpassingsplan;

- het beroepsschrift dient meteen de gronden van beroep te bevatten (het indienen van een pro forma beroepsschrift is niet mogelijk en leidt tot niet-ontvankelijkheid van het beroep) en de ABRvS doet binnen 6 maanden na afloop van de beroepstermijn uitspraak.

1.6 Leeswijzer

Het voorliggende inpassingsplan bestaat uit de verbeelding (plankaart) en regels. De bestemmingen zijn geometrisch bepaald en worden digitaal verbeeld en vastgesteld. De bestemmingen gaan vergezeld van regels ten aanzien van bouwen en het gebruik. Deze regels bepalen de randvoorwaarden waarbinnen de verbinding kan worden aangelegd en gebruikt. De toelichting dient als onderbouwing van het plan en kent geen rechtstreeks bindende werking. In de toelichting komen de elementen terug zoals vereist op grond van artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro).

De toelichting is als volgt opgebouwd. Na dit inleidende hoofdstuk volgt in Hoofdstuk 2 de nut en noodzaak van de nieuwe verbinding. In Hoofdstuk 3 wordt vervolgens het proces van de totstandkoming van het tracé beschreven. Hoofdstuk 4 gaat vervolgens in op de tracébeschrijving. Hoofdstuk 5 bevat informatie over het Rijksbeleid en provinciaal beleid. Het toetsingskader voor de uitvoerbaarheid van het inpassingsplan en de resultaten van de onderzoeken die zijn uitgevoerd, zijn beschreven in Hoofdstuk 6. Hoofdstuk 7 bevat de juridische toelichting op de verbeelding en de regels. Hoofdstuk 8 gaat nader in op de uitvoerbaarheid van het inpassingsplan. Ten slotte staan in Hoofdstuk 9 een beschrijving van het artikel 3.1.1 Bro-overleg en van de maatschappelijke uitvoerbaarheid.

2 Nut en noodzaak nieuwe hoogspanningsverbinding

2.1 Ontwikkelingen in de energiesector

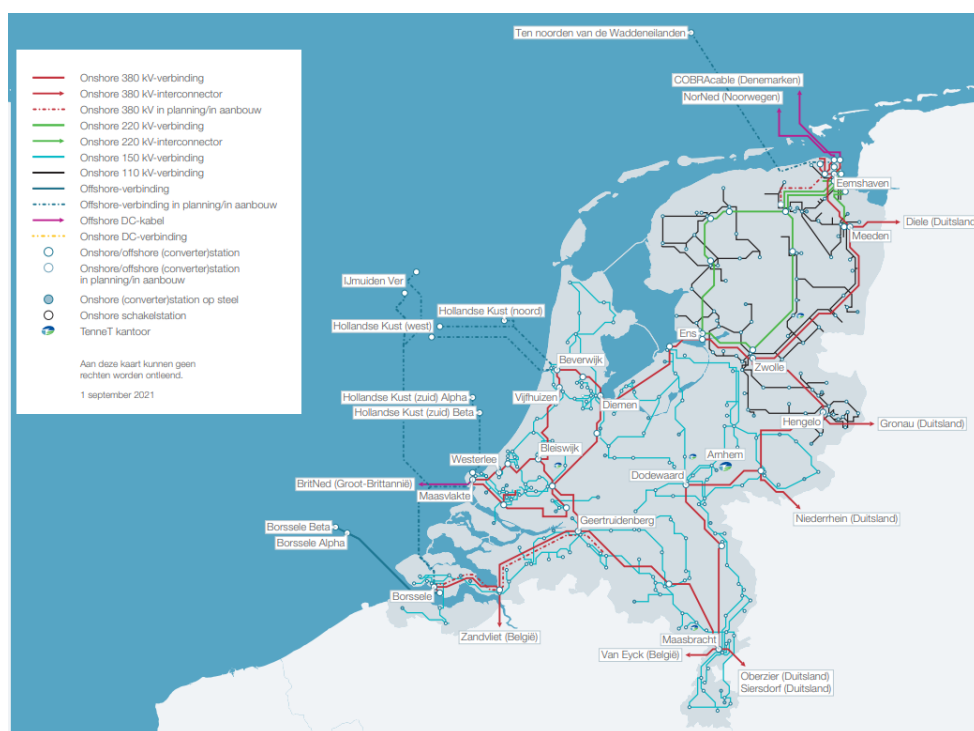
De energiesector is sterk in beweging. De vraag naar elektriciteit neemt toe. De Europese elektriciteitsmarkt raakt steeds meer geïntegreerd, waardoor steeds meer sprake is van één markt, en er vindt meer grensoverschrijdend elektriciteitstransport plaats. De transitie van fossiele brandstoffen naar hernieuwbare energiebronnen zoals wind- en zonne-energie is in volle gang. Lokaal opgewekte energie vervangt een deel van de vraag naar centraal opgewekte energie. Steeds meer consumenten worden ook producent. Omdat het aanbod van elektriciteit uit wind en zon niet constant is, moet altijd een bepaalde hoeveelheid conventioneel opgewekte elektriciteit beschikbaar zijn om de gewenste leveringszekerheid te kunnen garanderen.

Traditionele spelers in de energiemarkt passen zich op deze ontwikkelingen aan en krijgen in toenemende mate een centrale 'achtervang-functie'. Zij leveren elektriciteit voor het geval onvoldoende elektriciteit kan worden geleverd via hernieuwbare bronnen. Om de gewenste leveringszekerheid te realiseren, moet er niet alleen voldoende elektriciteit worden geproduceerd. Er moeten ook betrouwbare transportnetten met voldoende capaciteit aanwezig zijn, die de fluctuaties kunnen opvangen die optreden door variabele elektriciteitsopwekking. De landelijke infrastructuur van elektriciteitsnetten faciliteert hiermee de energietransitie en waarborgt de leveringszekerheid.

2.2 Landelijke 380 kV-ring in Nederland

Nederland beschikt over één van de meest betrouwbare landelijke elektriciteitsnetten ter wereld met een zeer hoge leveringszekerheid. TenneT is op grond van de Elektriciteitswet 1998 beheerder van het landelijke hoogspanningsnet. TenneT heeft de wettelijke taak om het landelijk hoogspanningsnetwerk in werking te hebben, te beheren, te onderhouden en de veiligheid en betrouwbaarheid te waarborgen. Ook is TenneT verantwoordelijk voor het herstellen, vernieuwen of uitbreiden van het netwerk.

Grootschalige energieopwekking op basis van fossiele brandstoffen vindt in Nederland vooral langs de kust plaats. Hier kunnen brandstoffen makkelijker worden aangevoerd en is voldoende koelwater beschikbaar. De locaties in Nederland waar elektriciteit feitelijk wordt opgewekt liggen relatief ver van de verbruikerscentra af. Daarom heeft TenneT een netconcept ontwikkeld met een landelijke ring van 380 kV-verbindingen in de nabijheid van de verbruikers in het midden en westen van Nederland en directe verbindingen van locaties van de elektriciteitsproductie naar de verbruikers of de landelijke 380 kV-ring. De ringstructuur maakt het mogelijk dat bij een storing bijna heel Nederland stroom kan blijven ontvangen. In figuur 2.1 is de ligging van de landelijke ring weergegeven.

Figuur 2.1 Ligging landelijke 380 kV-ring (Bron: TenneT)

Dit netconcept kan flexibel inspelen op de belasting van het net, de decentrale opwekking van energie, de ontwikkelingen van windenergie op zee en internationale uitwisseling over land en over zee.

2.3 Energieproductie in Zeeland

In Zeeland wordt meer energie geproduceerd dan wordt verbruikt. Er zijn twee nieuwe offshore windparken (Borssele Alpha en Beta) in gebruik genomen. Ook op land wordt windenergie geproduceerd. Daarnaast zullen de warmtekrachtcentrale in Terneuzen, de gascentrale SLOE en de kerncentrale Borssele nog voor langere tijd in Zeeland aanwezig zijn.

Op basis hiervan is de hoeveelheid elektriciteit berekend die getransporteerd moet worden door de omvang van de productie te verminderen met de elektriciteit die lokaal in Zeeland wordt afgenomen. Tabel 2.1 geeft hiervan het overzicht.

Tabel 2.1 Hoeveelheid te transporteren elektriciteit in 2020, in megawatt

	2020	2030
Wind op Zee	1400	1400
Duurzame opwekking op Land	790	2360
Warmtekrachtcentrale Terneuzen	440	440
SLOE-centrale	860	860
Kerncentrale Borssele	490	490
Maximale verbruik Zeeland	-820	-1200
Totaal te transporteren	3160	4350

Tabel 2.1 laat zien dat er in de provincie Zeeland aanmerkelijk meer elektriciteit wordt geproduceerd dan wordt verbruikt. Het overschot moet via het 380 kV-net naar het achterland worden afgevoerd. De transportbehoefte neemt nog verder met 2000 megawatt toe wanneer rond 2028 de helft van het Offshore windpark IJmuiden Ver op het 380 kV-net in Zeeland wordt aangesloten. De minister van EZK heeft op 25 november 2020 gekozen voor een voorkeursalternatief voor het Net op Zee IJmuiden Ver naar Borssele (kenmerk: DGKE-WO/20250327).

2.4 Knelpunten in het transport naar het achterland

Het hoogspanningsnetwerk vanuit Borssele wordt benut voor transport van de in Zeeland geproduceerde energie naar het achterland. Berekeningen laten zien dat er vanaf 2020 een knelpunt ontstaat, omdat de bestaande 380 kV-verbinding tussen Rilland en Geertruidenberg overbelast kan raken. Dit knelpunt ontstaat sinds het moment dat Wind op Zee in 2020 in bedrijf is gekomen. Het knelpunt wordt versterkt door duurzame opwekking op land, omdat de transportcapaciteit in het 150 kV-net van Zeeland naar Brabant ontoereikend is en de energie daarom naar het 380 kV-net wordt geleid.

Met de realisatie van Zuid-West 380 kV-West is het knelpunt in het deel van het hoogspanningsnet tussen Borssele en Rilland opgelost. Het knelpunt op de 380 kV-verbinding tussen Rilland en Geertruidenberg blijft echter bestaan. Op dit traject moet bij het uitvoeren van onderhoud aan één van de 380 kV-circuits van de bestaande 380 kV-verbinding Rilland-Geertruidenberg – conform de wet – rekening worden gehouden met uitval van het andere circuit. Wanneer dit gebeurt, is het 150 kV-net tussen Zeeland en Brabant niet in staat de opgewekte elektriciteit af te voeren: het raakt overbelast. Op dat moment komt de gewenste leveringszekerheid,

zoals beschreven in de Elektriciteitswet 1998, in gevaar.

De mate van overbelasting is afhankelijk van de totale hoeveelheid energie die wordt opgewekt in Zeeland, het lokale verbruik in Zeeland en de import /export met België. De omvang van het knelpunt neemt de komende jaren nog toe als gevolg van de voorziene groei van duurzame opwekking in Zeeland. Internationale afspraken staan niet toe dat het knelpunt op het buitenland mag worden afgewenteld. Er ontstaat ook ernstige overbelasting ingeval er sprake is van import vanuit België. Onderhoud kan dan alleen worden uitgevoerd met omvangrijke beperking van de productie in Zeeland. Het stilleggen van de energieproductie in Zeeland brengt echter hoge maatschappelijke kosten met zich mee.

2.5 Oplossing

Het knelpunt kan worden opgelost door de transportcapaciteit in het 380 kV-hoogspanningsnetwerk uit te breiden. In de provincie Zeeland is daarom gewerkt aan:

- aanpassingen van het 380 kV-station Borssele;
- een nieuw 380 kV-station Rilland.

Deze projecten zijn al gerealiseerd. Inmiddels is ook gestart met de aanleg van een nieuwe 380 kV-verbinding van Borssele naar Rilland (ZW 380 West). Vanaf het nieuwe 380 kV-station Rilland moet de energie naar de landelijke ring getransporteerd worden.

Er is bezien of de toepassing van een ander type geleider in de bestaande masten de transportcapaciteit van de bestaande verbinding Rilland-Geertruidenberg kan verhogen. Dit is het geval zolang er sprake is van export naar België, maar niet als er sprake is van import uit België. Ook het combineren van onderhoudswerkzaamheden aan het net met onderhoud aan een productie-eenheid biedt geen oplossing voor het knelpunt. De productie zou in zo'n geval tot circa een derde van de capaciteit beperkt moeten worden om de werkzaamheden aan de bestaande 380 kV-verbinding Rilland-Geertruidenberg uit te kunnen voeren. Dit is economisch niet verantwoord vanuit het oogpunt van de producenten.

Ook is onderzocht of de verhoging van de transportcapaciteit in het 150 kV-net van Zeeland en Brabant een oplossing kan bieden voor de tijdelijke transport- en onderhoudsknelpunten op de bestaande 380 kV-verbinding Rilland-Geertruidenberg. Het bestaande 150 kV-net in Brabant is echter 'vol' als gevolg van de productie in Borssele, Moerdijk en Geertruidenberg. De in dit gebied gelegen 150 kV-verbindingen bieden geen mogelijkheden meer voor verhoging van de transportcapaciteit. Uitbreiding van het 150 kV-net in Zeeland en Brabant is geen toekomst-vaste oplossing, omdat de transportcapaciteit van een 380 kV-verbinding

tot 8 keer hoger is dan die van een 150 kV-verbinding, waarmee in één keer op een efficiënte wijze de transportcapaciteit toekomst-fast wordt verhoogd.

Het is daarom noodzakelijk een nieuwe verbinding te realiseren om het overschot van de in Zeeland geproduceerde elektriciteit naar de landelijke 380 kV-ring te kunnen transporteren. Onderzocht is of aansluiting op de landelijke ring kan plaatsvinden bij het bestaande 380 kV-station in Geertruidenberg dat onderdeel is van de landelijke 380 kV-ring. Dit brengt echter een aantal nadelen met zich mee. Er ontstaat een overschrijding van de kortsluitvastheid* van de installatie op het station. Ook ontstaat met deze oplossing een té grote afhankelijkheid van het 380 kV-station Geertruidenberg voor de Zeeuwse elektriciteitsvoorziening. Aansluiten op de landelijke ring bij het 380 kV-station Geertruidenberg is daarom geen realistische optie.

*) De kortsluitvastheid van een component of samenstel van componenten (aanwezig in een hoogspanningsstation) bepaalt de maximaal toelaatbare kortsluitstroom en is van invloed op het maximaal vermogen dat op een hoogspanningsstation mag worden aangesloten. Een kortsluitstroom ontstaat bij een fout in het net en geeft blijvende schade als de componenten hier niet tegen bestand zijn.

Daarom wordt de elektriciteit getransporteerd naar het nieuw te bouwen 380 kV-station bij Tilburg, dat onderdeel is van de landelijke 380 kV-ring. Hiermee wordt een betere geografische spreiding gerealiseerd van de twee 380 kV-verbindingen naar Borssele treedt er geen overschrijding van de kortsluitvastheid van het 380 kV-station in Geertruidenberg op.

De ene verbinding betreft de huidige verbinding van Geertruidenberg – via 380 kV-station Rilland – naar Borssele. De andere verbinding betreft de nieuwe 380 kV-verbinding van Tilburg – via 380 kV-station Rilland – naar Borssele. Waarbij voorliggend Inpassingsplan ziet op het gedeelte van de nieuwe 380 kV-verbinding tussen 380 kV-station Rilland en het (nieuwe) 380 kV-station bij Tilburg. Dit biedt een toekomst-vaste oplossing voor de transport- en onderhoudsknelpunten op de bestaande 380 kV-verbinding Rilland-Geertruidenberg. Met de aansluiting op de landelijke ring bij Tilburg worden de geconstateerde knelpunten in het Brabantse 150 kV-net opgelost en worden investeringen in extra verbindingen in het 150 kV-net voorkomen.

Tilburg is een geschikte locatie voor deze koppeling vanwege de ontwikkeling van de elektriciteitsvraag in dit gebied, vanwege de centrale ligging tussen Eindhoven en Geertruidenberg en omdat het 150 kV-net en het 380 kV-net hier dicht bij elkaar liggen.

3 Proces en totstandkoming tracé

3.1 Inleiding

Het project ZW380 Oost kent een lange geschiedenis. In onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van de verschillende stappen die zijn gezet in het proces van de totstandkoming van het tracé. In de volgende paragrafen van dit hoofdstuk is het proces nader beschreven.

mei 2009	voornemen ministers nieuwe verbinding Borsele-Tilburg
najaar 2009	ontwerp eerste tracé-alternatieven
maart 2011	keuze Voorkeursalternatief door minister (VKA) 2011
2012-2014	technische uitwerking VKA 2011
mei 2014	splitsing Zuid-West 380 kV West (Zeeland) en Zuid-West 380 kV Oost (Brabant)
augustus 2014	heroverweging minister VKA 2011
februari 2015	verzoek minister aan regio voor alternatieven
augustus 2015	aanbieding alternatieven van Samenwerkende Overheden, instanties en bewoners(groepen) in de regio
2016-2017	uitwerking en onderzoek tracévarianten en alternatieven
maart 2017	presentatie geactualiseerde varianten (Paars, Blauw, Rood en Geel) en MMA 2017
mei 2017	advies Samenwerkende Overheden over varianten en Voorgenomen Tracé
juli 2017	vaststelling Voorgenomen Tracé door minister
september 2017	voorbereidingsbesluit Zuid-West 380 kV Oost (een voorbereidingsbesluit wordt genomen voor een periode van 1 jaar, in het kader van het project is elk jaar een verlenging van dit voorbereidingsbesluit genomen)
december 2017-april 2019	uitwerking Voorgenomen Tracé in uitwerkingsgebieden
juni 2019	advies Samenwerkende Overheden over uitwerkingsgebieden
september 2019	Tracékeuze door minister
februari 2020	besluit over masttype en extra verkabeling Bergen op Zoom
februari 2021	besluit tracéwijziging Bosroute

3.2 Voorgeschiedenis

Het project is gestart in 2009. In mei 2009 hebben de toenmalige ministers van Economische Zaken en Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer het voornemen om een nieuwe 380 kV-verbinding van Borssele naar Tilburg aan te leggen bekend gemaakt door een Startnotitie voor de milieueffectrapportage te publiceren. De toenmalige ministers hebben voor het opstellen van de richtlijnen advies gevraagd aan de onafhankelijke Commissie voor de milieueffectrapportage. Dit advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport is op 16 juli 2009 uitgebracht. De toenmalige ministers hebben het advies van de Commissie voor de milieueffectrapportage integraal overgenomen in de Richtlijnen voor het milieueffectrapport van augustus 2009. Aanvullend daarbij hebben de toenmalige ministers aangegeven dat, voor alle onderwerpen die niet in het advies van de Commissie voor de milieueffectrapportage zijn genoemd, de in de Startnotitie voorgestelde aanpak als richtlijn voor het milieueffectrapport geldt.

3.3 Ontwerp van de alternatieven

In de Startnotitie is een zoekgebied afgebakend waarbinnen alle tracés voor de nieuwe verbinding moeten liggen. Het tracé ligt tussen Rilland en Tilburg*. Het zoekgebied is bepaald door:

- bestaande en toekomstige belemmeringen voor de nieuwe hoogspanningsverbinding (waaronder bijvoorbeeld woonkernen en bos- en natuurgebieden die voor een tracé minder gunstig zijn);
- kansen voor bundeling van de nieuwe 380 kV-verbinding met de aanwezige 150 kV-verbindingen; en
- mogelijkheden voor de combinatie met bestaande hoogspanningsverbindingen en hoofdinfrastructuur (wegen en spoorwegen).

Met behulp van deze informatie is het gebied bepaald waarin de nieuwe hoogspanningsverbinding met zo min mogelijk complicaties en milieugevolgen kan worden gerealiseerd. Dit heeft geleid tot een gebied ten noorden van de Brabantse stedenrij. In dit gebied liggen weinig knelpunten en zijn kansen aanwezig om tracés te bundelen.

*) In SEV III was Geertruidenberg als mogelijk eindpunt van de nieuwe 380 kV-verbinding vastgelegd. Bij aanvang van de voorbereiding van ZWO380 zijn enkele oplossingen beschouwd voor de genoemde knelpunten. Daarbij is uit de analyse naar voren gekomen dat het overschot aan productie in Zeeland naar de landelijke 380 kV-ring moet worden getransporteerd. Aansluiting op de landelijke ring kan plaatsvinden bij het bestaande 380 kV-station Geertruidenberg of bij een nieuw aan te leggen station Tilburg; beide stations zullen onderdeel zijn van de landelijke 380 kV-ring. Aansluiting op het 380 kV-station Geertruidenberg veroorzaakt echter een overschrijding van de kortsluitvastheid van de installatie aldaar. Tevens ontstaat met deze oplossing een te grote afhankelijkheid van het 380 kV-station Geertruidenberg. Aansluiten op 380 kV-station Geertruidenberg is daarom geen realistische optie. Aansluiten op de landelijke hoogspanningsring bij Tilburg door de bouw van een nieuw 380 kV-station voldoet wel. Een nieuwe koppeling op de landelijke 380 kV-ring ter hoogte van Tilburg zorgt voor een betere geografische spreiding van de twee 380 kV-verbindingen naar Borssele en er treedt geen overschrijding van de kortsluitvastheid van de installatie op. Met de aansluiting op de landelijke ring bij Tilburg worden daarnaast de geconstateerde knelpunten in het Brabantse 150 kV-net opgelost en worden investeringen in extra verbindingen in het 150 kV-net voorkomen.

Bundelen: Waar mogelijk wordt het tracé van de nieuwe, grotendeels gecombineerde verbinding gebundeld met andere bestaande hoogspanningsverbindingen en bovenregionale hoofdinfrastructuur, zoals wegen en spoorwegen.

Binnen het zoekgebied zijn in het najaar 2009 diverse tracé-alternatieven getekend. Deze tracé-alternatieven zijn opgenomen in de notitie 'Tracé-alternatieven ten behoeve van het milieuonderzoek'. Hierbij is rekening gehouden met de richtlijnen die voor de tracering zijn opgenomen in de Startnotitie en Richtlijnen, het Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening (inmiddels opgegaan in de NOVI), het ruimtelijk beleid en de technische vereisten. Op basis hiervan zijn de volgende ontwerpprincipes geformuleerd:

- nieuwe doorsnijdingen van het landschap moeten zoveel mogelijk voorkomen worden;
- indien mogelijk en zinvol, moeten nieuwe verbindingen zoveel mogelijk gecombineerd worden met bestaande hoogspanningsverbindingen;
- indien combineren met een bestaande verbinding niet kan, en indien mogelijk en zinvol, moeten nieuwe hoogspanningsverbindingen gebundeld worden met al bestaande hoogspanningsverbindingen of met infrastructuur (wegen of spoorwegen);

- in principe moet voorkomen worden dat woningen in de magneetveldzone komen te liggen (voorzorgsbeginsel van het (voormalig) Ministerie van Volkshuisvesting Ruimtelijke Ordening en Milieu).

3.4 Voorkeursalternatief 2011

Op basis van deze traceringsprincipes zijn zes tracéalternatieven voor een nieuwe 380 kV-verbinding van Borssele naar Tilburg ontworpen en zijn de milieueffecten onderzocht. In 2010 is op basis hiervan een meest milieuvriendelijk alternatief (MMA) bepaald.

Vervolgens hebben de toenmalige ministers van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie en van Infrastructuur en Milieu eind maart 2011 een besluit genomen over het tracé van de nieuwe 380 kV-verbinding van Borssele naar Tilburg (Voorkeursalternatief 2011 (VKA 2011), vastgelegd in een brief van 31 maart 2011, kenmerk ETM/EM/11011048). Het MMA is in 2011 een belangrijk uitgangspunt geweest bij de tracékeuze. Bij de uiteindelijke keuze zijn de zes tracé-alternatieven vergeleken op basis van een aantal criteria. Naast de milieueffecten zijn ook andere aspecten meegewogen, zoals leveringszekerheid, (net)techniek, uitvoeringswijze en kosten. Ook zijn de opvattingen van regionale bestuurders en belangenorganisaties van bijvoorbeeld landbouw, natuur en milieu bij de keuze van het voorgenomen tracé betrokken.

In 2011 is daarnaast als uitgangspunt benoemd dat de nieuwe verbinding tussen Borssele en Tilburg uitgevoerd zou worden met het nieuwe Wintrack-masttype (Notitie 'Nieuwe hoogspanningsverbinding van Borssele naar Tilburg; Voorgenomen tracé van april 2011').

3.5 Discussie over de alternatieven

Het VKA 2011 is in de periode 2012-2014 ruimtelijk en technisch uitgewerkt. In het VKA 2011 werd de nieuwe 380 kV-verbinding op een aantal locaties gecombineerd met een bestaande 380 kV-verbinding. Dit houdt in dat de bestaande 380 kV-verbinding en de nieuwe 380 kV-verbinding in één mast gehangen zouden worden. Op de betreffende locaties hingen er derhalve 4 circuits van 380 kV in één mast. De achtergrond hierbij was het uitgangspunt dat nieuwe doorsnijdingen zoveel als mogelijk moesten worden voorkomen door, waar mogelijk en zinvol, de nieuwe 380 kV-verbinding te combineren met de bestaande 380 kV-verbinding(en). In 2013 heeft KEMA onderzoek naar de stabiliteit voor het hoogspanningsnet uitgevoerd. Dit heeft geleid tot het rapport *Systeemtechnische consequenties toepassing 4-circuit Wintrack in het EHS-net van 24 januari 2014*. Uit het onderzoek is naar voren gekomen dat voor de nieuwe hoogspanningsverbinding tussen Borssele en Tilburg, en dan met name voor het tracédeel tussen Rilland en Tilburg, een combinatie van twee 380 kV-verbindingen in één mast niet realistisch is.

De verbinding tussen Rilland en Tilburg is de netschakel tussen de grensoverschrijdende verbinding naar België en de nationale 380 kV-ringstructuur, waarin het nieuw te bouwen 380 kV-station Tilburg zal worden opgenomen. De nieuwe verbinding vormt na realisering onderdeel van het Europese elektriciteitsnet. Het toepassen van vier circuits 380 kV in één mast zou in dit geval leiden tot (te) grote (net)technische risico's.

Naar aanleiding van het onderzoek van KEMA en de notitie van TenneT hebben de toenmalige ministers van Economische Zaken en van Infrastructuur en Milieu in augustus 2014 geconcludeerd dat het VKA 2011 niet kon worden gehandhaafd. Zij kozen daarom tussen Roosendaal en Tilburg voor een zuidelijker tracé. Dit tracé liep over de Brabantse Wal naar Roosendaal-Borchwerf II en via Breda naar Tilburg. Dit zuidelijke tracé sluit aan bij een eerder als alternatief C150n opgenomen tracé-alternatief uit de notitie Tracé-alternatieven ten behoeve van het milieuonderzoek uit december 2009.

In 2014 werd ook duidelijk dat in verband met de gewenste vergroting van de interconnectiecapaciteit tussen België en Nederland de noodzaak ontstond om bij Rilland een nieuw 380 kV-hoogspanningsstation te realiseren. Met het nieuwe station Rilland werd tevens een onderhoudsknelpunt op de 380 kV-verbindingen Borssele-Zandvliet, Borssele-Geertruidenberg en Zandvliet-Geertruidenberg verminderd.

En door de bouw van station Rilland ontstaat eveneens de mogelijkheid om de verbinding tussen Borssele en Tilburg nettechnisch te verdelen in een deel Borssele-Rilland en een deel Rilland-Tilburg. Door deze splitsing kon de planvorming voor Borssele-Rilland los van de problematiek op het tracégedeelte Rilland-Tilburg met de juiste urgentie worden doorlopen. De 380 kV-verbinding tussen Borssele en Rilland en het 380 kV-station Rilland zijn inmiddels separaat vastgelegd in het Inpassingsplan Zuid-West 380 kV-West (NL.IMRO.0000.EZip15ZW380west-3002 en NL.IMRO.0000.EZip14StatRilland-3000).

Het hoogspanningsstation Rilland leidt tot een nettechnische knip in de nieuwe 380 kV-verbinding van Borssele naar de landelijke ring bij Tilburg, met twee zelfstandig functionerende netdelen. Hierdoor kunnen het Zeeuwse tracédeel tussen Borssele en Rilland en het Brabantse tracédeel tussen Rilland en Tilburg los van elkaar worden aangelegd.

Dit heeft er toe geleid dat de toenmalige ministers van Economische Zaken en van Infrastructuur en Milieu in mei 2014 hebben besloten het project ZW380 op te splitsen in ZW380 West (het Zeeuwse gedeelte) en ZW380 Oost (het Brabantse gedeelte) (brief d.d. 6 mei 2014, met kenmerk DGETM-EM/14075100).

3.6 Actualisatie van de alternatieven

De keuze van de ministers van EZ en I&M in 2014 om niet langer uit te gaan van een noordelijk tracé maar van een zuidelijk tracé, leidde tot de nodige onduidelijkheid en zorgen in delen van West- en Midden-Brabant. De minister van Economische Zaken heeft de regio daarom in februari 2015 uitgenodigd om met alternatieven te komen voor het tracé van ZW380 Oost tussen Roosendaal en Tilburg. Van verschillende zijden is van deze mogelijkheid gebruikgemaakt. In opdracht van de minister heeft onderzoeksinstituut Deltares in de zomer van 2015 de door de regio aangedragen alternatieven globaal beoordeeld op verschillende milieuaspecten om te kunnen beslissen of er één of meerdere alternatieven toegevoegd konden worden aan het MER voor ZW380 Oost (Deltares, Alternatieven ZW380 kV, Advies over de inpassing in de m.e.r.-procedure, kenmerk 1205876-019). In haar rapport van augustus 2015 concludeert Deltares dat de meeste ingediende alternatieven meegenomen kunnen worden in de milieueffectrapportage en in de verdere uitwerking van een (nieuw) Voorkeursalternatief, met uitzondering van drie onderdelen van de voorgestelde alternatieven/varianten*).

*) Drie onderdelen van de ingediende voorstellen werden beschouwd als buiten de scope van de betreffende m.e.r.-procedure, omdat ze niet gekoppeld zijn aan de oplossing van een knelpunt in het voorgestelde tracé. Er is binnen het project Zuid-West 380 kV Oost geen noodzaak om de drie voorstellen uit te voeren. Het ging hierbij om:

- een volledige reconstructie van de bestaande 380 kV-verbinding Geertruidenberg-Tilburg;
- de verkabeling van het in Breda gelegen gedeelte van de 150 kV-verbinding Roosendaal-Breda; en
- het amoveren/verkabelen van de bestaande 150 kV-verbinding Breda-Geertruidenberg.

NB: De verkabeling in Breda is/wordt wel separaat opgepakt. Dit valt echter buiten de scope van het project Zuid-West 380 kV Oost.

Verkabelen: Het middels ondergrondse kabels aanleggen van een hoogspanningsverbinding.

Amoveren:

Het verwijderen van de bestaande 150 kV-verbinding, omdat deze wordt gecombineerd met de nieuwe 380 kV-verbinding .

Het advies van Deltares en de daarin beoordeelde alternatieven zijn als volgt.

1. Betrek in de MER in totaal vijf alternatieven bij de keuze van een Meest Milieuvriendelijke Alternatief (MMA) in stap 4. Het betreft:

- het reeds bestaande noordelijke alternatief C150b1/b2;

- het reeds bestaande noordelijke alternatief C380b/n;
- het reeds bestaande zuidelijke alternatief C150n;
- een nieuw "noordelijk midden-alternatief" (vanaf Zevenbergschen Hoek langs A16 en A59).

2. Neem twee aanvullende varianten op in de MER in stap 4, te weten:

- een variant op het midden-alternatief, de zogenaamde Bosroute ten noorden van Tilburg;
- een variant op zowel het midden- als het bestaande zuidelijke alternatief, die noordelijk langs Standdaarbuiten gaat.

3. Betrek voor het overige de voorgestelde alternatieven/varianten bij de gedetailleerde uitwerking om tot een Voorkeursalternatief (VKA) te komen in stap 5 en 6 van het proces.

4. Onderzoek drie onderdelen van voorgestelde alternatieven/varianten niet verder. Het betreft onderdelen van de ingediende voorstellen die niet gekoppeld zijn aan de oplossing van een knelpunt binnen de hoogspanningsverbinding tussen Borchwerf en Tilburg. Geadviseerd wordt deze in het verdere proces buiten beschouwing te laten.

N2a2 - Verkabeling 150 kV-verbinding Roosendaal - Breda.

Om tegemoet te komen aan de belangen van de inwoners van Breda wordt zowel in alternatief N2a als N2b voorgesteld om als aanvulling de bestaande zuidelijke 150 kV verbinding die door Breda loopt te verkabelen. Deze door de indieners als verbetering van de bestaande situatie geopperde aanvulling is niet gekoppeld aan het oplossen van een knelpunt in de betreffende tracés. Deze optie kan bij de keuze voor een noordelijk tracé - uiteraard door de belanghebbenden worden onderzocht, maar valt buiten de scope van het onderhavige project.

M3-6 - Volledige reconstructie bestaande 380 kV-verbinding Geertruidenberg - Tilburg

In het voorstel voor het alternatief M3 wordt door de partijen een suggestie gedaan om de gehele verbinding Geertruidenberg - Tilburg te verplaatsen en te vervangen door Wintrackmasten. Hierdoor ontstaat ruimte om de nieuwe verbinding te bouwen op de hartlijn van de bestaande verbinding. Deze door de indieners als verbetering van de bestaande situatie geopperde vernieuwing valt buiten de scope van het onderhavige project, want de volledige reconstructie van de bestaande 380 kV verbinding Geertruidenberg-Tilburg is niet gekoppeld aan het oplossen van een knelpunt in de aanleg van de nieuwe verbinding. Op korte termijn is aanpassing/vernieuwing van de 380 kV verbinding niet aan de orde: bij de keuze voor Tilburg als eindpunt van de nieuwe Zuid-West 380 kV verbinding was juist een

argument dat met aansluiting op een station bij Tilburg een groter deel van het vermogen direct wordt afgevoerd naar de belastingscentra rond Tilburg, waarmee verzwaring van de ring tussen Geertruidenberg en Tilburg minder urgent werd (zie starnotitie MER, 2009).

M3b - Amoveren / verkabelen bestaande 150 kV-verbinding Breda - Geertruidenberg.

In het M3b alternatief wordt in principe de 150 kV-verbinding tussen Breda en Geertruidenberg geamoveerd en grotendeels vervangen door een extra verkabeling tussen de nieuwe verbinding en station Breda. In deze optie wordt de te amoveren 150 kV verbinding maar ten dele gecombineerd met de nieuwe 380 kV verbinding, en voornamelijk vervangen door een ondergrondse verkabeling. Ondergrondse verkabelingen die een gecombineerde 150 kV verbinding aantakken op een 150 kV hoogspanningsstation vormen een noodzakelijk onderdeel van een nieuw gecombineerd 150/380 tracé, maar daarvan is in dit geval geen sprake. De verdubbeling van de lus dient zuiver ter vervanging van de bestaande 150 kV verbinding. Er is dus geen technische noodzaak deze voorgestelde verkabeling uit te voeren.

De minister van Economische Zaken heeft vervolgens besloten om, conform het advies van Deltares, alle ingediende alternatieven en varianten te betrekken bij de actualisering van de concept-MER. Met, conform het advies van Deltares, uitzondering van de drie hiervoor aangehaalde onderdelen. Daarbij is door de minister eveneens aangegeven dat de varianten, die zijn gebaseerd op 4 x 380 kV in één mast, ook verder buiten beschouwing worden gelaten (brief d.d. 2 december 2015, kenmerk DGETM-EO/15169450).

In vervolg hierop zijn in 2016 en de eerste helft van 2017 de verschillende tracévarianten en -alternatieven bezien om te komen tot een nieuw voorgenomen voorkeursalternatief. Bij de uitwerking van de tracés zijn de uitgangspunten uit de Startnotitie voor de milieueffectrapportage en de Richtlijnen voor het milieueffectrapport aangehouden. Daarnaast is bij de uitwerking gekeken naar relevante inzichten ten aanzien van ondergrondse aanleg, risicozonering windturbines, afstandsnormeringen buisleidingen en de toen actuele inzichten in de autonome ontwikkelingen. En zijn bij de verdere planvorming regionale overheden, maatschappelijke organisaties en initiatiefnemers van de ingediende alternatieven betrokken.

Ten aanzien van de ondergrondse aanleg zijn de ervaringen binnen een ander hoogspanningsproject, Randstad 380, betrokken. Uitgangspunt was dat er in de verschillende 380 kV-verbindingen binnen het totale hoogspanningsnet in Nederland

maximaal 20 km ondergronds mocht liggen. In de Zuidring van Randstad 380, de 380 kV-verbinding tussen Wateringen en Bleiswijk (Zoetermeer) was ervaring opgedaan met de aanleg van 10 km ondergrondse kabel. Op basis hiervan kwam TenneT tot de conclusie dat het technisch mogelijk zou zijn om behoedzaam meer 380 kV te verkabelen dan de 20 km die op dat moment als voorlopig landelijk maximum gold. Per geval zou bekeken moeten worden wat er in de betreffende hoogspanningsverbinding mogelijk zou zijn, zonder dat de leveringszekerheid in het geding zou komen.

Voor de verbinding Zuid-West 380 kV Oost heeft de minister van Economische Zaken in april 2015 aan TenneT gevraagd te onderzoeken of het technisch mogelijk zou zijn delen van het tracé Rilland-Tilburg ondergronds aan te leggen en of dit verantwoord zou zijn voor de leveringszekerheid (brief d.d. 2 april 2015, kenmerk DGETM-EM/15042423). De inzet van een ondergrondse kabel zou daarbij kunnen worden gebruikt om (ruimtelijke) knelpunten in de verschillende tracévarianten op te lossen, mits er geen andere oplossing is.

Uit de door TenneT uitgevoerde quickscan (quickscan naar mogelijke 380 kV-verkabeling in ZW380 kV Oost (Rilland-Tilburg), d.d. 18 november 2015 (documentnummer 002.678.20 0393453)) is gebleken dat het toepassen van 380 kV-kabel in de 380 kV-verbinding tussen Rilland en Tilburg realistisch werd geacht en dat dit niet zou leiden tot een toename van de kans op uitval. Het toepassen van een 380 kV-kabel over een lengte van 10 km om knelpunten op te lossen in de 380 kV-verbinding bleek mogelijk. Het was wenselijk om dit zoveel mogelijk in grotere stukken toe te passen (tracélengte van minimaal 3 km); korte stukken kabel zijn nettechnisch minder gunstig en duurder. Ook vanuit het oogpunt van landschappelijke inpassing heeft het de voorkeur om aaneengesloten stukken geheel te verkabelen, in plaats van meerdere korte ondergrondse tracés.

De quickscan is voor de verdere uitwerking van de tracéalternatieven als volgt toegepast.

Het uitgangspunt voor de tracering/uitwerking van de alternatieven is 'bovengronds, tenzij...', zoals verwoord in het SEV III (Nu NOVI). Een bovengronds uitgevoerde 380 kV-verbinding heeft derhalve nog steeds de voorkeur boven een alternatief dat geheel of gedeeltelijk in een ondergrondse 380 kV-kabel wordt uitgevoerd. Alleen in het geval van aanwezigheid van een knelpunt kan ondergrondse aanleg worden overwogen. Bij knelpunten kan het bijvoorbeeld gaan om een knelpunt op het gebied van milieu, vergunbaarheid en/of technische uitvoerbaarheid.

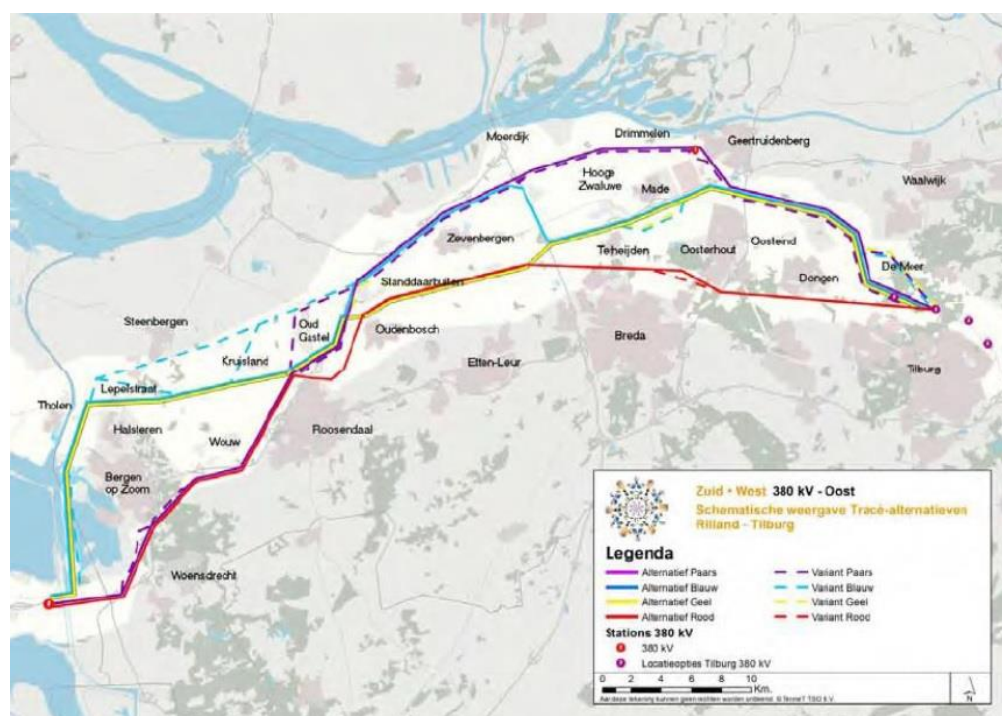
Indien bij de uitwerking van de tracé-alternatieven een knelpunt wordt geconstateerd, dan wordt – in het kader van de invulling van het principe 'bovengronds, tenzij...' – een zogenoemde toolbox doorlopen. Deze toolbox bestaan

uit de volgende (combinatie van) maatregelen die kunnen worden toegepast om knelpunten op te lossen:

1. optimalisatie van de ligging van het bovengronds tracé (tracéwijziging of wijziging één of meerdere mastlocaties);
2. toepassing van technische maatregelen (zoals toepassen hogere masten bij waterkruisingen);
3. aanpassen/uitkopen van bestaande elementen/functies (bijvoorbeeld buisleiding verleggen, windturbine uitkopen);
4. ondergrondse aanleg.

3.7 Geactualiseerde alternatieven en varianten en meest milieuvriendelijk alternatief

Op basis van alle tracévarianten en -alternatieven zijn in 2016 vier (bovengrondse) tracéalternatieven ontwikkeld (Blauw, Geel, Paars, Rood) (Tracédocument Zuid-West 380 kV Oost (kenmerk 0473791)). Figuur 3.1 geeft de ligging van de alternatieven weer.

Figuur 3.1 Alternatieven

Voor elk van de vier alternatieven zijn op specifieke locaties van het tracé varianten ontwikkeld op het moment dat er op een bepaalde locatie meerdere onderscheidende alternatieven mogelijk waren. Op een aantal locaties waren knelpunten geconstateerd waarvoor, indien mogelijk, ook alternatieven zijn uitgewerkt.

Van alle alternatieven en varianten (48 in totaal) zijn door middel van een Integrale effectenanalyse de effecten op de thema's milieu, nettechniek en kosten inzichtelijk gemaakt (Integrale effectenanalyse, Zuid-West 380 kV Oost, Rilland-Tilburg, d.d. 30 maart 2017 (kenmerknummer: 0533466)).

3.8 Bepalen Meest milieuvriendelijke alternatief (MMA)

De m.e.r.-procedure die voor Zuid-West 380 kV Oost is doorlopen, is gestart onder de 'oude' m.e.r.-regeling. In 2009 schreef de m.e.r.-regelgeving voor dat in een MER een Meest Milieuvriendelijk Alternatief (MMA) opgenomen moest worden. Dit is een realistisch uitvoerbaar alternatief, dat voldoet aan de doelstellingen en technisch en financieel haalbaar is, waarbij de nadelige gevolgen voor het milieu zoveel als redelijkerwijs mogelijk worden voorkomen of beperkt. In de Richtlijnen voor ZW 380 is aangegeven dat het MMA zo min mogelijk storende effecten op het landschap en op zo min mogelijk gevoelige bestemmingen moet hebben, bestaande knelpunten van hoogspanningsverbindingen (380 kV en 150 kV) moet verbeteren en schade aan natuurwaarden (zoals draadslachtoffers) en lokale landschappelijke kwaliteiten moet voorkomen of beperken.

Op basis van de verschillende tracévarianten en -alternatieven is gekeken naar drie thema's: leefomgeving, landschap & cultuurhistorie en natuur. Ten behoeve van het MMA vindt geen weging tussen de drie thema's plaats. Gelet op de vele varianten en alternatieven, en omdat de scores op de milieueffecten dermate uiteen liepen, kon voor Zuid-West 380 kV Oost niet een eenduidig, realistisch en integraal MMA worden bepaald.

Omdat het niet mogelijk is gebleken om één realistisch en integraal MMA voor het hele tracé te bepalen, is voor elk van de drie onderscheidende milieuthema's een integraal MMA ontwikkeld. Dit heeft geleid tot een MMA Leefomgevingskwaliteit, een MMA Landschap & Cultuurhistorie en een MMA Natuur (Integrale effectenanalyse, Zuid-West 380 kV Oost, Rilland-Tilburg, d.d. 30 maart 2017 (kenmerknummer: 0533466), p. 114-116).

	Deelgebied 1	Deelgebied 2	Deelgebied 3
Leefomgeving	<ul style="list-style-type: none"> • Alternatief Blauw variant Stebergen (2,5 km ondergronds) • Alternatief Blauw variant Markiezaat – Steenberg (9,6 km ondergronds) 	<ul style="list-style-type: none"> • Alternatief Blauw variant Kruisland (0,5 km ondergronds) • Paars variant Oud Gastel (1,7 km ondergronds) 	<ul style="list-style-type: none"> • Alternatief Rood variant Oosterheide ondergronds (3,4 km ondergronds)
Landschap & cultuurhistorie	<ul style="list-style-type: none"> • Alternatief Paars variant Woensdrecht-Bergen op Zoom (9,8 km ondergronds) 	<ul style="list-style-type: none"> • Alternatief Blauw (1,6 km ondergronds) 	<ul style="list-style-type: none"> • Alternatief Paars variant Biesbosch (niet ondergronds) • Alternatief Paars variant Biesbosch Hooge Zwaluwe Bosroute (niet ondergronds)
Natuur	<ul style="list-style-type: none"> • Geel variant Markiezaat (9,4 km) 	<ul style="list-style-type: none"> • Alternatief Blauw (1,6 km ondergronds) 	<ul style="list-style-type: none"> • Alternatief Blauw variant Huis ter Heide (4,3 km ondergronds)

Figuur 3.2 MMA voor de drie onderscheidende milieuthema's

Het MMA is niet per definitie het (nieuwe) voorkeursalternatief. Immers, bij het bepalen van een voorkeursalternatief wordt, naast de bij het MMA betrokken thema's, ook gekeken naar (net)technische aspecten, vergunbaarheid, bestuurlijk draagvlak, aspecten samenhangend met een 'goede ruimtelijke ordening' en kosten.

3.9 Voorgenomen tracé 2017

Eind maart 2017 is de Integrale effectenanalyse voorgelegd aan de Samenwerkende Overheden. De Samenwerkende Overheden (SO) zijn alle gemeenten (Bergen op Zoom, Breda, Dongen, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Gilze Rijen, Halderberge, Loon op Zand, Moerdijk, Oosterhout, Reimerswaal, Roosendaal, Steenbergen, Tholen, Tilburg, Waalwijk en Woensdrecht), de twee provincies (Noord-Brabant en Zeeland) en de twee waterschappen (Brabantse Delta en De Dommel) die in het projectgebied zijn gelegen. De minister van Economische Zaken heeft deze SO gevraagd om alle alternatieven en varianten te toetsen op lokale gevolgen en om een integraal advies te geven.

Eind mei 2017 hebben de SO hun integrale advies uitgebracht aan de minister van Economische Zaken. In het advies van mei 2017 hebben de SO een aantal criteria gehanteerd, namelijk:

- a. geen nieuwe doorsnijding van het landschap (bij een nieuwe doorsnijding wordt niet gebundeld);
- b. combineren met bestaande infrastructures;
- c. leefomgeving (onder andere gevoelige bestemmingen);
- d. natuur.

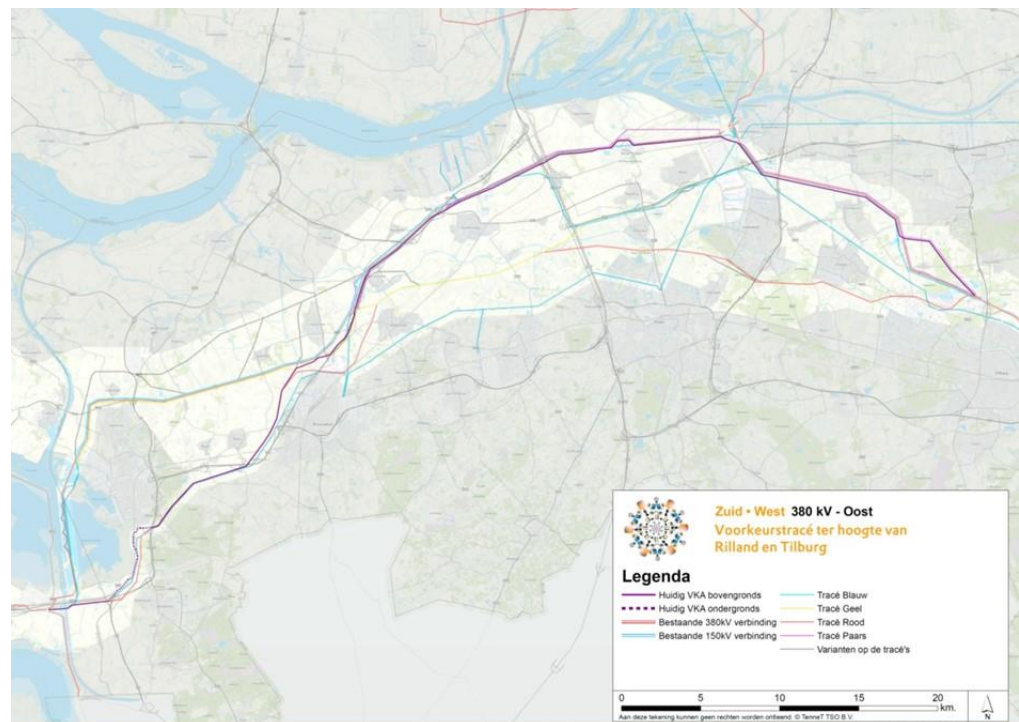
Daarnaast hebben de SO aangegeven dat er voor een drietal specifieke onderdelen nader onderzoek nodig is, dan wel een keuze gemaakt moet worden:

- a. nadere planstudie voor inpassing tracé bij A16 Zevenbergschen Hoek, met als nadrukkelijke inzet het verminderen van druk op de omgeving en verbetering van de leefomgevingskwaliteit;
- b. verkabeling van de 150 kV-lijn Geertruidenberg-Waalwijk, die loopt door de kernen Geertruidenberg en Raamsdonksveer;
- c. onderzoek naar de mogelijkheid tot verkabeling van de 150 kV-lijn door de Bredase wijken Wisselaar en Haagse Beemden.

TenneT onderzoekt dit drietal specifieke onderdelen. Voor dit inpassingsplan is echter alleen de nadere planstudie voor de inpassing van het tracé bij A16 Zevenbergschen Hoek van belang, omdat de overige onderdelen buiten de scope van dit project liggen.

In het integrale advies is een meest gedragen tracé voorgesteld als Voorgenomen Voorkeursalternatief (VVKA). Dit VVKA loopt van het nieuwe 380 kV-station Rilland via de Brabantse Wal naar Roosendaal-Borchwerf II, bij Woensdrecht ondergronds. Van Roosendaal-Borchwerf II tot en met Standdaarbuiten loopt de lijn langs de westzijde van de A17. Van Standdaarbuiten tot aan Tilburg volgt de lijn een noordelijk tracé via Hooge Zwaluwe en Geertruidenberg. Om bij Loon op Zand via een zogenoemde Bosroute te eindigen bij een nieuwe 380 kV-stationslocatie ten noorden van Tilburg.

In juli 2017 heeft de minister van Economische Zaken het voorgestelde tracé van de SO overgenomen als VVKA.

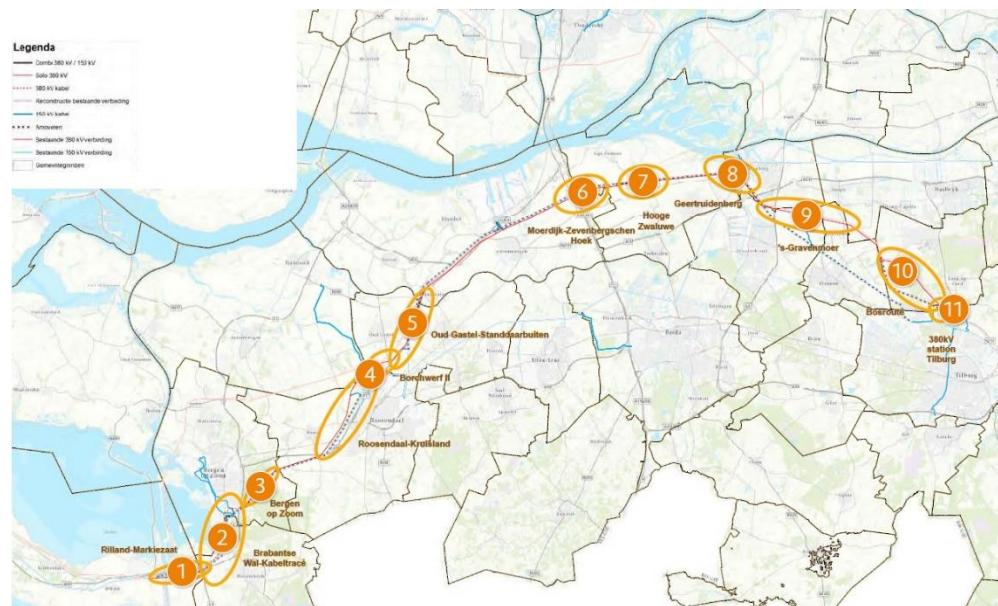

Figuur 3.3 Voorgenomen tracé 2017 (Bron: TenneT)

Op basis van dit tracé is er in september 2017 een Voorbereidingsbesluit Zuid-West 380 kV Oost (Rilland-Tilburg) genomen door de ministers van Economische Zaken en van Infrastructuur en Milieu (Besluit d.d. 29 september 2017, kenmerk DGETM-ED/17113640). Met een Voorbereidingsbesluit wordt voorkomen dat er in de periode totdat het definitieve besluit wordt genomen ontwikkelingen die strijdig kunnen zijn met de realisatie van het project toch worden toegestaan. Dit Voorbereidingsbesluit is slecht één jaar geldig. Sindsdien is het Voorbereidingsbesluit meerdere keren opnieuw genomen.

3.10 Uitwerking van het voorkeursalternatief

Het Voorgenomen Voorkeursalternatief is in juli 2017 door de minister van Economische Zaken en Klimaat gekozen. Dit tracé was nog niet zo gedetailleerd dat het in het Rijksinpassingsplan opgenomen kon worden. Daarom is het tracé, in samenspraak met belanghebbenden, zoals provincie, gemeenten, Rijkswaterstaat, waterschappen, buisleidingeigenaren, grondeigenaren en omwonenden verder uitgewerkt en onderzocht. Hiervoor is eerst samen met gemeentes bekeken op welke tracédelen het tracé nog nader uitgewerkt diende te worden. Deze te onderzoeken tracédelen zijn aangevuld aan de hand van gesprekken die over het tracé zijn gevoerd tijdens informatieavonden en andere contacten met bewoners, organisaties en bedrijven. Dit heeft geleid tot een aantal uitwerkingsgebieden, waarbij per uitwerkingsgebied een opgave is omschreven voor nadere uitwerking van het tracé. De opgave voor de verschillende uitwerkingsgebieden is beschreven in het zogenoemde Projectboek 2, Samen naar een definitief tracé, van december 2017.

Figuur 3.4 Uitwerkingsgebieden (Bron: TenneT)

Vervolgens is het tracé voor elk uitwerkingsgebied in werkateliers met betrokken partijen besproken en zijn gezamenlijk varianten ontwikkeld. Deze verschillende varianten en inhoudelijke keuzes van de verschillende varianten zijn in maart 2019 opgenomen en beschreven in Projectboek 3.

3.11 Voorkeurstracé

Op basis van de uitwerking van het voorgenomen voorkeursalternatief in Projectboek 3, heeft de minister van Economische Zaken en Klimaat in april 2019 aan de Samenwerkende overheden gevraagd om een integraal advies (in het licht van effecten op milieu, nettechniek, kosten en omgeving) uit te brengen over de keuze tussen de uitgewerkte varianten (brief d.d. 8 april 2019, kenmerk DGKE-WO/19054291).

Hieraan is gehoor gegeven met het advies van de SO*) van juni 2019. Voor de diverse uitwerkingsgebieden is een voorkeur uitgesproken, met uitzondering van het uitwerkingsgebied Bergen op Zoom. Daar hebben de SO verzocht te onderzoeken of de verbinding bij Bergen op Zoom ook als kabelverbinding in de buisleidingenstraat gelegd kan worden. Door een (langere) verkabeling kan schade aan het Natura 2000-bosgebied worden voorkomen.

*) De SO die in 2019 hebben geadviseerd waren:
- de gemeenten Bergen op Zoom, Breda, Dongen, Drimmelen, Geertruidenberg, Halderberge, Loon op Zand, Moerdijk, Oosterhout, Reimerswaal, Roosendaal, Steenbergen, Tholen, Tilburg, Waalwijk en Woensdrecht;
- de provincie Noord-Brabant; en
de Waterschappen Brabantse Delta en De Dommel.

Advies Samenwerkende Overheden en het voorkeursalternatief

In september 2019 heeft de minister van Economische Zaken en Klimaat op basis van het advies van de SO een nadere keuze gemaakt ten aanzien van het tracé tussen Rilland en Tilburg (Brief d.d. 24 september 2019, kenmerk DGKE-WO/19224747). Daarbij is voor het overgrote deel van het tracé gekozen voor een voorkeursalternatief per uitwerkingsgebied dat in overeenstemming is met het advies van de SO. Dit voorkeursalternatief is hierna in paragraaf 3.11.1 per uitwerkingsgebied nader toegelicht.

Bij de keuze van de minister van Economische Zaken en Klimaat op 24 september 2019 is voor de locatie bij Moerdijk-Zevenbergschen Hoek in afwijking van het advies van de SO gekozen voor een ander alternatief dan geadviseerd. Hierna in paragraaf 3.11.8 is toegelicht waarom hier wordt afgeweken van het advies van de Samenwerkende overheden.

De minister heeft TenneT verder gevraagd om het tracé bij uitwerkingsgebied Bergen op Zoom nader uit te werken. Daarnaast heeft de minister gevraagd om bij de uitwerking van het landschapsplan extra aandacht te geven aan het uitwerkingsgebied Moerdijk-Zevenbergschen Hoek. Ten slotte is verzocht om in

uitwerkingsgebied 's Gravenmoer een 'knikvariant' te onderzoeken. De uitkomsten van deze nadere uitwerkingen en studies zijn in paragraaf 3.11.5, 3.11.8 en 3.11.11 nader toegelicht.

Ontwikkelingen in voorkeursalternatief in 2020 en 2021

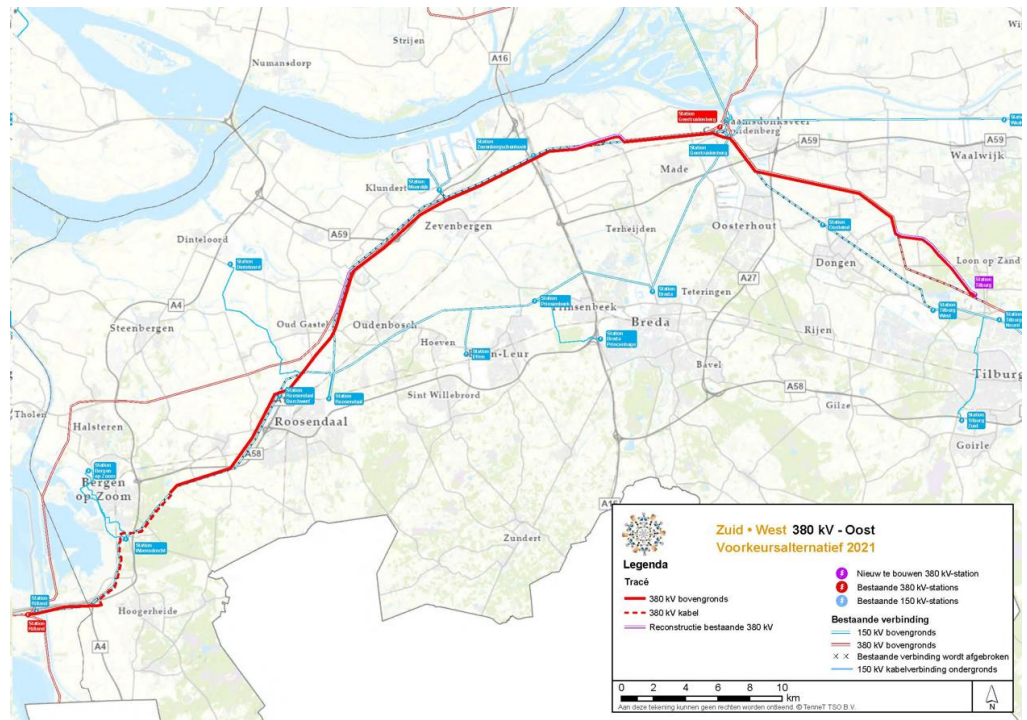
Naar aanleiding van de verdere uitwerking van het tracé voor uitwerkingsgebied Bergen op Zoom heeft de minister op 28 februari 2020 ingestemd met het verkabelen van de verbinding in uitwerkingsgebied Bergen op Zoom, daarmee is de keuze, gemaakt in september 2019, bijgesteld.

Naar aanleiding van de keuze ten aanzien van het tracé tussen Rilland en Tilburg (in september 2019) zijn door de omgeving vragen gesteld over deze keuze en zijn soms ook nadere varianten voorgesteld.

In 2020 en 2021 zijn op deze wijze – naast de verkabeling bij Bergen op Zoom – nadere afwegingen gemaakt omtrent het voorkeursalternatief voor het tracé bij bedrijventerrein Borchwerf (uitwerkingsgebied 4: Roosendaal-Halderberge), tracé bij Moerdijk (Uitwerkingsgebied 6: Moerdijk-Zevenbergschen Hoek), tracé bij Geertruidenberg (Uitwerkingsgebied 8: Geertruidenberg), het tracé bij dorpskern 's Gravenmoer (uitwerkingsgebied 9: 's Gravenmoer) en het tracé van de oostzijde van de Bosroute (Uitwerkingsgebied 10: Bosroute).

Daarmee is in 2021 een volledig en definitief voorkeursalternatief (VKA 2021) vastgesteld. Dit VKA 2021 is een bijgewerkte en geactualiseerde versie van het voorgenomen voorkeursalternatief 2017 en komt grotendeels overeen met de tracékeuze die de minister in september 2019 heeft gemaakt. De beschrijving van dit VKA is opgenomen in hoofdstuk 4.

Figuur 3.5 VKA 2021 (Bron: TenneT)

Hierna wordt een onderbouwing van de tracékeuze voor het VKA 2021 gegeven, waarbij per uitwerkingsgebied de keuze uit de onderzochte varianten is onderbouwd. De realisatie van dit VKA 2021 wordt door de staatssecretaris* van EZK door middel van dit inpassingsplan mogelijk gemaakt. Verder is per uitwerkingsgebied aangegeven hoe met de door de minister gevraagde nadere uitwerkingen en studies (zie hiervoor onder kopje Advies Samenwerkende overheden en het voorkeursalternatief) is omgegaan.

*) Tot 12 juli 2021 was de minister van Economische Zaken en Klimaat verantwoordelijk voor het project Zuid-West 380 kV Oost. Sinds die datum ligt deze verantwoordelijkheid bij de staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat-Klimaat en Energie.

3.11.1 Masttype

De Samenwerkende Overheden hebben de minister van Economische Zaken en Klimaat ook vragen gesteld over het masttype waarmee de verbinding wordt uitgevoerd. Daarom heeft de minister TenneT gevraagd om nader te onderzoeken welk masttype in combinatie met het masttype van de in de nabijheid gesitueerde bestaande verbindingen de beste bijdrage zou leveren aan alle milieuaspecten in verhouding tot de proportionele kosten. Aanvankelijk was het uitgangspunt van TenneT om bij nieuwe tracés in principe te kiezen voor wintrackmasten. Naar aanleiding van het verzoek van de minister heeft TenneT onderzocht welke mastsoort in combinatie met het masttype van de bestaande verbindingen de beste bijdrage levert aan de technische functionaliteit, milieu- en omgevingseffecten, landschappelijke inpassing en kosten en zonder dat hierdoor extra gevoelige bestemmingen ontstaan. Naar aanleiding van de uitkomsten van het onderzoek is een afweging gemaakt tussen de wintrack- en vakwerkmasten. Daarbij is rekening gehouden met de bundeling van het voorkeurstracé met de twee bestaande hoogspanningsverbindingen.

Ten behoeve van dit onderzoek is een nieuwe vakwerkmast ontworpen die aan de eisen van de te bouwen verbinding kan voldoen. Deze vakwerkmast is vergeleken met de wintrackmast die als uitgangspunt gold. De conclusie is dat de vakwerkmast beter past. Op basis hiervan heeft TenneT voorgesteld de ontwikkelde vakwerkmasten toe te passen voor Zuid-West 380 kV Oost. In februari 2020 heeft de minister hiermee ingestemd (kenmerk DGKE-WO/20042544). TenneT heeft de mastvorm vervolgens geoptimaliseerd en technisch verder uitgewerkt tot de zogeheten Moldaumast. Begin augustus 2020 is hierover een onderbouwend rapport gepubliceerd. Dit is bijgevoegd in bijlage 2. In dit rapport is een overzicht gegeven van de aspecten op basis waarvan de Moldaumast is ontworpen en gevalideerd. De Moldaumast is verder uitgewerkt in inpassing en vormgeving, technisch mastontwerp en mastbeelden.

De Moldaumast is ontworpen vanuit de eis dat er geen extra gevoelige bestemmingen bij komen. Door de draden in een ton-vorm in de mast te hangen, is een relatief smal magneetveld mogelijk. In 2020 is deze functionele eis geverifieerd (zie bijlage 2 van onderzoek moldaumast). De detailberekeningen zijn uitgevoerd op basis van het ontwerp van de moldaumast dat in 2020 voorhanden was. In deze bijlage wordt aangegeven dat de formele berekening van de specifieke magneetveldzones pas kan worden gemaakt als het Definitief Ontwerp van de mast beschikbaar is.

Ten behoeve van het Rijksinpassingsplan heeft TenneT de mastvorm geoptimaliseerd en is de specifieke magneetveldzone bepaald. Op basis hiervan is het aantal gevoelige bestemmingen opnieuw bepaald. Hierbij bleek dat er toch één extra gevoelige bestemming ontstaat, aan Bergsepolder 7. Om te voorkomen dat deze gevoelige bestemming ontstaat zou een nabijgelegen opstijgpunt naar het westen moeten worden verplaatst. Hierdoor zijn iets hogere masten en een langere 150 kV-kabelverbinding tussen het opstijgpunt en het 150 kV-station Geertruidenberg nodig. Dit brengt aanzienlijke meerkosten en onwenselijke landschappelijke effecten met zich mee. Daarom is het besluit om de verbinding uit te voeren met vakwerkmasten in stand gebleven en is besloten de extra gevoelige bestemming te accepteren.

3.11.2 *Geoptimaliseerde VKA 2020*

Zoals hiervoor beschreven heeft in september 2019 de minister van Economische Zaken en Klimaat een nadere keuze gemaakt ten aanzien van het tracé tussen Rilland en Tilburg (brief d.d. 4 september 2019, kenmerk DGKE-WO/19224747) (zie bijlage 11), met uitzondering van uitwerkingsgebied Bergen op Zoom.

Zoals hiervoor toegelicht zijn in 2020 en 2021 nog nadere keuzes en afwegingen gemaakt:

- in februari 2020 heeft de minister voor uitwerkingsgebied Bergen op Zoom ingestemd met extra verkabeling van de verbinding;
- in februari 2020 heeft de minister ingestemd met toepassing van de Moldaumast;
- op vier locaties zijn naar aanleiding van de tracékeuze in september 2019 nog vragen gesteld en soms ook nadere varianten voorgesteld. Deze vragen zijn beantwoord en de voorgestelde varianten zijn afgewogen.

De staatssecretaris heeft bij de keuze voor het geoptimaliseerde VKA 2021 een eigenstandige afweging gemaakt op natuur en landschap, leefomgevingskwaliteit, nettechniek en kosten. Hierbij heeft zij zich gebaseerd op de effectbeschrijving van TenneT (bijlage 11) van de verschillende varianten zoals uitgewerkt per uitwerkingsgebied in het milieueffectrapport. Daarnaast heeft de staatssecretaris bij haar keuze het advies van de SO van 5 juni 2019 betrokken dat als bijlage 11 bij dit inpassingsplan is gevoegd. Ten slotte zijn de hiervoor beschreven ontwikkelingen in 2020 en 2021 bij de keuze betrokken.

Aan de keuze van de minister en het advies van de SO is een intensief omgevingsproces vooraf gegaan met onder meer werkateliers met omwonenden en direct betrokkenen waarin varianten zijn ontwikkeld.

Hierna staat per uitwerkingsgebied een onderbouwing van de tracékeuze, het voorkeursalternatief 2021.

Per uitwerkingsgebied wordt ingegaan op:

- de varianten;
- het onderscheid in effecten op natuur, landschap, leefomgevingskwaliteit, nettechniek en kosten van de varianten. Deze effecten zijn beschreven in het MER (zie bijlage 2);
- het advies van SO;
- de keuze voor het voorkeursalternatief.

3.11.3 Uitwerkingsgebied 1: Rilland-Markiezaat

- de varianten

Er zijn drie varianten (donkerblauw, geel en bruin) uitgewerkt om de complexe kruising met Spuikanaal en Schelde Rijnkanaal vorm te geven.

- het onderscheid in effecten op natuur, landschap, leefomgevingskwaliteit, nettechniek en kosten van de varianten

Er zijn onderscheidende effecten op landschap, (net)techniek en kosten.

Donkerblauw scoort slechter op (net)techniek en kosten dan geel en bruin. Bruin scoort beter op landschap dan geel en donkerblauw.

- het advies van SO

In het advies van de SO wordt een voorkeur uitgesproken voor bruin. Deze variant ligt op zo groot mogelijke afstand van Völckerdorp en heeft de minste landschappelijke impact (heeft lange rechtstanden).

- de keuze voor het voorkeursalternatief

Gelet op het voorgaande is de keuze voor het voorkeursalternatief variant bruin.

Variante bruin scoort op landschap beter dan de alternatieven en op andere effecten niet minder dan de overige varianten. Variante bruin heeft de voorkeur van de SO.

De minister volgt dit advies.

3.11.4 Uitwerkingsgebied 2: Brabantse Wal

- de varianten

Er zijn twee varianten (groen en blauw) uitgewerkt om de Brabantse Wal te doorkruisen. Beide varianten gaan uit van een ondergrondse verbinding om effecten op Natura 2000-gebied Brabantse Wal te voorkomen. Bovendien is bovengronds sprake van een vliegfunnel (en daarmee hoogtebeperkingen) van vliegbasis Woensdrecht.

Verkabelen in de buisleidingenstraat

Om effecten op Natura 2000-gebied Brabantse Wal te voorkomen is in het voorgenomen tracé voor een ondergrondse ligging gekozen. Bij de uitwerking van het voorgenomen tracé is de ligging van het kabeltracé verder onderzocht. Bij de uitwerking bleek de ligging van het tracé niet overal optimaal te zijn: het maakte veel kruisingen met het spoor, er was weinig ruimte tussen woningen en de buisleidingenstraat en lag ongunstig ten opzichte van het knooppunt Markiezaat. Daarom zijn er twee beter ingepaste varianten ontwikkeld: één ten westen van de buisleidingenstraat (variant Blauw, dit is een uitwerking van het tracé van het voorgenomen tracé en één in de buisleidingenstraat (variant Groen).

Een traceringsuitgangspunt van TenneT is om een ondergrondse kabelverbinding buiten een buisleidingenstraat te leggen vanwege veiligheid en interferentie. In dit specifieke geval is er echter vanwege het knelpunt van de doorkruising van Natura 2000-gebied Brabantse Wal en beperkte ruimte in het gebied is onderzocht of ligging in de buisleidingenstraat (variant Groen) mogelijk was. Om de ligging in de buisleidingenstraat mogelijk te maken is in overleg met LSNed een maatwerkoplossing bedacht waarmee aan alle technische en veiligheidsvoorwaarden is voldaan. Uit dit onderzoek is gebleken dat het vanuit het oogpunt van leveringszekerheid mogelijk is om de hoogspanningsverbinding in de buisleidingenstraat te leggen.

- het onderscheid in effecten op natuur, landschap, leefomgevingskwaliteit, nettechniek en kosten van de varianten

Er is geen groot onderscheid in effecten. Variant blauw scoort vanwege de ligging buiten de buisleidingenstraat en noodzakelijke boringen slechter op natuur, nettechniek en kosten.

- het advies van SO

In het advies van de SO wordt een voorkeur uitgesproken voor groen. Hiermee kan de hoogspanningsverbinding ondergronds in de bestaande buisleidingenstraat komen te liggen waarmee effecten op leefomgeving, landschap en natuur het meest gering zijn.

- de keuze voor het voorkeursalternatief

Gelet op het voorgaande is de keuze voor het voorkeursalternatief variant groen. Deze variant scoort op leefomgeving, landschap en natuur beter dan variant blauw. Variant groen heeft de voorkeur van de SO. De minister volgt dit advies.

3.11.5 *Uitwerkingsgebied 3: Bergen op Zoom*

- de varianten

Er zijn twee varianten (geel en groen) uitgewerkt voor het tracé bij Bergen op Zoom in de nabijheid van de buisleidingenstraat. Geel ligt aan de westzijde van de buisleidingenstraat, groen aan de oostzijde.

- het onderscheid in effecten op natuur, landschap, leefomgevingskwaliteit, nettechniek en kosten van de varianten

Er is weinig onderscheid in effecten tussen beide varianten op leefomgeving, nettechniek en kosten. Variant groen heeft wel een grotere impact op landschap en leidt tot een nieuwe doorsnijding van Natura 2000-gebied Brabantse Wal (aan de oostzijde van de buisleidingenstraat).

- het advies van SO

De SO hebben gevraagd om een verlengd kabeltracé in de buisleidingenstraat te onderzoeken aan de oostzijde van Bergen op Zoom. Voor dit ondergrondse tracé is breed draagvlak onder omwonenden, de gemeenteraad en betrokken organisaties omdat hiermee de grootschalige aantasting van bestaand bosgebied (Natura 2000-gebied) wordt vermeden.

Voor Zuid-West 380 kV-Oost is maximaal 10 km ondergrondse 380 kV-kabel beschikbaar om knelpunten in het tracé op te lossen, deze limiet is gesteld onder andere vanwege de hogere aanlegkosten, complexere aanleg en moeilijker onderhoud van een ondergronds uitwerkingsgebied 2: Brabantse Wal was reeds circa 7,5 km ondergrondse van 380 kV-kabel voorzien, zoals hierboven omschreven. In februari 2020 heeft TenneT de minister meegedeeld dat door het extra verkabelen van 2,5 km aan de oostzijde van Bergen op Zoom de effecten op Natura 2000-gebied Brabantse Wal aanzienlijk kunnen worden ontzien. Hiermee is de verbinding vergunbaar, blijkt uit het advies in bijlage 11. Dit heeft geleid tot het extra verkabelen van deze 2,5 km aan de oostzijde van Bergen op Zoom.

- de keuze voor het voorkeursalternatief

Gelet op het voorgaande, is de keuze voor het voorkeursalternatief variant geel. Eind februari 2020 heeft de minister ingestemd met de gevraagde verkabeling vanuit de SO, hiermee wordt het voorkeursalternatief variant geel ondergronds. Dit heeft naast draagvlak als belangrijk voordeel dat de effecten op natuur en landschap worden beperkt.

3.11.6 *Uitwerkingsgebied 4: Roosendaal-Halderberge*

- de varianten

Er zijn drie varianten (rood, paars en grijsblauw) uitgewerkt ten oosten en ten westen van drie in het gebied aanwezige windmolens en ten westen en oosten (parallel aan de A17) van bedrijventerrein Borchwerf.

- het onderscheid in effecten op natuur, landschap, leefomgevingskwaliteit, nettechniek en kosten van de varianten

Variant grijsblauw en paars hebben minder effect op landschap dan rood. Variant grijsblauw bundelt vanaf de kruising met het kanaal Nieuwe Roosendaalsche Vliet met bestaande infrastructuur (de A17). Variant grijsblauw heeft ook minder effect op natuur (natuurnetwerk Brabant). Wel is variant grijsblauw complexer in de aanleg vanwege de nabijheid van de A17 en daarmee ook duurder. Ten slotte wordt de DOW-leiding in de variant grijsblauw verlegd naar de buisleidingenstraat.

- het advies van SO

In het advies van de SO wordt een voorkeur uitgesproken voor grijsblauw. Hiermee is sprake van een lange zichtbare bundeling met bestaande infrastructuur (buisleidingenstraat, rijksweg) en wordt een nieuwe doorsnijding van het landschap voorkomen. Bovendien wordt de bestaande 150 kV-verbinding al eerder verkabeld. Er wordt aandacht gevraagd voor een zorgvuldige uitwerking van de mastposities nabij gevoelige bestemmingen en nabij bedrijventerrein Borchwerf.

- de keuze voor het voorkeursalternatief

Gelet op het voorgaande is de keuze voor het voorkeursalternatief variant grijsblauw.

Een aantal bewoners heeft in 2020 een verzoek gedaan om het tracé nabij bedrijventerrein Borchwerf (in de gemeenten Roosendaal en Halderberge) te heroverwegen zodat de nieuwe verbinding verder van hun woningen komt te liggen. Ter ondersteuning van dit verzoek is een voorstel gedaan om het tracé aan de oostzijde van de A17 te realiseren. TenneT heeft de effecten van het voorstel onderzocht en vergeleken met de effecten van het voorkeursalternatief (bijlage 11). Daaruit blijkt o.a. dat het door de bewoners voorgestelde tracé beter scoort op leefomgeving (aantal gevoelige bestemmingen), maar minder op natuur (meer bomenkap) en op nettechniek (complexere aanleg). Ook de SO hebben een advies uitgebracht over het ingediende voorstel, waarin zij concluderen dat aan het zorgvuldig gekozen tracé van het voorkeursalternatief moet worden vastgehouden (bijlage 11). Argumenten tegen de bewonersvariant zijn o.a. landschappelijke inpassing (meer knikken, meer masten), regionale economische schade en de afbreuk die zou worden gedaan aan het eerdere participatieproces. De minister heeft op basis van de effectbeschrijving en het advies van de SO geconcludeerd dat

er onvoldoende reden is om het eerder gekozen tracé aan te passen. Naast dit verzoek is vanuit omwonenden en vanuit het bedrijventerrein Borchwerf gevraagd of de verbinding in dit geval verkabeld kan worden. Uitgangspunt bij nieuwe 380 kV-verbindingen is om deze bovengronds te realiseren. Dit uitgangspunt kan alleen losgelaten worden indien er sprake is van een knelpunt. Hierbij kan gedacht worden aan het niet vergunbaar zijn, te weinig ruimte om de verbinding te bouwen of een grote impact op de leefomgeving, natuur of landschap. Voor het tracé bij de Vlietweg en Borchwerf geldt dat het tracé vergunbaar en maakbaar is. Weliswaar is de ruimte tussen de bedrijven en de A17 beperkt, maar de masten kunnen op een veilige wijze en op voldoende afstand van de snelweg en de bedrijven worden gebouwd. Ook is geen sprake van grote impact op de leefomgeving of natuur, zoals dat wel het geval is bij het kruisen van bijvoorbeeld het Natura 2000-gebied Brabantse Wal bij Bergen op Zoom. Omdat er geen knelpunt is dat noodzaakt tot verkabeling, wordt niet meegegaan in het verzoek om het tracé bij de Vlietweg en Borchwerf te verkabelen. Verkabeling leidt immers tot hogere aanlegkosten, moeilijker onderhoud en een complexere aanleg, waardoor dit slechts voor een beperkt stuk tracé mogelijk is.

3.11.7 *Uitwerkingsgebied 5: Oud Gastel-Standaardbuiten*

- de varianten

De opgaven op het tracé van Borchwerf naar Standaardbuiten verschillen zodanig dat voor drie tracédelen afzonderlijke varianten zijn ontwikkeld;

- a. Borchwerf-Pietseweg: variant geel en blauw;
- b. Reconstructie bestaande 380 kV-verbinding: variant wit-rood, wit-geel en wit-blauw;
- c. Pietseweg-Standaardbuiten: variant geel en blauw.

- het onderscheid in effecten op natuur, landschap, leefomgevingskwaliteit, nettechniek en kosten van de varianten

Er zijn vrijwel geen onderscheidende effecten. In deelgebied Borchwerf-Pietseweg kent variant geel meer knikken en hoekmasten dan variant blauw, daarmee heeft blauw iets minder effect op landschap. Voor de reconstructie zijn de varianten wit-geel en wit-blauw niet onderscheidend; wit-rood leidt tot meer gevoelige bestemmingen en is prominenter aanwezig in het landschap. En in deelgebied Pietseweg-Standaardbuiten heeft variant geel minder effect op gevoelige bestemmingen dan variant blauw.

- het advies van SO

Op het deel Borchwerf-Pietseweg spreken de SO geen voorkeur uit aangezien beide varianten weinig onderscheidend zijn. Voor de reconstructie van de bestaande 380 kV-verbinding hebben de SO een voorkeur voor variant wit-geel ten opzichte

van wit-blauw, vanwege de strakkere bundeling met bestaande infrastructuur (buisleidingenstraat, rijksweg en nieuwe 380 kV-lijn). Op het deel Pietseweg-Standdaarbuiten gaat de voorkeur van de SO uit naar variant geel omdat het meest gebundeld wordt met de A17, geen nieuwe doorsnijding van landschap plaatsvindt en het minst aantal gevoelige bestemmingen wordt geraakt.

- de keuze voor het voorkeursalternatief

Gelet op het voorgaande is de keuze voor het voorkeursalternatief voor het deel Borchwerf-Pietseweg de variant blauw omdat deze variant minder knikken in het tracé heeft. Voor het deel reconstructie van de bestaande 380 kV-verbinding volgt de minister het advies van de SO en is het voorkeursalternatief wit-geel. Op het deel Pietseweg-Standdaarbuiten volgt de minister ook de keuze van de SO en is het voorkeursalternatief variant geel omdat deze het laagste aantal gevoelige bestemmingen kent.

3.11.8 *Uitwerkingsgebied 6: Moerdijk-Zevenbergschen Hoek*

- de varianten

Er zijn drie varianten (rood, geel, groen) uitgewerkt. Bij Zevenbergschen Hoek komt veel infrastructuur samen: de A16, de hoge snelheidslijn en het spoor, de opgave voor windenergie en toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen, zoals het Logistiek Park Moerdijk, de geplande aanpassing van de Moerdijkbrug en de nieuwe 380 kV-verbinding.

- het onderscheid in effecten op natuur, landschap, leefomgevingskwaliteit, nettechniek en kosten van de varianten

Variant geel en groen ontzien respectievelijk zeven en acht meer gevoelige bestemmingen dan variant rood. Variant geel en groen hebben door hun knikken en de noodzaak tot een reconstructie van de bestaande 380 kV-verbinding meer effect op landschap dan variant rood. Er zijn geen onderscheidende effecten op natuur. Wat betreft nettechniek en kosten zijn variant geel en groen complex in de aanlegfase, omdat in dat geval tijdelijke 380 kV- en 150 kV-verbindingen over de A16, de HSL en het spoor nodig zijn, en daarmee substantieel kostbaarder dan variant rood.

- het advies van SO

De SO hebben een voorkeur voor variant geel omdat dit zeven gevoelige bestemmingen ontziet.

- de keuze voor het voorkeursalternatief

De keuze voor het voorkeursalternatief is hier variant rood. De minister heeft hier derhalve een andere afweging gemaakt dan de SO.

Vanwege de effecten op landschap, tijdelijke overlast voor de bewoners/omgeving, nettechniek en kosten (zie MER, bijlage 2) van de variant geel heeft de minister hier toch voor variant rood gekozen. Dit komt overeen met de eerdere keuze van het Voorgenomen Voorkeursalternatief uit 2017.

Vanuit de SO is om een nadere toelichting gevraagd. Deze toelichting is in november 2019 gegeven. Daarbij is teruggevallen op de in 2017 toegezegde planstudie om te onderzoeken op welke wijze een tracéoptimalisatie van de nieuwe 380 kV-verbinding zou kunnen bijdragen aan de verlichting van de ruimtelijke druk in Moerdijk. De uiteindelijke conclusie van de minister was dat er een minimaal verschil is in de ruimtelijke druk tussen de door de SO voorgestane variant geel, en de door de minister gekozen variant rood. De minister concludeerde dat de door de SO voorgestane variant op het aspect leefbaarheid geen aanzienlijk mindere aantasting tot gevolg zou hebben dan de in september 2019 gekozen variant.

Vervolgens heeft de gemeente Moerdijk in de reactie op het voorontwerp van het inpassingsplan het verzoek gedaan de keuze voor variant rood te heroverwegen. TenneT heeft daarop een advies uitgebracht om niet te heroverwegen, dit is bijgevoegd in bijlage 11. Mede op basis hiervan heeft de staatssecretaris besloten om vast te houden aan de oorspronkelijke keuze uit 2019. Argumenten hiervoor zijn:

- destijds heeft de minister gekozen voor variant rood, gezien de effecten op landschap (geen 'knik' in het tracé), nettechniek (complexiteit en tijdelijke overlast) en kosten. De situatie is sindsdien niet wezenlijk veranderd, er zijn geen ontwikkelingen die aanleiding geven om nu een andere keuze te maken;
- het is aan de verantwoordelijke bewindspersoon om een afweging te maken tussen de verschillende effecten. Beperking van het aantal gevoelige bestemmingen is belangrijk, maar niet het enige effect waar rekening mee moet worden gehouden;
- zoals blijkt uit het advies van TenneT zorgt een extra knik niet voor minder ruimtelijke druk, maar zou de lijn hierdoor juist nog nadrukkelijker in het landschap aanwezig zijn;
- de ervaring bij andere projecten leert dat door TenneT aangekochte woningen veelal snel weer worden verkocht. Het is daarom de verwachting dat er geen sprake zal zijn van leegstand indien eigenaren van woningen die in de magneetveldzone komen te liggen besluiten hun woning aan TenneT te verkopen.

In de brief aan Tweede Kamer d.d. 24 september 2019 en in de brief aan de SO d.d. 4 november 2019 heeft de minister TenneT gevraagd om bij de verdere uitwerking

met belanghebbenden en betrokken overheden te verkennen of er andere manieren zijn om bij te dragen aan de leefbaarheid in relatie tot de nieuwe hoogspanningsverbinding. Daarnaast heeft de minister gevraagd bij de uitwerking van het landschapsplan extra aandacht te geven aan dit gebied. Dit is ingevuld in de fase van het ontwerp-inpassingsplan, zie hiervoor de inpassingsmaatregelen zoals opgenomen in het landschapsplan (het landschapsplan is toegelicht in paragraaf 6.3.3.).

3.11.9 *Uitwerkingsgebied 7: Hooge Zwaluwe*

- de varianten

Er zijn 4 varianten (rood, geel, donkerblauw en lichtblauw) uitgewerkt. Bij Hooge Zwaluwe wordt de bestaande 380 kV-verbinding Geertruidenberg-Rilland verplaatst/gereconstrueerd. Het tracé van de bestaande te verplaatsen 380 kV-hoogspanningsverbinding loopt aan de noordzijde met een aantal knikken langs het dorp Hooge Zwaluwe. De nieuwe 380 kV-hoogspanningsverbinding bundelt aan de zuidzijde met de bestaande verbinding. De varianten moeten voorkomen dat de nieuwe verbinding te dicht langs het dorp gaat.

- het onderscheid in effecten op natuur, landschap, leefomgevingskwaliteit, nettechniek en kosten van de varianten

De varianten rood en geel hebben meer impact op het landschap dan de varianten lichtblauw en donkerblauw door de knikken in het tracé. Bij variant donkerblauw zijn de knikken het flauwst en treedt het minste effect op landschap op. De varianten rood en lichtblauw raken drie gevoelige bestemmingen, de varianten geel en donkerblauw raken er twee. Variant rood ten slotte kruist een gebied met zeer hoge archeologische verwachtingswaarde. Op andere aspecten is er geen onderscheid tussen de varianten.

- het advies van SO

De SO hebben een voorkeur voor variant donkerblauw omdat deze het meest de gevoelige bestemmingen ontziet en met deze variant een aantal scherpe hoeken in het tracé (en daarmee in de bestaande 380 kV-verbinding) vervallen, wat een rustiger beeld in het landschap oplevert.

- de keuze voor het voorkeursalternatief

Gelet op het voorgaande is de keuze voor het voorkeursalternatief hier variant donkerblauw. Dit geeft een rustiger beeld in het landschap en heeft één gevoelige bestemming minder, en heeft zowel voor de SO als de minister de voorkeur.

3.11.10 *Uitwerkingsgebied 8: Geertruidenberg*

- de varianten

Bij Geertruidenberg is sprake van een complexe omgeving. Er liggen waterkeringen, een warmteleiding, er bevindt zich een petrochemisch bedrijf en andere hoogspanningsverbindingen en -stations en er moeten rivieren gekruist worden. Het tracé is zodanig uitgewerkt, dat aan alle eisen ten aanzien van inpassing en veiligheid kan worden voldaan. Dit heeft uiteindelijk geleid tot één haalbare variant: variant groen.

- het onderscheid in effecten op natuur, landschap, leefomgevingskwaliteit, nettechniek en kosten van de varianten

In de onderzoeksfase op basis van de indicatieve magneetveldzone werden geen gevoelige bestemmingen geraakt. Er was een lichte knik in het tracé aangebracht om een woning aan de Bergsepolder buiten de indicatieve magneetveldzone te houden. Wel zijn er door de noodzakelijk hoge hoekmasten bij het kruisen van vaarwegen effecten op het landschap. De effecten op natuurnetwerk Brabant worden gecompenseerd. De beschermingszone van de waterkering wordt niet geraakt. Onderzoek heeft plaatsgevonden naar verstoring van elektrische installaties en elektrische apparaten door de nieuwe hoogspanningsverbinding. Op sommige locaties zullen in verband met mogelijke verstoring extra maatregelen getroffen moeten worden.

- het advies van SO

De SO kunnen zich vinden in de uitgewerkte variant groen.

- de keuze voor het voorkeursalternatief

Het voorkeursalternatief is variant groen. Dit is de enige variant die aan alle eisen ten aanzien van inpassing en veiligheid voldoet. Bij het besluit om de volledige verbinding met Moldau vakwerkmasten in plaats van windtrackmasten uit te voeren is in aanmerking genomen dat de magneetveldzone bij de hiervoor genoemde woning aan de Bergsepolder hierbij kritisch werd (zie voor een nadere toelichting van masttype en magneetveldzone paragraaf 4.6). Bij de uitwerking van de mastposities en het opstijgpunt is gebleken dat deze woning inderdaad in de magneetveldzone komt te liggen. Hierdoor valt één extra gevoelige bestemming binnen de magneetveldzone. Om te voorkomen dat deze gevoelige bestemming ontstaat zou een nabijgelegen opstijgpunt naar het westen moeten worden verplaatst. Hierdoor zijn iets hogere masten en een langere 150 kV-kabelverbinding tussen het opstijgpunt en het 150 kV-station Geertruidenberg nodig. Dit brengt aanzienlijke meerkosten en onwenselijke landschappelijke effecten met zich mee. Daarom is het besluit om de verbinding uit te voeren met vakwerkmasten in stand gebleven en is besloten de extra gevoelige bestemming te accepteren. Dit leidt niet

tot een ander voorkeursalternatief.

3.11.11 *Uitwerkingsgebied 9: 's Gravenmoer*

- de varianten

Er zijn drie varianten (rood, geel en blauw) uitgewerkt waarbij gebundeld wordt met de bestaande 380 kV-verbinding.

- het onderscheid in effecten op natuur, landschap, leefomgevingskwaliteit, nettechniek en kosten van de varianten

De varianten geel en blauw raken één gevoelige bestemming minder dan variant rood. De varianten geel en blauw bundelen strakker met de bestaande 380 kV-verbinding Geertruidenberg-Eindhoven dan variant rood. Hierdoor wordt de afstand tot aan de dorpsrand van 's Gravenmoer groter. Variant blauw heeft een extra knik aan de westzijde om een raakvlak tussen de hoekmast en een aanwezige waterkering te voorkomen. Daarmee geeft variant blauw een iets minder rustig beeld in het landschap dan variant geel. Op andere aspecten is er geen onderscheid tussen de varianten.

- het advies van SO

De SO hebben een voorkeur voor variant geel, daarmee ontstaat de grootste afstand tot de dorpskern 's Gravenmoer, worden de minste gevoelige bestemmingen geraakt en is sprake van een zo recht mogelijk tracé. De SO vragen om ook een 'knikvariant' te onderzoeken, om de afstand van de verbinding tot 's Gravenmoer verder te vergroten.

- de keuze voor het voorkeursalternatief

Gelet op het voorgaande is de keuze voor het voorkeursalternatief hier variant geel. De zogenaamde 'knikvariant' is nader onderzocht maar leidt niet tot minder gevoelige bestemmingen en niet tot minder impact op landschap en natuur. Ook wat betreft nettechniek leidt dit niet tot een betere score. De knik leidt wel tot € 20 miljoen meerkosten. Gelet op het voorgaande is de knikvariant geen proportioneel alternatief en blijft het voorkeursalternatief variant geel.

3.11.12 *Uitwerkingsgebied 10: Bosroute*

- de varianten

Er is sprake van vier varianten (rood, geel, groen en oranje). Op dit deel wordt de bestaande 380 kV-verbinding Geertruidenberg-Eindhoven over ongeveer 7,5 km naar het oosten verlegd om te voorkomen dat diverse woningen aan de Moersedreef worden ingeklemd tussen de nieuwe en de bestaande 380 kV-verbinding. De nieuwe verbinding bundelt met de te verleggen bestaande verbinding. Dit is de Bosroute. De Bosroute sluit aan op het 380 kV-station Tilburg. In een latere fase is hier variant bruin plus aan toegevoegd.

- het onderscheid in effecten op natuur, landschap, leefomgevingskwaliteit, nettechniek en kosten van de varianten

De vier varianten kennen vrijwel geen onderscheid in effecten. Wel is als zoekrichting een zo oostelijk mogelijke ligging van het tracé geformuleerd om daarmee zo min mogelijk schade voor natuur te bewerkstelligen.

- het advies van SO

De SO hebben een voorkeur voor variant oranje, omdat Huis ter Heide (natuurnetwerk Brabant) hierdoor minder wordt doorsneden, het golfterrein van De Efteling niet wordt geraakt en een gevoelige bestemming aan de Galgeneindsestraat wordt ontzien. Deze variant houdt het meest rekening met de omgeving. Wel komt variant oranje over een voormalige nertsenfarm met een bedrijfswoning.

- de keuze voor het voorkeursalternatief

De keuze voor het voorkeursalternatief is hier variant bruin plus. De minister heeft in eerste instantie het advies van de SO gevolgd met een voorkeur voor variant oranje.

TenneT is in de eerste helft van 2020 concrete mastposities gaan bepalen. Daarbij is geconstateerd dat ter hoogte van Kraanven (Loon op Zand) aan de oostzijde van de Bosroute één mast in/op een verhoging in het landschap werd gepositioneerd. Door bewoners van Kraanven is gewezen op de waarde van deze verhoging(en) in het landschap. Het betreft een landschappelijk element 'stuifduinen'. Deze stuifduinen zijn niet uit eerdere onderzoeken naar voren gekomen.

Bureau Waardenburg heeft vervolgens onderzoek uitgevoerd naar de aanwezige stuifduinen. Uit dit onderzoek kan worden afgeleid dat de gaafheid van de duinen beschermd moet worden (met daarbij tevens het behoud van de in de duinen aanwezige zomereiken). In deze stuifduinen is daarnaast ten zuiden van het Kraanven een vermoedelijke schuilkelder gebouwd. Ook bleek in 2020 dat de woning aan Kraanven over het hoofd was gezien omdat deze niet als bestemde woning in het bestemmingsplan Buitengebied van de gemeente Loon op Zand is opgenomen.

De bewoners hebben vier veel westelijker gelegen tracévarianten voorgesteld. De bewoners hebben verzocht om te kiezen voor een tracévariant aan de westzijde van het bosgebied. Ter nadere afweging heeft TenneT een nieuwe effectbeschrijving en effectentabel opgesteld, waarin negen varianten zijn opgenomen. De door de bewoners aangedragen westelijke varianten vielen, ondanks één gevoelige bestemming minder, af omdat deze minder goed scoorden op landschap, natuur

(veel grotere aantasting van Natuurnetwerk Brabant) en beheer en onderhoud. Ten aanzien van de vijf oostelijke varianten is onderscheid te vinden in de effecten op landschap, natuur en kosten. Variant bruin plus kent daarbij de minste belemmering voor natuur.

Variant rood heeft niet de voorkeur. Variant bruin plus geeft invulling aan de optimalisatieopgave zoals opgenomen in Projectboek 1. Deze opgave was een zo oostelijk mogelijk tracé. De opgave voor een zo oostelijk mogelijk tracé was ingegeven door een onderzoek van Arcadis d.d. 22 juni 2018 (bijlage 11). In dit advies wordt voorgesteld om het tracé in het bosgebied tussen de Veldstraat en de Bergstraat/Middelstraat en het half open landschap (broekbos en vennen nabij de Galgeneindsestraat) zo oostelijk mogelijk te situeren. De ministers hechten daarnaast waarde aan het gegeven dat variant rood meer oppervlak NNB kruist dan variant bruin plus (56ha versus 53ha). Varianten bruin plus en rood doorsnijden beide het half open natuurgebied Lobelia. Omdat variant bruin plus het meest aan de oostelijke rand ligt, heeft variant bruin plus de voorkeur boven variant rood. Variant rood doet meer afbreuk aan het half open landschap. Omdat variant rood leidt tot meer schade aan de natuur en niet tot minder gevoelige bestemmingen dan variant bruin plus, heeft variant rood niet de voorkeur.

Op basis van de rapportage van Bureau Waardenburg, de gesprekken met bewoners en overige stakeholders, het advies van de gemeente Loon op Zand (bijlage 11) en de voor alle varianten opgestelde effectbeschrijving (8 februari 2021, kenmerk 0900025) (bijlage 11) is het voorkeursalternatief variant bruin plus. Doorslaggevend hierbij is dat, conform het advies van de gemeente Loon op Zand, het perceel aan de Kraanven niet in de magneetveldzone van de nieuwe verbinding ligt en de stuifduinen in ruimtelijke zin worden ontzien. Ook komen er niet meer gevoelige bestemmingen in de magneetveldzone te liggen dan bij het oorspronkelijke voorlopige voorkeurstracé 2017 of bij variant oranje. Daarbij heeft variant bruin plus minder effect op de natuur dan de oorspronkelijke varianten. Dit weegt op tegen een kleine knik in het tracé en de hogere investeringskosten bij variant bruin plus.

4 Toelichting op tracé

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk is het tracé ZW380 Oost beschreven. Achtereenvolgens komen aan de orde:

- de nieuwe 380 kV-hoogspanningsverbinding, al dan niet gebundeld met bestaande 380 kV en gecombineerd met 150 kV;
- de aansluiting van de 150 kV-hoogspanningsverbindingen op de 150 kV-stations;
- de aanpassing van bestaande 150 kV-stations;
- het masttype;
- tijdelijke verbindingen;
- het ruimtebeslag van de werkzaamheden en het beheer en onderhoud van de verbinding;
- de reconstructie van de bestaande Zuid West 380kV.

In dit hoofdstuk wordt het tracé onderbouwd en beschreven. Een beschrijving van de totstandkoming van het tracé is opgenomen in Hoofdstuk 3. De beschrijving van de effecten van het tracé op de omgeving is opgenomen in Hoofdstuk 6.

Een gedetailleerde beschrijving van het tracé is opgenomen in de projectatlas van Zuid-West 380 kV Oost.

4.2 Traceringsprincipes

Bij de ontwikkeling van een nieuw hoogspanningstracé worden de traceringsprincipes vanuit SEV III (nu NOVI) en het beleid van TenneT toegepast. Voor dit tracé betekent dit het volgende.

1. De nieuwe verbinding combineert waar mogelijk en zinvol met een bestaande 150 kV-verbinding. Dat wil zeggen dat de nieuwe verbinding samen met de bestaande verbinding in één nieuwe mast wordt gehangen. De bestaande 150 kV-verbinding wordt na realisatie van de nieuwe verbinding verwijderd. Hierbij zijn een tweetal mogelijkheden:
  - a. de nieuwe verbinding volgt het tracé van de verbinding waarmee wordt gecombineerd. In dat geval wordt de nieuwe verbinding gebouwd naast een bestaande verbinding die vervolgens wordt verwijderd. In een enkel geval gaat een alternatief deels uit van het volgende: eerst wordt een bestaande verbinding weggehaald en vervolgens wordt in de vrijgekomen ruimte een nieuwe gecombineerde verbinding gebouwd;

- b. de nieuwe gecombineerde verbinding bundelt waar mogelijk en zinvol met een bestaande verbinding en/of bovenregionale infrastructuur, zie onder 2 en 3.
2. De nieuwe verbinding bundelt waar mogelijk en zinvol met een bestaande verbinding (een 380 kV-verbinding of een 150 kV-verbinding). De bestaande verbinding blijft hierbij staan. De nieuwe (gecombineerde) verbinding wordt gebouwd naast een bestaande hoogspanningsverbinding die blijft staan. In dat geval wordt de nieuwe verbinding naast en parallel aan de bestaande verbinding gebouwd. Waar mogelijk worden de masten van de nieuwe verbinding 'in de pas' geplaatst, dat wil zeggen naast de masten van de bestaande verbinding. De veldlengte (afstand tussen twee masten) van de nieuwe verbinding is dan nagenoeg gelijk aan die van de bestaande verbinding.
3. De nieuwe verbinding bundelt waar mogelijk en zinvol met bovenregionale infrastructuur. De nieuwe (gecombineerde) verbinding wordt hierbij bijvoorbeeld parallel aan een snelweg gebouwd.

4.3 Tracébeschrijving

Voor de beschrijving van het tracé van Zuid-Oost 380 kV Oost is het tracé opgedeeld in vier tracédelen, net als in de projectatlas. De delen zijn Rilland-Roosendaal, Roosendaal-Moerdijk, Moerdijk-Geertruidenberg en Geertruidenberg-Tilburg. In deze paragraaf wordt het VKA per tracédeel nader toegelicht.

Een visualisatie en kaart van het tracé is tevens opgenomen in de projectatlas, in deze projectatlas is via een digitale kaart een gedetailleerde weergave van de verschillende elementen van het tracé terug te vinden:

<https://ten.projectatlas.app/zuid-west-380kv-oost>.

4.3.1 Rilland-Roosendaal

Hier loopt het tracé van 380 kV-hoogspanningsstation Rilland tot Roosendaal. In dit deel van het tracé combineert de nieuwe verbinding zo veel als mogelijk en zinvol met de bestaande 150 kV-verbinding Roosendaal-Roosendaal/Borchwerf II-Woensdrecht en het tracé van de bestaande te verwijderen 150 kV-verbinding.

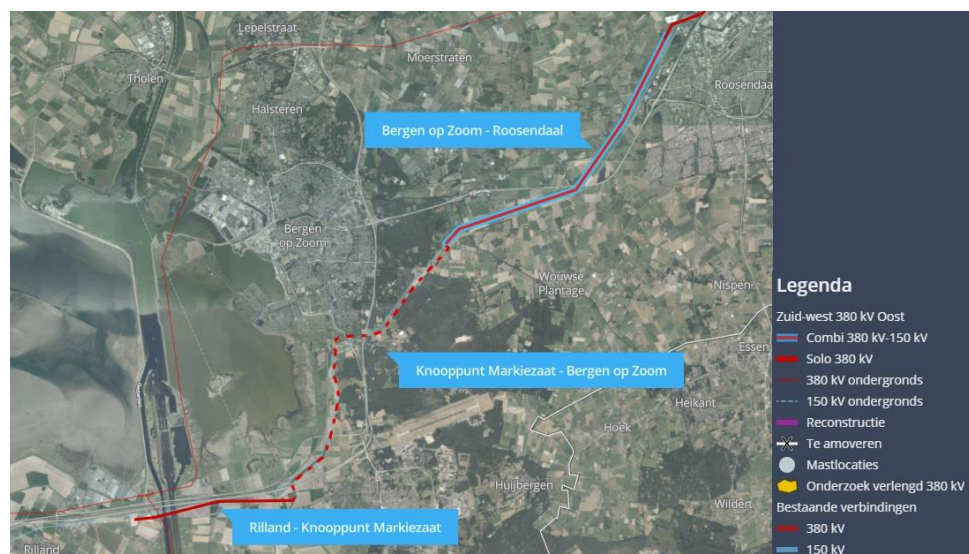
Het startpunt van het tracé is het 380 kV-hoogspanningsstation Rilland. Vanaf dit hoogspanningsstation loopt het tracé naar het oosten. Het tracé kruist het Schelde-Rijnkanaal en westelijk het Spuikanaal en loopt daarna bovengronds tot het knooppunt Markiezaat. Vanaf het knooppunt Markiezaat wordt een gedeelte van het tracé tussen Rilland en Roosendaal ondergronds aangelegd met een kabelverbinding in de buisleidingenstraat en passeert op deze manier het natuurgebied Brabantse Wal.

De nieuwe 380 kV-verbinding kruist in de gemeente Reimerswaal twee maal de huidige 150 kV-verbinding Rilland-Woensdrecht. Om de 150 kV-verbinding in bedrijf te houden, wordt deze eerst als een ondergrondse 150 kV-kabelverbinding tussen 150 kV-station Rilland en 150 kV-station Woensdrecht aangelegd. Na deze verkabeling wordt de bestaande bovengrondse 150 kV-verbinding tussen Rilland en Woensdrecht afgebroken. Daardoor ontstaat ruimte om de nieuwe 380 kV-verbinding op dit tracégedeelte te bouwen.

Ten oosten van Bergen op Zoom komt de verbinding nabij het buurtschap Zoomvliet weer bovengronds te liggen. Vanaf dit punt loopt het tracé bovengronds in noordoostelijke richting als een gecombineerde 380/150 kV-verbinding richting Roosendaal. Tussen het 150 kV-station Woensdrecht en het punt waar de 380 kV-verbinding boven komt, ligt de 150 kV-verbinding Roosendaal-Roosendaal/Borchwerf II-Woensdrecht naast de ondergrondse 380 kV-kabelverbinding in de buisleidingenstraat.

Vanaf buurtschap Zoomvliet volgt het tracé de bestaande 150 kV-verbinding en de buisleidingenstraat aan de noordzijde. Ten zuiden van Wouw kruist het tracé de A58 bij de afrit Wouwse Plantage. Vanaf deze kruising loopt de gecombineerde verbinding aan de westzijde van de buisleidingenstraat tot aan Roosendaal.

Nabij 150 kV-station Roosendaal/Borchwerf II takt de 150 kV-verbinding af uit de gecombineerde verbinding om aan te sluiten op dit 150 kV-station. De bestaande bovengrondse 150 kV-verbinding tussen het 150 kV-station Woensdrecht en het 150 kV-station Roosendaal/Borchwerf II wordt afgebroken.

Figuur 4.1 Uitsnede Projectatlas tracé Rilland-Roosendaal (Bron: TenneT)

4.3.2 *Roosendaal-Moerdijk*

In dit tracédeel combineert het tracé zo veel als mogelijk en zinvol met de bestaande 150 kV-verbinding Roosendaal-Moerdijk en Geertruidenberg-Moerdijk. Tussen Oud Gastel en Geertruidenberg bundelt het tracé met de bestaande 380 kV-verbinding Rilland-Geertruidenberg. Het tracé volgt in dit deelgebied het MER-alternatief Paars deelgebied 2, variant Westzijde A17 en Paars deelgebied 3, variant Biesbosch/Hooge Zwaluwe-Bosroute.

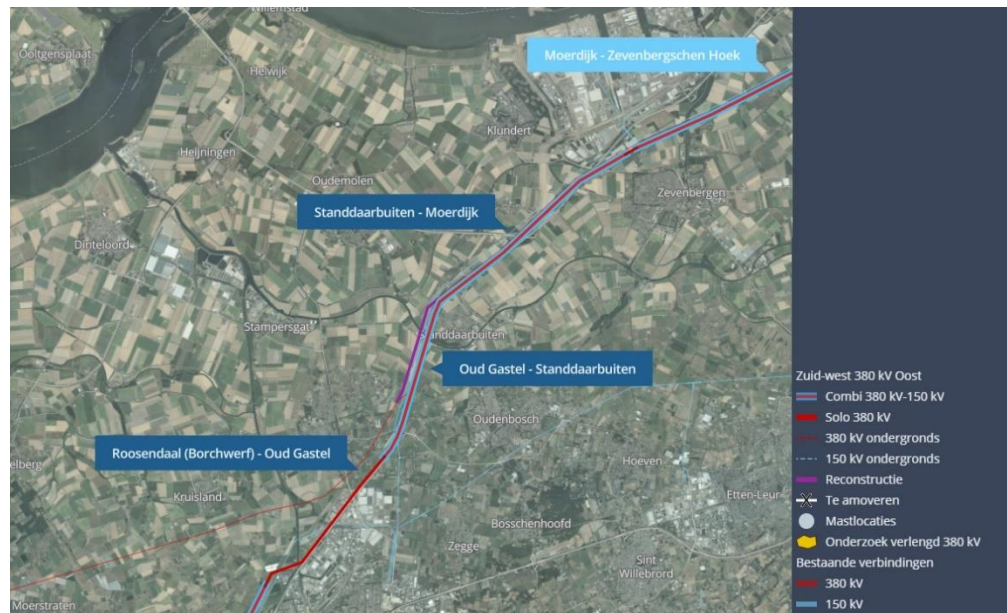
Bij het 150 kV-station Roosendaal/Borchwerf II knikt het tracé naar het oosten. Het tracé kruist de buisleidingenstraat en het kanaal Nieuwe Roosendaalsche Vliet. Vanaf de kruising met het kanaal ligt het tracé tot aan Standdaarbuiten gebundeld met A17 (aan de westzijde van de snelweg). Tussen 150 kV-station Roosendaal/Borchwerf II tot Oud Gastel gaat het om een 380 kV-verbinding.

Bij bedrijventerrein Borchwerf II kruist de nieuwe 380 kV-verbinding het noordoostelijk gedeelte van de 150 kV-verbinding Roosendaal-Roosendaal/Borchwerf II-Woensdrecht. Vanwege deze kruising wordt de bestaande 150 kV-verbinding tussen station Roosendaal/Borchwerf II en de eerste mast aan de oostzijde van de A17 verkabeld.

Nabij de Slotstraat te Oud Gastel wordt een (ondergrondse) verbinding gemaakt met de bestaande 150 kV-verbinding Moerdijk-Roosendaal. Vanaf de Slotstraat te Oud Gastel naar het noorden toe gaat het tracé verder als gecombineerde 380/150 kV-verbinding. De bestaande bovengrondse 150 kV-verbinding tussen het 150 kV-station Moerdijk en het 150 kV-station Roosendaal wordt afgebroken tussen het 150 kV-station Roosendaal en de Slotstraat.

Tussen Oud Gastel en Standdaarbuiten staat de 380 kV-hoogspanningsverbinding Geertruidenberg-Rilland gebundeld met de A17. Deze bestaande 380 kV-verbinding wordt tussen de Pietseweg te Oud Gastel en de Sluissedijk te Standdaarbuiten verplaatst om ruimte te maken voor de nieuwe 380 kV-verbinding. De 380 kV-verbinding Geertruidenberg-Rilland komt na de verplaatsing aan de westzijde van de buisleidingenstraat.

De nieuwe 380 kV-verbinding Rilland-Tilburg komt tussen de Pietseweg en de Sluissedijk op (nagenoeg) dezelfde locatie als de te verplaatsen 380 kV-verbinding. Bij Standdaarbuiten knikt het tracé mee met de bocht van de A17 in noordoostelijke richting naar Moerdijk. Het tracé komt tussen de bestaande 380 kV-verbinding Geertruidenberg-Rilland en de A17. Ten westen van Zevenbergen kruist het tracé de A17 en loopt vervolgens ten zuiden van de bestaande 380 kV-verbinding verder in oostelijke richting.

Figuur 4.2 Uitsnede Projectatlas tracé Roosendaal-Moerdijk (Bron: TenneT)

4.3.3 Moerdijk-Geertruidenberg

In dit tracédeel combineert het tracé zo veel als mogelijk en zinvol met de bestaande 150 kV-verbinding Geertruidenberg-Moerdijk. Vanaf Oud Gastel bundelt het tracé met de bestaande 380 kV-verbinding Geertruidenberg-Rilland tussen Roosendaal en Geertruidenberg. Het tracé volgt in dit deelgebied het MER-alternatief Paars deelgebied 3, variant Biesbosch/Hooge Zwaluwe-Bosroute.

Ten westen van Zevenbergen kruist het tracé de A17. Het tracé loopt in dit gebied parallel aan de zuidzijde van de bestaande 380 kV-verbinding. Ter hoogte van 150 kV-station Moerdijk zijn twee opstijgpunten in de nieuwe verbinding voorzien om de 150 kV-verbindingen vanuit Roosendaal en vanuit Geertruidenberg met een ondergrondse kabel te kunnen verbinden met dit 150 kV-station. Tussen de twee opstijgpunten is het tracé een 380 kV-verbinding. De bestaande 150 kV-verbindingen richting Roosendaal en richting Geertruidenberg worden afgebroken.

Na de kruising met de A16/A59, het spoor Breda-Dordrecht en de HSL blijft de verbinding parallel lopen aan de bestaande 380 kV-verbinding. Bij de kruising met de A16/A59 wordt via een ondergrondse 150 kV-kabelverbinding een aansluiting gemaakt op het 150 kV-station Zevenbergschen Hoek.

Ten oosten van de A16/A59 en het spoor Breda-Dordrecht volgt de nieuwe 380 kV-verbinding de knik in de bestaande 380 kV-verbinding Geertruidenberg-Rilland in oostelijke richting. Bij Hooge Zwaluwe vindt een verplaatsing van de huidige 380 kV-verbinding plaats, zodat er aan de noordzijde van Hooge Zwaluwe ruimte is om de nieuwe 380 kV-verbinding te realiseren. Ten oosten van Hooge Zwaluwe loopt de nieuwe 380 kV-verbinding parallel verder aan de zuidzijde van de bestaande 380 kV-verbinding tot aan Geertruidenberg. Bij Geertruidenberg kruist de nieuwe 380 kV-verbinding de Amertak en loopt ten zuiden van het 150 kV-station Geertruidenberg en kruist vervolgens de Donge/het Noordergat.

Tussen de Amertak en de Donge is de nieuwe verbinding een 380 kV-verbinding. Tussen de westzijde van de Amertak en het 150 kV-station Geertruidenberg wordt via een ondergrondse 150 kV-kabelverbinding een aansluiting gemaakt voor de 150 kV-verbinding Geertruidenberg-Moerdijk. Tussen het 150 kV-station Geertruidenberg en de zuidzijde van de Donge/het Noordergat wordt via een ondergrondse kabelverbinding een aansluiting gemaakt voor de 150 kV-verbinding Geertruidenberg-Oosteind-Tilburg-west. De bestaande bovengrondse 150 kV-verbindingen Geertruidenberg-Moerdijk en Geertruidenberg-Oosteind-Tilburg-west worden afgebroken.

Nabij 150 kV-station Geertruidenberg kruist de nieuwe 380 kV-verbinding de bestaande 150 kV-verbinding Geertruidenberg-Breda. Om de nieuwe 380 kV-verbinding te kunnen realiseren, moet de 150 kV-verbinding Geertruidenberg-Breda tussen 150 kV-station Geertruidenberg en de eerste mast ten zuidwesten van het station verkabeld worden.

Figuur 4.3 Uitsnede Projectatlas tracé Moerdijk-Geertruidenberg (Bron: TenneT)

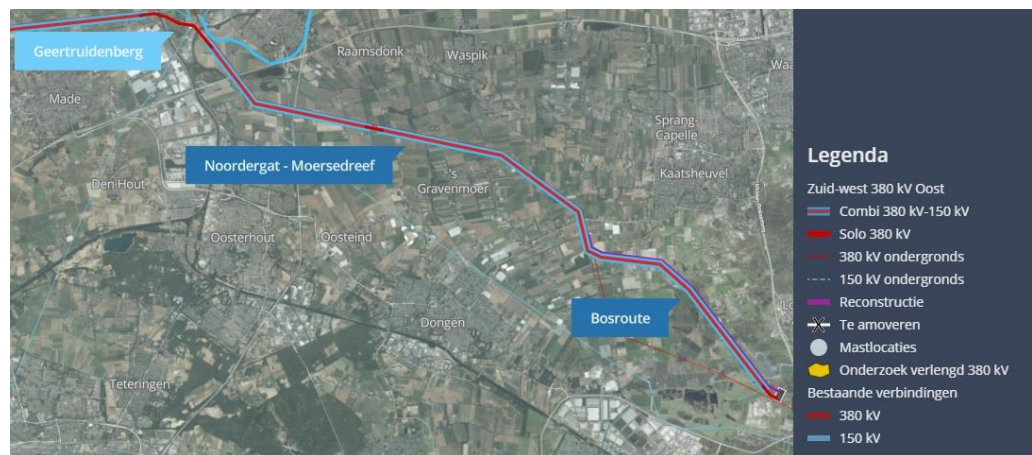
4.3.4 *Geertruidenberg-Tilburg*

In dit tracédeelt combineert het tracé zo veel als mogelijk en zinvol met de bestaande 150 kV-verbinding Geertruidenberg-Oosteind-Tilburg-west. Vanaf Geertruidenberg bundelt het tracé aan de westzijde met de bestaande 380 kV-verbinding Geertruidenberg-Eindhoven tussen Geertruidenberg en Tilburg. Het tracé volgt in dit deelgebied het MER-alternatief Paars deelgebied 3, variant Biesbosch/Hooge Zwaluwe-Bosroute.

Tussen Geertruidenberg en Tilburg is voor de gehele lengte van het tracé gekozen voor een bundeling met de bestaande 380 kV-verbinding Geertruidenberg-Eindhoven. De nieuwe verbinding ligt aan de west- en zuidzijde van deze bestaande verbinding. Vanaf Geertruidenberg loopt het tracé, vanaf de zuidzijde van de Donge/het Noordergat als gecombineerde 380/150 kV-verbinding, in zuidoostelijke richting Oosterhout. Ter plaatse van het Kromgat knikt het tracé oostwaarts, parallel aan de bestaande 380 kV-verbinding tot voorbij de dorpen Oosteind en 's Gravenmoer.

Ter hoogte van de Kijldijk te Oosteind zijn twee opstijgpunten in de nieuwe verbinding voorzien om de 150 kV-verbindingen vanuit Geertruidenberg naar Oosteind en vanuit Oosteind naar Tilburg-west met een ondergrondse kabel te kunnen verbinden met het 150 kV-station Oosteind. Tussen de twee opstijgpunten is het tracé een 380 kV-verbinding. De bestaande bovengrondse 150 kV-verbinding Geertruidenberg-Oosteind-Tilburg-west wordt afgebroken.

Vanaf de noordoostzijde van 's Gravenmoer loopt het tracé naar het zuidoosten richting Dongen en De Moer. Ten noorden van De Moer wordt de bestaande 380 kV-verbinding Geertruidenberg-Eindhoven over een lengte van ongeveer 7,5 km naar het oosten verplaatst en is de nieuwe verbinding met deze verplaatste verbinding gebundeld. Dit wordt de Bosroute genoemd. De verbinding sluit aan op het nieuw te bouwen 380 kV-station Tilburg, het eindpunt van het tracé. Tussen de voorlaatste mast voor het 380 kV-station Tilburg wordt een aansluiting gemaakt voor de ondergrondse 150 kV-verbinding tussen deze mast en 150 kV-station Tilburg-west. Daarbij wordt bij deze ondergrondse 150 kV-verbinding ook een 150 kV-verbinding aangelegd tussen 150 kV-station Tilburg-west en 380 kV-station Tilburg. De bestaande 380 kV-verbinding aan de west- en zuidzijde van De Moer wordt afgebroken.

Figuur 4.4 Uitsnede Projectatlas tracé Geertruidenberg-Tilburg (Bron: TenneT)

4.4 Aansluiting 150 kV-stations

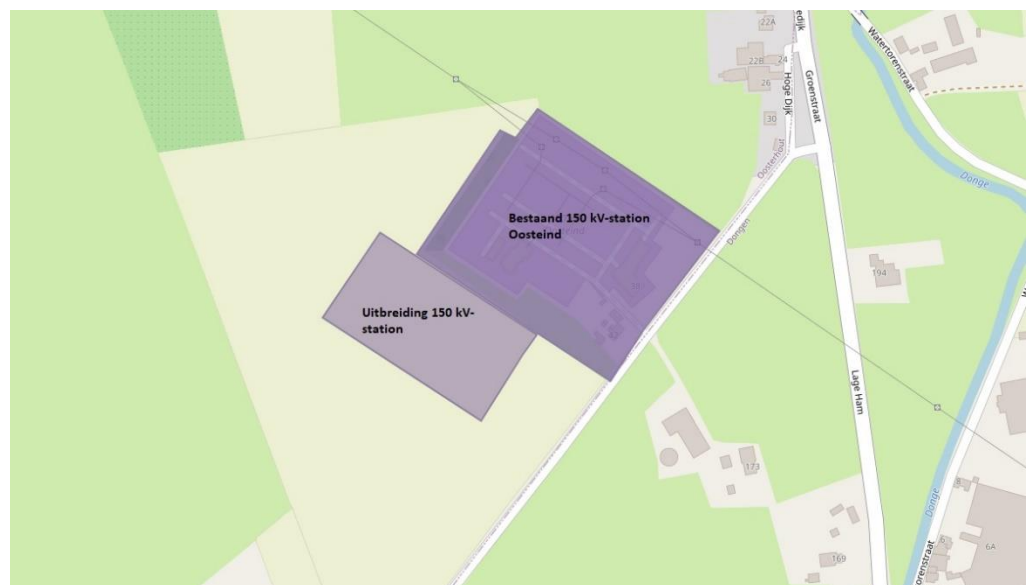
Het tracé loopt van het 380 kV-hoogspanningsstation bij Rilland naar het 380 kV-hoogspanningsstation bij Tilburg. Langs het tracé zijn verschillende 150 kV-stations gelegen die ook worden aangesloten op het tracé. Op de meeste stations zijn binnen het hekwerk van deze stations ook aanpassingen nodig voor de aansluiting van de nieuwe verbinding. De bestaande 150 kV-verbindingen komen nu als bovengrondse verbindingen aan bij de 150 kV-stations. Binnen het hekwerk van de stations worden aanpassingen gemaakt om de 150 kV-verbindingen als ondergrondse kabelverbindingen aan te laten komen.

Voor het grootste deel passen aanpassingen binnen het hekwerk van de bestaande stations en daarmee ook binnen de geldende bestemmingsplannen. Bij 150 kV-station Oosteind en 150 kV-station Zevenbergschen Hoek is een aanpassing nodig die niet past binnen de bestaande grenzen van het station. Het gaat hierbij om de volgende aanpassingen.

- Bij 150 kV-station Zevenbergschen Hoek wordt het station aan de zuidzijde over de breedte van het station circa 20 m uitgebreid (figuur 4.5). Voor 150 kV Zevenbergschenhoek worden er op hoofdlijnen kabeleindsluitingen, overspanningsafleiders en een nieuwe weg gerealiseerd. Er worden geen akoestisch relevante onderdelen/componenten bijgeplaatst.
- Bij 150 kV-station Oosteind is een uitbreiding/nieuwbouw van het station nodig. Deze nieuwbouw is voorzien aan de zuidwestzijde van het bestaande station. De uitbreiding is circa 164 m lang en 90 m breed (figuur 4.6).

Figuur 4.5 Uitbreiding Zevenbergschen Hoek

Figuur 4.6 Uitbreiding Oosteind

Verbinding station Oosteind

De bestaande 150 kV-verbinding Geertruidenberg-Oosteind-Tilburg-west wordt in de nieuwe 380 kV-verbinding Rilland-Tilburg gecombineerd. De verbinding met station Oosteind moet wel in stand blijven.

Vanaf deze nieuwe gecombineerde 380/150 kV-verbinding moet het 150 kV-gedeelte voor deze aansluiting een 'inlussing' en een 'uitlussing' van en naar station Oosteind krijgen. Er komen twee kabelverbindingen tussen de bovengrondse verbinding en het station. De westelijke kabel verbindt station Geertruidenberg met

station Oosteind. De oostelijke kabel verbindt station Oosteind met station Tilburg-west.

Nabij de Kijldijk wordt voor deze twee kabelaansluitingen in twee opeenvolgende masten een opstijgpunt gerealiseerd. Vanaf het westelijke opstijgpunt wordt de kabel aan de westzijde van een aanwezige sloot richting de Kijldijk gelegd. Vanaf het oostelijk opstijgpunt wordt de kabel aangelegd naar de zuidzijde van de Kijldijk. Aan de zuidzijde van de Kijldijk gaat de kabel ook naar de aanwezige watergang. Beide kabels liggen aan de zuidzijde van de Kijldijk aan de oostzijde van de aanwezige tocht in de richting van station Oosteind. Circa 600 m ten noorden van de Provincialeweg te Oosteind kruisen beide kabeltracés een gasleiding. Bij de kruising van deze gasleiding wordt de tocht ook van oost naar west gekruist. Tussen de gasleiding en de Provincialeweg te Oosteind liggen de kabels aan de westzijde van de tocht.

De Provincialeweg wordt door middel van een boring gekruist. Hier wordt de tocht weer van west naar oost gekruist, tussen de aanwezige bebouwing door. Aan de zuidzijde van de Provincialeweg liggen de kabels aan de oostzijde van de tocht.

Nabij het station buigt het kabeltracé iets af richting de hoek van het nieuwe 150kV-station Oosteind. De kabels komen aan de westzijde van het station aan.

Ten westen van het bestaande 150 kV-station Oosteind komt een uitbreiding van het station Oosteind. Tussen het bestaande 150 kV-station en de uitbreiding moet door middel van diverse 150 kV-kabels een verbinding tussen beide stations gemaakt worden. Deze kabels zijn aan de noord-/noordwestzijde van het bestaande 150 kV-station gesitueerd.

4.5 150 kV opstijpunten en ondergrondse 150 kV-verbindingen

Naast de aanpassingen aan de 150 kV-station zullen ook nieuwe aansluitingen worden aangelegd naar de nieuwe stations.

Bestaande 150 kV-verbindingen tussen Rilland en Tilburg worden zoveel als mogelijk gecombineerd met de nieuwe 380 kV-verbindingen. In zijn algemeenheid geldt dat op een groot gedeelte van het tracé er sprake is van een gecombineerde 380 kV/150 kV-verbinding. Nabij 150 kV-stations zal er een verbinding tot stand gebracht moeten worden van de gecombineerde 380 kV/150 kV-verbinding naar deze 150 kV-stations.

Meer specifiek geldt voor de 150 kV-verbindingen het volgende.

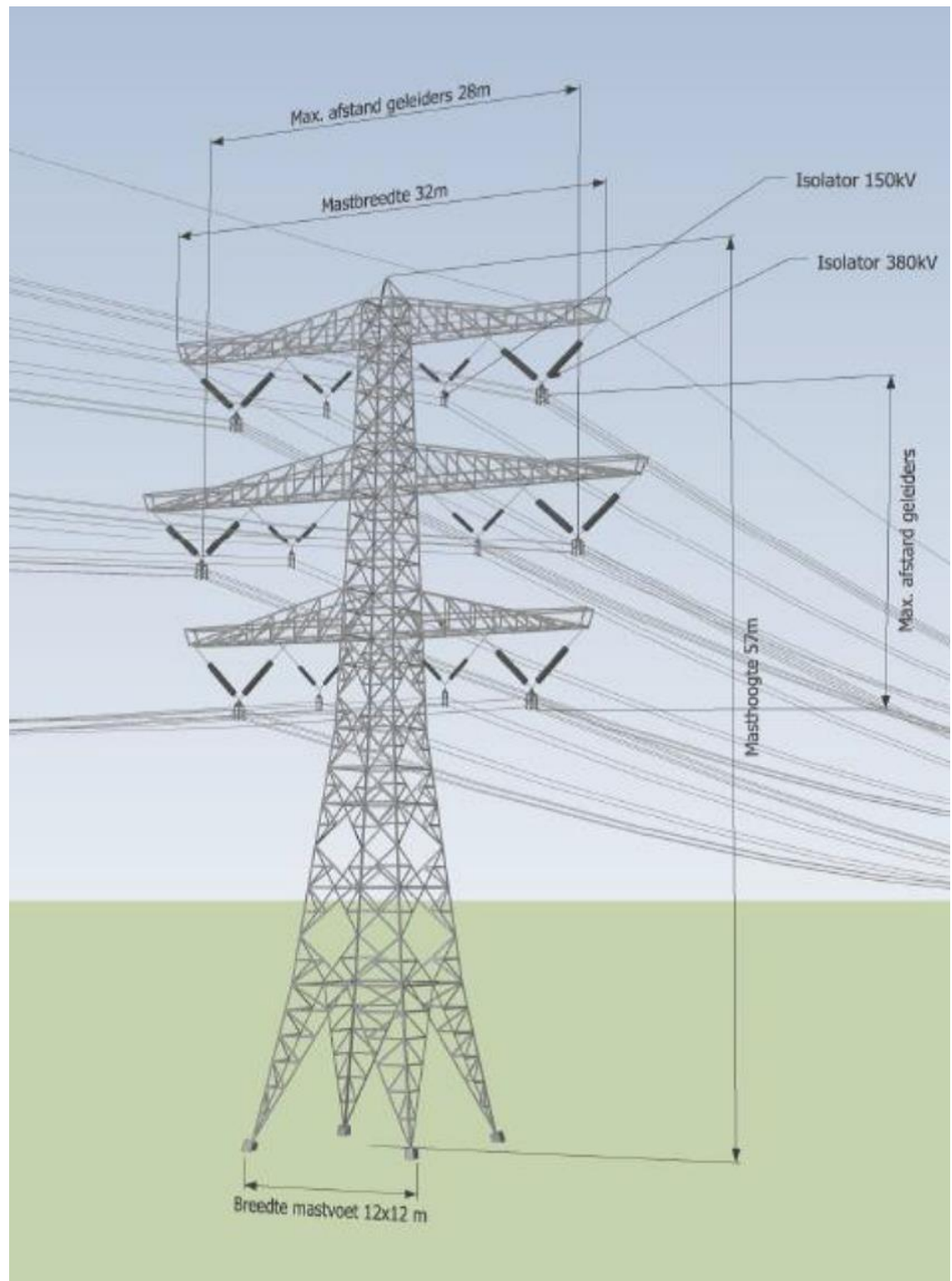
1. Tussen het 150 kV-station Rilland en 150 kV-station Woensdrecht wordt de bestaande 150 kV-verbinding Woensdrecht-Rilland volledig verkabeld. Het 150 kV-kabeltracé kruist allereerst het Schelde Rijnkanaal en het Spuikanaal. Ten oosten van het Schelde Rijnkanaal kruist het tracé de A58 in noordelijke richting. Aan de noordzijde van de A58 komt de 150 kV-kabel in de buisleidingenstraat. Vanaf de noordzijde van het knooppunt Markiezaat ligt de 150 kV-kabel naast de 380 kV-kabel in de buisleidingenstraat. Ten westen van 150 kV-station Woensdrecht knikt het 150 kV-kabeltracé uit de buisleidingenstraat om de aansluiting met 150 kV-station Woensdrecht te maken.
2. Tussen 150 kV-station Woensdrecht en het gecombineerde 380/150 kV-opstijgpunt nabij buurtschap Zoomvliet wordt de bestaande 150 kV-verbinding Roosendaal-Roosendaal/Borchwerf II-Woensdrecht verkabeld. Het 150 kV-kabeltracé gaat vanaf de noordzijde van het 150 kV-station Woensdrecht in noordelijke richting naar de buisleidingenstraat. In de buisleidingenstraat ligt de 150 kV-kabel naast de 380 kV-kabel richting het gecombineerde 380/150 kV-opstijgpunt nabij Zoomvliet.
3. Tussen een 150 kV-opstijgpunt nabij de Noordstraat te Roosendaal en de mast ten westen van 150 kV-station Roosendaal/Borchwerf II wordt de 150 kV-verbinding Roosendaal-Roosendaal/Borchwerf II-Woensdrecht als ondergrondse 150 kV-kabel aangelegd. De mast ten westen van het 150 kV-station wordt daarbij omgebouwd tot 150 kV-opstijgpunt.
4. Tussen de mast ten westen van 150 kV-station Roosendaal/Borchwerf II en de eerste mast aan de oostzijde van de A17 wordt de 150 kV-verbinding Roosendaal-Roosendaal/Borchwerf II-Woensdrecht als ondergrondse 150 kV-kabel aangelegd. De kabel wordt voornamelijk nabij de nieuwe 380 kV-verbinding aan de westzijde van de A17 aangelegd. De mast ten westen van het 150 kV-station wordt daarbij omgebouwd tot 150 kV-opstijgpunt.
5. Tussen een bestaande 150 kV-mast nabij Kromstraatje te Oud Gastel en een 150 kV-opstijgpunt nabij de Slotstraat te Oud Gastel wordt de 150 kV-verbinding Moerdijk-Roosendaal als ondergrondse 150 kV-kabel aangelegd. De bestaande mast nabij Kromstraatje wordt daarbij omgebouwd tot 150 kV-opstijgpunt.
6. Tussen 2 150 kV-opstijpunten (nabij de Dikkendijk te Zevenbergen) ten zuiden van het 150 kV-station Moerdijk en dit 150 kV-station worden de 150 kV-verbindingen Moerdijk-Roosendaal en Geertruidenberg-Moerdijk als ondergrondse 150 kV-kabel aangelegd.
7. Tussen een 150 kV-opstijgpunt ten westen van de A16 en 150 kV-station Zevenbergschen Hoek wordt dit 150 kV-station met een ondergrondse 150 kV-kabel aangesloten.

8. Tussen een 150 kV-opstijgpunt nabij de Bergsepolder te Drimmelen (ten westen van de Amertak) en het 150 kV-station Geertruidenberg wordt de 150 kV-verbinding Geertruidenberg-Moerdijk als ondergrondse 150 kV-kabel aangelegd.
9. Tussen het 150 kV-station Geertruidenberg en de eerste mast ten zuidwesten van dit station wordt de 150 kV-verbinding Geertruidenberg-Breda als ondergrondse 150 kV-kabel aangelegd. De bestaande mast wordt daartoe omgebouwd tot 150 kV-opstijgpunt.
10. Tussen het 150 kV-station Geertruidenberg en een 150 kV-opstijgpunt ten noorden van de Kloosterstraat te Geertruidenberg (ten zuiden van de Donge/het Noordergat) wordt de 150 kV-verbinding Geertruidenberg-Oosteind-Tilburg-west als ondergrondse 150 kV-kabel aangelegd.
11. Tussen 2 150 kV-opstijpunten nabij de Kijldijk te Oosteind en het 150 kV-station Oosteind wordt de 150 kV-verbinding Geertruidenberg-Oosteind-Tilburg-west door 2 ondergrondse 150 kV-kabelverbindingen aangelegd. Één kabelverbinding is bedoeld om de 150 kV-verbinding tussen 150 kV-station Geertruidenberg en 150 kV-station Oosteind in stand te houden. Één kabelverbinding is bedoeld om de 150 kV-kabelverbinding tussen 150 kV-station Oosteind en 150 kV-station Tilburg-west in stand te houden.
12. Tussen het 150 kV-opstijgpunt nabij 380 kV-station Tilburg-ten westen van het Spinderspad en het 150 kV-station Tilburg-west wordt de 150 kV-verbinding Geertruidenberg-Oosteind-Tilburg-west als ondergrondse 150 kV-kabel aangelegd.
13. Tussen het 150 kV-station Tilburg-west en het 380 kV-station Tilburg wordt een ondergrondse 150 kV-kabelverbinding aangelegd.

4.6 Masttype

De verbinding wordt in beginsel bovengronds uitgevoerd met vakwerkmasten. Voor de verbinding tussen Rilland en Tilburg is een specifiek innovatief ontwerp voor de vakwerkmasten gemaakt, de zogeheten Moldau-masten. Er zijn zowel trek-, steun- als eindmasten ontworpen: de trekmasten staan daar waar het tracé van richting verandert, de steunmasten staan op de rechte delen van het tracé en de eindmasten zijn de laatste mast voor een kabelopstijgpunt of voor het station. Het grootste deel van de verbinding wordt als een gecombineerde verbinding uitgevoerd. Aan deze masten worden aan elke arm de drie fasebundels van het 380 kV circuit en het 150 kV circuit bevestigd.

In de top van de mast worden twee bliksemraden aangebracht. Het grootste deel van de masten is 57 m hoog. Indien nodig wordt de mast hoger uitgevoerd, zodat bijvoorbeeld waterwegen op grotere hoogte kunnen worden gekruist. In de buurt van een vliegbasis worden juist lagere masten toegepast. De oppervlakte van de steunmasten is circa 144 m², de oppervlakte van de trekmasten is circa 225 m².

Figuur 4.7 Moldau-mast

Positie van de draden in de mast

Afgebeeld in figuur 4.7 is de combi steun Moldaumast. Dit is een steunmast waarin de 380 kV-verbinding en de 150 kV-verbinding gecombineerd zijn.

- Een hoogspanningsverbinding wordt standaard als dubbele verbinding uitgevoerd. Een verbinding heeft dan twee circuits. Aan beide zijden van een hoogspanningsmast hangt (normaal gezien) één circuit.
- Elk circuit bestaat uit drie fasebundels.
- Bij de combi steun Moldaumast worden zowel de 380 kV-verbinding als de 150 kV-verbinding gecombineerd in één mast.
- In dat geval hangt er één circuit van de 380 kV-verbinding en één circuit van de 150 kV-verbinding aan de ene zijde van de mast. Het andere circuit van de 380 kV-verbinding en het andere circuit van de 150 kV-verbinding hangt aan de andere zijde van de mast.
- De 380 kV-circuits hangen aan de buitenzijde en de 150 kV-circuits aan de binnenzijde.
- De bliksemraden hangen aan de buitenzijden van de bovenste traverse en dienen voor de bescherming van circuits tegen blikseminslag. De traversen zijn de uitstekende 'armen' aan weerszijden van de hoogspanningsmast.

Magneetveldzones

Bij het onderzoek naar de best passende mast is expliciet aangegeven dat het aantal gevoelige bestemmingen niet mocht toenemen ten opzichte van de uitvoering met Wintrackmasten. De breedte van de magneetveldzones hangt af van de positie van de draden in de mast. Voor Zuid-West 380 kV Oost is met Moldau een vakwerkmast met een smalle magneetveldzone ontworpen. De draden hangen in de Moldaumast in een ton-vorm: de middelste draden hangen verder buiten de mast dan de onderste en bovenste draden. Met deze ton-vorm is een relatief smal magneetveld mogelijk. Met Moldau masten verandert het aantal gevoelige bestemmingen in Zuid-West 380 kV Oost niet ten opzichte van de uitvoering met wintrackmasten.

Voor één specifieke locatie (woning Bergsepolder) geldt dat hier sprake is van een gevoelige bestemming op basis van de specifieke magneetveldzone met vakwerk, terwijl deze woning geen gevoelige bestemming was op basis van de indicatieve magneetveldzone met Wintrack. Deze afwijking wordt veroorzaakt door een technische keuze in het definitieve ontwerp van hoekmast 1147. In het definitieve ontwerp is ervoor gekozen om de traverses van de hoekmast iets breder te maken om te kunnen voldoen aan de interne spanningsafstanden. Deze keuze in combinatie met de specifieke situatie dat op dit punt van het tracé de combi 380/150 kV-verbinding vanaf het opstijgpunt in mast 1147 als 380 kV-verbinding overgaat naar de verhoogde hoekmast zorgt ervoor dat de specifieke magneetveldzone hier breder uitvalt dan de indicatieve magneetveldzone.

De Moldaumast is ontworpen vanuit de eis dat er geen extra gevoelige bestemmingen bij komen. Door de draden in een ton-vorm in de mast te hangen is

een relatief smal magneetveld mogelijk. In 2020 is deze functionele eis geverifieerd (zie bijlage 4 'Onderzoek moldaumast'). De detailberekeningen zijn uitgevoerd op basis van het ontwerp van de moldaumast dat in 2020 voorhanden was. In deze bijlage wordt aangegeven dat de formele berekening van de specifieke magneetveldzones pas kan worden gemaakt als het Definitief Ontwerp van de mast beschikbaar is.

Ten behoeve van het Rijksinpassingsplan heeft TenneT de mastvorm geoptimaliseerd en is de specifieke magneetveldzone bepaald. Op basis hiervan is het aantal gevoelige bestemmingen opnieuw bepaald. Hierbij bleek dat er toch één extra gevoelige bestemming ontstaat, aan Bergsepolder 7. Dit is nader toegelicht in paragraaf 3.11.1.

Fundering en ruimtebeslag

Een gemiddelde vakwerkmast staat op vier kleine betonnen poeren. Deze poeren staan direct op funderingspalen; dit zijn er standaard vier per mastlocatie. De oppervlakte tussen de poeren kan beperkt worden gebruikt, bijvoorbeeld voor grazend vee.

Bundeling

Het tracé bundelt voor een groot deel met twee bestaande verbindingen. De masten zijn verschillend in hoogte en in het aantal armen. Bij het ontwerp van de vakwerkmast voor de Zuid-West 380 kV Oost-verbinding is zoveel mogelijk rekening gehouden met de vormen van de vakwerkmasten van de verbindingen waarmee wordt gebundeld.

Figuur 4.8 Bundeling met bestaande verbinding

4.7

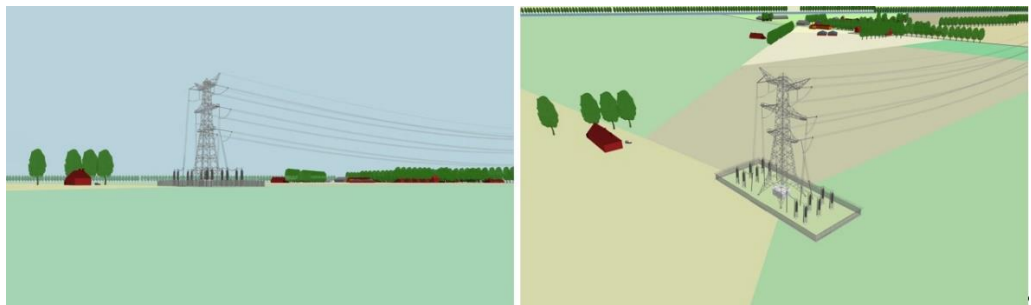
Opstijgpunten

Op de locaties waar bovengrondse en ondergrondse verbindingen op elkaar aansluiten worden opstijgpunten aangelegd. In een opstijgpunt worden de geleiders afgespannen en naar beneden gebracht. Er zijn verschillende typen opstijgpunten:

- voor gecombineerde verbindingen, met een oppervlakte van circa 3.510 m², weergegeven in figuur 4.9;
- voor 380 kV-verbindingen, met een oppervlakte van circa 1.965 m², weergegeven in figuur 4.10;
- voor 150 kV-verbindingen, met een oppervlakte van 1.380 m², weergegeven in figuur 4.11.

Figuur 4.9 Opstijgpunt combi

Figuur 4.10 Opstijgpunt 380 kV

Figuur 4.11 Opstijgpunt 150 kV

4.8 Tijdelijke verbindingen

De nieuwe 380 kV-verbinding wordt op vier locaties (deels) op hetzelfde tracé gebouwd als de bestaande 380 kV-verbinding tussen Rilland en Geertruidenberg. Op die locaties worden daarom in de aanlegfase tijdelijke 380 kV-verbindingen aangelegd, zodat er goed en veilig gewerkt kan worden én de stroomvoorziening tijdens de bouw in stand kan blijven.

Bij een tijdelijke 380 kV-verbinding wordt gebruikgemaakt van tijdelijke masten. Deze worden op een tijdelijk verharde ondergrond geplaatst, zoals betonplaten, en afgespannen met tuien.

De locaties voor deze tijdelijke verbindingen zijn:

- nabij de Pietseweg te Oud Gastel, over een lengte van circa 400 m met 3 masten;
- nabij de Sluissedijk te Standdaarbuiten, over een lengte van circa 500 m met 13 masten;
- aan de westzijde van Hooge Zwaluwe, over een lengte van circa 1 km met 11 masten;
- aan de oostzijde van Hooge Zwaluwe, over een lengte van circa 400 m met 6 masten.

In hoofdstuk 7 van het MER hoofdrapport (bijlage 2) staan de locaties op kaarten weergegeven.

Ook nadert de nieuwe 380 kV-verbinding op acht locaties bestaande 150 kV-verbindingen zeer dicht, of kruist deze. Deze bestaande 150 kV-verbindingen moeten in bedrijf blijven tijdens de aanlegwerkzaamheden. Daarom wordt het gedeelte van de 150 kV-verbinding dat in de weg staat tijdelijk verplaatst. Hiervoor worden aan weerszijden van de locaties waar de 150 kV-verbinding in de weg staat, tijdelijke opstijgpunten gerealiseerd. Ook deze worden op tijdelijk verharde ondergrond geplaatst, zoals bijvoorbeeld betonplaten en afgespannen met tuien. Tussen de tijdelijke opstijgpunten wordt een tijdelijke kabelverbinding aangelegd. Deze worden op maaiveld, of – in overleg met de grondgebruiker – (deels) onder maaiveld aangelegd.

De tijdelijke verbindingen worden voorzien van een zogenoemde 'voorlopige bestemming'. De geldigheidstermijn van een 'voorlopige bestemming' is ten hoogste vijf jaar, vanaf de datum van inwerkingtreding van het inpassingsplan. Wanneer tijdelijke verbindingen langer dan 5 jaar of later in de uitvoeringsperiode nodig zijn, zal voor de rest van de uitvoeringsperiode een omgevingsvergunning moeten worden aangevraagd.

Op de volgende locaties worden tijdelijke verbindingen voorzien:

1. tijdelijke 150 kV-verbinding Bergen op Zoom-oostzijde (nabij buurtschap Zoomvliet);
2. tijdelijke 150 kV-verbinding nabij de Slotstraat en Kralen te Oud Gastel;
3. tijdelijke 380 kV-verbinding nabij de Pietseweg te Oud Gastel;
4. tijdelijke 150 kV-verbinding nabij de Pietseweg te Oud Gastel;
5. tijdelijke 150 kV-verbinding nabij de Sluissedijk te Standdaarbuiten;
6. tijdelijke 380 kV-verbinding nabij de Sluissedijk te Standdaarbuiten;
7. tijdelijke 150 kV-verbinding Hooge Zwaluwe-westzijde;
8. tijdelijke 380 kV-verbinding Hooge Zwaluwe westzijde;
9. tijdelijke 150 kV-verbinding Hooge Zwaluwe-oostzijde;
10. tijdelijke 380 kV-verbinding Hooge Zwaluwe-oostzijde;
11. tijdelijke 150 kV-verbinding nabij het Noordergat te Geertruidenberg;
12. tijdelijke 150 kV-verbinding het Kromgat (gemeentegrens Geertruidenberg en Oosterhout).

5 Ruimtelijk beleid

5.1 Rijksbeleid

5.1.1 Nationale omgevingsvisie (NOVI)

Nederland staat voor een aantal urgente maatschappelijke opgaven, die zowel lokaal als regionaal, nationaal en internationaal spelen. Grote en complexe opgaven zoals klimaatverandering, energietransitie, circulaire economie, bereikbaarheid en woningbouw zullen Nederland flink veranderen. Deze opgaven moeten worden benut om vooruit te komen en tegelijkertijd het mooie van Nederland te behouden voor de volgende generaties.

Met de NOVI wordt een perspectief geboden om deze grote opgaven aan te pakken, om samen het land mooier en sterker te maken en daarbij voort te bouwen op het bestaande landschap en de (historische) steden. Omgevingskwaliteit is het kernbegrip: dat wil zeggen ruimtelijke kwaliteit én milieukwaliteit. Met inachtneming van maatschappelijke waarden en inhoudelijke normen voor bijvoorbeeld gezondheid, veiligheid en milieu. In dat samenspel van normen, waarden en collectieve ambities, stuurt de NOVI op samenwerking tussen alle betrokken partijen.

Voor het inpassingsplan is de prioriteit klimaatadaptatie en energietransitie van belang. In de energietransitie vindt steeds meer een transitie van gas en fossiele brandstoffen naar elektriciteit plaatst. Deze transitie heeft gevolgen voor het energienetwerk. Om de hogere vraag naar elektriciteit en de duurzame opwekking van elektriciteit in goede banen te leiden is een robuust elektriciteitsnetwerk nodig. In Nederland worden hoogspanningsverbindingen van 110 kV en hoger aangemerkt als het landelijke netwerk. De 380 kV-verbindingen zijn hierbij de belangrijkste verbindingen, die zorgen voor het transport van energie van de opweklocaties naar het achterland. Met de realisatie van de nieuwe 380 kV-verbinding tussen Rilland en Tilburg wordt voorzien in een betere verbinding van de opweklocaties van wind op zee naar de landelijke 380 kV-ring. Het inpassingsplan past hiermee binnen de Nationale Omgevingsvisie.

In de Novi wordt het beleid uit de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) ten aanzien van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) voortgezet. De Natura 2000-gebieden en de twintig Nationale Parken maken deel uit van het NNN, evenals de Noordzee en de grote wateren. Voor het NNN (uitgezonderd de grote wateren en de Noordzee en uitgezonderd de Waddenzee middels titel 2.5 van het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening geldt onverkort het 'nee, tenzij'-regime en de Spelregels van NNN. Ook wordt er bij de kruisingen met wegen en waterwegen rekening gehouden met de belangen van die specifieke wegen en waterwegen.

Bij de tracering is nadrukkelijk rekening gehouden met het aspect natuur door de alternatieven en varianten te beoordelen op het effect dat ze hebben op de natuur. Onder natuur wordt in deze verstaan zowel Natura 2000-gebieden als Natuur Netwerk Nederland en Natuur Netwerk Brabant. Hiermee is het aspect natuur volwaardig meegenomen bij het bepalen van het tracé. De natuurcompensatie is opgenomen en uitgewerkt in het landschapsplan, zie paragraaf 6.3.3.

De voorbereidingen voor de nieuwe verbinding Rilland - Tilburg zijn gestart onder de werking van het Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening (SEV III). SEV III is inmiddels opgegaan in de NOVI. In SEV III is door het Rijk bepaald waar nieuwe hoogspanningsverbindingen vanaf 220 kV mogen worden aangelegd. Het doel van SEV III is onder andere het waarborgen van voldoende ruimte in Nederland voor grootschalige productie van elektriciteit en van voldoende capaciteit voor het transport van elektriciteit.

In SEV III zijn mogelijke nieuwe hoogspanningsverbindingen opgenomen. De aanduiding van mogelijke nieuwe hoogspanningsverbindingen in SEV III is globaal van karakter. In SEV III wordt het begin- en het eindpunt – in dit geval de landelijke ring – van deze nieuwe hoogspanningsverbinding beschreven maar de verdere uitwerking van de hoogspanningsverbindingen moeten op projectniveau plaatsvinden. In de Strategische Milieubeoordeling (SMB) bij SEV III zijn mogelijke tracés voor de hoogspanningsverbindingen globaal onderzocht.

5.1.2 Besluit algemene regels ruimtelijke ordening

De nationale belangen die juridisch moeten doorwerken in ruimtelijke plannen van provincies en gemeenten zijn vastgelegd in het Barro. Voor het inpassingsplan van de nieuwe hoogspanningsverbinding is het van belang dat Borssele, Moerdijk en de Amercentrale in Geertruidenberg aangewezen zijn als vestigingsplaatsen voor grootschalige energieopwekking.

Buisleidingen

In het Barro zijn de buisleidingenstroken vastgelegd. Op basis van de structuurvisie buisleidingen uit 2012 zijn de daarin aangewezen buisleidingenstraten in het Barro beschermd en zijn deze stroken gereserveerd voor transportleidingen voor gevaarlijke stoffen.

De voor buisleidingen aangegeven leidingstroken zijn in eerste instantie niet bedoeld voor elektriciteitskabels. Indien de ruimtelijke situatie vereist dat het tracé van een elektriciteitsleiding in of vlak langs een leidingstrook wordt gelegd, zal rekening worden gehouden met de dan geldende richtlijnen voor onderlinge beïnvloeding van buisleidingen en elektriciteitskabels (bijvoorbeeld NEN 3654).

Voor het inpassingsplan is dit relevant. De ondergrondse 380 kV-verbinding wordt tussen knooppunt Markiezaat en de oostzijde van Bergen op Zoom (nabij buurtschap Zoomvliet) in de buisleidingenstraat gelegd. Ook de te verkabelen/ondergrondse 150 kV-verbinding Woensdrecht-Rilland wordt tussen het Schelde Rijnkanaal en 150kV-Woensdrecht in de buisleidingenstraat gelegd. En de 150 kV-verbinding Roosendaal-Roosendaal/Borchwerf II-Woensdrecht wordt als ondergrondse kabelverbinding tussen 150 kV-station Woensdrecht en de oostzijde van Bergen op Zoom (nabij buurtschap Zoomvliet) in de buisleidingenstraat gelegd. Ten slotte wordt een aantal tijdelijke verbindingen in de buisleidingenstraat gelegd.

In het kader van beïnvloeding is gekeken naar de effecten van de aanleg van de ondergrondse hoogspanningsverbinding op de bestaande buisleidingen en het functioneren van de buisleidingenstraat. Uit het beïnvloedingsonderzoek blijkt dat er geen relevante effecten zijn te verwachten ten aanzien van de aanleg van de ondergrondse hoogspanningsverbindingen.

Ten zuiden van Moerdijk kruist de nieuwe 380kV-verbinding diverse keren een gereserveerde leidingenstrook. De masten worden zodanig gepositioneerd dat ze niet in deze gereserveerde leidingenstrook komen te staan.

5.1.3

Beleidsadvies inzake hoogspanningslijnen en het magneetveld (2005)

Rond hoogspanningsverbindingen ontstaan magneetvelden. Er is uitgebreid wetenschappelijk onderzoek gedaan naar dit onderwerp. Er is geen sprake van wettelijke limieten voor blootstelling aan deze magnetische velden, maar er is wel sprake van Europees en nationaal beleid. Op basis van het wetenschappelijk onderzoek zijn in internationaal verband limieten aanbevolen voor de sterkte van het magnetische veld. Deze houden in dat blootstelling aan meer dan 100 microtesla wordt afgeraden. Deze waarden worden ook in Nederland gehanteerd en in bestaande situaties nergens overschreden.

De verzamelde wetenschappelijke gegevens wijzen op het bestaan van een zwakke, maar statistisch significante associatie tussen het voorkomen van leukemie bij kinderen tot 15 jaar en het wonen in de nabijheid van bovengrondse hoogspanningsverbindingen. Er zijn geen aanwijzingen gevonden voor een oorzakelijk verband tussen blootstelling aan magnetische velden van deze hoogspanningsverbindingen en het ontstaan van leukemie bij kinderen.

De nota 'Nuchter omgaan met risico's' gaat in op het voorzorgsbeginsel. Het voorzorgsbeginsel houdt in dat, wanneer een activiteit potentieel schadelijke effecten kan hebben, maatregelen ter voorkoming of beperking van die potentiële effecten niet achterwege mogen worden gelaten op de enkele grond, dat wetenschappelijk onzeker is of die effecten daadwerkelijk zullen optreden. De nota is nader ingevuld in de brief met betrekking tot hoogspanningsverbindingen van 3 oktober 2005. Deze brief bevat een beleidsadvies aan onder meer gemeenten en beheerders van het hoogspanningsnet. Het advies is gebaseerd op de beschikbare wetenschappelijke informatie en het voorzorgsbeginsel. Het advies is van toepassing bij de vaststelling van structuurvisies en bestemmingsplannen en bij de vaststelling van tracés van bovengrondse hoogspanningsverbindingen, dan wel bij wijzigingen in bestaande plannen of wijziging van bestaande bovengrondse hoogspanningsverbindingen.

Op basis van het beleidsadvies dat gebaseerd is op het voorzorgsbeginsel wordt geadviseerd om: 'zo veel als redelijkerwijs mogelijk is te vermijden dat er nieuwe situaties ontstaan waarbij kinderen langdurig verblijven in het gebied rond bovengrondse hoogspanningsverbindingen waarbinnen het jaargemiddelde magneetveld hoger is dan 0,4 microtesla (de magneetveldzone)'.

Naar aanleiding van concrete vragen van gemeenten, provincies en netbeheerders en enkele rechterlijke uitspraken, heeft het Rijk bij brief van 4 november 2008, het advies van 3 oktober 2005 verduidelijkt. Enkele definities van begrippen als 'langdurig verblijf' en 'gevoelige bestemmingen' zijn nader verduidelijkt. Tot een 'langdurig verblijf' wordt gerekend een verblijf van minimaal 14-18 uur per dag gedurende minimaal een jaar. Tot de 'gevoelige bestemmingen' worden woningen, scholen, crèches en kinderopvangplaatsen met bijbehorende erven en buitenspeelruimten gerekend. Daarnaast wordt dieper ingegaan op de betekenis van het voorzorgsbeginsel als basis voor het beleid. De brief is gebaseerd op een advies van de Gezondheidsraad van 21 februari 2008.

Naar aanleiding van een advies van de gezondheidsraad in 2018 heeft in 2019 een evaluatie van het voorzorgbeleid plaatsgevonden. Aansluitend is begonnen aan het opstellen van nieuw voorzorgbeleid. De minister heeft de Tweede Kamer hierover geïnformeerd in een kamerbrief van 23 maart 2021 (kenmerk DGKE-WO/20272797). Dit nieuwe beleid is nog in ontwikkeling. Voor Zuid-West 380 kV Oost blijft het huidige voorzorgbeleid van toepassing.

Handreiking RIVM

Tegelijkertijd met het uitkomen van het beleidsadvies in 2005 is door het RIVM een handreiking ontwikkeld waarin de manier wordt vastgelegd om de zone waar het magnetisch veld gemiddeld over een jaar boven de 0,4 microtesla ligt – aangeduid als de specifieke magneetveldzone – zo eenduidig en transparant mogelijk te berekenen. Deze handreiking is inmiddels een aantal keren geactualiseerd.

Het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) heeft op 10 juni 2013 het rapport 'Berekening magneetveldzone bij bovengrondse hoogspanningslijnen in elkaars nabijheid' gepubliceerd. Het RIVM adviseert om de handreiking voor het berekenen van de magneetveldzone bij bovengrondse hoogspanningslijnen te actualiseren. De actualisering ziet op het nauwkeuriger in beeld brengen van magneetvelden in situaties waar hoogspanningsverbindingen zich in elkaars nabijheid bevinden. De berekeningen met de geactualiseerde Handreiking leiden in de beschreven situaties in het algemeen tot bredere magneetveldzones dan wanneer de 'oude' Handreiking wordt gebruikt. De staatssecretaris van IenM heeft daarop het RIVM gevraagd de Handreiking te actualiseren. Dit is inmiddels gebeurd.

Inmiddels is versie 4.1 van 26 oktober 2015 van de Handreiking van kracht. De specifieke magneetveldberekeningen behorende bij dit inpassingsplan zijn alle conform versie 4.1 van de Handreiking.

5.2 Provinciaal beleid

5.2.1 Omgevingsplan Zeeland (2018)

Op 21 september 2018 heeft het college van Gedeputeerde Staten het Omgevingsplan 2018 vastgesteld. Het Omgevingsplan geeft de provinciale visie en provinciale belangen op Zeeland weer, waar de provincie Zeeland een (groot) belang aan hecht. Alle hoofdlijnen voor de fysieke leefomgeving zijn opgenomen. Zowel op het gebied van ruimtelijke ontwikkeling, maar ook economie, mobiliteit, natuur, cultuur, water en milieu.

Met de aanleg van de hoogspanningsverbinding wordt invulling gegeven aan de mogelijkheid van verduurzaming in de provincie en het transporteren van de in Zeeland opgewekte energie.

5.2.2 *Omgevingsverordening Zeeland (2018)*

De Omgevingsverordening Zeeland 2018 gaat net als het Omgevingsplan ook over de fysieke leefomgeving van de provincie. Bij de beoordeling van ruimtelijke plannen is vooral hoofdstuk 2, dat gaat over het ruimtelijk domein, van belang. De Omgevingsverordening Zeeland staat de ontwikkeling niet in de weg.

5.2.3 *Omgevingsvisie Noord-Brabant*

In de Omgevingsvisie Noord-Brabant is het provinciaal beleid ten aanzien van de ruimtelijke ontwikkelingen in de provincie Noord-Brabant op hoofdlijnen uiteengezet voor de periode tot 2050. Naast een beeld van het Noord-Brabant van nu is een beeld geschetst van het welvarend, verbonden, klimaatproof en vernieuwend Noord-Brabant van 2050. Hieruit zijn vier hoofdpogaven te onderscheiden die nauw met elkaar samenhangen:

1. werken aan de Brabantse energietransitie;
2. werken aan een klimaatproof Brabant;
3. werken aan de slimme netwerkstad;
4. werken aan een concurrerende, duurzame economie.

Samen met andere partijen, zoals gemeenten en bedrijven, wil de provincie uitvoering geven aan projecten die passen binnen deze opgaven. Van belang is dat het in de toekomst ook goed wonen, werken en verblijven blijft. Werken aan een goede omgevingskwaliteit, zowel in de bebouwde als in de onbebouwde omgeving, is het uitgangspunt.

5.2.4 *Interim omgevingsverordening Noord-Brabant*

Provinciale Staten van Noord-Brabant hebben op 25 oktober 2019 de Interim omgevingsverordening Noord-Brabant (hierna: Iov N-B) vastgesteld.

Vanwege de Omgevingswet moet de provincie haar regelsysteem aanpassen. Straks heeft de provincie nog maar één verordening waarin alle regels zijn opgenomen over de fysieke leefomgeving. De Iov N-B is een eerste stap op weg naar de definitieve omgevingsverordening. Hierin worden de bestaande verordeningen over de fysieke leefomgeving samengevoegd tot één Interim omgevingsverordening, waaronder de huidige Verordening Ruimte.

De Iov N-B is beleidsneutraal van karakter. Dat betekent dat er geen beleidswijzigingen zijn doorgevoerd, behalve als deze voortvloeien uit vastgesteld beleid, zoals de omgevingsvisie. In beginsel zijn de huidige regels met het huidige beschermingsniveau gehandhaafd.

In hoofdstuk 3 van Iov N-B zijn de instructieregels opgenomen die gemeenten moeten toepassen in hun bestemmingsplannen. Hierin staan de regels die nu nog zijn opgenomen in de Verordening Ruimte. Vooruitlopend op de Omgevingswet richten de instructieregels zich op een evenwichtige toedeling van functies (in plaats van het bestemmen van ontwikkelingen). Dit betekent dat de regels ook vanuit functies (van gebieden) zijn opgebouwd. Daarnaast richten de regels zich op een goede omgevingskwaliteit, inclusief een veilige en gezonde leefomgeving (in plaats van een goede ruimtelijke kwaliteit).

5.3 Conclusie

Het gekozen tracé is in overeenstemming met het beschreven Rijksbeleid. Aan dit beleid geeft het voorkeurstracé invulling door zo veel als redelijkerwijs mogelijk gevoelige bestemmingen te vermijden. Tevens wordt zo veel mogelijk rekening gehouden met het bundeling/combineerprincipe uit de SEV III. Ook houdt het tracé rekening met uitgangspunten uit de SVIR, zoals het belang van het NNN en de buisleidingen.

Als het gaat om het provinciaal en gemeentelijk beleid zijn vooral de landschap gerelateerde elementen van belang. Bij de toetsing van de alternatieven, zoals opgenomen in het MER, zijn deze beleidsuitgangspunten mee genomen. Bij de bepaling van het tracé is zoveel mogelijk rekening gehouden met provinciaal en gemeentelijk beleid.

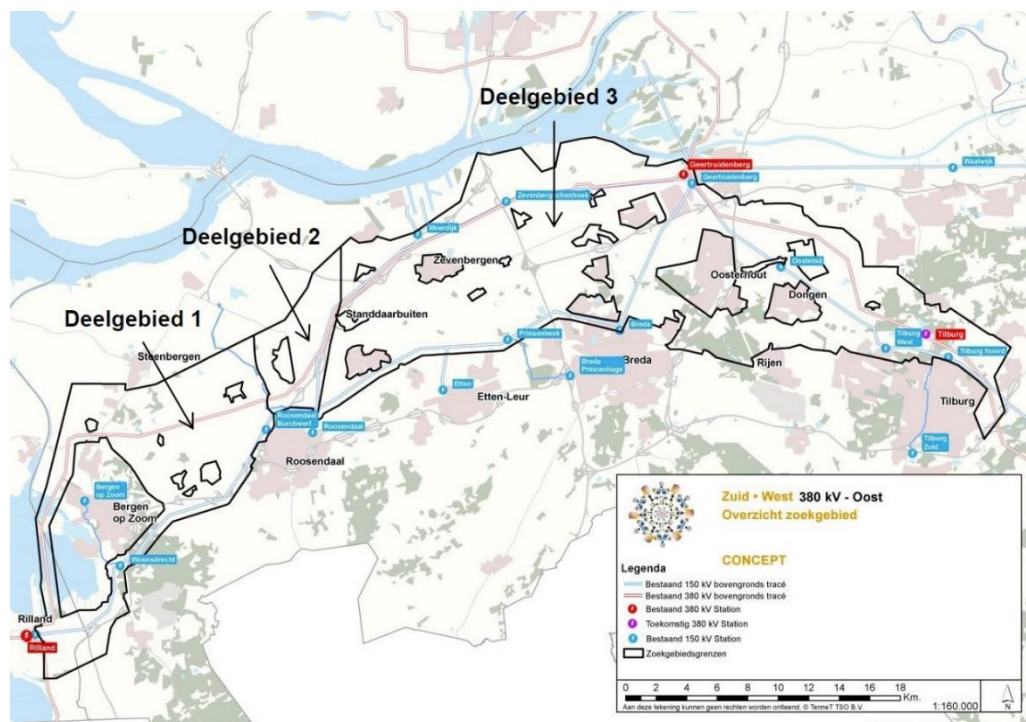
6 Onderzoek

6.1 Inleiding

Ten behoeve van de besluitvorming over het nieuwe tracé wordt een m.e.r.-procedure doorlopen. In het kader hiervan is een milieueffectrapport (MER) opgesteld. In dit MER zijn verschillende varianten onderzocht. Daarnaast is het uiteindelijke voorkeustracé ook onderzocht. Het MER dient als basis voor de beschrijving van de omgevingsaspecten in het inpassingsplan. In dit hoofdstuk wordt in hoofdlijnen ingegaan op de effectbeschrijving die in het MER is opgenomen. Na het MER zijn voor verschillende onderwerpen nadere onderzoeken uitgevoerd naar de effecten en inpassing van het gekozen tracé. Ook de uitkomsten van deze nadere onderzoeken zijn beschreven in dit hoofdstuk.

De effecten van de tijdelijke verbindingen zijn in een afzonderlijke paragraaf beschreven.

In dit hoofdstuk is het plangebied opgedeeld in 3 deelgebieden. Deze deelgebieden zijn tot stand gekomen in het MER. In figuur 6.1 zijn de deelgebieden weergegeven.

Figuur 6.1 Deelgebieden

6.2 Leefomgeving: magneetvelden

6.2.1 Toetsingskader

De Rijksoverheid, met name het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (I&W), is verantwoordelijk voor beleid en regelgeving op het gebied van magneetvelden. Er zijn weliswaar geen wettelijke normen vastgesteld, maar het beleid van de Nederlandse overheid gaat uit van een referentieniveau voor blootstelling van burgers van maximaal 100 microtesla (μT). TenneT zal bij dit project voldoen aan dit referentieniveau.

Daarnaast heeft de Nederlandse overheid (het toenmalige Ministerie van VROM) in 2005 een advies uitgebracht over magnetische velden nabij bovengrondse hoogspanningslijnen. Dit advies maakt voor magnetische velden onderscheid tussen bestaande en nieuwe situaties. Voor nieuwe situaties adviseert de overheid aan gemeenten, provincies en beheerders van hoogspanningsnetten om bij bovengrondse hoogspanningslijnen uit voorzorg zoveel mogelijk te voorkomen dat kinderen langdurig verblijven in magnetische veldsterkten hoger dan 0,4 μT . Dit betekent dat de overheid adviseert om geen woningen, scholen, crèches en kinderdagverblijven (de zogenoemde 'gevoelige bestemmingen') te bouwen in de nabijheid van een bestaande hoogspanningslijn en om bij het inpassen van een nieuwe bovengrondse hoogspanningslijn afstand te bewaren tot dergelijke gevoelige bestemmingen.

Het beleidsadvies van de Rijksoverheid geldt niet voor ondergrondse hoogspanningskabels, -opstijgpunten en -stations. Niettemin heeft TenneT op verzoek van de gemeenten de 0,4 μT -contour (jaargemiddeld) in beeld gebracht van de nieuwe ondergrondse hoogspanningsverbinding.

6.2.2 Effecten voorkeurstracé

Bij de tracering zijn zoveel als redelijkerwijs mogelijk gevoelige bestemmingen in de magneetveldzone van de nieuwe verbinding vermeden. Het aantal gevoelige bestemmingen is in een eerdere fase (voorontwerpinpassingsplan) bepaald op basis van de indicatieve magneetveldzone. Hierna zijn de specifieke magneetveldzones berekend.

Indicatieve magneetveldzone

In totaal lagen bij de nieuwe verbinding 58 nieuwe objecten binnen de indicatieve magneetveldzone. Het gaat hierbij in alle gevallen om bestaande woningen. In het kader van het ontwerpinpassingsplan is ook de specifieke magneetveldzone berekend.

Bij het bepalen van de effecten is uitgegaan van de indicatieve magneetveldzone die is berekend op basis van een aantal aannames overeenkomstig de Handreiking van het RIVM voor het berekenen van de specifieke 0,4 µT-zone in de omgeving van bovengrondse hoogspanningslijnen. Het verschil tussen de indicatieve en de specifieke magneetveldzone bij een bovengrondse verbinding wordt onder meer veroorzaakt door de plaats van en de afstand tussen masten en de hoogte van de geleiders ten opzichte van het maaiveld in het locatiespecifieke geval. De specifieke magneetveldzone (die bepalend is voor het beleidsadvies inzake hoogspanningslijnen en het magneetveld) geeft aan of al deze genoemde gevoelige objecten zich wel of niet binnen de magneetveldzone gaan bevinden.

Het is redelijkerwijs niet mogelijk om bij het bepalen van het tracé alle gevoelige bestemmingen te ontwijken. Op grond van het voorzorgsbeginsel en het beleidsadvies en het daarin verwoorde redelijkerwijs criterium, is het aanvaardbaar dat bij kleinschalige concentraties van gevoelige bestemmingen, er gevoelige bestemmingen binnen de magneetveldzone komen te liggen. Een stapeling van negatieve milieufactoren kan in dat geval, bij afweging van alle belangen, wel aanleiding zijn voor het treffen van extra voorzorgen of maatregelen.

Gerealiseerde gevoelige bestemmingen zijn gevoelige bestemmingen die in het bestemmingsplan zo zijn bestemd en ook zijn gebouwd.

Niet gerealiseerde gevoelige bestemmingen zijn locaties waar volgens het bestemmingsplan een gevoelige bestemming gerealiseerd kan worden, maar die nog niet zijn gerealiseerd. Bijvoorbeeld waar een bestemmingsplan een woning toestaat, maar deze niet is gebouwd.

Specifieke magneetveldzone

TenneT heeft aan DNV opdracht gegeven om te onderzoeken wat de specifieke magneetveldzones zijn van de nieuwe verbinding Rilland-Tilburg (Zuid-West 380 kV Oost). Voor de berekening van de specifieke magneetveldzone is het RIVM-document 'Handreiking voor het berekenen van de specifieke magneetveldzone bij bovengrondse hoogspanningslijnen', versie 4.1 van 26 oktober 2015 toegepast. De magneetveldzones zijn berekend voor zowel de hoogspanningslijnen en de tijdelijke 380 kV-lijnen. Hieruit blijkt dat dezelfde gevoelige bestemmingen binnen de magneetveldzone zijn gelegen als in de indicatieve magneetveldzone, met uitzondering van het adres Bergsepolder 7 (zie paragraaf 3.11.1).

Er is voor gekozen om de magneetveldzone niet als geheel op de plankaart op te nemen omdat er door het inpassingsplan geen specifieke regels voor de gehele zone gaan gelden. Het Rijk legt de gemeenten geen verbod op om nieuwe gevoelige

bestemmingen binnen de magneetveldzone te realiseren; dat zou in strijd zijn met het adviserende karakter van het beleidsadvies. Uiteraard geldt dat wanneer gemeenten overwegen om nieuwe gevoelige bestemmingen nabij de hoogspanningslijn mogelijk te maken, hiervoor onverkort het advies geldt om zoveel als redelijkerwijs mogelijk is te vermijden dat gevoelige bestemmingen in de magneetveldzone komen te liggen. Overigens laat dit uiteraard onverlet dat ook op grond van andere regelgeving en beleid, zoals bijvoorbeeld ten aanzien van geluid, beperkingen kunnen gelden voor nieuwbouw van gevoelige bestemmingen.

Ook voor de opstijgpunten is de 0,4 microtesla-zone inzichtelijk gemaakt. Hier liggen geen woningen binnen deze 0,4 microtesla-zone.

Voor gerealiseerde gevoelige bestemmingen die buiten de berekende specifieke magneetveldzone vallen is in de planregels verzekerd dat zij ook na aanleg, dus in de gebruiksfase, bij wijziging van masten of mastposities buiten de specifieke magneetveldzone vallen.

6.2.3

Conclusie

Bij de tracerings van de nieuwe verbinding is het vermijden van nieuwe gevoelige bestemmingen een belangrijk uitgangspunt geweest. Het geheel vermijden van alle woningen is redelijkerwijs niet mogelijk geweest. Er komen uiteindelijk 59 woningen binnen de specifieke magneetveldzone te liggen.

Gelet op het beperkte aantal gevoelige bestemmingen, dat in de magneetveldzone komt te liggen, is zo goed mogelijk invulling gegeven aan het beleidsadvies inzake magneetvelden. Daarmee achten de ministers het plan op dit punt aanvaardbaar. Daarnaast is relevant het aanbod tot uitkoop van TenneT aan eigenaren/bewoners van woningen en het aanbod tot verhuizen aan huurders van woningen in de specifieke magneetveldzone. Ten slotte is het ook van belang dat door het amoveren van bestaande verbindingen een flink aantal woningen niet langer binnen de magneetveldzone ligt. Voor de gevoelige bestemmingen die binnen de magneetveldzone vallen is per geval beoordeeld of zij gehandhaafd kunnen blijven of moeten worden wegbestemd (zie bijlage 4). Uit deze beoordeling blijkt dat alle woningen kunnen worden gehandhaafd op basis van het beleidsadvies.

6.3 Landschap en cultuurhistorie

6.3.1 Toetsingskader

Vanwege het schaalniveau, waarop de ontwikkeling van de hoogspanningsverbinding ZW380 West plaatsvindt, is bij de bepaling van het tracé van de nieuwe verbinding rekening gehouden met de volgende nationale regelgeving en het volgende nationaal en regionaal beleid op het gebied van landschap en cultuurhistorie.

1. Nationale Omgevingsvisie (NOVI): De NOVI zet in op het behoud van cultureel erfgoed.
2. Visie erfgoed en ruimte: In de Rijkvisie erfgoed en ruimte wordt ingegaan op hoe het Rijk het onroerend cultureel erfgoed borgt in de ruimtelijke ordening.
3. Erfgoedwet: In de Erfgoedwet is de aanwijzing van rijksmonumenten vastgelegd.
4. Omgevingsplan Zeeland: In het omgevingsplan wordt ingezet op het versterken van de beeldkwaliteit en landschappelijke aantrekkelijkheid van Zeeland. Daarnaast streeft de provincie naar het behouden en versterken van cultuurhistorische waarden.
5. Omgevingsvisie en Interim Omgevingsverordening Brabant: In het zoekgebied bevinden zich diverse gebieden met een concentratie van samenhangende cultuurhistorische waarden. Om de samenhang te benadrukken, is het belangrijk deze landschappen verder te ontwikkelen, gericht op behoud en waar nodig op verbetering van de leesbaarheid van het landschap.

Wijze van effect beoordelen landschap

Bij het beoordelen van de effecten op landschap worden drie niveaus onderscheiden: tracéniveau, lijnniveau en mastniveau:

- op het tracéniveau gaat het om het effect van de hoogspanningsverbinding op het landschappelijke hoofdpatroon en om de kwaliteit van de verbinding als bovenregionaal landschapselement;
- op het lijnniveau gaat het om het effect van de verbinding op het karakter van het landschap (gebiedskarakteristiek en de cultuurhistorische elementen daarin) en op specifieke elementen en hun samenhang op het schaalniveau van de lijn;
- op mastniveau gaat het om het effect van de verbinding op specifieke elementen en hun samenhangen op lokaal schaalniveau.

Het tracé van een hoogspanningsverbinding moet autonoom zijn, zo veel mogelijk los staan van de kleinschalige verschijnselen in het lokale landschap. Waar dat niet mogelijk is en richtingsveranderingen of verschillen in masthoogte onvermijdelijk zijn, krijgt het tracé bij voorkeur een samenhang met andere landschapspatronen van een vergelijkbaar schaalniveau als de hoogspanningsverbinding zelf zoals snelwegen of grote rivieren.

6.3.2 *Huidige situatie*

Het plangebied ligt op de overgang tussen het Zeeuws of zuidwestelijk zeekleigebied en het Brabants zandgebied.

Het Zeeuwse kleigebied bestaat vooral uit oude en jonge zeekleipolders. In het vroeg bewoonde oudland wisselen hogere kreekruggen en poelgebieden elkaar af. De vanaf de 13^e eeuw bedijkte nieuwlandpolders kennen een veel uniformere opbouw.

Het Brabantse zeekleigebied in westelijk Noord-Brabant is een open agrarisch gebied, dat is opgedeeld in kleinere en grotere polders begrensd door polderdijken. Het overgangsgebied van zand naar klei heeft eveneens een open agrarisch karakter afgewisseld met bosschages. De zandgebieden bestaan uit een half open landschap van bosgebieden afgewisseld met agrarisch gebied. Het zandlandschap bestaat uit kampongingingen met plaatselijk essen, heide- en bosontginningen en het turfwinninglandschap. Grotere bos- en heidegebieden zijn te vinden op de Brabantse Wal, bij Breda en ten noorden van Tilburg. De grote woonkernen Breda, Etten-Leur en Roosendaal zijn gevestigd op de overgang van zand naar klei. Op de overgang van de Brabantse zand- naar de kleigronden liggen verschillende kleinere veenontginningen. Het zandgebied ligt duidelijk hoger dan het kleigebied. In het westelijke deel zijn deze hoogteverschillen duidelijk zichtbaar. Hier bestaat de overgang tussen zand en klei uit een steilrand, die van Ossendrecht langs Hoogerheide, Woensdrecht, Bergen op Zoom en Halsteren tot Steenbergenslingert. De steilrand bereikt hoogten van ongeveer 20 m boven NAP. Het gebied ten oosten van de steilrand is de Brabantse Wal, een bebost gebied.

6.3.3 *Effecten voorkeurstracé*

Landschappelijk hoofdpatroon (LHP)

Het meest voor de hand liggende tracé voor een hoogspanningsverbinding is de rechte lijn; dit is immers de kortste verbinding tussen twee punten. Waar dat niet mogelijk is en richtingsveranderingen of verschillen in masthoogte onvermijdelijk zijn, moet bij voorkeur een samenhang worden gezocht met het landschappelijk hoofdpatroon. Dit bestaat uit het geheel van regionale en bovenregionale landschapselementen, zoals rivieren, bovenregionale infrastructuur, dorpen en steden en gebiedstypen in hun onderlinge samenhang. Het wordt onder andere bepaald door de verhouding tussen bijvoorbeeld massa en ruimte of stedelijke gebieden versus open agrarische gebieden of door de afwisseling tussen land en water. Ook bestaande grote infrastructuur kan deel uitmaken van het landschappelijk hoofdpatroon. Het heeft een vergelijkbaar schaalniveau als de hoogspanningsverbinding zelf. De mate waarin de hoogspanningsverbinding structuren op een hoog schaalniveau beïnvloedt bepaalt het effect. Een hoogspanningsverbinding die de landschappelijke structuren op hoog niveau volgt

heeft minder invloed op het landschappelijk hoofdpatroon dan een hoogspanningsverbinding die geen logische samenhang met het landschappelijk hoofdpatroon heeft of dit doorkruist. De effecten op het landschappelijke hoofdpatroon zijn kwalitatief in beeld gebracht en beoordeeld.

In deelgebied 1 ligt het Voorkeursalternatief over een langere afstand ondergronds. De bestaande 150 kV-verbinding wordt hier tevens geamoveerd. Hierdoor is er bovengronds over een langere afstand geen hoogspanningsverbinding meer zichtbaar. Dit leidt tot een licht positief effect op het landschappelijk hoofdpatroon. In deelgebied 2 bundelt het Voorkeursalternatief grotendeels met de bestaande 380 kV-verbinding en heeft hierdoor nauwelijks een effect op het landschappelijk hoofdpatroon.

In deelgebied 3 bundelt het Voorkeursalternatief eveneens grotendeels met de bestaande 380 kV-verbinding. Het landschappelijk hoofdpatroon wordt hierdoor enigszins versterkt, en heeft daardoor een licht positief effect op het landschappelijk hoofdpatroon. Dat neemt niet weg dat deze bundeling lokaal negatieve effecten op lijn- en mastniveau kan hebben.

Gebiedskarakteristiek

De gebiedskarakteristieken zijn beschreven en beoordeeld aan de hand van landschappelijke subgebieden, dit zijn geografische eenheden met een eigen gebiedskarakteristiek. De mate waarin hoogspanningsverbindingen en opstijgpunten aanwezig zijn in het landschapsbeeld en al dan niet contrasteren met het landschappelijke karakter is bepalend voor hun effecten op de gebiedskarakteristiek. Het effect van de verbinding is ook afhankelijk van de openheid van het landschap, afwijkingen in richting en complexe situaties in de lijn of opstijgpunten. Daarnaast speelt de forsheid van de bundel mee in het effect van bovengrondse tracédelen. Het Voorkeursalternatief ligt in deelgebied 1 over een langere afstand ondergronds. Daarom is er bovengronds over een langere afstand geen hoogspanningsverbinding meer zichtbaar. Dit leidt tot een neutraal effect op de gebiedskarakteristiek. In deelgebied 2 bundelt het Voorkeursalternatief over een lange afstand met de bestaande infrastructuurbundel. Dit leidt tot een licht negatief effect op de gebiedskarakteristiek.

In deelgebied 3 bundelt het Voorkeursalternatief met de gereconstrueerde bestaande verbinding en vormt een nieuwe doorsnijding van het landschap. Plaatselijk ontstaan licht positieve effecten door het verwijderen van de bestaande 150 kV-verbinding, op veel plekken heeft het Voorkeursalternatief echter een licht negatief effect op de gebiedskarakteristiek. De beoordeling van de effecten is licht negatief.

Samenhang van elementen (mastniveau)

Landschapselementen zijn bijvoorbeeld dorps- en stadssilhouetten, verte-kenmerken, bebouwingslinten of bijzondere bosjes of lanen. Wanneer de samenhang tussen deze elementen en het landschap door de verbinding wordt verstoord of landschapselementen worden aangetast, is sprake van een negatief effect. Er ontstaat dan als het ware een ruis in het landschappelijke verhaal van de plek. Bij dit criterium kunnen ook positieve effecten optreden, bijvoorbeeld als door het slopen van een bestaande verbinding een verbroken samenhang wordt hersteld en ruis wordt weggehaald. Voor de beoordeling van de effecten op elementen in hun landschappelijke context is in alle gevallen de lokale situatie (waar, welke elementen, welke samenhang) maatgevend voor de beoordeling.

In deelgebied 1 heeft het Voorkeursalternatief een positief effect bij de zichtas op de Brabantse Wal door het verwijderen van de bestaande 150 kV-verbinding. Ook bij Woensdrecht treedt een licht positief effect op, omdat het Voorkeursalternatief hier ondergronds komt te liggen. Het Voorkeursalternatief heeft hierdoor een licht positief effect.

In deelgebied 2 heeft het Voorgenomen tracé geen effecten op de samenhang van elementen.

In deelgebied 3 worden door het verwijderen van de bestaande 150 kV-verbinding de interne samenhangen in het bebouwingslint Oosteind hersteld. Het verwijderen van de bestaande 150 kV-verbinding ter hoogte van Hooge Zwaluwe heeft een licht positieve invloed op de samenhangen tussen het silhouet van Hooge Zwaluwe en het omliggende landschap. Ook ontstaat er een licht positief effect bij bebouwingslint de Moer.

Mitigerende maatregelen

In het landschapsplan worden inrichtingsmaatregelen voorgesteld die bijdragen aan alle relevante milieuaspecten: landschap en cultuurhistorie, natuur, leefomgeving en water. Het mitigeren van effecten op het landschap gebeurt door het aanbrengen of wijzigen van beplanting en door het versterken van de bestaande landschapsstructuur of elementen daarvan. Hierbij wordt aandacht besteed aan ruimtelijke aspecten, zoals locatie, verschijningsvorm en samenhang met andere landschapselementen en landschapsstructuren.

Waar mogelijk en zinvol zijn de maatregelen gecombineerd en zijn 'integrale' inrichtingsmaatregelen ontworpen die een functie vervullen voor bijvoorbeeld zowel de landschappelijke inpassing als de compensatie van ecologische waarden.

Beplantingen kunnen een zinvolle rol spelen als bij het inpassen van de verbinding wordt uitgegaan van mogelijke posities van waarnemers in de ruimere omgeving. Beplantingen tussen de hoogspanningsverbinding en de waarnemer zal de oriëntatie in het landschap veranderen en daarmee het zicht op de hoogspanningsverbinding verminderen. Dit werkt sterker naarmate de beplanting dicht bij de waarnemer wordt gesitueerd. Het 'verstoppen' van de 380 kV-masten en hoogspanningsverbindingen door bijvoorbeeld het aanbrengen van beplanting nabij de verbinding is praktisch niet mogelijk. De masten zijn immers aanzienlijk hoger dan de meeste in Nederland voorkomende bomen en zullen er dus altijd bovenuit komen.

In het landschapsplan zijn onder andere de volgende inrichtingsmaatregelen opgenomen:

- het versterken van de aanwezige landschapsstructuur door het realiseren van nieuwe beplanting met name langs wegen en kavelgrenzen en op dijktaaluds;
- aanbrengen van heesterbeplanting in taluds van dijken met als doel het zicht op het omliggende landschap te wijzigen;
- het omvormen van bestaande opgaande beplanting naar struweel daar waar hoog opgaande beplantingen niet meer mogelijk is onder de nieuwe hoogspanningsverbinding;
- het versterken van de landschaps- en ecologische structuur door het realiseren van bloemrijk grasland;
- het versterken van de landschaps- en ecologische structuur ter plaatse van de te verwijderen 150 kV-verbinding;
- landschappelijke inpassing van 380 kV-opstijgpunten nabij knooppunt Markiezaat en Bergen op Zoom;
- landschappelijke inpassing van de uitbreiding van 150 kV-station Oosteind;
- extra inpassingsmaatregelen in het gebied van het buurtschap Kattenkraam;
- het versterken van de landschaps- en ecologische structuur van het oude slagenlandschap ten noorden van 's Gravenmoer;
- het versterken van de landschaps- en ecologische structuur in het natuurgebied Huis ter Heide in relatie tot het Gebiedsplan Huis ter Heide;
- het compenseren van beperkingen in groeihoogte van bestaand en gepland bos als gevolg van de nieuwe verbinding, door het realiseren van nieuw bos;
- het compenseren van schade aan het Natuur Netwerk Brabant (NNB) door de aanleg van nieuwe natuur.

Het volledige landschapsplan inclusief alle inpassingsmaatregelen is opgenomen in bijlage 5 van de toelichting. De inpassingsmaatregelen zijn beschreven per betrokken gemeente, in hoofdstuk 6 tot en met 17 van het landschapsplan. Als borging van de uitvoering van de maatregelen is het landschapsplan ook gekoppeld

aan de regels van het inpassingsplan.

Daar waar inpassingsmaatregelen zijn opgenomen in het landschapsplan wordt in afstemming met de betreffende gemeente nagegaan of de maatregelen binnen de vigerende bestemming past. Indien dit niet het geval is moet dit met de betreffende gemeente worden geregeld. De maatregelen in het landschapsplan zijn in overleg met de gemeente tot stand gekomen.

6.3.4 *Conclusie*

De kwaliteit van het tracé is vanuit landschappelijk oogpunt goed; er is sprake van een duidelijk herkenbaar tracé. De invloed van het tracé op het landschappelijke hoofdpatroon is nihil. De nieuwe verbinding heeft wèl invloed op de gebiedskarakteristieke en lokale elementen; de verbinding is duidelijk waarneembaar in het landschap. Een aantal bestaande 150 kV-verbindingen verdwijnt uit het landschap. Door zorgvuldige tracering en landschappelijke inpassingsmaatregelen (zie bijlage 5) worden de effecten op het landschap zodanig beperkt dat er geen onaanvaardbare effecten op landschap en cultuurhistorie door de realisatie van de nieuwe verbinding ontstaan.

6.4 **Natuur**

6.4.1 *Toetsingskader*

Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming (Wnb) bevat alle regels rondom de bescherming van natuurgebieden en soorten. De Wnb implementeert diverse Europeesrechtelijke regelgeving, zoals de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn in de Nederlandse wetgeving. Voor de beoogde ontwikkeling zijn met name de onderwerpen soortbescherming en gebiedsbescherming van belang.

Gebiedsbescherming

De Wnb kent diverse soorten natuurgebieden, te weten:

- Natura 2000-gebieden;
- Natuurnetwerk Nederland (NNN).

Natura 2000-gebieden

De minister van Landbouw, Natuur en Visserij (LNV) wijst gebieden aan die deel uitmaken van het Europese netwerk van natuurgebieden: Natura 2000. Een dergelijk besluit bevat de instandhoudingsdoelstellingen voor de leefgebieden van vogelsoorten (Vogelrichtlijn) en de instandhoudingsdoelstellingen voor de natuurlijke habitats en habitats van soorten (Habitatrichtlijn).

De bescherming van deze gebieden heeft externe werking, zodat ook ingrepen die buiten deze gebieden plaatsvinden verstoring kunnen veroorzaken en moeten

worden getoetst op het effect van de ingreep op soorten en habitats.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Gebieden die deel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) worden aangewezen in de provinciale verordening. Voor dit soort gebieden geldt het 'nee, tenzij'-principe, wat inhoudt dat binnen deze gebieden in beginsel geen nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen mogen plaatsvinden.

Soortenbescherming

In de Wnb wordt een onderscheid gemaakt tussen:

- soorten die worden beschermd in de Vogelrichtlijn;
- soorten die worden beschermd in de Habitatrichtlijn;
- overige soorten.

Provinciale verordening

In het provinciaal beleid is de bescherming van het Natuurnetwerk Nederland vastgelegd. Daarnaast is in de Verordening natuurbescherming Noord-Brabant een regeling opgenomen voor de rust- en foerageergebieden voor ganzen en smienten in de provincie.

6.4.2

Huidige situatie

Natura 2000

De relevante Natura 2000-gebieden zijn nader beschouwd in de Passende Beoordeling:

- Brabantse Wal;
- Zoommeer;
- Markiezaat;
- Krammer-Volkerak;
- Hollands Diep;
- Biesbosch;
- Loonse en Drunense Duinen.

Beoordeling habitattypen

Voor habitattypen is kwantitatief bepaald welk ruimtebeslag is voorzien. Vervolgens wordt de afname gerelateerd aan de huidige staat van instandhouding en wat de afname betekent voor het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen. Wanneer de instandhoudingsdoelstellingen in gevaar dreigen te komen, is mogelijk sprake van een significant negatief effect.

Beoordeling Habitatrichtlijnsoorten

Voor Habitatrichtlijnsoorten is bepaald of de populatie afneemt door directe effecten als doden of verstoren maar ook indirect door afname van leefgebied. Deze beoordeling is kwalitatief en waar mogelijk ook kwantitatief en aan de hand van de beoordeling is gekeken of de instandhoudingsdoelstelling in gevaar komt. Wanneer de instandhoudingsdoelstellingen in gevaar dreigen te komen, is mogelijk sprake van een significant negatief effect.

Beoordeling Vogelrichtlijnsoorten: broedvogels

Voor broedvogels is bepaald of de populatie afneemt door directe effecten als doden of verstoren maar ook indirect door afname van leefgebied. Deze beoordeling is kwalitatief en waar mogelijk ook kwantitatief en aan de hand van de beoordeling is gekeken of de instandhoudingsdoelstelling in gevaar komt. Wanneer de instandhoudingsdoelstellingen in gevaar komen, is er sprake van een significant negatief effect.

Beoordeling Vogelrichtlijnsoorten: niet-broedvogels

Het beoordelen van effecten op niet-broedvogels uit Natura 2000-gebieden gebeurt door te kijken naar: welke kwalificerende vogels mogelijk een effect ondervinden van de nieuwe hoogspanningsverbinding. Dit is bepaald door van populaties te onderzoeken of deze de oude en de nieuwe verbinding passeren.

Natuurnetwerk Nederland

In het plangebied zijn verschillende gebieden die zijn aangewezen als Natuurnetwerk Nederland.

Deelgebied 1:

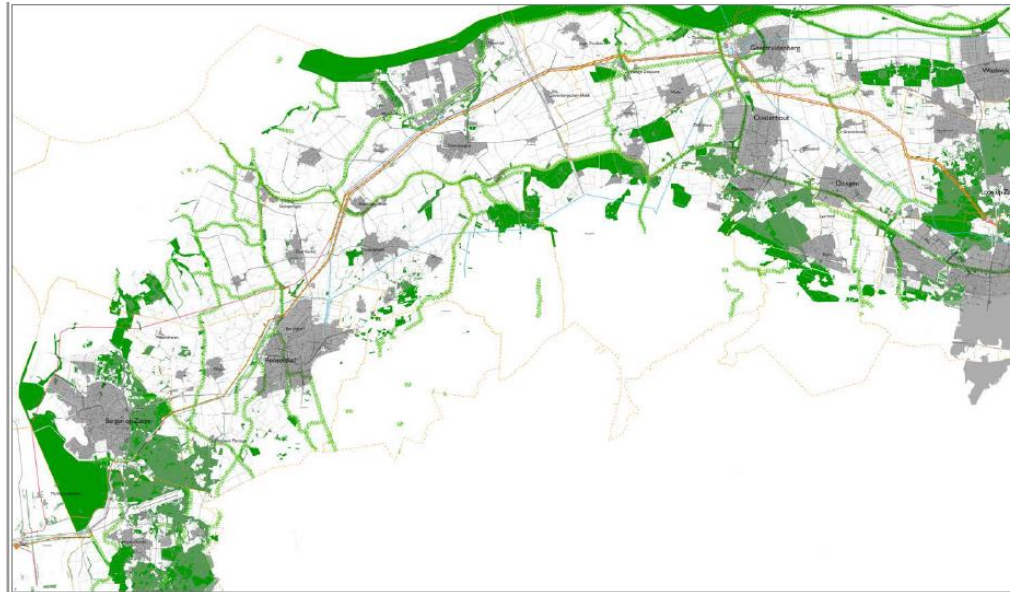
- de Oosterschelde;
- het Zoommeer;
- het Markiezaat;
- bosgebieden ten zuiden van Steenberg.

Deelgebied 2:

- waterloop de Dintel bij Standdaarbuiten;
- Mark-Vlietkanaal bij Steenberg;
- gebied ten westen van Oudenbosch;
- gebieden ten zuiden van Oud Gastel.

Deelgebied 3:

- gebieden ten noorden van Etten-Leur;
- gebieden ten zuiden van Oosterhout;
- gebieden rondom Tilburg;
- beekdal van de Mark.

Figuur 6.2 Natuurnetwerk Brabant (NNB) (Bron: Zuid-West 380kV Oost Hoogspanningsverbinding Rilland-Tilburg Landschapsplan)

Soortenbescherming

In het MER is de huidige verspreiding en de autonome ontwikkeling van alle relevante beschermde soorten volgens de Wnb weergegeven en daarnaast de gebieden met bedreigde soorten volgens de Rode Lijst. Onderstaand wordt van de belangrijkste gevoelige beschermde soorten een korte samenvatting gegeven.

Vleermuizen

In het plangebied komen de volgende vleermuizen verspreid voor: gewone dwergvleermuis, de ruige dwergvleermuis, de rosse vleermuis, de laatvlieger, de watervleermuis, de grijze grootoorvleermuis en de meervleermuis.

Zoogdieren

In het plangebied komen de volgende zoogdieren voor: eekhoorn, steenmarter, bunzing, wezel, hermelijn, boommarter en das.

Amfibieën

In het plangebied kunnen de volgende amfibieën voorkomen: alpenwatersalamander, vinpootsalamander, kamsalamander, poelkikker, heikikker, rugstreeppad en poelkikker.

6.4.3

Effecten voorkeustracé

Natura 2000

Uit de passende beoordeling blijkt dat de werkzaamheden voor de aanleg van het tracé en de realisatie van het tracé kunnen leiden tot de volgende effecten.

- De werkzaamheden binnen het Natura 2000-gebied Brabantse Wal leiden mogelijk tot verstoring van broedgebied van de wespandief, de zwarte specht, de boomleeuwerik en de nachtzwaluw.
- De werkzaamheden nabij het Natura 2000-gebied Biesbosch leiden mogelijk tot verstoring van het leefgebied van de meervleermuis.
- Uit de ecologische beoordeling stikstofdepositie blijkt dat de depositie dusdanig laag is dat deze niet kan leiden tot aantasting van de natuurlijke kenmerken van Natura 2000-gebieden.
- Door met name een toename in lengte van enkele van de deelverbindingen, kan het aantal draadslachtoffers voor verschillende soorten mogelijk toenemen. De nieuwe hoogspanningsverbinding kan leiden tot een afname van de omvang van de vogelpopulatie in de verschillende Natura 2000-gebieden. Het gaat om het Natura 2000-gebied de Biesbosch en om de volgende Vogelrichtlijnsoorten: grote zilverreiger, kleine zwaan, kolgans, grauwe gans en brandgans.

Mitigerende maatregelen

Brabantse Wal

Voor de Brabantse Wal is het alleen noodzakelijk om gedurende de duur van de werkzaamheden maatregelen te nemen voor de wespandief, de zwarte specht, de boomleeuwerik en de nachtzwaluw. De werkzaamheden ten aanzien van het amoveren van de verbinding in het Natura 2000-gebied dienen buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd. Tussen zonsondergang en zonsopkomst kan geen gebruikgemaakt worden van verlichting.

Biesbosch

Het is noodzakelijk om maatregelen te nemen tijdens de gebruiksfase voor de kolgans en voor de duur van de werkzaamheden voor de meervleermuis. Voor de kolgans dient in deelverbinding 10 en 12 varkenskrullen te worden toegepast in de bliksemendraad. Tijdens de aanlegfase mag geen verlichting worden gebruikt tussen zonsondergang en zonsopkomst ter plaatse van watergangen en in de actieve periode van de meervleermuis, circa tussen maart en november.

Natuurnetwerk Nederland

In het kader van het Natuurnetwerk Nederland en het mogelijke areaalverlies dat optreedt als gevolg van de nieuwe verbinding is een natuur- en landschapscompensatieplan opgesteld. Het landschapsplan is verder beschreven in paragraaf 6.3 en het is opgenomen als bijlage 5 bij de toelichting van het inpassingsplan.

Soortenbescherming

Draadslachtoffers

Als gevolg van de nieuwe verbinding kan het aantal draadslachtoffers mogelijk toenemen. Hiervoor is een ontheffing van de verbodsbepalingen van de Wnb nodig. Speciale aandacht is vereist voor die soorten waarbij niet is uit te sluiten dat de toename van het aantal draadslachtoffers de 1%-mortaliteitsnorm passeert. Door het nemen van mitigerende maatregelen in de vorm van varkenskrullen is voor deze soorten het aantal draadslachtoffers te beperken. Varkenskrullen worden daarom standaard toegepast. Na het nemen van mitigerende maatregelen in de vorm van draadmarkeringen wordt voor een aantal soorten nog additionele draadslachtoffers verwacht. Dit zijn deels ook kwalificerende Natura 2000-soorten. Door de voorziene maatregelen wordt de 1%-mortaliteitsnorm voor deze soorten niet overschreden. De nieuwe hoogspanningsverbinding leidt niet tot een afname van de populaties met vogels in Natura 2000-gebieden. Significant negatieve effecten zijn uitgesloten. In bijlage 6 is het Draadslachtofferonderzoek Wet natuurbescherming bijgevoegd.

Vleermuizen

Alle voorkomende vleermuizen in Nederland zijn strikt beschermd, ongeacht de soort. Ook groenstructuren die worden gebruikt als vliegrouete en foerageergebied zijn beschermd en mogen niet worden aangetast. Afhankelijk van het gebruikspatroon (soorten en aantallen vleermuizen) kan het verlies van bomenrijen of bosgebieden ter plaatse worden gemitigeerd. Indien dit ter plaatse niet mogelijk is, kan worden gecompenseerd, zodat de functionaliteit van de vliegrouete en/of het foerageergebied wordt gewaarborgd. Als zowel mitigatie als compensatie niet mogelijk is, moet een ontheffing in het kader van de Wnb worden aangevraagd voor een belang uit de Habitatrichtlijn. Bij het doorsnijden van bomenrijen is de verwachting dat voornamelijk vliegrouetes (en foerageergebieden) worden aangetast. Door het plaatsen van (lagere) bosschages ter plaatse van de te kappen bomen, kan het lijnvormige element, en daarmee de vliegrouete, in stand worden gehouden. De Wnb vormt hierdoor geen belemmering voor het realiseren van de hoogspanningsverbinding.

Door het grote aantal (potentiële) vliegrouetes dat wordt doorsneden, bestaat de kans dat de mitigatieopgave wel groot is. Bij het doorsnijden van bosgebieden

kunnen ook verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen worden aangetast. Voorafgaand moeten de te kappen bomen met geschikte holten worden gecontroleerd op de aanwezigheid van vleermuizen. Indien vleermuizen aanwezig zijn, moet worden gekeken of de boom kan worden behouden, of dat op een andere locatie een verblijfplaats kan worden gecreëerd.

De effecten worden gemitigeerd door de werkzaamheden uit te voeren in de winterperiode. In deze periode gebruiken vleermuizen de bomen niet als verblijfplaats. Effecten op vliegroutes worden verminderd door te voorkomen dat de bomenrijen worden aangelicht door bouwverlichting.

Das

Direct ten zuiden van de Middelstraat-Bergstraat zijn diverse sporen (haren, snuitputjes en eetsporen) en één actief gebruikte dassenburcht aangetroffen. Bij de werkzaamheden voor de nieuwe verbinding, zoals kap en grondwerkzaamheden, wordt nabij (op circa 10 tot 15 m van deze burcht) gewerkt.

Als gevolg hiervan kan niet uitgesloten worden dat individuen worden gedood of verwond, bijvoorbeeld wanneer een burcht instort door zwaar transport of materieel. Tevens kunnen kap- en heiwerkzaamheden, maar ook betreding van het plangebied, leiden tot verstoring van dassen.

Ten aanzien van de overige aangetroffen sporen en holen (pijpen en (bij)burchten) geldt dat directe aantasting niet aan de orde lijkt te zijn van de nu bekende verblijfplaatslocaties, maar dat de realisatiewerkzaamheden en de kap van het bos wel kan leiden tot verstoring. Afhankelijk van de afstand van de holen-locaties tot aan de werkstrook en de duur van de werkzaamheden (alleen kap bos of ook het plaatsen van masten) kan sprake zijn van verstoring gedurende die periode niet uitgesloten worden. Na afronding van de werkzaamheden is geen sprake meer van verstoring en kunnen de locaties opnieuw in gebruik genomen worden.

Als gevolg van de werkzaamheden in het bos van Huis ter Heide zal de dassenburcht die tussen de twee verbindingen is aangetroffen voor de komende jaren dusdanig verstoord worden (wegvallen dekking door kap ZRO-stroken, afname aanliggende foerageergebied, verstoring door werkzaamheden) dat deze niet meer als functioneel beschouwd kan worden. De overige verblijfplaatsen en leefgebieden worden eveneens verstoord, maar de functionaliteit blijft wel behouden. Een ecooloog met specifieke kennis op het gebied van dassen zal hiervoor een verstorings- of verplaatsingsplan op moeten stellen, waarmee de te verdwijnen functionele dassenburcht kan worden gecompenseerd. Dit verplaatsingsplan voorziet in de aanleg van een nieuwe burcht, het beperken van de verstoring door mensen en het werken buiten de voortplantingsperiode van de das.

Buizerdhorst

Door de betreding van het gebied, het verwijderen van vegetatie en kap van bomen verdwijnen buizerdhorsten. In de omgeving zijn voldoende alternatieve potentiële nestlocaties en bosgebieden beschikbaar. Het effect wordt bovendien gemitigeerd door buiten de voortplantingsperiode van de buizerd te werken. Ook overige broedvogels worden door deze werkzaamheden en maatregelen in watergangen negatief beïnvloed. Van belang is buiten het broedseizoen te werken en geschikte broedlocaties voorafgaand aan het broedseizoen ongeschikt te maken en te houden.

Hagedis en rugstreeppad

Het leefgebied van de levendbarende hagedis en de rugstreeppad wordt negatief beïnvloed door grondwerkzaamheden ten zuiden van het bosgebied van Huis ter Heide. Deze effecten worden gemitigeerd door de werkzaamheden buiten de rustperiode en de voortplantingsperiode van deze soorten uit te voeren. Ook kan het werkgebied toegankelijk gemaakt worden door het plaatsen van rasters en eventuele aan te treffen exemplaren binnen de rasters te vangen en te verplaatsen naar een ander geschikt leefgebied in de directe omgeving. Als gevolg van de werkzaamheden ten zuiden van het bosgebied van Huis ter Heide zijn negatieve effecten op oeverkruid niet op voorhand uit te sluiten. Door de groeiplaatsen visueel te markeren wordt betreding voorkomen.

Gevlekte witsnuitlibel, Grote vos en Kleine ijsvogelvlinder

Ten zuiden van Huis ter Heide zijn de beschermde Gevlekte witsnuitlibel, de Grote vos en de Kleine ijsvogelvlinder waargenomen. Ten zuidoosten van het voorkeursalternatief zijn ook waarnemingen bekend van de beschermde Grote weerschijnvlinder en de Bruine eikenpage. Door de werkzaamheden kan het leefgebied van deze soorten tijdelijk worden verstoord. In de omgeving is momenteel en ook na aanleg van het Voorkeursalternatief voldoende alternatief leefgebied beschikbaar. Van belang is dat het Plakkeven niet gedempt of aangetast wordt, dit is het leefgebied van de Gevlekte witsnuitlibel. Negatieve effecten op beschermde insecten zijn dan uitgesloten.

Rode mier

De nesten van rode mieren in het bosgebied van Huis ter Heide kunnen als gevolg van kapwerkzaamheden de benodigde dekking verliezen of vernietigd worden. Door de nesten visueel te markeren en zorgvuldig te werken, kunnen de nesten behouden blijven. Wanneer dat niet mogelijk is kunnen de stobben en dood hout gehandhaafd blijven. De kolonies kunnen de stobben gebruiken als fundering voor een nieuw nest of het bestaande nest aanhouden. Het dode hout dient als dekking voor een veelheid aan prooidieren voor de mieren.

Mitigerende maatregelen

De hiervoor beschreven maatregelen en toestemmingen worden genomen en aangevraagd. Hierover vindt afstemming plaats met het bevoegd gezag. Veel van de effecten kunnen ook worden gemitigeerd door zorgvuldig te werken. Dit kan door tijdens de uitvoering in één richting te werken, zodat dieren kunnen vluchten. Ook moet het materieel zorgvuldig en deskundig worden gebruikt om onnodige schade en onnodige verstoring te voorkomen. Daarnaast is een belangrijke mitigerende maatregel de werkzaamheden te laten begeleiden door een deskundige ecooloog.

Ook vindt onderzoek plaats om het beheer en onderhoud tijdens de gebruiksfase zo natuurvriendelijk mogelijk uit te voeren.

6.4.4 *Conclusie*

De hoogspanningsverbinding kan leiden tot effecten op beschermde soorten en op NNN-gebieden. Door de ondergrondse ligging bij Natura 2000 gebieden zijn effecten op die gebieden op voorhand uit te sluiten. Met inachtneming van de hiervoor beschreven mitigerende maatregelen kan het inpassingsplan in overeenstemming met de vereisten van de natuurwetgeving worden uitgevoerd.

6.5 Water

6.5.1 *Toetsingskader*

Op grond van artikel 3.1.6 lid 1 onder b van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) dient inzicht te worden gegeven in de gevolgen voor de waterhuishouding die samenhangen met een ruimtelijke ontwikkeling die in een inpassingsplan mogelijk wordt gemaakt.

Bij elke ruimtelijke ontwikkeling is het verplicht een waterparagraaf te schrijven. De waterparagraaf is een procedure waarin de waterbeheerder en initiatiefnemer gezamenlijk de effecten van het plan op het water en mogelijke maatregelen om deze effecten te verkleinen vroegtijdig in beeld brengen en daarmee verankeren in het plan. Hiermee wordt voorkomen dat ruimtelijke ontwikkelingen in strijd zijn met duurzaam waterbeheer.

6.5.2 *Waterparagraaf*

In het kader van de ontwikkeling is een waterparagraaf opgesteld. Hieruit blijkt dat het niet noodzakelijk is om compenserende of mitigerende maatregelen te nemen op basis van de beschikbare informatie. De aangenomen toename in verharding vraagt niet om compensatiemaatregelen. Echter als in de uitwerking blijkt dat dit toeneemt kunnen toch maatregelen nodig zijn. Wel dient rekening gehouden te worden dat voor enkele activiteiten mogelijk een watervergunning aangevraagd dient te worden, of een melding gemaakt moet worden. Hiervoor heeft reeds overleg met verschillende waterschappen plaatsgevonden, en dit vindt nog steeds plaats. Dit geldt op locaties waar eventueel bemaling vereist is voor de werkzaamheden en waar het tracé of de masten raken aan oppervlaktewater of waterkeringen. Voor de werkzaamheden in de grondwaterbeschermingszone dient voorafgaand afgestemd te worden met het bevoegd gezag.

De volledige waterparagraaf is opgenomen in bijlage 7. Deze waterparagraaf is ter beoordeling voorgelegd bij de verschillende waterschappen waar het tracé door heen loopt en zal na reactie en instemming van de waterschappen worden afgerond en voordat het inpassingsplan wordt vastgesteld worden verwerkt in dit inpassingsplan.

6.5.3 *Conclusie*

Het is niet noodzakelijk om compenserende of mitigerende maatregelen te nemen op basis van de beschikbare informatie. De aangenomen toename in verharding vraagt niet om compensatiemaatregelen. Echter als in de uitwerking blijkt dat dit toeneemt kunnen toch maatregelen nodig zijn, deze maatregelen zijn opgenomen in paragraaf 4.4 van de waterparagraaf.

Wel dient er rekening mee gehouden te worden dat voor enkele activiteiten mogelijk een watervergunning aangevraagd dient te worden, of een melding gemaakt moet worden. Dit geldt op locaties waar eventueel bemaling vereist is voor de werkzaamheden. Daarnaast geldt dit voor locaties waar het tracé of de masten raken aan oppervlaktewater of waterkeringen.

Voor de werkzaamheden in de grondwaterbeschermingszone dient voorafgaand afgestemd te worden met het bevoegd gezag.

Ten aanzien van de waterhuishouding is het aannemelijk dat de benodigde watervergunningen verleend kunnen worden. Het aspect water levert geen belemmeringen voor het inpassingsplan.

6.6 Bodem, archeologie en aardkundige waarden

6.6.1 Toetsingskader

Bodem(kwaliteit)

In het kader van een goede ruimtelijke ordening dient in het inpassingsplan rekening te worden gehouden met de bodemkwaliteit. Als er sprake is van bodemverontreiniging dan is de Wet bodembescherming (Wbb) van kracht.

Aardkundige waarden

Ten aanzien van de aardkundige waarden, heeft de provinciale Noord-Brabant specifieke regels opgenomen in de provinciale verordening. In de provincie Zeeland is een kaart opgenomen in de omgevingsvisie.

In de Ontwerp Omgevingsverordening Noord-Brabant zijn de regels voor aardkundige waarden beschreven in artikel 4.43:

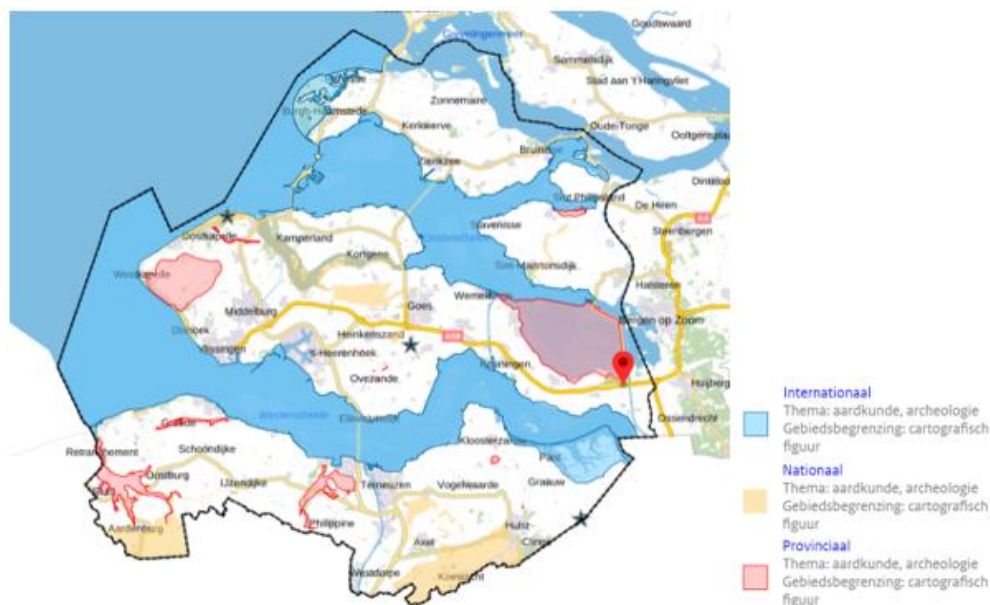
'Een omgevingsplan van toepassing op Aardkundige waarden:

- a. is mede gericht op het behoud, het herstel of de duurzame ontwikkeling van de aardkundige waarden en kenmerken zoals beschreven in de Aardkundig waardevolle gebiedenkaart Noord-Brabant;
- b. stelt regels ter bescherming van de aardkundige waarden en kenmerken van de onderscheiden gebieden bij bodemversturende activiteiten;
- c. maakt alleen activiteiten en functies mogelijk die geen afbreuk doen aan de aanwezige aardkundige waarden en kenmerken of deze versterken.'

Figuur 6.3 Aardkundig waardevolle gebiedenkaart Noord-Brabant

In het Omgevingsplan provincie Zeeland 2018 zijn op kaart 17 de internationale, nationale en provinciale gebieden met aardkundige en archeologische waarden opgenomen.

Figuur 6.4 Kaart 17 Waardevolle leefomgeving: aardkundige waarden (*Bron: Omgevingsplan provincie Zeeland 2018*)

Archeologie

Ten aanzien van archeologie is het onderstaande toetsingskader van toepassing.

- Erfgoedwet: De Erfgoedwet betreft het wettelijk kader voor de omgang met erfgoed. Het is op basis van deze wet verplicht een vergunning aan te vragen voor de wijziging, sloop of verwijdering van archeologische rijksmonumenten.
- Omgevingsplan Zeeland en Interimstructuurvisie Noord-Brabant: In het omgevingsplan/structuurvisie hebben de provincies als doel om de cultuurhistorische waarden te behouden en te versterken.
- Gemeentelijk archeologiebeleid. De verschillende gemeenten beschikken over eigen archeologiebeleid. Het Rijksbeleid vormt de aanleiding voor het lokaal toegepast archeologiebeleid dat iedere gemeente zelf heeft opgesteld.

6.6.2 *Referentiesituatie*

Bodemkwaliteit

Binnen het plangebied is sprake van diverse bodemverontreinigingen en verdachte locaties. De grootste concentratie (potentiële) verontreinigingslocaties binnen deelgebied 1 wordt aangetroffen in de directe omgeving van Bergen op Zoom. Onder de verdachte locaties vallen ook de voormalige stortplaatsen. Wat betreft de verontreinigingslocaties is er sprake van een indicatie, voor mastlocaties waar sprake is van een indicatie, zal in het kader van de uitvoering nader bodemonderzoek worden uitgevoerd.

Aardkundige waarden

In figuur 6.3 zijn de aardkundige waardevolle gebieden in Noord-Brabant aangegeven. Het plangebied loopt door de gebieden:

- Markiezaat/Duintjes;
- Brabantse Wal/Meersche Duinen bij Bergen op Zoom;
- Smalle Beek tussen Bergen op Zoom en Roosendaal;
- polder Cruisland ten noordwesten van Roosendaal;
- Dintel ten noordoosten van Roosendaal.

In figuur 6.4 zijn de aardkundig waardevolle gebieden in Zeeland weergegeven. Het plangebied in Zeeland loopt niet door een van deze waardevolle gebieden.

Archeologie

Op de Archeologische Monumenten Kaart (AMK) zijn bekende en waardevolle archeologische vindplaatsen weergegeven. In het onderzoeksgebied van het MER is een locatie aangemerkt als een AMK-locatie. Het betreffende AMK-terrein betreft een locatie nabij 's Gravenmoer. Dit terrein bevat sporen van bewoning uit de Late Middeleeuwen. De AMK-locatie komt in het bureauonderzoek in bijlage 8 aan bod. Hierin blijkt dat de locatie buiten het plangebied van het inpassingsplan valt. Daarnaast zijn er verschillende locaties langs het tracé aangemerkt als archeologische vindplaatsen.

Op basis van het bureauonderzoek kan per historische landschappelijke eenheid de gespecificeerde archeologische verwachting bepaald worden.

Pleistoceen dekzand

- Archeologische verwachting: dekzanden kennen afhankelijk van het voorkomen een lage tot hoge archeologische verwachting voor de periode Steentijd tot en met de Nieuwe tijd. Bewoning wordt met name verwacht op de hoger gelegen dekzandruggen.
- Complextypen met kernmerken: indien de dekzanden zijn afgedekt met mariene

afzettingen dan alleen Steentijd. Het betreffen voornamelijk kleine nederzettingsterreinen en extractiekampen die periodiek bewoond/bezocht werden. De vondsten bestaan met name uit bewerkt vuursteen.

- Diepteligging: ter hoogte van het zeeleigebied komen de dekzanden diep voor en worden ze niet geraakt door de werkzaamheden. Meer oostelijk komen de dekzanden aan de oppervlakte voor.

Laagpakket van Wormer

- Archeologische verwachting: in de top van het pakket kunnen vindplaatsen uit het Neolithicum voorkomen.
- Complextypen met kernmerken: kleine nederzettingsterreinen bestaande uit woonhuizen en bijgebouwen, met een vondststrooiing van onder meer aardewerk, botmateriaal en (vuur)steen.
- Diepteligging: de top ligt op circa 4 m -NAP, dat wil zeggen circa 3 tot 4 m beneden maaiveld.

Hollandveen

- Archeologische verwachting: in het Hollandveen pakket worden geen archeologische resten verwacht uit de Bronstijd. Het land was veelal te zompig om goed bewoonbaar te zijn. Uit de periode Late IJzertijd en Romeinse Tijd worden wel resten verwacht.
- Complextypen met kernmerken: in principe kunnen er nederzettingen uit de Late IJzertijd tot en met de Romeinse Tijd voorkomen. Het vondstmateriaal bestaat onder meer uit aardewerk, metalen objecten en slakken, botmateriaal en (vuur)steen.
- Diepteligging: onder het Laagpakket van Walcheren; tot enkele meters onder het maaiveld.

Laagpakket van Walcheren

- Archeologische verwachting: in de top van dit pakket kunnen vindplaatsen uit de Vroege Middeleeuwen tot en met de Nieuwe Tijd voorkomen.
- Complextypen met kernmerken: nederzettingen bestaande uit resten van woongebouwen, bijgebouwen en (percellering s)greppels. Het vondstmateriaal bestaat onder meer uit aardewerk, bouw materiaal, metalen objecten en slakken, botmateriaal en natuursteen.
- Diepteligging: direct vanaf het maaiveld.

6.6.3 *Effecten voorkeustracé*

Bodemkwaliteit

De bodemkwaliteit wordt beschermd op basis van de Wet bodembescherming. In het studiegebied zijn potentiële en/of bestaande bodemverontreinigingen aanwezig. Bestaande verontreinigingen zijn door onderzoek aangetoond. Bij potentiële verontreinigingen bestaat er op basis van historische activiteiten een vermoeden dat er een verontreiniging is, dit vermoeden is echter nog niet geverifieerd.

Bij het funderen van de masten worden aanwezige lokale verontreinigingen indien nodig gesaneerd. Het saneren van bodemverontreinigingen wordt in principe aangemerkt als een positief milieueffect, negatieve effecten doen zich niet voor.

In deelgebied 1 en deelgebied 2 doorsnijdt het voorkeustracé geen (potentiële) verontreinigingslocaties en heeft hierdoor in deze deelgebieden geen effect. In deelgebied 3 doorsnijdt het voorkeustracé nabij Loon op Zand een (potentiële) verontreinigingslocatie. Het totale oppervlak is beperkt. Bij de ontwikkeling van het voorkeustracé is er naar gestreefd geen mastvoeten in de voormalige vuilstortplaats te plaatsen.

Aardkundige waarden

Bij de aanleg van het voorkeustracé kunnen aardkundige waarden blijvend worden aangetast. In het Omgevingsplan van de provincie Zeeland en de Structuurvisie ruimtelijke ordening van de provincie Noord-Brabant is opgenomen dat aantasting van aardkundige waarden moet worden voorkomen. Het vergraven van gebieden met aardkundige waarden wordt in principe aangemerkt als een negatief milieueffect.

Door de toepassing bij het Voorkeursalternatief van vakwerkmasten leidt dit bij de fundering tot aanzienlijk minder beroering van grondoppervlak, dan bij de toepassing van Windtrackmasten.

In deelgebied 1 loopt het Voorgenomen tracé uit 2017 door de aardkundig waardevolle gebieden Brabantse Wal/Meersche Duinen en Smalle Beek. In de optimalisaties is de ondergrondse verbinding zo veel mogelijk in de buisleidingenstraat gelegd, waardoor een negatief effect op de aardkundige waarden ter plaatse zo veel mogelijk wordt beperkt.

In deelgebied 2 ligt het aardkundig waardevolle gebied Dintel. Het Voorgenomen tracé leidt tot plaatsing van 5 mastvoeten in dit gebied, waardoor dit mogelijk een licht negatief effect heeft op de aardkundige waarden ter plaatse.

In deelgebied 3 doorsnijdt het voorkeustracé geen aardkundig waardevolle gebieden.

Aardkundige waarden worden zo veel als mogelijk intact gelaten. Waar deze mogelijk toch worden aangetast, wordt in het landschapsplan beschreven hoe deze hersteld moeten worden. In artikel 12.1 lid a is een regel opgenomen voor het zoveel als redelijkerwijs mogelijk in de oorspronkelijke staat terugbrengen van de aardkundige waarden.

Archeologie

In het kader van het archeologisch bureauonderzoek is een advieskaart opgesteld. Voor de verschillende kaarteenheden zijn onderzoeksadviezen geformuleerd. Deze adviezen gelden alleen voor nieuwe bodemingrepen, dus bij de aanleg van de nieuwe 150 kV-verbinding, de nieuwe 380 kV-verbinding en de stationslocaties. Voor het amoveren van bestaande kabels en masten wordt geen archeologisch onderzoek geadviseerd. De bodem is hier immers al verstoord. De onderzoeksvoorstellen per kaarteenheid zijn als volgt:

- AMK-terreinen: maatwerk; verkennend booronderzoek en/of proefsleuvenonderzoek;
- bekende waarden: maatwerk; verkennend booronderzoek en/of proefsleuvenonderzoek;
- zeer hoge verwachting: verkennend booronderzoek;
- hoge verwachting: verkennend booronderzoek;
- middelhoge verwachting: verkennend booronderzoek;
- lage verwachting: geen vervolgonderzoek. Wel geldt bij het aantreffen van toevalsvondsten te allen tijde een meldplicht zoals bedoeld in artikel 5.10 van de Erfgoedwet 2016;
- water: geen vervolgonderzoek. Wel geldt bij het aantreffen van toevalsvondsten te allen tijde een meldplicht zoals bedoeld in artikel 5.10 van de Erfgoedwet 2016;
- ontgrond/verstoord: geen vervolgonderzoek. Wel geldt bij het aantreffen van toevalsvondsten te allen tijde een meldplicht zoals bedoeld in artikel 5.10 van de Erfgoedwet 2016;
- onbekend: verkennend booronderzoek.

Voor deze locaties wordt voorafgaand aan de werkzaamheden het genoemde onderzoek uitgevoerd om de archeologische waarden ter plaatse in beeld te brengen. Het volledig archeologisch bureauonderzoek is bijgevoegd in bijlage 8.

6.6.4

Conclusie

Bodemkwaliteit

Doorsnijdingen van bodemverontreinigingen komt ter plaatse van het tracé zo beperkt voor dat de uitvoerbaarheid van het inpassingsplan niet in de weg staat.

Aardkundige waarden

Het tracé doorkruist de aardkundig waardevolle gebieden Brabantse Wal/Meersche Duinen, Smalle Beek (tracédeel 1) en Dintel (tracédeel 2). Door verbinding in tracédeel 1 zo veel mogelijk in de bestaande buisleidingstraat te leggen, worden negatieve effecten zoveel mogelijk beperkt. Wanneer aardkundige waarden toch verstoord raken door graafwerkzaamheden bij de aanleg, het beheer en het onderhoud van de ondergrondse en bovengrondse hoogspanningsverbindingen, moeten deze zoveel als redelijkerwijs mogelijk in de oorspronkelijke staat worden teruggebracht. Dit is geborgd in de regels van het inpassingsplan. Aardkundige waarden zijn dan ook geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van het inpassingsplan.

Archeologie

In het archeologisch bureauonderzoek en op de bijbehorende advieskaart is aangegeven wat voor nieuwe bodemingrepen de onderzoeksaanpak is. Indien aan de orde wordt in samenspraak met het bevoegd gezag (de gemeenten) invulling gegeven aan het vervolgonderzoek. Vervolgonderzoek wordt uitgevoerd voorafgaand aan de bouw. In het inpassingsplan is hiervoor een bouwregel opgenomen.

6.7

Geluid

6.7.1

Toetsingskader

Hoogspanningsverbinding

Hoogspanningsverbindingen kunnen geluidseffecten veroorzaken. Er kan sprake zijn van windfluiten en vooral bij vochtige weersomstandigheden kan een knetterend geluid optreden door elektrische ontladingen (coronageluid). Dit gebeurt rondom geleiders die vervuild zijn of om andere redenen oneffenheden vertonen. Er is voor coronageluid en windfluiten, anders dan voor bijvoorbeeld industrie-, spoor- of wegverkeerslawaaï, in Nederland en ook internationaal geen (wettelijk) toetsingskader voorhanden. De mogelijke geluidseffecten van de verbinding en de aanvaardbaarheid daarvan zijn daarom beoordeeld op basis van berekeningen en (belevings)onderzoek naar geluid vanwege hoogspanningsverbindingen (Arcadis, 7 oktober 2021). Het akoestisch onderzoek is opgenomen als bijlage 9 bij de toelichting.

Hoogspanningsstations

Als gevolg van de uitbreidingen van de hoogspanningsstations worden enkel geluidsbronnen gewijzigd, die een effect zouden kunnen hebben op de maximale (piek) geluidsniveaus. Voor toetsing van de maximale (piek) geluidsniveaus kan uitgegaan worden van standaardvoorschriften uit het Activiteitenbesluit: 70 dB A), 65 dB en 60 dB voor respectievelijk de dagperiode (07:00-19:00 uur), avondperiode (19:00-23:00 uur) en nachtperiode (23:00-07:00 uur).

6.7.2 *Effecten voorkeurstracé*

In het kader van de nieuwe verbinding en de uitbreiding van het station bij Oosteind is een akoestisch onderzoek uitgevoerd. Dit onderzoek is opgenomen in de bijlage 9. De resultaten van het onderzoek zijn als volgt.

Hoogspanningsverbinding

Bij het ontwerp van een nieuwe hoogspanningsverbinding hanteert TenneT specificaties voor de geluidsniveaus als gevolg van het coronageluid. Onder droge omstandigheden is de ontwerpnorm 33 dB op een afstand van 37 m van de as van de lijn, ongeacht de optredende windsnelheid. Onder natte omstandigheden is maximaal 45 dB de ontwerpnorm op 37 m van de as van de lijn. Deze natte weersomstandigheden doen zich in Nederland op jaarbasis gedurende 7-8 % van de tijd voor.

Voor Coronageluid zijn limietwaarden gegeven die op 37 m uit het hart van de hoogspanningsleiding mogen optreden. Omdat coronageluid ontstaat ter plaatse van de geleiders, die tussen de draagconstructie (de masten) en de kabels aanwezig zijn, is voor de analyse rondom de masten van de nieuwe verbinding een contour van 37 m getrokken en is bepaald welke objecten binnen deze contouren liggen.

Uit het onderzoek blijkt dat langs het tracé vier objecten binnen een afstand van 37 m van een hoogspanningsmast aanwezig zijn, waarbij een overschrijding van de gestelde limietwaarde voor Coronageluid kan optreden. Het gaat hierbij om de onderstaande locaties:

- westelijke Spuikanaalweg 12, Rilland;
- westelijke Spuikanaalweg 14, Rilland;
- Plantagebaan 80, Wouwse Plantage;
- Langeweg-Noord 2a, Standdaarbuiten.

Deze vier objecten zijn allen overige gebruiksfuncties of een industrie functie (Plantagebaan 80). Omdat deze functies niet geluidsgevoelig zijn, wordt een overschrijding van de limietwaarde aanvaardbaar geacht. Er zijn geen woonfuncties of andere geluidsgevoelige objecten gelegen binnen de zone van 37 m van een hoogspanningsmast.

Hoogspanningsstation Oosteind

Er vinden geen wijzigingen plaats op het hoogspanningsstation die relevant zijn voor het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau. De aanpassingen aan het hoogspanningsstation hebben geen gevolgen voor het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau.

Er worden wel wijzigingen doorgevoerd bij de vermogensschakelaars. Deze zijn van belang voor de piekbelastingen op de omgeving. Uit het onderzoek blijkt dat het maximale geluidsniveau (L_{Amax}) vanwege de geringe afstand ter plaatse van woningen aan de Hoge Dijk 40 en 42 in Oosteind maximaal 68 dB in de dagperiode bedragen.

Hiermee wordt voldaan aan grenswaarden voor het maximale geluidsniveau.

In een incidentele bedrijfssituatie zullen de vermogensschakelaars ook in de avond- en nachtperiode gebruikt worden, hierdoor wordt de maximale geluidsniveaus in de avond- en nachtperiode overschreden. Omdat het hierbij gaat om incidentele effecten, minder dan 12 keer per jaar, is dit niet representatief voor de bedrijfssituatie en kan dit buiten beschouwing worden gelaten. De aanpassingen aan het hoogspanningsstation leiden niet tot onevenredige aantasting van het woon- en leefklimaat ter plaatse van de bestaande woningen.

6.7.3 Conclusie

De hoogspanningsverbinding leidt op het aspect geluid niet tot aantasting van het woon- en leefklimaat ter plaatse van bestaande woningen.

6.8 Veiligheid, kabels en leidingen

6.8.1 Toetsingskader

Externe veiligheid

Bij ruimtelijke plannen dient ten aanzien van externe veiligheid naar verschillende aspecten te worden gekeken, namelijk:

- bedrijven waar activiteiten plaatsvinden die gevolgen hebben voor de externe veiligheid;
- vervoer van gevaarlijke stoffen over wegen, spoor, water of door buisleidingen.

Voor zowel bedrijvigheid als vervoer van gevaarlijke stoffen zijn twee aspecten van belang, te weten het plaatsgebonden risico (PR) en het groepsrisico (GR). Het PR is de kans per jaar dat een persoon dodelijk wordt getroffen door een ongeval, indien hij zich onafgebroken (dat wil zeggen 24 uur per dag gedurende het hele jaar) en onbeschermd op een bepaalde plaats zou bevinden. Het PR wordt weergegeven met

risicocontouren rondom een inrichting dan wel infrastructuur. Het GR drukt de kans per jaar uit dat een groep van minimaal een bepaalde omvang overlijdt als direct gevolg van een ongeval waarbij gevaarlijke stoffen betrokken zijn. De norm voor het GR is een oriëntatiewaarde. Het bevoegd gezag heeft een verantwoordingsplicht als het GR toeneemt en/of de oriëntatiewaarde wordt overschreden.

Buisleidingen

Een hoogspanningsverbinding is als zodanig geen risico veroorzakend object. In het kader van het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) is het wel relevant dat in sommige situaties hoogspanningsmasten nabij buisleidingen en bedrijven wél risicoverhogende objecten kunnen zijn. Op grond van het Bevb is onderzoek naar het veiligheidseffect van de hoogspanningsverbinding op nabij gelegen leidingen dan ook noodzakelijk, omdat een hoogspanningsverbinding een risicoverhogend object kan vormen voor buisleidingen (risico van omvallen van de mast op de buisleiding).

Radarverstoring

Verspreid over Nederland staan militaire en burgerradarstations voor de beveiliging van het nationale luchtruim en voor de veilige afhandeling van het militaire en het civiele luchtverkeer. Objecten hoger dan 63 m boven NAP binnen 15 nautische mijl (circa 28 km) van radarstations kunnen aanleiding geven tot verstoring van het radarbeeld en zijn alleen toegestaan indien uit onderzoek blijkt dat de mate van verstoring aanvaardbaar is. Hiervoor dient een radarverstoringsonderzoek te worden uitgevoerd.

Windturbines

In het kader van de energietransitie is er een opgave voor windenergie en worden er nieuwe windturbines gebouwd. Sommige windturbines staan, of komen dicht bij de nieuwe hoogspanningsverbinding. Ook hier speelt de veiligheid een rol. Er moet voldoende afstand gehouden worden tussen de windmolens en de nieuwe 380 kV-hoogspanningsverbinding. Bij de tracékeuze en bij het uitwerken van het gekozen tracé is het Handboek Risicozonering Windturbines toegepast (herziene versie 3.1, september 2014).

6.8.2 *Effecten voorkeurstracé en conclusie*

Voor de nieuwe hoogspanningsverbinding geldt dat dit geen gevoelige functie is, noch een leiding in het kader van het Bevb. Bij de ondergrondse verbinding kan mogelijk wel sprake zijn van beïnvloeding door de hoogspanningsverbinding van de naastgelegen buisleidingen. Bij het zoeken naar een tracé is zoveel als mogelijk rekening gehouden met de ligging van bestaande en in de toekomst geplande kabels en leidingen, daaronder ook begrepen leidingen waarin gevaarlijke stoffen worden getransporteerd. Waar mogelijk zijn deze leidingen gemedend.

In het kader van de ligging van de ondergrondse hoogspanningsverbinding op een nabije afstand van de buisleidingenstraat is een beïnvloedingsonderzoek uitgevoerd. Hieruit blijkt dat de ondergrondse hoogspanningsverbinding geen significante beperkingen oplevert ten aanzien van het gebruik van de bestaande buisleidingenstraat. Het beïnvloedingsonderzoek is bijgevoegd in bijlage 10.

Om het risico te beperken dat de nieuwe hoogspanningsverbinding mogelijk beschadigd raakt door de windturbines, is rekening gehouden met een afstand die afhankelijk is van de hoogte van de windmolen (inclusief de rotorbladen). Ook is rekening gehouden met effecten van de nieuwe hoogspanningsverbinding op de windturbines.

6.9 Tijdelijke verbindingen

Op een aantal locaties worden in de aanlegfase tijdelijke verbindingen gerealiseerd. Ten behoeve van de tijdelijke 380 kV-verbindingen worden tijdelijke masten geplaatst. Deze worden op tijdelijk verharde ondergrond geplaatst, zoals bijvoorbeeld betonplaten, en aangespannen met tuien. In een aantal gevallen wordt er spanning op de tijdelijke verbinding gezet, in andere gevallen niet. Ten behoeve van tijdelijke 150 kV-verbindingen worden tijdelijke opstijgpunten geplaatst. Ook deze worden op tijdelijk verharde ondergrond geplaatst, zoals bijvoorbeeld betonplaten, en aangespannen met tuien. Tussen de tijdelijke opstijgpunten worden de geleiders als kabels op of in de grond gelegd.

De tijdelijke verbindingen worden voorzien van een zogenoemde 'voorlopige bestemming'. De geldigheidstermijn van een 'voorlopige bestemming' is ten hoogste 5 jaar, vanaf de datum van inwerkingtreding van het inpassingsplan. Wanneer tijdelijke verbindingen langer dan 5 jaar of later in de uitvoeringsperiode nodig zijn, zal voor de rest van de uitvoeringsperiode een omgevingsvergunning moeten worden aangevraagd.

In het kader van het MER is onderzoek gedaan naar de effecten de tijdelijke verbindingen. In de volgende paragrafen worden de onderzochte effecten kort weergegeven.

6.9.1 *Magneetveldzone*

De tijdelijke verbindingen waar spanning op staat kunnen 5 jaar in bedrijf zijn. Dat betekent dat deze tijdelijke verbindingen in principe tot extra of nieuwe (zij het tijdelijke) gevoelige bestemmingen kunnen leiden. Bij de tijdelijke verbindingen die nodig zijn voor de aanleg van de nieuwe verbinding is dit echter niet het geval.

De gevoelige bestemmingen bij de tijdelijke verbindingen liggen:

- of in de huidige situatie al in de magneetveldzone van de huidige te reconstrueren 380 kV-verbindingen;
- of komen in de magneetveldzone van de nieuwe 380 kV-verbinding.

Er vindt geen 'dubbeltelling' van de gevoelige bestemmingen plaats, indien deze gevoelige bestemmingen al vallen onder één van de twee hiervoor benoemde situaties. Vandaar dat de tijdelijke verbindingen in geen geval tot extra of nieuwe gevoelige bestemmingen leiden.

6.9.2 *Landschap*

De tijdelijke verbindingen hebben uitsluitend tijdens de aanleg van de nieuwe verbinding tijdelijke effecten op het landschap. Zij zijn weliswaar duidelijk zichtbaar, maar ook is duidelijk zichtbaar dat tijdelijke, slankere masten zijn toegepast, die bovendien lager zijn dan de permanente masten. Nadat de tijdelijke masten en verbindingen zijn verwijderd, zijn er geen effecten meer zichtbaar op het landschap.

6.9.3 *Natuur*

Tijdelijke verbindingen zouden eventueel kunnen leiden tot draadslachtoffers. De tijdelijke verbindingen worden echter juist in de dichte nabijheid van de bestaande of de nieuw te bouwen verbindingen geplaatst. De tijdelijke verbindingen worden daarom niet als een nieuwe verbinding beschouwd, zij staan in de schaduw van de reeds aanwezige verbinding. Daarom leiden zij niet tot een toename van het aantal draadslachtoffers.

De tijdelijke masten en tijdelijke opstijgpunten worden op kleine betonnen platen of een andere tijdelijk verharde ondergrond geplaatst. De vegetatie onder deze platen wordt verwijderd. Mogelijk dient kap van bomen en struiken onder de tijdelijke verbinding plaats te vinden. Na de verwijdering van de tijdelijke verbinding zal er herplant in het gebied plaatsvinden. Na enige tijd zullen de effecten van de tijdelijke verbinding niet meer zichtbaar zijn.

6.9.4 *Bodem en water*

Onder de betonplaten waar de tijdelijke masten op geplaatst worden en ter plaatse van de verankering van de tuien vindt tijdelijke verdichting van de bodem plaats. Het gaat hierbij om zeer beperkte oppervlaktes. Na verwijdering van de tijdelijke masten zal deze bodem weer cultuurtechnisch worden verbeterd, zodat de beplanting weer kan plaatsvinden. Ook op de locaties waar de geleiders als tijdelijke kabels op of in de grond worden gelegd, vinden na het verwijderen cultuurtechnische herstelwerkzaamheden plaats om eventuele effecten van de tijdelijke verbinding op de bodem teniet te doen. Het gaat hierbij om beperkte, tijdelijke effecten.

6.9.5 *Archeologie*

De plaatsing van de tijdelijke masten leidt tot enige verdichting van de bodem onder de betonplaten. Een deel van de tijdelijke kabels wordt op de grond gelegd. Dit brengt echter geen schade aan eventueel aanwezig archeologisch bodemarchief. De verankering van de tuien vindt plaats door middel van betonblokken of door klapankers. Een deel van de tijdelijke kabels wordt in de grond gelegd. Dit kan wel enige schade aan het archeologische bodemarchief teweegbrengen. Bij verwijdering van de tuien blijven de klapankers over het algemeen in de bodem achter. Het betreft echter een dusdanig beperkt aantal van 33 tijdelijke masten, dat dit effect als neutraal is beoordeeld.

Het tracé van het Voorkeursalternatief doorsnijdt geen archeologische rijksmonumenten en AMK-terreinen. De tijdelijke verbindingen staan zó dicht bij het tracé van de verbinding, dat de klapankers daarom ook geen archeologische rijksmonumenten of AMK-terreinen zullen raken. Mogelijk raken de klapankers wel archeologische verwachtingsgebieden. Het betreft echter een beperkt aantal tijdelijke masten. Het effect wordt daarom als zodanig beperkt gezien, dat dit als neutraal is beoordeeld.

7 Juridische planbeschrijving

7.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt eerst ingegaan op de Rijkscoördinatieregeling en de coördinatie van het inpassingsplan met de uitvoeringsbesluiten. Daarna wordt de opzet van het inpassingsplan toegelicht. Ten slotte komen de bestemmingen aan de orde.

7.2 Toepassing Rijkscoördinatieregeling

Het inpassingsplan is het besluit waarin het tracé van ZW380 Oost planologisch wordt vastgelegd. Dat het besluit over de ruimtelijke inpassing van de 380 kV-verbinding ZW380 Oost wordt genomen in een inpassingsplan, volgt uit artikel 20a, eerste lid, van de Elektriciteitswet 1998. Een inpassingsplan is vergelijkbaar met een bestemmingsplan. Het inpassingsplan maakt na vaststelling deel uit van het onderliggende bestemmingsplan. In het inpassingsplan worden in elk geval het tracé en de boven- of ondergrondse uitvoeringswijze van de verbinding bepaald. Daarnaast kunnen er randvoorwaarden voor de uitvoering worden opgenomen.

Zowel voor de aanleg, als voor de instandhouding van de hoogspanningsverbinding zijn allerlei uitvoeringsbesluiten (vergunningen, ontheffingen en dergelijke) vereist, die worden verleend door provincies, gemeenten en andere overheden. In artikel 20a, eerste lid van de Elektriciteitswet 1998 is bepaald dat voor de besluitvorming over uitbreidingen van het landelijke hoogspanningsnet, niet alleen een inpassingsplan wordt vastgesteld (de planologische module) maar ook de uitvoeringsmodule van de Rijkscoördinatieregeling wordt gebruikt. Deze is opgenomen in artikel 3.35 eerste lid, onder c, van de Wro en houdt in dat de besluitvorming ten aanzien van het inpassingsplan en de uitvoeringsbesluiten gecoördineerd wordt voorbereid en bekendgemaakt. Dit betekent dat de minister van EZK samen met de minister van BZK het bevoegd gezag is ten aanzien van het inpassingsplan en deze vaststelt én dat de minister van EZK de besluitvorming omtrent de uitvoeringsbesluiten coördineert.

De Rijkscoördinatieregeling is niet automatisch van toepassing op de aanpassingen van het 150 kV-net die onderdeel uitmaken van het project ZW380 Oost. Het is echter wel gewenst dat de besluiten die zien op de 150 kV-onderdelen tegelijkertijd met de besluiten ten behoeve van de 380 kV-onderdelen en in onderlinge samenhang worden genomen. Daarom heeft de minister van EZK bij besluit van 14 januari 2021 bepaald dat de voor de aanleg van ZW380 Oost noodzakelijke 150 kV-verbindingen deel uitmaken van het inpassingsplan voor ZW380 Oost (kenmerk 20301249 <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2021->

6894.html).

7.3 Toelichting opzet Rijksinpassingsplan

Een inpassingsplan is qua vorm, inhoud, procedure en juridische binding gelijk aan een bestemmingsplan. Verschillend met het bestemmingsplan is het bevoegd gezag, dat is namelijk de Minister. Ook komt het inpassingsplan over de gemeentelijke bestemmingsplannen heen te liggen.

Standaarden

Dit inpassingsplan is opgezet conform de Wro en het Besluit ruimtelijke ordening (Bro). Inherent hieraan is de toepassing van de RO Standaarden 2012 waarvan de Standaard Vergelijkbare Bestemmingsplannen (SVBP) deel uitmaakt. De SVBP maakt het mogelijk om bestemmingsplannen te maken die op vergelijkbare wijze zijn opgebouwd en op eenzelfde manier worden verbeeld. De SVBP 2012 is toegespitst op de regels die voorschrijven hoe inpassings- en bestemmingsplannen moeten worden gemaakt. De SVBP geeft bindende standaarden voor de opbouw en de verbeelding van het inpassings- of bestemmingsplan, zowel digitaal als analoog. De regels van dit inpassingsplan zijn opgesteld conform deze standaarden.

Bestemmingen voor de verbindingen

Aan de gronden die benodigd zijn voor de 380 kV- en 150 kV- hoogspanningsverbinding wordt een zogeheten dubbelbestemming toegevoegd. De onderliggende bestemmingen in de vigerende bestemmingsplannen blijven hierdoor in stand. Op de betreffende gronden gelden straks dus twee bestemmingen: een bestemming vanuit de vigerende gemeentelijke bestemmingsplannen en de dubbelbestemming van het inpassingsplan. Dit houdt in dat ontwikkelingen die mogelijk zijn op basis van het gemeentelijke vigerende bestemmingsplan ook moeten worden getoetst aan de nieuwe regels uit dit inpassingsplan. Het tracé is zo gekozen dat door het leggen van de dubbelbestemmingen geen strijdigheid ontstaat met de bestemmingen in de vigerende bestemmingsplannen. Deze kunnen in stand blijven en worden uitgevoerd, zij het dat dan wel rekening moet worden gehouden met de eisen die voortvloeien uit de dubbelbestemmingen. Daar waar strijdigheid ontstaat tussen de mogelijkheden uit het vigerende bestemmingsplan en de regels uit het inpassingsplan, gaan de regels uit het inpassingsplan voor op de regels in het bestemmingsplan.

Bij de hoogspanningsstations Zevenbergschen Hoek en Oosteind en de verschillende 150 kV-opstijgpunten wordt in het inpassingsplan een enkelbestemming opgenomen. Deze bestemming vervangt de huidige bestemming uit de gemeentelijke bestemmingsplannen.

Waar het inpassingsplan de huidige bestemming vervangt worden eventueel geldende aanduidingen die van toepassing moeten blijven overgenomen op de verbeelding van het inpassingsplan. Bijvoorbeeld een zone industrielaawai, of een vliegfunnel. De bijbehorende regels worden ook opgenomen in het inpassingsplan.

Te amoveren verbindingen

Het inpassingsplan bevat niet alleen nieuwe (dubbel)bestemmingen. Het plan regelt ook dat de dubbelbestemmingen van de te amoveren delen van de bestaande tracés van de 150 kV- en 380 kV-verbindingen worden wegbestemd. Deze bestaande hoogspanningsverbindingen en de zakelijk rechtstroken die hierbij horen zijn op de verbeelding weergegeven met een aanduiding. Bij de begrenzing hiervan is aangesloten op de afstanden (grenzen dubbelbestemmingen) die in de onderliggende bestemmingsplannen zijn opgenomen. In de regels van het inpassingsplan is aangegeven dat ter plaatse van deze gedeelten de bestaande bestemming zal komen te vervallen vanaf het moment dat de nieuwe verbinding in gebruik is genomen.

7.4

Plangebied van het inpassingsplan

Zakelijk rechtstrook

De gronden die gebruikt worden voor de hoogspanningsverbinding en de strook grond aan weerszijden daarvan die nodig is voor beheer en onderhoud (zogeneten zakelijk rechtstrook) bepalen het plangebied en worden in het plan voor de hoogspanningsverbinding bestemd. Daarnaast is de (bredere) magneetveldzone van belang. De gronden die in deze zone liggen, worden niet voor de verbinding of een daaruit voortvloeiende functie bestemd, maar de in de magneetveldzone voorkomende niet gerealiseerde gevoelige bestemmingen zijn wel onderdeel van het plangebied en wegbestemd.

Het plangebied omvat tevens het tracé van de bestaande 380 kV- en 150 kV-verbindingen die worden verwijderd. Hier wordt de dubbelbestemming ten behoeve van deze bestaande verbindingen wegbestemd. Op de verbeelding is dit gedeelte niet voorzien van een dubbelbestemming, maar van een aanduiding. Het feitelijk verwijderen vindt plaats nadat de nieuwe verbinding in gebruik is genomen.

Tijdelijke werkterreinen

Ten behoeve van de aanleg van de verbinding zijn voorts tijdelijk werkterreinen en bouwwegen nodig. Deze terreinen en bouwwegen zijn ruimtelijk relevant en bepalend voor de uitvoerbaarheid van het plan. Gemeenten zijn bevoegd gezag voor de verlening van de noodzakelijke omgevingsvergunningen. Voor zover nodig worden voor tijdelijke wegen en werkterreinen buiten het plangebied vergunningen aangevraagd.

Tijdelijke verbindingen

Op enkele plaatsen in het plangebied zullen gedurende de aanleg van de hoogspanningsverbinding tijdelijke verbindingen aanwezig zijn. In het inpassingsplan wordt hiervoor een specifieke bestemming opgenomen.

7.5 Toelichting op de bestemmingen

Het inpassingsplan wordt na vaststelling, door de ministers, geacht onderdeel uit te gaan maken van de vigerende bestemmingsplannen en beheersverordeningen van de verschillende gemeenten. Het inpassingsplan voorziet in de toevoeging van een bestemming en/of dubbelbestemming. Het betreft de bestemmingen 'Bedrijf - Nutsbedrijf' en 'Bedrijf - Opstijgpunt' en de dubbelbestemmingen 'Leiding - Hoogspanning 150 kV-ondergronds', 'Leiding - Hoogspanningsverbinding 150/380 kV en 380 kV' en 'Leiding - Hoogspanningsverbinding voorlopig'.

Er is sprake van een rangorde tussen de dubbelbestemmingen voor de hoogspanningsleiding en de onderliggende bestemmingen. Het karakter van de dubbelbestemming brengt in dit geval mee dat de dubbelbestemming voorrang heeft boven de onderliggende bestemming. Het waarborgen van belangen met behulp van een dubbelbestemming leidt tot bijzondere of extra regels of noodzaakt tot een nadere afweging van belangen. Het ruimtebeslag van de bestemmingen kan iets ruimer zijn dan het netto ruimtebeslag van de onderdelen van de verbinding dat genoemd is in hoofdstuk 2. Dit komt omdat in het inpassingsplan ook de gronden worden bestemd die bijvoorbeeld nodig zijn voor het plaatsen van hekwerken of de aanleg van sloten.

Bedrijf - Nutsbedrijf (artikel 3)

De bestemming Bedrijf - Nutsbedrijf is opgenomen ter plaatse van het hoogspanningsstation van Zevenbergschen Hoek en Dongen. Binnen deze bestemming is een hoogspanningsstation toegestaan, daarnaast zijn binnen deze bestemming bijbehorende voorzieningen toegestaan zoals parkeer-, groen- en nutsvoorzieningen. De bouwhoogte van gebouwen bedraagt ten hoogste 12,5 m. De bouwhoogte van erf- en terreinafscheidingen bedraagt ten hoogste 3 m. De bouwhoogte van overige bouwwerken bedraagt ten hoogste 25 m. Het betreft onder meer de portaalmasten.

Bedrijf - Opstijgpunt (artikel 4)

Voor de verschillende opstijgpunten langs het tracé is de dubbelbestemming Bedrijf - Opstijgpunt opgenomen. Binnen deze bestemming is een installatie toegestaan ten behoeve van de overgang tussen een ondergrondse en een bovengrondse hoogspanningsverbinding van 150 kV en 380 kV. Daarnaast zijn binnen deze bestemming bijbehorende voorzieningen toegestaan zoals parkeer-, groen- en nutsvoorzieningen.

De bouwhoogte van gebouwen bedraagt niet meer dan 3 m, en binnen het bestemmingsvlak mag niet meer dan 15 m² met gebouwen worden bebouwd. Erf- en terreinafscheidingen bedragen ten hoogste 3 m, de bouwhoogte van overige bouwwerken bedraagt ten hoogste 20 m.

Leiding - Hoogspanningsverbinding voorlopig (artikel 5)

De bestemming 'Leiding - Hoogspanningsverbinding voorlopig' is gelegd op de gronden waar de tijdelijke lijnen zullen worden aangelegd op de delen van het tracé waar in het kader van de werkzaamheden aan de bestaande en nieuwe verbinding een tijdelijke verbinding noodzakelijk is om de stroomvoorziening te kunnen garanderen. De bestemming geldt voor ten hoogste 5 jaar na inwerkingtreding van het inpassingsplan.

Leiding - Hoogspanning 150 kV-ondergronds (artikel 6) en 380 kV-ondergronds (artikel 7)

Ten behoeve van de nieuwe ondergrondse hoogspanningskabels van 150 kV ten behoeve van het aangesloten houden van de 150 kV-stations is de dubbelbestemming 'Leiding - Hoogspanning 150 kV-ondergronds' opgenomen. Binnen deze bestemming is de aanleg van een ondergrondse 150 kV-hoogspanningsverbinding toegestaan. Daarnaast heeft de dubbelbestemming tevens een beschermende werking. Ter bescherming is opgenomen dat voor bepaalde grondroerende werkzaamheden een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken of werkzaamheden noodzakelijk is. De zone die is opgenomen in het

inpassingsplan staat zowel de aanleg door middel van open ontgraving als door middel van boring toe. Op een deel van het tracé is sprake van een 380 kV ondergrondse verbinding. In totaal zal maximaal een 380 kV-verbinding ondergronds van 10 km worden aangelegd.

Leiding - Hoogspanningsverbinding 150 kV/380 kV (artikel 8) en 380 kV (artikel 9)

Ten behoeve van de nieuwe bovengrondse hoogspanningsverbinding is de dubbelbestemming 'Leiding - Hoogspanningsverbinding 150/380 kV en 380 kV' opgenomen. Binnen deze bestemming zijn zowel 380 kV-verbindingen als gecombineerde 150/380 kV-hoogspanningsverbindingen toegestaan.

De hoogspanningsverbinding moet voldoen aan de volgende criteria:

- de bouwhoogte van de hoogspanningsmasten mag niet meer bedragen dan op de verbeelding is aangegeven.

De bouwhoogte van overige bouwwerken bedraagt ten hoogste 3 m. Voor andere bestemmingen dan de dubbelbestemming mag uitsluitend worden gebouwd indien sprake is van vervanging, vernieuwing of verandering van een bestaand bouwwerk, waarbij de oppervlakte en hoogte niet wordt vergroot en gebruikgemaakt wordt van de bestaande fundering.

De nieuwe hoogspanningsverbinding wordt tevens beschermd door middel van een omgevingsvergunningstelsel. Het realiseren van bovengrondse constructies of het aanbrengen van hoog opgaande beplantingen is niet zonder meer toegestaan binnen deze bestemming. Dergelijke werkzaamheden zijn uitsluitend na verlening van een omgevingsvergunning toegestaan.

7.6 Toelichting op algemene regels

Antidubbeltelregel (artikel 10)

Een antidubbeltelregel wordt opgenomen om te voorkomen dat, wanneer volgens een inpassingsplan of bestemmingsplan, bepaalde bouwwerken niet meer dan een bepaald deel van een bouwperceel mogen beslaan, het opengebleven terrein niet nog eens meetelt bij het toestaan van een ander gebouw of bouwwerk, waaraan een soortgelijke eis wordt gesteld. De formulering van de antidubbeltelregel wordt bindend voorgeschreven in het Besluit ruimtelijke ordening (artikel 3.2.4 Bro).

Algemene bouwregels (artikel 11)

Ter bescherming van de archeologische waarden, monumenten en verwachtingszones in de ondergrond is een algemene regel opgenomen in het inpassingsplan. Bij het bouwen van de bouwwerken zoals toegestaan in artikel 3 tot en met 9, geldt de voorwaardelijke verplichting dat moet worden voldaan aan het stappenplan van de KNA (Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie), het archeologiebeleid van de verschillende gemeenten en de provinciale omgevingsverordening. Voor gemeenten in Zeeland geldt de provinciale Regeling aanvullende richtlijnen voor archeologisch onderzoek in de provincie Zeeland 2019. Op deze manier is voor het hele plangebied met één regel een zorgvuldige omgang met archeologische waarden geborgd, bij de uitvoering van het inpassingsplan. Het toekennen en vastleggen van archeologische verwachtingswaarden is geen onderdeel van het inpassingsplan. Daarom zijn geen dubbelbestemmingen 'Waarde - Archeologie' opgenomen.

Algemene gebruiksregels (artikel 12)

Hierin zijn algemene regels gesteld aan het gebruik van de gronden van het inpassingsplan. Hierin wordt expliciet aangegeven wat wordt verstaan onder gebruik in strijd met het inpassingsplan. Hieronder valt onder meer het niet in de oorspronkelijke staat terugbrengen van de gronden waarover de hoogspanningsverbinding loopt, het niet tijdig uitvoeren van maatregelen die in het landschapsplan zijn genoemd, en het niet amoveren van de met de aanduiding aangegeven te amoveren bestaande hoogspanningsverbindingen binnen 5 jaar na realisatie van de nieuwe verbinding.

Algemene aanduidingsregels (artikel 13)

Overige zone - magneetveldzone

Zoals beschreven in paragraaf 6.2.2 ligt een aantal niet-gerealiseerde gevoelige bestemmingen in de specifieke magneetveldzone. Het gaat om locaties die in een gemeentelijk bestemmingsplan een gevoelige bestemming zoals een woning of bedrijfswoning toestaan binnen de specifieke magneetveldzone, maar waar deze niet daadwekelijk aanwezig zijn. Met de aanduiding 'overige zone - magneetveldzone' is geregeld dat deze niet-gerealiseerde gevoelige bestemmingen niet alsnog gebouwd kunnen worden.

Vrijwaringszone - hoogspanningsverbinding te vervallen

Een aantal bestaande hoogspanningsverbindingen verliest zijn functie na het realiseren van de nieuwe verbindingen die dit inpassingsplan mogelijk maakt. Wanneer de nieuwe verbindingen gebouwd én in gebruik genomen zijn, kunnen de geldende dubbelbestemmingen of aanduidingen voor deze bestaande verbindingen dan ook komen te vervallen. De aanduiding 'vrijwaringszone - hoogspanningsverbinding te vervallen' geeft aan om welke bestaande verbindingen het gaat.

Overige aanduidingen

Waar het inpassingsplan de huidige enkelbestemming vervangt door een nieuwe enkelbestemming worden eventueel geldende aanduidingen die van toepassing moeten blijven overgenomen op de verbeelding van het inpassingsplan. Bijvoorbeeld een zone industrielawaai, of een vliegfunnel. De bijbehorende regels worden ook opgenomen in het inpassingsplan.

Algemene afwijkingsregels (artikel 14)

De algemene afwijkingsbevoegdheid maakt het mogelijk dat het bevoegd gezag vergunning verleent voor het met ten hoogste 10% afwijken van de in de planregels genoemde maten, mits daardoor geen andere gevoelige bestemmingen ontstaan dan zijn opgenomen in bijlage 1 bij de regels.

Verhouding met geldende bestemmingsplannen (artikel 15)

Waar het inpassingsplan enkelbestemmingen bevat, verliezen de bestemmingsplannen in het plangebied van het Rijksinpassingsplan hun werking. Om deze onderlinge verhouding tussen het Rijksinpassingsplan en de geldende bestemmingsplannen te verduidelijken, is een regeling opgenomen in het plan.

Overige regels (artikel 16)

Werking wettelijke regels

In de regels van een inpassingsplan wordt in een (toenemend) aantal gevallen met verwijzing naar een (andere) wettelijke regeling een procedure, begrip en/of functie uit die andere regeling van toepassing verklaard. De van toepassing verklaarde wettelijke regeling geldt zoals deze luidt op het moment van de vaststelling van het inpassingsplan. Wijziging van de wettelijke regeling na de vaststelling van het inpassingsplan zou anders zonder Wro-procedure een wijziging van het inpassingsplan met zich mee kunnen brengen.

Bevoegdheid gemeenten en provincies

De gemeenteraden, respectievelijk Provinciale Staten, zijn bevoegd een bestemmingsplan of een provinciaal inpassingsplan vast te stellen, mits dit plan op dezelfde wijze voorziet in een regeling voor de in dit inpassingsplan mogelijk gemaakte hoogspanningsverbindingen, hoogspanningsstations en opstijgpunten. Dit houdt in dat de juridisch bindende onderdelen van het inpassingsplan – de verbeelding en planregels – onverkort dienen te worden overgenomen in het ruimtelijke plan van de gemeenten of de provincie. Een uitgebreidere toelichting hierop is gegeven in paragraaf 7.8.

7.7 Coördinatie uitvoeringsbesluiten

De Rijkscoördinatieregeling maakt een parallelle en een gecoördineerde voorbereiding van de voor de verwezenlijking van het project benodigde uitvoeringsbesluiten mogelijk samen met het inpassingsplan (artikel 3.35, eerste lid, Wro). Hierbij kan onder andere gedacht worden aan omgevingsvergunningen voor bouwen, kappen en ontheffingen op grond van de Wnb. De besluiten worden voorbereid met toepassing van de uniforme openbare voorbereidingsprocedure als bedoeld in Afdeling 3.4 Awb en de bijzondere procedurele regels in artikel 3.31, derde lid, Wro. De regeling voorziet in een gezamenlijke kennisgeving en terinzagelegging van de ontwerpbesluiten (artikel 3.31, derde lid, onder b, in samenhang met artikel 3.35, vierde lid, Wro) en gelijktijdige bekendmaking van de besluiten (artikel 3.32 in samenhang met artikel 3.35, vierde lid, Wro). De bevoegdheid de uitvoeringsbesluiten te nemen blijft in beginsel bij de wettelijk bevoegde bestuursorganen berusten. Zo blijft de bevoegdheid voor het verlenen van een omgevingsvergunning voor het bouwen van de masten liggen bij het college van b&w. De bestuursorganen zijn verplicht medewerking te verlenen (artikel 3.35, derde lid, Wro). Indien een betrokken bestuursorgaan niet of niet tijdig overeenkomstig de aanvraag beslist dan wel een besluit neemt dat wijziging behoeft, kan de minister van EZK tezamen met de minister tot wiens beleidsterrein het desbetreffende uitvoeringsbesluit behoort een beslissing nemen die in de plaats treedt van het besluit van dat bestuursorgaan. Dit is de zogenoemde interventiebevoegdheid (artikel 3.36, eerste lid, Wro), zie ook paragraaf 1.6. De wet kent ook de mogelijkheid dat de minister van EZK en de minister tot wiens beleidsterrein een besluit hoort, de bevoegdheid dat besluit te nemen bij voorbaat aan zich trekken (artikel 3.35, derde lid, Wro), maar van deze mogelijkheid is bij dit project geen gebruik gemaakt.

Toepassing van de Rijkscoördinatieregeling laat de materiële toetsingskaders voor de uitvoeringsbesluiten in beginsel onverlet. Deze besluiten moeten dus aan dezelfde inhoudelijke eisen voldoen als wanneer de Rijkscoördinatieregeling niet zou zijn toegepast. Een uitzondering betreft de aanlegvergunningstelsels die zijn opgenomen in de onderliggende bestemmingsplannen. Deze aanlegvergunningstelsels worden buiten werking gesteld en zijn niet van toepassing op het inpassingsplan (artikel 3.35, zevende lid, Wro). Dit houdt in dat voor de aanlegwerkzaamheden van de hoogspanningsverbinding binnen het plangebied van het inpassingsplan geen omgevingsvergunningen voor de aanleg van werken hoeven te worden aangevraagd op grond van de onderliggende bestemmingsplannen.

Zoals hiervoor reeds is aangegeven wordt bij toepassing van de Rijkscoördinatieregeling de uniforme openbare voorbereidingsprocedure uit de Algemene wet bestuursrecht gevolgd. Dat betekent dat eerst (voor de te coördineren besluiten) een ontwerp wordt opgesteld en ter inzage wordt gelegd. Het ontwerp inpassingsplan wordt gelijktijdig met de ontwerpbesluiten ter inzage gelegd. Eenieder kan hierop zienswijzen indienen. De betrokken bestuursorganen geven vervolgens gezamenlijk een reactie op de ingediende zienswijzen. Daarna worden het inpassingsplan en de mee gecoördineerde uitvoeringsbesluiten vastgesteld. Hiertegen kan beroep worden ingesteld bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. De beroepsmomenten voor de verschillende besluiten worden zo tot één moment gebundeld.

7.8 Procedure voor provinciale inpassingsplannen en bestemmingsplannen

Met toepassing van het bepaalde in artikel 3.28, vijfde lid, Wro, is in artikel 15.2, sub a van de planregels een termijn opgenomen waarna de gemeenteraden, respectievelijk Provinciale Staten weer bevoegd zijn om een bestemmingsplan of een provinciaal inpassingsplan vast te stellen voor de gronden van dit inpassingsplan. Die termijn is op tien jaar na het vaststellen van dit inpassingsplan gesteld. In artikel 15.2, sub b van de planregels is een uitzondering gemaakt op deze regel. De gemeenteraden, respectievelijk Provinciale Staten, zijn bevoegd een bestemmingsplan of een provinciaal inpassingsplan vast te stellen, mits dit plan op dezelfde wijze voorziet in een regeling voor de in dit inpassingsplan mogelijk gemaakte hoogspanningsverbindingen, hoogspanningsstations en opstijppunten. Dit houdt in dat de juridisch bindende onderdelen van het inpassingsplan – de verbeelding en de planregels – onverkort dienen te worden overgenomen in het ruimtelijke plan van de gemeenten of de provincie. Na inwerkingtreding van de Omgevingswet is dit inpassingsplan van rechtswege een omgevingsplan. Gemeenten moeten dit omgevingsplan van rechtswege voor 2029 ombouwen tot een omgevingsplan dat aan de eisen van de Omgevingswet voldoet. Ook hiervoor geldt

dat dit omgevingsplan op dat moment moet voorzien in regels ter bescherming van de hoogspanningsverbinding.

8 Uitvoerbaarheid

8.1 Economische uitvoerbaarheid

De kosten van de aanleg en de instandhouding van de nieuwe hoogspanningsverbinding worden gedragen door TenneT. De leveringszekerheid is een wettelijke taak van TenneT op grond van de Elektriciteitswet 1998. TenneT kan de investeringskosten doorberekenen. Daarmee is sprake van een financieel uitvoerbaar project. Dit betekent dat ook de kosten van bijvoorbeeld mitigerende maatregelen, en de kosten van tijdelijke bouwplaatsen, herstelwerkzaamheden en eventuele (plan)schadevergoeding gedekt zijn. In een exploitatie- en planschadeovereenkomst tussen de Staat en TenneT wordt voorzien in de vergoeding van planschade en kostenverhaal.

8.2 Aankoopbeleid

Gevoelige bestemmingen in de magneetveldzone

TenneT biedt eigenaren en overige zakelijke gerechtigden van woningen binnen de specifieke magneetveldzone die deze woning ook zelf gebruiken, de gelegenheid om op vrijwillige basis hun object aan TenneT te verkopen tegen een schadeloosstellingsbedrag dat wordt bepaald conform het onteigeningsrecht. Ook huurders van woningen worden desgewenst in de gelegenheid gesteld om op vrijwillige basis te verhuizen.

Voor bedrijfs- en/of dienstwoningen die binnen de specifieke magneetveldzone liggen zal, afhankelijk van de specifieke omstandigheden, een oplossing worden gezocht. Uitgangspunten daarbij zijn voortzetting van de gevoelige activiteit buiten de specifieke magneetveldzone en volledige vergoeding van de eventuele schade.

8.3 Schadebeleid

TenneT heeft haar schadebeleid in een schadegids vastgelegd. In deze gids wordt uitgebreid aangegeven hoe TenneT met schade en vergoedingen omgaat bij de aanleg en instandhouding van de nieuwe hoogspanningsverbinding. De brochure onderscheidt de volgende mogelijke schadeoorzaken: de vestiging van een zakelijk recht ten behoeve van de aanleg en de instandhouding van de hoogspanningsverbinding, de verwerving van een object, de uitvoeringswerkzaamheden en de planschade. De Afdeling bestuursrechtspraak heeft in het beroep tegen het inpassingsplan voor de Randstad 380 kV (Zuidring) al eerder geoordeeld dat het schadebeleid in zijn algemeenheid niet onredelijk is. Dat beleid is sindsdien niet gewijzigd.

Vestiging zakelijk recht door TenneT

Voor de aanleg, de instandhouding en het beheer en onderhoud van de nieuwe hoogspanningsverbinding moet TenneT gebruik kunnen maken van een strook grond ter plaatse van de hoogspanningsverbinding. Deze strook (de zakelijk rechtstrook) is vastgesteld op basis van het benodigde ruimtebeslag voor de instandhouding, beheer, onderhoud en goed functioneren. Daarbij is rekening gehouden met veiligheidseisen. De strook komt overeen met het plangebied, zoals vastgelegd op de verbeelding bij dit plan. Om gebruik te kunnen maken van de grond in deze strook sluit TenneT een zakelijk rechtsovereenkomst (inclusief gebruiksovereenkomst) af met de eigenaar, de eventuele overige zakelijk gerechtigden (erfpachters, opstalhouders, etc.) en de eventuele persoonlijk gerechtigden (huurder, pachters, etc.). In deze overeenkomsten worden de afspraken vastgelegd over het gebruik van de grond en welke vergoeding en welke rechten op toekomstige vergoedingen de rechthebbende van TenneT zal ontvangen. Het zakelijk recht betreft een opstalrecht en is een zelfstandig recht dat een inbreuk vormt op het exclusieve gebruiksrecht van de eigenaar en de overige zakelijk gerechtigden. TenneT hanteert bij de vestiging van een zakelijk recht het principe van schadeloosstelling (volledige schadevergoeding) zoals de Belemmeringenwet Privaatrecht die kent. Schadeloosstelling betekent dat de rechthebbenden vóór en ná de vestiging van het zakelijk recht in een gelijkwaardige vermogens- en inkomenspositie dienen te verkeren. Schadeloosstelling geschiedt in beginsel op ieder moment wanneer schade zich voordoet. De schade dient wel een rechtstreeks en noodzakelijk gevolg te zijn van de vestiging van het zakelijk recht. De schade wordt onderscheiden in vier hoofdcomponenten: vermogensschade op het moment van afsluiten van de zakelijk rechtsovereenkomst; jaarlijkse inkomensschade; bijkomende schade op het moment van afsluiten van de zakelijk rechtsovereenkomst en schade die op het moment van afsluiten van de zakelijk rechtsovereenkomst onvoorzienbaar of onbepaalbaar is en derhalve niet is uitgekeerd (toekomstschade).

Verwerving object

Indien het noodzakelijke gebruik van de grond voor de aanleg en instandhouding van de hoogspanningsverbinding leidt tot een inbreuk op het exclusieve gebruiksrecht die de functionaliteit van het object voor het actuele gebruik wezenlijk aantast, kan niet worden volstaan met de vestiging van een zakelijk recht zoals hiervoor vermeld. De belangen van een rechthebbende vorderen in zo'n situatie redelijkerwijs ontneming van het betreffende object. In dergelijke gevallen wenst TenneT het betreffende object dan ook te verwerven.

Uitvoeringswerkzaamheden

De aanleg (inclusief voorbereidende onderzoeken en werkzaamheden) en instandhouding van de hoogspanningsverbinding kunnen in een incidenteel geval feitelijke schade veroorzaken, ondanks dat voorzorgmaatregelen worden genomen om deze schade zoveel mogelijk te voorkomen. Deze schade wordt werkschade genoemd. Werkschade bestaat uit bouwwerkschade of gewassenschade. Te denken valt bijvoorbeeld aan het niet kunnen gebruiken van perceelsgedeelten voor langere tijd en schade aan de bodemstructuur in verband met de aanwezigheid van werkkerreinen, verwijdering van afrasteringen en zeer incidenteel aan scheurvorming in gebouwen of andere bouwwerken ten gevolge van heiwerkzaamheden of verdroging van gewassen door verlaging van de grondwaterstand. Deze schade is niet beperkt tot de zakelijk rechtstrook, maar kan ook betrekking hebben op zich in de nabije omgeving van de werkzaamheden bevindende objecten. De schade wordt vergoed aan degene die schade lijdt op het moment dat de schadeveroorzakende gebeurtenis zich voordoet. Voor de bepaling van werkschade wordt eerst gekeken naar het bestaan van een causaal verband tussen de schade en de uitvoeringswerkzaamheden. Indien sprake is van een causaal verband wordt bij bouwwerkschade vervolgens de omvang van de schade bepaald aan de hand van een deskundigenbegroting van de benodigde kosten om het beschadigde object weer terug te brengen in een gelijkwaardige staat als voor de uitvoeringswerkzaamheden. Bij gewassenschade wordt de omvang van de schade bepaald aan de hand van de algemeen bekende en aanvaarde 'Gasunietarieven' voor gewassenschade.

Schadebeleid gerealiseerde en niet-gerealiseerde bestemmingen

Gerealiseerde bestemmingen

Voor de gerealiseerde bestemmingen binnen de specifieke magneetveldzone geldt dat TenneT een aanbod voor aankoop (bij particuliere woningen) van het object doet. Bij agrarisch gevoelige bestemmingen wordt eerst gekeken naar mogelijkheden om de woning op eigen grond te verplaatsen. Indien de grondeigenaar ondanks de komst van de hoogspanningsverbinding niet wenst te verkopen, is het in beginsel mogelijk en aanvaardbaar om het huidige gebruik voort te zetten. Beoordeling van alle gerealiseerde gevoelige bestemmingen binnen de specifieke magneetveldzone van de nieuwe verbinding heeft uitgewezen dat het gebruik op basis van het beleidsadvies kan worden voortgezet.

Aangekochte objecten zullen door TenneT terug op de markt worden gezet onder voorwaarde dat kopers dan wel rechtsopvolgers nooit meer aanspraak kunnen maken op enige vorm van schadevergoeding gerelateerd aan de magneetvelden. Als een eigenaar ervoor kiest om niet van het aanbod tot uitkoop gebruik te maken, wordt schadeloosstelling aangeboden die juridisch wordt vastgelegd in een schadeloosstellingakte kenbaar voor eventuele rechtsopvolgers. Ook huurders van woningen worden desgewenst in de gelegenheid gesteld om op basis van een volledige schadeloosstelling te verhuizen.

In het geval de betreffende eigenaar geen regeling wenst te treffen, rest de mogelijkheid van een verzoek om planschade. Als een eigenaar ervoor kiest om niet van het aanbod tot uitkoop gebruik te maken, zal een zakelijk recht overeenkomst worden afgesloten voor die woningen die binnen de belemmerde strook zijn gelegen.

Niet-gerealiseerde gevoelige bestemmingen

Voor de nog niet-gerealiseerde gevoelige bestemmingen geldt dat het relatief eenvoudig te voorkomen is dat alsnog gevoelige bestemmingen binnen de magneetveldzone worden gerealiseerd. Bij deze percelen wordt de gevoelige bestemming niet gehandhaafd en wordt in het inpassingsplan een bouwverbod en gebruiksverbod voor gevoelige bestemmingen opgenomen.

Zie voor een toelichting ook hoofdstuk 7 de juridische plantoelichting. Uit de hierna volgende analyse blijkt dat de schade voor de eigenaar van de gronden beperkt zal zijn. Indien en voor zover er toch schade zou blijken te zijn en vergoeding daarvan niet anderszins is geregeld, valt deze onder de planschaderegeling van het Rijk. In bijlage 4 is de afwegingsnotitie gevoelige bestemmingen opgenomen. Hierin is onder meer een overzicht van de gerealiseerde gevoelige bestemmingen opgenomen en een overzicht van de niet-gerealiseerde gevoelige bestemmingen.

Woning onder de geleiders

Woningen onder de geleiders krijgen conform het schadebeleid een aanbod tot aankoop, uitkoop of schadeloosstelling. Aangekochte woningen onder de geleiders zullen in beginsel na aankoop door TenneT aan de woonbestemming worden onttrokken en worden geamoveerd.

Hoewel dit strikt genomen vanuit veiligheid niet noodzakelijk is heeft TenneT hiervoor gekozen. Als een eigenaar ervoor kiest om niet van het aanbod tot uitkoop gebruik te maken, wordt schadeloosstelling aangeboden en zal een zakelijk recht worden afgesloten.

TenneT doet de voornoemde aanbiedingen gestand gedurende een periode van twee jaar na ingebruikname van de hoogspanningsverbinding. Deze aanbieding geldt alleen voor diegene die het betreffende object gebruiken op het moment van de bekendmaking van het eerste voorbereidingsbesluit. Het wegbestemmen van bestaande woningen wordt niet meegenomen in dit inpassingsplan.

In vergelijkbare projecten is gebleken dat de schade voor de eigenaar van de gronden beperkt zal zijn. Indien en voor zover er toch schade zou blijken te zijn en vergoeding daarvan niet anderszins is geregeld, valt deze onder de planschaderegeling van het Rijk.

Planschade

Door wijzigingen van de planologische bestemming en de bijbehorende voorschriften van de grond kan er voor belanghebbenden (eigenaren, overige zakelijk gerechtigden en persoonlijk gerechtigden) in de nabijheid van de hoogspanningsverbinding schade ontstaan. Deze schade wordt planschade genoemd. De grondslag voor een tegemoetkoming in planschade wordt gevormd door afdeling 6.1 van de Wro. Een tegemoetkoming in planschade is alleen aan de orde als schade ontstaat in de vorm van inkomensderving of vermindering van de waarde van een onroerende zaak door een wijziging van het planologisch regime die voor een belanghebbend planologisch nadeel met zich meebrengt. Overigens leidt niet ieder planologisch nadeel tot schade. Een tegemoetkoming wordt alleen toegekend voor zover de schade redelijkerwijs niet voor rekening van de aanvrager behoort te blijven en voor zover de tegemoetkoming niet voldoende anderszins verzekerd is. Dit laatste is bijvoorbeeld aan de orde bij de vestiging van zakelijke rechten, de verwerving van objecten of eventuele vergoedingen van waardevermindering wanneer men besluit niet het aanbod van TenneT om de woning te verkopen aan te nemen. In deze gevallen is sprake van een volledige schadevergoeding, dus inclusief een tegemoetkoming in planschade. Indien een tegemoetkoming wordt toegekend, worden tevens de redelijkerwijs gemaakte kosten van rechtsbijstand en andere deskundige bijstand vergoed evenals de wettelijke rente vanaf de datum van ontvangst van de aanvraag. Ter beoordeling van planologisch nadeel in het kader van het inpassingsplan ZW380 Oost wordt een vergelijking gemaakt tussen de maximale mogelijkheden van het oude planologisch regime (het bestaande bestemmingsplan) en de maximale mogelijkheden van het nieuwe planologisch regime (het inpassingsplan). Het gaat er dus niet om wat feitelijk aanwezig is, maar wat planologisch maximaal was of is toegestaan.

De Staat (vertegenwoordigd door de minister van EZK) zal een overeenkomst met TenneT sluiten over de eventuele kosten als gevolg van verzoeken om tegemoetkoming in de planschade.

Geen exploitatieplan

Om gemaakte kosten te verhalen, dient het bevoegd gezag ingevolge artikel 6.25 van de Wro een exploitatieplan vast te stellen voor gronden waarop een bouwplan is voorgenomen. In onderhavig inpassingsplan is sprake van een bouwplan als bedoeld in artikel 6.2.1. van het Bro, namelijk de bouw van een nieuw hoofdgebouw (Centraal dienstengebouw) op het station Oosteind. Een exploitatieplan is derhalve noodzakelijk. De minister van EZK zal echter met TenneT in het kader van de aanleg en instandhouding van ZW380 Oost vóór vaststelling van dit inpassingsplan een overeenkomst sluiten, waarin wordt vastgelegd dat de aanleg en instandhouding van de hoogspanningsverbinding voor rekening komt van TenneT. Tevens is in deze overeenkomst voorzien in kostenverhaal waaronder de tegemoetkomingen in planschade. Nu daarmee het kostenverhaal anderszins is verzekerd, bestaat er geen verplichting tot het opstellen van een exploitatieplan.

8.4 Beschikbaarheid gronden

Voor zover de uitvoerbaarheid van het project nog afhankelijk is van het beschikbaar hebben van gronden waarop of waarin de hoogspanningsverbinding met bijbehorende werken, opstijgpunten en stations kunnen worden gebouwd c.q. aangelegd, kan worden opgemerkt dat de beschikbaarheid verzekerd is middels de mogelijkheid toepassing te geven aan de Belemmeringenwet Privaatrecht en de Onteigeningswet.

Belemmeringenwet Privaatrecht

TenneT tracht op minnelijke wijze met grondeigenaren, overige zakelijk gerechtigden en gebruikers overeenstemming te bereiken over het gebruik van een strook grond (de zakelijk rechtstrook) ter plaatse van de hoogspanningsverbinding door middel van het vestigen van een zakelijk recht. Dit wordt in beginsel vastgelegd in een (zakelijk recht) overeenkomst.

In het geval op minnelijke wijze geen overeenstemming kan worden bereikt, kan voor aanleg en instandhouding van de verbinding een beroep worden gedaan op de Belemmeringenwet Privaatrecht. Middels deze wet kan door de minister van IenM aan de rechthebbenden op de grond een zogenaamde gedoogplicht worden opgelegd.

In artikel 20 van de Elektriciteitswet 1998 is onder meer de toegang tot de Belemmeringenwet Privaatrecht vastgelegd voor de aanleg van elektriciteitsnetten als hier aan de orde. Deze toegang is eveneens vastgelegd in artikel 3.36a Wro voor projecten die onder een Rijkscoördinatieregeling vallen.

Onteigeningswet

Voor zover belangen van rechthebbenden met betrekking tot de benodigde grond redelijkerwijs onteigening zouden vorderen en het opleggen van een gedoogplicht op grond van de Belemmeringenwet Privaatrecht niet aan de orde is, kan een beroep worden gedaan op de Onteigeningswet. In artikel 77, lid 1, van de Onteigeningswet is dit bepaald.

8.5 Procedurele uitvoerbaarheid

De benodigde vergunningen en ontheffingen worden na de vaststelling van het inpassingsplan in procedure gebracht. Ter voorbereiding op de uitvoering van dit inpassingsplan vindt al geruime tijd afstemming plaats met de betrokken bevoegde gezagen over de benodigde vergunningen. Aannemelijk is dat alle voor het realisatie van de hoogspanningsverbinding noodzakelijke vergunningen en ontheffingen kunnen worden verleend.

8.6 Conclusie

Het project is uitvoerbaar. Alle tot het project behorende kosten zijn gedekt. De grond die benodigd is voor het project kan middels zakelijk rechtsovereenkomsten of via de Belemmeringenwet Privaatrecht gebruikt worden dan wel minnelijk verworven of onteigend worden conform de Onteigeningswet.

9 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

9.1 Proces voorafgaand aan het inpassingsplan

Bij de totstandkoming van het tracé en het inpassingsplan is uitgebreid overleg gevoerd met de verschillende besturen van de betrokken gemeenten, waterschappen en provincies, alsmede met bewoners en andere maatschappelijke organisaties. In Hoofdstuk 3 is de totstandkoming van het tracé inclusief het proces tot aan het inpassingsplan beschreven.

9.2 Overleg met besturen en instanties

Overeenkomstig artikel 3.1.1 Bro en artikel 3.28 Wro is bij de voorbereiding van het inpassingsplan overleg gevoerd met de besturen van de betrokken gemeenten en de betrokken waterschappen en met die diensten van de provincie die betrokken zijn bij de zorg voor de ruimtelijke ordening of belast zijn met de behartiging van belangen welke in het plan in het geding zijn. Daarnaast zijn ook overige instanties in de gelegenheid gesteld tot het geven van een reactie. De binnengekomen reacties zijn samengevat en beantwoord in de Antwoordnota Bro-overleg.

9.3 Zienswijzen

Tijdens de terinzagelegging van het ontwerp-inpassingsplan kunnen zienswijzen worden ingediend. Voor de vaststelling van het inpassingsplan wordt beschreven welke zienswijzen zijn ontvangen en op welke manier daar in het inpassingsplan mee omgegaan is.

9.4 Beroep

Na vaststelling van het inpassingsplan door de ministers van EZK en BZK wordt opnieuw een kennisgeving gepubliceerd en wordt het vastgestelde inpassingsplan gedurende zes weken ter inzage gelegd. Gedurende deze fase is het mogelijk om beroep in te stellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Er kan geen beroep ingesteld worden door gemeenten en andere decentrale overheden.

Bijlagen bij de toelichting

Bijlagenoverzicht

Versie

Datum	28-11-2021
Status	Definitief

Hieronder een overzicht van de stukken die als bijlage zijn toegevoegd aan de toelichting van het ontwerp rijksinpassingsplan Zuidwest 380 kV Oost

NR. in IP	Vindplaats analoog	Document	Opsteller
	1	Inpassingsplan	
	1a	Inpassingsplan	Rho
1	1b	Overzicht bijlagen bij Rijksinpassingsplan Zuidwest 380 kV Oost	Rho
2	1c	Nota van Bro-overlegreacties	Rho
	2	Milieueffectrapport	
3	2-1	MER Zuid-West 380 kV Oost – Samenvatting	TenneT
4	2-2	MER Zuid-west 380 kV Oost – Hoofdrapport, deelrapport 1,2 en 3 en memo validatie actualiteit effectbeoordeling MER	TenneT
	1	MER Zuid-West 380 kV Oost – Hoofdrapport	TenneT
	2	MER Zuid-West 380 kV Oost – Deelrapport 1 Hoofdalternatieven	TenneT
	3	MER Zuid-West 380 kV Oost – Deelrapport 2 Voorgenomen Tracé en optimalisaties	TenneT
	4	MER Zuid-West 380 kV Oost – Deelrapport 3 Voorgenomen Tracé	TenneT
	5	Memo validatie actualiteit effectenbeoordeling Zuidwest 380 kV Oost	Tauw
5	2-3	MER Zuid-West 380 kV Oost – Deelrapport 4 Passende Beoordeling	Arcadis
	1	MER Zuid-West 380 kV Oost – Deelrapport 4 Passende Beoordeling	Arcadis
	2	Review Passende beoordeling stikstof hoogspanningsleiding Zuid-West 380 kV Oost (Arcadis, 2020)	Bureau Waardenburg
	3	Verwerking review ecologische beoordeling stikstof ZWO380kV	Arcadis
6	2-4	MER Overige bijlagen	
	1	Notitie MER-beoordelingskader	Tauw
	2	Integrale effectanalyse	TenneT
	3	Samenvatting Milieueffecten	Tauw
	4	Notitie Nut en Noodzaak	TenneT
	5	Notitie Tracéontwikkeling	TenneT
	6	Notitie Aansluiting deelgebieden en stationslocaties	TenneT
	7	Notitie Nettechniek	TenneT
	8	Notitie Kosten	TenneT
	9	Projectboek 3 – Tracés in beeld	TenneT
	10	Onderzoek mastkeuze Zuid-West 380 kV Oost	TenneT
7	2-5	MER Achtergronddocumenten	
	1	Achtergronddocument Leefomgevingskwaliteit	Tauw
	2	Achtergronddocument Natuur	Tauw
	3	Achtergronddocument Bodem en Water	Tauw
	4	Achtergronddocument Archeologie	Tauw

	5	Achtergronddocument Ruimtebeslag	Tauw
8	2-6	MER Achtergronddocumenten	
	1	Achtergronddocument Landschap en cultuurhistorie	Tauw
	2-7	MER Achtergronddocumenten	
	1	Bijlagen Achtergronddocument Landschap en cultuurhistorie	Tauw
	3	Magneetvelden	
9	3-1	Magneetveldonderzoeken hoogspanningsverbinding, tijdelijke verbindingen en opstijgpunten o.b.v. handreiking RIVM	
	1	Brief RIVM beoordeling DNV-rapporten Zuid West 380 kV Oost	RIVM
	2	Magneetveldonderzoek nieuwe hoogspanningsverbinding o.b.v. handreiking RIVM	DNV
	3	Magneetveldonderzoek tijdelijke 380 kV-verbindingen o.b.v. handreiking RIVM	DNV
	4	Magneetveldonderzoek opstijgpunten o.b.v. handreiking RIVM	DNV
	4	Gevoelige bestemmingen	
10	4-1	Afwegingsnotitie gevoelige bestemmingen ZWO380	EZK
	5	Landschap en cultuurhistorie	
11	5-1	Landschapsplan Zuid West 380 kV Oost	TenneT
	6	Natuur	
12	6-1	Ecologisch onderzoek, Draadslachtofferonderzoek en bepaling compensatieopgave Zuid-West 380 kV Oost	
	1	Ecologisch onderzoek beschermde flora en fauna Zuid-West 380 kV Oost	Arcadis
	2	Draadslachtofferonderzoek Wet Natuurbescherming	Arcadis
	3	Actualisatie methodiek NNB-compensatie Zuid-West 380 kV lijn Rilland-Tilburg	Bureau Waardenburg
	4	Bepaling compensatieopgave 380 kV-hoogspanningsverbinding Rilland - Tilburg	Bureau Waardenburg
	7	Water	
13	7-1	Waterparagraaf Zuid-West 380 kV Oost	Arcadis
	8	Archeologie en milieukundig bodemonderzoek	
14	8-1	Bureauonderzoek Archeologie Zuid-West 380 kV Oost	Arcadis
15	8-2	Kaartbijlage 1a - Plangebied	Arcadis
16	8-3	Kaartbijlage 1b - Plangebied	Arcadis
17	8-4	Kaartbijlage 2 - Geomorfologie	Arcadis

18	8-5	Kaartbijlage 3 - Bodem	Arcadis
19	8-6	Kaartbijlage 4 - Hoogte	Arcadis
20	8-7	Kaartbijlage 5 – Bekende archeologische waarden	Arcadis
21	8-8	Kaartbijlage 6 – Archeologische waarden en verwachtingskaart	Arcadis
	1	211026_A3L_Kb6a_ArchVerw_Rw1	Arcadis
	2	211026_A3L_Kb6b_ArchVerw_Rw2	Arcadis
	3	211026_A3L_Kb6c_ArchVerw_Rw3	Arcadis
	4	211026_A3L_Kb6d_ArchVerw_Rw4	Arcadis
22	8-9	Kaartbijlage 7 – Archeologische advieskaart	Arcadis
23	8-10	Kaartbijlage 8 – Geomorfologie met boorstaten Dinoloket	Arcadis
24	8-11	Vooronderzoek Bodem en Bureaustudie Pathogenen Zuid-West 380 kV Oost	Arcadis
		Vooronderzoek Bodem	Arcadis
		Bureaustudie Pathogenen Zuid-West 380 kV Oost	Arcadis
	9	Geluid	
25	9-1	Akoestisch onderzoek	Arcadis
	9-2	Bijlagen akoestisch onderzoek	Arcadis
	10	Niet gesprongen explosieven	
26	10-1	Historisch vooronderzoek NGE – Deelgebied 1 Rilland - Roosendaal	Arcadis
	10-2	Bijlagen Deelgebied 1	
27	10-3	Historisch vooronderzoek NGE – Deelgebied 2 Roosendaal - Geertruidenberg	Arcadis
	10-4	Bijlagen Deelgebied 2	
28	10-5	Historisch vooronderzoek NGE – Deelgebied 3 Geertruidenberg - Tilburg (inclusief bijlagen)	Arcadis
29	10-6	Notitie update NGE tracé Rilland - Tilburg	Arcadis
	11	Tracékeuze	
30	11-1	Relevante onderzoeken, adviezen en correspondentie tracékeuze Zuid-West 380 kV Oost	
	1	Advies Samenwerkende Overheden voorgenomen tracé (incl. bijlagen)	RWB
	2	Brief MEZK – Voorkeursalternatief voor hoogspanningsverbinding Zuid-West 380 kV Oost (Rilland-Tilburg)	EZK
	3	Brief MEZK – Advies over varianten voor de nadere uitwerking van het voorgenomen tracé voor Zuid-West 380 kV Oost (Rilland-Tilburg)	EZK
	4	Advies Samenwerkende Overheden uitwerking voorgenomen tracé per uitwerkingsgebied	RWB
	5	Brief MEZK – Uitwerking van het voorgenomen tracé voor hoogspanningslijn Zuid-West 380 kV Oost (Rilland-Tilburg)	EZK

	6	Brief MEZK – Uw brieven van 11, 17 en 24 oktober 2019 over uitwerking voorgenomen tracé Zuid-West 380 kV Oost (Rilland-Tilburg)	EZK
	7	Advies TenneT masttype, uitwerkingsgebieden 3 en 6 en aankoop woningen en planschade	TenneT
	8	Brief EZK – Zuid-West 380 kV Oost: mastkeuze en extra verkabeling Bergen op Zoom	EZK
	9	Onderzoek mastkeuze Zuid-West 380 kV Oost	TenneT
	10	Advies Samenwerkende Overheden op ingediende variant Borchwerf	RWB
	11	Brief MEZK – Ingediende variant Borchwerf bij Zuid-West 380 kV Oost	EZK
	12	Effectbeschrijving ingediend tracé-voorstel "Borchwerf Oost"	TenneT
	13	Brief SEZK – Reactie op verzoek gemeente Moerdijk heroverwering tracé Zuid-West 380 kV Oost	EZK
	14	Advies Loon op Zand - optimalisatie Bosroute	Gemeente Loon op Zand
	15	Advies TenneT – Zuid West 380 kV: Bosroute	TenneT
	16	Advies TenneT - Effectbeschrijving varianten Bosroute	TenneT
	17	Brief EZK – Reactie op verzoek heroverweging tracé uitwerkingsgebied 10	EZK
	18	Ecologisch onderzoek 380 kV hoogspanningsverbinding Rilland – Tilburg: VKA tracé Huis ter Heide – Bosroute	Arcadis
	12	Overige bijlagen	
31	12-1	Overige bijlagen	
	1	Haalbaarheid toepassen fasewisselingen in ZWO 380kV in verband met elektrische beïnvloeding op buisleidingen	Wolfsakker Advies
	2	Radarverstoringsonderzoek uitgevoerd door TNO voor het volledige tracé van Zuid West 380 kV (2015).	TNO
	3	Alternatieven ZW 380 kV: advies over de inpassing in de m.e.r.-procedure	Deltares
	4	Quicksan naar mogelijke 380 kV-verkabeling in ZW380kV Oost (Rilland-Tilburg)	TenneT
	5	Projectboek 1: Samen naar een definitief tracé	TenneT
	6	Projectboek 2: Van opgave naar uitwerking	TenneT

INPASSINGSPLAN ZUIDWEST 380 KV OOST

ANTWOORDNOTA BRO-OVERLEGREACTIES

28 OKTOBER 2021

INHOUD

1.	Inleiding.....	4
2.	LSNED.....	7
3.	Provincie Noord-Brabant.....	10
4.	Waterschap De Dommel.....	14
5.	Gemeente Bergen op Zoom.....	15
6.	Gemeente Dongen.....	16
7.	Gemeente Moerdijk (hoofdbrief).....	19
8.	Gemeente Moerdijk (detailopmerkingen in bijlage bij hoofdbrief).....	25
9.	Natuurmonumenten.....	61
10.	Gemeente Oosterhout.....	71
11.	ProRail.....	72
12.	Gemeente Woensdrecht.....	72
13.	Gemeente Waalwijk.....	73
14.	Veiligheidsregio Zeeland.....	73
15.	Waterschap Scheldestromen.....	74
16.	Gemeente Loon op Zand.....	75
17.	Gemeente Reimerswaal.....	78
18.	Provincie Zeeland.....	86
19.	Gemeente Roosendaal.....	87
20.	Gemeente Drimmelen.....	99
21.	Rijkswaterstaat Zuid-nederland.....	113
22.	Gemeente Tilburg.....	118

23.	Waterschap Brabantse Delta	120
24.	Gemeente Halderberge	121
25.	Gemeente Halderberge (detailopmerkingen).....	125
26.	Rijksvastgoedbedrijf, namens ministerie van Defensie.....	160
27.	Samenwerkende overheden.....	162

1. INLEIDING

Overeenkomstig artikel 3.1.1 Bro en artikel 3.28 Wro is bij de voorbereiding van het inpassingsplan overleg gevoerd met de besturen van betrokken gemeenten en het betrokken waterschappen en met die diensten van de provincie die betrokken zijn bij de zorg voor de ruimtelijke ordening of belast zijn met de behartiging van belangen welke in het plan in het geding zijn.

In het kader van 3.1.1 Bro overleg is de volgende provincies en gemeenten en andere overheidsorganisaties gevraagd om een reactie op het voorontwerp inpassingsplan: Provincie Zeeland, Provincie Noord-Brabant, Gemeente Reimerswaal, Gemeente Woensdrecht, Gemeente Bergen op Zoom, Gemeente Steenbergen, Gemeente Roosendaal, Gemeente Halderberge, Gemeente Moerdijk, Gemeente Drimmelen, Gemeente Geertruidenberg, Gemeente Oosterhout, Gemeente Waalwijk Gemeente Dongen, Gemeente Loon op Zand, Gemeente Tilburg, Waterschap Scheldestromen, Waterschap Brabantse Delta, Waterschap De Dommel, Rijkswaterstaat, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, Rijkswaterstaat Zee & Delta, Rijksvastgoedbedrijf, namens ministerie van Defensie en LSNEED. Daarnaast zijn de volgende organisaties in het gebied gevraagd om een reactie: Samenwerkende overheden, Veiligheidsregio Zeeland, Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant, Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant, Omgevingsdienst Zeeland, Brabants Landschap, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, ProRail.

De genoemde (bestuurs)organen zijn van 25 februari 2021 tot en met 22 april 2021 in de gelegenheid gesteld een reactie te geven. Van de volgende (bestuurs)organen is een reactie ontvangen op het voorontwerp inpassingsplan:

LSNED	Waterschap Scheldestromen
Provincie Noord-Brabant	Gemeente Loon op Zand
Waterschap De Dommel	Gemeente Reimerswaal
Gemeente Bergen op Zoom	Provincie Zeeland
Gemeente Dongen	Gemeente Roosendaal
Gemeente Moerdijk	Gemeente Drimmelen
Natuurmonumenten	Rijkswaterstaat
Gemeente Oosterhout	Gemeente Tilburg
ProRail	Waterschap Brabantse Delta
Gemeente Woensdrecht	Gemeente Halderberge
Gemeente Waalwijk	Rijksvastgoedbedrijf, namens ministerie van Defensie
Veiligheidsregio Zeeland	Samenwerkende overheden

In deze nota zijn de ingekomen advies- en inspraakreacties samengevat en van een reactie voorzien. De advies- en inspraakreacties zijn gerangschikt op volgorde van binnenkomst. In de samenvatting wordt kort ingegaan op de inhoud van de reactie. De reacties worden vervolgens per punt weergegeven.

Omgevingsproces voorafgaand aan het inpassingsplan

Bij de totstandkoming van het tracé en het inpassingsplan is uitgebreid overleg gevoerd met de verschillende besturen van de betrokken gemeenten, waterschappen en provincies, alsmede met bewoners en andere maatschappelijke organisaties.

Tracé ontwikkeling

Het project Zuid-West 380 kV Oost kent een lange geschiedenis. Het project is in 2009 gestart met de aankondiging van het voornemen om een nieuwe 380 kV-verbinding van Borssele naar Tilburg. Tussen 2009 en 2015 zijn verschillende alternatieven ontwikkeld voor dit traject. De besluitvorming hierover leidde tot veel onrust in de regio. De regio is naar aanleiding hiervan uitgenodigd om tracé-alternatieven in te dienen. In een intensief samenwerkingstraject met de samenwerkende overheden (gemeenten, provincies en waterschappen) en de betrokkenen in de omgeving zijn de ingediende alternatieven uitgewerkt tot vier hoofdalternatieven, elk met een groot aantal varianten. Op verzoek van de minister van Economische Zaken hebben de samenwerkende overheden een gezamenlijk advies uitgebracht over het tracé van de nieuwe verbinding. De minister van heeft in juli 2017 het door de samenwerkende overheden geadviseerde tracé overgenomen als het voorgenomen tracé.

Nadat het voorgenomen tracé in juli 2017 bekend is gemaakt is het tracé in samenspraak met de samenwerkende overheden en de betrokkenen in de omgeving verder onderzocht en uitgewerkt. TenneT is het gesprek aangegaan met belanghebbenden in de regio om te kijken naar de lokale omstandigheden. Dit heeft geresulteerd in een inventarisatie van opgaven in Projectboek 1. Vervolgens zijn er werkateliers georganiseerd waarin gezamenlijk met de betrokken partijen is gekeken naar de opgaven en samen de mogelijke oplossingen zijn verkend. In de werkateliers kon iedereen zijn belangen verduidelijken, zodat er meer inzicht werd verkregen op de achtergronden van de uitwerkingsvarianten. Op deze manier is gestreefd naar een zorgvuldige uitwerking van het tracé. Deze samenwerking heeft in 10 uitwerkingslocaties geleid tot een aantal tracévarianten. TenneT heeft de effecten van deze tracévarianten in beeld gebracht in Projectboek 3.

Net als in 2017 heeft de minister van Economische Zaken en Klimaat de samenwerkende overheden gevraagd om advies uit te brengen over het tracé van het voorkeursalternatief. Mede op basis van dit advies heeft de minister in september 2019 zijn keuze bekend gemaakt. De minister heeft het advies van de samenwerkende overheden grotendeels overgenomen. Naar aanleiding van de keuze voor het voorkeursalternatief zijn door de omgeving vragen gesteld over de keuze en zijn soms ook nadere varianten voorgesteld. In nauw overleg met de betrokkenen in de omgeving en de samenwerkende overheden zijn daar waar gevraagd nadere afwegingen gemaakt omtrent het voorkeursalternatief.

Landschappelijke inpassing

Parallel aan het Bro-vooroverleg en in aanloop naar de ter inzage legging van het ontwerp inpassingsplan is in samenspraak met de betrokken overheden (gemeenten, provincies, waterschappen) en andere belanghebbenden gewerkt aan de uitwerking van de landschappelijke inpassing van het tracé. Hierbij wordt rekening gehouden met de aantasting en compensatie van het Natuur Netwerk Brabant (NNB). De uitwerking hiervan is opgenomen in het landschapsplan dat als bijlage is toegevoegd aan het ontwerp inpassingsplan.

In het Landschapsplan is een overzicht van de inrichtingsmaatregelen opgenomen die noodzakelijk zijn voor een goede inpassing van de nieuwe verbinding. Het zijn inpassingsmaatregelen vanuit alle relevante milieuaspecten; landschap en cultuurhistorie, natuur, leefomgeving en water. Waar mogelijk en zinvol zijn die maatregelen gecombineerd en zijn 'integrale' inrichtingsmaatregelen ontworpen. Met het geheel van tracering, inpassing, detaillering en uitvoering van de hoogspanningsverbinding, inclusief de in het landschapsplan opgenomen inrichtingsmaatregelen wordt voldaan aan het vereiste van een goede ruimtelijke ordening.

De totstandkoming van de inrichtingsmaatregelen voor de landschappelijke inpassing van de nieuwe verbinding betreft een intensief proces met de betrokken overheden en andere belanghebbenden wat ook in de toekomst nog doorloopt, om zo te komen tot een, bij het IP passende mate van concreetheid, gedragen plan voor de landschappelijke inpassing.

2. LSNED

	Reactie op VO-IP	Beantwoording	Wijziging in O-IP
1.	Voor het plaatsen van de nieuwe verbinding moet worden onderzocht of sprake is van ontoelaatbare beïnvloeding van nabijgelegen buisleidingen. In het concept-IP is aangegeven dat onderzoek is uitgevoerd. De conclusie is dat er geen sprake is van relevante effecten. Echter bij LSNed zijn geen actuele onderzoeken conform NEN 3654:2014 bekend. Wel is in 2016 een verkennende rapportage uitgevoerd, sindsdien zijn de uitgangspunten veranderd. Daarnaast zijn ook geen rapportages tot thermische beïnvloeding bekend. LSNed wil graag de onderzoeken inzien en de mogelijkheid hier op te reageren.	Er is een maak- en haalbaarheidsstudie gedaan naar de ligging van de 380 kV-hoogspanningsverbinding in de buisleidingenstraat. Deze studie was niet meer actueel en is inmiddels geactualiseerd. De geactualiseerde studie is voorafgaand aan de terinzagelegging van het ontwerp inpassingsplan gedeeld en besproken met LSNed.	De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.
2.	In de vigerende bestemmingsplannen is in de buisleidingenstraat de aanleg van kabels direct toegestaan. Waarom is hier dan toch een RIP voor opgesteld?	Na een nadere bestudering van de regels in de vigerende bestemmingsplannen ter plaatse van de buisleidingenstraat blijkt dat de aanleg van de ondergrondse 380 kV-verbinding past binnen de bestemmingslegging van de buisleidingenstraat. Het opnemen van deze zone in het IP is dan ook niet noodzakelijk. Enige uitzondering hierop is het deel van de buisleidingenstraat dat is gelegen in het bestemmingsplan Buitengebied Zuid van de gemeente Bergen op Zoom. In de bestemmingslegging is de aanleg van een hoogspanningsverbinding in de buisleidingenstraat niet mogelijk. Hier wordt wel een dubbelbestemming voor de hoogspanningsverbinding opgenomen.	De reactie leidt tot een aanpassing op de verbeelding van het inpassingsplan.
3.	Door de formulering geldt dat de regels van het RIP voorgaan op de regels in het vigerende bestemmingsplan. Hierdoor wordt de bedrijfsvoering van LSNed beperkt. Door de voorrangregeling, kan LSNed de belangen van de	De zone van de buisleidingenstraat blijft uit het inpassingsplan. Daarmee worden de belangen van LSNed gewaarborgd en komen er geen extra regels binnen de zone van de buisleidingenstraat.	De reactie leidt tot een aanpassing op de verbeelding van het inpassingsplan

	leidingbeheerders niet meer volledig behartigen en kan de buisleidingenstraat niet zonder procedure meer worden ingezet voor de aanleg van nieuwe leidingen.		
4.	In de bouwregels van het RIP zijn geen gebouwen toegestaan. Voor de buisleidingen kan het wenselijk zijn dat gebouwen worden opgericht. Deze mogelijkheid moet blijven bestaan.	Zie beantwoording onder 3.	Zie beantwoording onder 3.
5.	Binnen de bouwregels kan worden afgeweken, uitsluitend met een schriftelijk advies van de leidingbeheerder. LSned pleit voor een beheerder binnen de buisleidingenstraat die om advies wordt gevraagd.	Zie beantwoording onder 3.	Zie beantwoording onder 3.
6.	Er is een omgevingsvergunning nodig om binnen de dubbelbestemming werkzaamheden uit te voeren. Het is niet wenselijk dat LSned een omgevingsvergunning moeten aanvragen voor het aanleggen van nieuwe leidingen binnen de buisleidingenstraat.	Zie beantwoording onder 3.	Zie beantwoording onder 3.
7.	In het RIP is het uitvoeren van activiteiten met of opslag van stoffen die zijn als milieugevaarlijk zijn aangeduid of ontplofbaar, oxiderend, (zeer) licht ontvlambaar, (zeer) giftig, bijtend, irriterend of schadelijk zijn niet toegestaan. LSned wil dat dergelijke activiteiten binnen de Buisleidingenstraat worden vrijgesteld van vergunningplicht.	Zie beantwoording onder 3.	Zie beantwoording onder 3.
8.	De uitzondering op het verbod voor normaal onderhoud en beheer voor onderliggende bestemmingen zou ook moeten gelden voor alle bestaande en toekomstige kabels en leidingen binnen de buisleidingenstraat.	Zie beantwoording onder 3.	Zie beantwoording onder 3.
9.	Op verschillende plekken is aangegeven dat het conceptRIP tot stand is gekomen met behulp van stakeholders en dat gesproken is met belanghebbenden o.a. met beheerders van buisleidingen. Echter sinds grote veranderingen na 2019 is niet meer gesproken met LSned en is onduidelijk of alle	Zie beantwoording onder 1. Er heeft afstemming plaatsgevonden (in 2020 en 2021) met LSned over de inpassing en beheer van de nieuwe hoogspanningsverbinding in en nabij de buisleidingenstraat. Problemen blijken oplosbaar en de toekomstige situatie is / blijft beheersbaar.	De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.

	problemen oplosbaar zijn en tot een beheersbare situatie leiden.		
10.	Op de verbeelding is de kruising van de 150 kV onder de provinciale weg en de spoorweg anders getraceerd dan eerder tussen LSNed en TenneT is overeengekomen. Het eerder overeengekomen tracé kruist de bestaande LSNed leidingentunnel onder de spoorweg Roosendaal – Vlissingen niet.	Deze aanpassing was nog niet opgenomen in het voorontwerp inpassingsplan en is aangepast in het ontwerp inpassingsplan. De gewijzigde tracering ligt onder diverse percelen buiten de buisleidingenstraat. In het kader van een zorgvuldige tracering heeft TenneT de gewijzigde kruising besproken met de betreffende grondeigenaren. Deze gesprekken hebben plaatsgevonden in de fase tussen voorontwerp en ontwerp. In het ontwerp inpassingsplan is het tracé gewijzigd.	De reactie leidt tot aanpassing van de verbeelding van het inpassingsplan
11.	In het verleden heeft LSNed een concept handreiking opgesteld voor een uniforme bestemming van de buisleidingenstraat. Dit dient ook terug te komen in het inpassingsplan voor de hoogspanningsverbinding.	Zie beantwoording onder 3.	Zie beantwoording onder 3.
12.	De LSNed-documenten maken deel uit van de overeenkomst tot gebruik van de buisleidingenstraat. De nieuwe hoogspanningsverbindingen zullen hier aan toe worden gevoegd. Het bevreemd LSNed dat in het voorliggend conceptRIP hier geen rekening mee is gehouden.	In augustus 2021 is een intentieovereenkomst tussen LSNed en TenneT ondertekend voor de voorbereidings- en ontwerpfase van de nieuwe hoogspanningsverbinding. Op basis van het definitieve ontwerp wordt het project toegevoegd aan de bestaande exploitatieovereenkomst tussen LSNed en TenneT. Op dat moment vervalt de intentieovereenkomst. Deze private overeenkomst wordt niet verwerkt in het inpassingsplan. Het privaatrechtelijke en publiekrechtelijke spoor worden gescheiden gehouden, om zo onduidelijkheden te voorkomen.	De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.

3. PROVINCIE NOORD-BRABANT

Punt 4 en 5 toegevoegd op verzoek van Provinciale Staten (brief 14 april 2021)

1.	<p>Voor de provincie is een zorgvuldige landschappelijke inpassing van de hoogspanningsverbinding van belang. Daarnaast is het van belang om in beeld te hebben waar de inpassing van de hoogspanningsverbinding leidt tot aantasting van het Natuur Netwerk Brabant.</p>	<p>Parallel aan het Bro-vooroverleg en in aanloop naar de ter inzage legging van het ontwerp inpassingsplan is in samenspraak met de betrokken overheden (gemeenten, provincies, waterschappen) en andere belanghebbenden gewerkt aan de uitwerking van de landschappelijke inpassing van het tracé. De uitwerking hiervan is opgenomen in het landschapsplan dat als bijlage is toegevoegd aan het ontwerp inpassingsplan.</p> <p>Erkende natuur (Natuur Netwerk Brabant) wordt gecompenseerd volgens de regels van de provincie Noord-Brabant. Het resultaat daarvan is opgenomen in het compensatierapport dat door Bureau Waardenburg is opgesteld. Daarnaast is een uitwerking opgenomen in het landschapsplan en een verantwoording opgenomen in de plantoelichting. Het compensatierapport en landschapsplan zijn opgenomen in de bijlage van de toelichting van het inpassingsplan</p>	<p>De toelichting van het inpassingsplan zal worden aangevuld met het landschapsplan.</p>
2.	<p>De landschappelijke inpassing van het tracé is per deelgebied en in samenwerking met gemeenten en betrokken partijen uitgewerkt. In artikel 13.1 is een voorwaardelijke verplichting opgenomen dat binnen 5 jaar na de aanleg van de hoogspanningsverbinding moet zijn voorzien in de landschappelijke inpassing. Daarnaast is in paragraaf 5.8 van het landschapsplan een uiteenzetting gegeven van de opgave natuurcompensatie. Met de uitgangspunten ten aanzien van de opgave kan de provincie in beginsel instemmen. Er wordt wel</p>	<p>Lid 13.1 wordt naast de verplichting ten aanzien van de landschappelijke inpassing aangevuld met een voorwaardelijke verplichting voor de natuurcompensatie, zoals is opgenomen in het landschapsplan.</p>	<p>De reactie leidt tot aanpassing van de regels van het inpassingsplan.</p>

	nader aandacht gevraagd voor de uitwerking van de natuurcompensatie en de juridische borging hiervan.		
3.	De provincie treedt graag nog nader in contact vooruitlopend op het in procedure brengen van het ontwerp-IP	De provincie en TenneT trekken samen op in het proces om te komen tot een gedragen plan voor natuurcompensatie (NNB) en landschappelijke inpassing. In juni en in september 2021 heeft overleg plaatsgevonden met de provincie over het aspect natuurcompensatie. Deze overleggen worden vervolgd. Op dit moment lijkt dit het meest relevante onderwerp dat met de provincie dient te worden besproken. Indien aan de orde en nodig vindt overleg plaats met de provincie, ook over andere thema's.	De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.
4.	Een gezonde leefomgeving is van provinciaal belang. De provincie verzoekt om nogmaals te kijken of de afstand van de 380 kV-leiding en gevoelige bestemmingen verder vergroot kan worden. In het bijzonder wordt aandacht gevraagd voor de omgeving Roosendaal, de Kattenkraam en 's Gravenmoer.	<p>Bij de ontwikkeling van een nieuw hoogspanningstracé worden ontwikkelingen op het gebied van hoogspanningsverbindingen en gezondheid gevolgd en worden de traceringsprincipes vanuit SEV III en het beleid van TenneT toegepast. Dit houdt in dat een nieuwe hoogspanningsverbinding in beginsel bovengronds wordt aangelegd. Daarnaast wordt de nieuwe hoogspanningsverbinding waar mogelijk en zinvol met bovenregionale infrastructuur gebundeld. Bij de tracering van een nieuwe hoogspanningsverbinding wordt, in lijn met het advies van het voormalige ministerie van VROM, zoveel als redelijkerwijs mogelijk vermeden dat gevoelige bestemmingen (woningen, scholen, crèches, kinderopvang) in de magneetveldzone komen te liggen van een nieuwe bovengrondse hoogspanningsverbinding.</p> <p>Voor de gehele verbinding is een uitgebreid proces doorlopen om te komen tot het huidige tracé. Het vermijden van gevoelige bestemming is daarbij, naast effecten op onder meer natuur, archeologie, nettechniek, kosten, onderdeel geweest van het afwegingsproces.</p>	De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.

		<p>Bij 's-Gravenmoer komt de nieuwe verbinding op ca. 125 meter afstand van de dichtstbij gelegen woning aan de Waspikseweg en op meer dan 450 meter afstand van de noordzijde van 's-Gravenmoer. De woningen komen daarmee buiten de magneetveldzone. In dit geval is het tracé op de minimale afstand van 100 meter getraceerd van de naaststaande 380kV-verbinding Geertruidenberg-Eindhoven. Een verdere noordelijke verschuiving is, zonder aanvullende maatregelen (reconstructie) en zonder extra kosten, niet mogelijk. Aangezien de woningen bij het dorp buiten de magneetveldzone liggen, is een aanpassing van het tracé op deze locatie niet realistisch.</p> <p>Ook bij Roosendaal (Borchwerf) en bij Moerdijk (Kattekraam) is een uitgebreid proces doorlopen, wat heeft geleid tot het huidige tracé. Na de keuze voor het tracé in september 2019 zijn aanvullende gesprekken gevoerd met omgeving en de betreffende gemeentes.</p> <p>Bij Roosendaal is, na de keuze uit september 2019, een nadere variant voorgesteld vanuit de omgeving. TenneT heeft in 2020 de effecten van het voorstel van de bewoners onderzocht en vergeleken met die van het huidige voorkeursalternatief (variant Grijsblauw). Ook de Samenwerkende Overheden hebben een advies uitgebracht over het ingediende voorstel waarin zij concluderen dat aan het zorgvuldig gekozen tracé van het voorkeursalternatief moeten worden vastgehouden. De minister concludeert op basis van de effectbeschrijving en het advies van de Samenwerkende Overheden dat er onvoldoende reden is om het eerder gekozen tracé aan te passen.</p>	
--	--	---	--

		<p>Bij Kattakraam is de opgave om te streven voor behoud van het buurtschap Kattakraam en de leefbaarheid van de kern Zevenbergschen Hoek te bewaren onderdeel geweest van de planstudie die door TenneT in overleg met de gemeente Moerdijk en de omgeving is uitgevoerd. De planstudie heeft uiteindelijk geresulteerd in 3 (realistische) varianten. Op 24 september 2019 heeft de toenmalige minister van Economische Zaken en Klimaat een voorkeurstracé gekozen. Hierin heeft de minister een andere afweging gemaakt dan de Samenwerkende Overheden. De minister heeft in 2019 toegelicht dat deze keuze is gemaakt op basis van effecten op milieu, (net)techniek, kosten en omgeving. Variant Rood scoort beter op milieu (landschap), (net)techniek (technische complexiteit en tijdelijke overlast) en kosten. Variant Geel scoort beter op omgeving (voorkeur omgeving en gevoelige bestemmingen), maar daar staan wel aanzienlijke meerkosten tegenover. Alles afwegende concludeert de minister dat de maatschappelijke meerwaarde van variant Geel niet opweegt tegen de meerkosten. De alternatieve variant Rood scoort beter op meerdere aspecten. Daarnaast is er onvoldoende aanleiding om te verwachten dat de leefbaarheid door variant Geel minder wordt aangetast dan door variant Rood. Hierbij wegen de gevoelige bestemmingen niet zwaarder dan de andere effecten .</p> <p>In de afgelopen periode zijn de verschillende tracévarianten nogmaals beoordeeld en wordt geconcludeerd dat er geen nieuwe feiten en omstandigheden zijn die ertoe dienen te leiden dat de eerder gemaakte keuze moet worden herzien.</p>	
--	--	---	--

5.	Veel bewoners(groepen) hebben ideeën aangedragen voor de landschappelijke inpassing. De provincie vraagt bij de vormgeving van de landschappelijke inpassing intensief en zorgvuldig overleg met, naast gemeenten, ook de bewoners(groepen)	Zoals ook eerder aangegeven in deze nota vindt overleg en afstemming plaats met provincie, gemeenten en ook bewonersgroepen over de landschappelijke inpassing van het hoogspanning tracé. Diverse bijeenkomsten zijn georganiseerd (digitaal en live), waarbij ideeën zijn gedeeld. Het resultaat hiervan is verwoord en verbeeld in het landschapsplan dat als bijlage bij het IP is gevoegd.	De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.
----	---	---	--

4. WATERSCHAP DE DOMMEL

1.	Magneetvelden: wat is het effect op de rioolwaterzuivering Tilburg? De magnetische veldsterkte van de hoogspanningsverbinding mag niet leiden tot een gezondheidsrisico voor het aanwezige personeel. Ook mag er geen verstoring zijn dan de huidige en toekomstige procesautomatisering van de zuivering.	In het kader van het onderzoek m.b.t. magneetvelden is onderzocht hoe de magneetvelden van de bovengrondse hoogspanningsverbinding zich verhouden tot gevoelige bestemmingen. Het Beleidsadvies inzake magneetvelden definieert de volgende gevoelige bestemmingen: woningen, scholen, crèches en kinderdagverblijven. Bedrijvigheid, zoals een rioolwaterzuivering bij Tilburg wordt niet gezien als een gevoelige bestemming. Het initiatief is getoetst aan het zogenoemde voorzorgsbeleid.	De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.
2.	Wat zijn de resultaten van de watertoets voor het beheersgebied van Waterschap De Dommel? De plantoelichting vermeldt, dat dit is beschreven in de Watertoets ZuidWest 380kV-Oost (Arcadis, 2020) van 27 januari 2020. Deze watertoets is niet als bijlage bij het inpassingsplan gevoegd en hebben wij ook niet eerder ontvangen. Daarmee zijn de effecten op de waterbelangen binnen het beheersgebied van Waterschap De Dommel niet duidelijk.	De waterparagraaf is aangepast en aangevuld met informatie en beleid van Waterschap De Dommel. Ook heeft hierover afstemming plaatsgevonden met het Waterschap. De aangepaste en aangevulde waterparagraaf is als bijlage bij het ontwerpbestemmingsplan gevoegd.	De reactie leidt tot aanvulling in de watertoets bij het inpassingsplan.

3.	In de bestemmingsomschrijving van de bestemming Bedrijf-Nutsbedrijf is het begrip "waterhuishoudkundige voorzieningen" niet opgenomen. Ik vraag u om dit begrip toe te voegen. Met het toevoegen van het begrip aan de bestemmingsomschrijving kunnen eventueel noodzakelijke hemelwaterbergingsvoorzieningen binnen de bestemming worden aangelegd.	Dit zal in de bestemmingsomschrijving worden opgenomen.	De reactie leidt tot aanpassingen in de regels van het inpassingsplan
4.	In het beheersgebied van Waterschap De Dommel plaatst TenneT geen nieuwe masten. De nieuwe ondergrondse 150 kV-leiding bij Tilburg kruist geen A-watergangen van Waterschap De Dommel. Voor deze werkzaamheden is daarom geen watervergunning nodig. Als er binnen ons beheersgebied bemaling nodig is voor realisatie van de 380 kV- of 150 kV-leiding, dan kan wel een melding of vergunningaanvraag nodig zijn.	Deze reactie wordt ter kennisgeving aangenomen. Indien bij de uitvoering van de werkzaamheden bemaling nodig is binnen het beheersgebied van het waterschap De Dommel, zal hiervoor een melding of aanvraag worden ingediend.	De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.

5. GEMEENTE BERGEN OP ZOOM

1.	Het VO-IP is met een gevoelenspeilende raadsmededeling voorgelegd aan de gemeenteraad Bergen op Zoom. De strekking van de raadsmededeling was dat wij vooralsnog geen aanleiding zien om inhoudelijk op het plan te reageren. Het VO-IP is vervolgens in de commissie Ruimte, Duurzaamheid en Economie op 14 april 2021 besproken. Tijdens de behandeling zijn er, afgezien van één aandachtspunt, geen bezwaren tegen het VO-IP naar voren gekomen.	Deze reactie wordt ter kennisgeving aangenomen.	De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.
2.	Vanuit de raad is nadrukkelijk aandacht gevraagd voor draadslachtoffers. Hiermee doelen zij op vogels die tegen de draden van de hoogspanningsverbinding aanvliegen. De raad	In het kader van draadslachtoffers is een draadslachtofferonderzoek uitgevoerd. Hieruit blijkt dat door het treffen van mitigerende maatregelen in de vorm van	Het inpassingsplan wordt aangevuld met het onderzoek dat is

	<p>heeft aangegeven dat draadslachtoffers zoveel mogelijk voorkomen moet worden.</p>	<p>varkenskrullen voor de soorten waarvan niet is uit te sluiten dat de toename van het aantal draadslachtoffers de 1%-mortaliteitsnorm passeert, het aantal draadslachtoffers wordt beperkt. De gehele nieuwe verbinding wordt, conform recent beleid van TenneT, voorzien van draadmarkering in de vorm van varkenskrullen.</p>	<p>uitgevoerd in het kader van draadslachtoffers.</p> <p>De reactie leidt tot aanpassing van de toelichting van het inpassingsplan.</p>
--	--	---	---

6. GEMEENTE DONGEN

1.	<p>De gemeente betreurt het feit dat de variant met de Knik niet is overgenomen, dit was een unieke kans om de leefbaarheid in 's Gravenmoer niet onder druk te zetten, maar de gemeente beschouwt het tracé als een gegeven. Wel wordt opgemerkt dat in deel C van het MER nog gesproken wordt over een afstand van 145 meter van de bestaande verbinding, dit is niet juist, dit is 105 meter.</p>	<p>De afstand van 145 meter van de bestaande verbinding zoals opgenomen in het MER betreft variant Rood. Variant Geel en Blauw bundelen op 105 meter afstand van de bestaande verbinding.</p>	<p>De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.</p>
2.	<p>Op verzoek van de minister en de Samenwerkende Overheden heeft TenneT een vakwerkmast ontwikkeld die goed aansluit bij de bestaande vakwerkmasten, waardoor bij bundeling van hoogspanningsverbindingen, eenduidigheid in masttype</p>	<p>Dit inzicht wordt gedeeld. Dank voor uw reactie.</p>	<p>De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.</p>

	ontstaat. Wij zijn van mening dat de keuze voor de Moldaumast de beste bijdrage levert aan milieuaspecten zoals natuur, landschap en leefomgeving.		
3.	In het voorontwerp inpassingsplan staat op pagina 55: "Binnen het plangebied is één locatie aangemerkt als een AMK-locatie. Op de Archeologische Monumenten Kaart (AMK) zijn bekende en waardevolle archeologische vindplaatsen weergegeven. Het betreffende AMK-terrein betreft een locatie nabij 's-Gravenmoer. Dit terrein betreft een terrein met sporen van bewoning uit de Late Middeleeuwen". Het is ons niet duidelijk wat de consequentie hiervan is voor het tracé en hoe deze tekst zich verhoudt met de beschrijving in deel C van de MER op pagina 93/94.	Het genoemde AMK-terrein komt aan de orde in het geactualiseerde archeologische bureauonderzoek dat bij het IP wordt gevoegd. Uit het onderzoek volgt dat het AMK-terrein niet in het plangebied ligt van het inpassingsplan.. De passage in het inpassingsplan gaat in op het ruimere plangebied zoals dat in het kader van het MER is gehanteerd. Hierdoor is verwarring ontstaan. De passage in het inpassingsplan wordt hierop aangepast.	De reactie leidt tot aanpassing van de toelichting van het inpassingsplan.
4.	Er is eerder aandacht gevraagd voor de monitoring van het gebruik van de nieuwe hoogspanningsverbinding, waaronder de netwerkbelasting en eventuele cumulatie van magneetveldzones en de gezondheidseffecten. Periodiek onderzoek naar de effecten kan het draagvlak voor dit tracé vergroten. Wij zijn van mening, dat, nu er (nog) geen bewezen gezondheidseffecten zijn, dit een goed moment is voor het in beeld brengen van de nul-situatie en periodiek de breedte van de magneetveldzones en de daarmee verband houdende straling te onderzoeken. Als na een reeks van jaren blijkt dat er geen causaal verband is tussen straling en gezondheidseffecten, draagt dat bij aan het gevoel van veiligheid van inwoners.	Wereldwijd wordt al vele jaren onderzoek gedaan naar mogelijke gezondheidseffecten van magneetvelden. Kenmerk van deze onderzoeken is dat deze langjarig zijn en dat de populatie die wordt onderzocht omvangrijk is. Reden daarvoor is om voldoende basis te hebben om wetenschappelijk verantwoorde conclusies te kunnen trekken. Monitoringsonderzoeken die lokaal zijn en relatief kleine populaties omvatten zijn om deze reden vanuit wetenschappelijk oogpunt niet zinvol. Een door het RIVM geselecteerd bureau heeft op basis van de handreiking van het RIVM de magneetveldzone uitgerekend van de gehele verbinding. Cumulatie is daarin meegenomen. De berekeningen zijn als bijlage bij het inpassingsplan gevoegd. Bij het ontwerpen van de hoogspanningsverbinding zijn geldende richtlijnen, wet- en regelgeving het uitgangspunt, ook wanneer het gaat om gezondheid, veiligheid en dus ook magneetvelden. Het voorliggende tracé, voldoet aan deze	De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.

		richtlijnen, wet- en regelgeving. Uit onderzoek blijkt dat er geen sprake is van een causaal verband tussen magneetvelden en gezondheidseffecten. Het uitvoeren van het gevraagde onderzoek wordt gezien het voorgaande niet nodig geacht.	
5.	Het landschapsplan, waarin landschappelijke inpassing en natuurcompensatie samenkomen, is nog in voorbereiding. Het landschapsplan is geschreven op hoofdlijnen en behoeft voor meerdere gebieden / voorgenomen maatregelen nadere uitwerking. Het schaalniveau waarop het landschapsplan nu is beschreven geeft geen inzicht in de te treffen maatregelen.	Overleg en afstemming vinden plaats met provincie, gemeenten en ook bewonersgroepen over de landschappelijke inpassing van het hoogspanning tracé. Diverse bijeenkomsten zijn georganiseerd (digitaal en live), waarbij ideeën zijn gedeeld. Het landschapsplan geeft mede aan de hand hiervan meer inzicht in de te treffen maatregelen. Het resultaat hiervan is verwoord en verbeeld in het landschapsplan dat als bijlage bij het IP is gevoegd.	De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.
6.	De gemeente herkent in het landschapsplan niet de door bewonersgroepen aangedragen initiatieven. De gemeente verzoekt om deze plannen vanwege de kwaliteit, het draagvlak en de toegevoegde waarde voor Klein Dongen – Vaart deze plannen volledig en integraal op te nemen in het landschapsplan.	De initiatieven zijn en worden besproken met de bewonersgroepen en de gemeente. De initiatieven kunnen in het landschapsplan overgenomen worden. De vorm waarin dit gebeurt, is nog onderwerp van gesprek. Eén maatregel, herstellen Molenvaart en haven, wordt nog onderzocht op haalbaarheid. Of en hoe dit in het landschapsplan opgenomen wordt is nog onderwerp van gesprek. Indien de haalbaarheid van de maatregel wordt vastgesteld zal dit als wijziging worden opgenomen in het definitief IP.	De reactie leidt mogelijk tot aanpassing van het inpassingsplan.
7.	Tevens wordt verzocht om voor de landschappelijke inpassing niet alleen met de gemeente Dongen maar ook met de bewonersgroepen intensief in overleg te blijven.	De landschappelijke inpassingen is en wordt in enkele bijeenkomsten met de betrokkenen bewonersgroepen besproken.	De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.
8.	De bouwhoogte van de masten is onder enkele bestemmingen niet gemaximeerd. In bv. art. 8.2, aanhef en onder a, onder 1, van de regels wordt verwezen naar een aanduiding.	De ontbrekende bouwhoogten worden toegevoegd in de bestemmingen.	De aanpassing leidt tot aanpassing op de verbeelding en in de regels van het inpassingsplan.

	Specifieke aanduidingen ontbreken echter op de plankaart en in het renvooi.		
9.	Wij nodigen graag de minister van Economische Zaken en Klimaat uit voor een bezoek aan het landschap en de kernen van onze gemeente die geraakt worden door de hoogspanningsverbinding. Wij laten graag de kwaliteiten van het landschap en de dorpen zien, zodat er een goed beeld ontstaat van de effecten van de nieuwe hoogspanningsverbinding en willen met de minister het gesprek aangaan over de landschappelijke inpassing	Deze reactie wordt ter kennisgeving aangenomen.	De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.

7. GEMEENTE MOERDIJK (HOOFDBRIEF)

1.	De gemeente herkent het vraagstuk van een goede infrastructuur voor de aan- en afvoer van energie, waar zij ook regelmatig mee wordt geconfronteerd. Het doel heiligt echter niet alle middelen. Het wankele evenwicht tussen leefbare woonomgeving, natuur en industriële ontwikkelingen moet in balans blijven. Zeker als een goed uitvoerbaar alternatief beschikbaar is.	<p>De keuze voor het voorkeursalternatief is nog nader onderbouwd in het ontwerp inpassingsplan. Bij de totstandkoming van het tracé en het inpassingsplan is uitgebreid overleg gevoerd met de verschillende besturen van de betrokken gemeenten, waterschappen en provincies, alsmede met bewoners en andere maatschappelijke organisaties.</p> <p>TenneT heeft de effecten van verschillende tracévarianten in beeld gebracht in Projectboek 3.</p> <p>Net als in 2017 heeft de minister van Economische Zaken en Klimaat de samenwerkende overheden gevraagd om advies uit te brengen over het tracé van het voorkeursalternatief. De minister heeft het advies van de samenwerkende overheden grotendeels overgenomen. Naar aanleiding van de keuze voor het voorkeursalternatief zijn door de omgeving vragen gesteld over de keuze en zijn soms ook</p>	De reactie leidt tot aanpassing van het inpassingsplan.
----	--	--	---

		nadere varianten voorgesteld. Hiervan heeft de minister een uiteindelijke afweging gemaakt.	
2.	In het voorontwerp wordt aangegeven hoe tot de nu voorgestane tracékeuze is gekomen. De motivatie van deze keuze vinden we echter niet overtuigend. Vanuit onze gemeenschap zijn argumenten naar voren gebracht waarbij het met overzienbare meerkosten naar onze mening mogelijk is, om de leefbaarheid in dit gebied te behouden. Juist in een gebied waar als gevolg van de geografische ligging sprake is van een concentratie van intensief benutte weg- en spoorverbindingen en de aanleg van een windpark in de nabijheid van het daar aanwezige, uitbreidende industrie- en bedrijventerrein.	<p>De opgave waarbij wordt gestreefd om het buurtschap Kattekraam te behouden en de leefbaarheid van de kern Zevenbergschen Hoek te bewaren is onderdeel geweest van de planstudie die door TenneT in overleg met de gemeente Moerdijk en de omgeving is uitgevoerd. De planstudie heeft uiteindelijk geresulteerd in 3 (realistische) varianten. Op 24 september 2019 heeft de toenmalige minister van Economische Zaken en Klimaat een voorkeurstracé gekozen. Hierin heeft de minister een andere afweging gemaakt dan de Samenwerkende Overheden.</p> <p>De minister heeft in 2019 toegelicht dat deze keuze is gemaakt op basis van effecten op milieu, (net)techniek, kosten en omgeving. Variant Rood scoort beter op milieu (landschap), (net)techniek (technische complexiteit en tijdelijke overlast) en kosten. Variant Geel scoort beter op omgeving (voorkeur omgeving en gevoelige bestemmingen), maar daar staan wel aanzienlijke meerkosten tegenover.</p> <p>Alles afwegende concludeert de minister dat de maatschappelijke meerwaarde van variant Geel niet opweegt tegen de meerkosten. De alternatieve variant Rood scoort beter op meerdere aspecten. Daarnaast is er onvoldoende aanleiding om te verwachten dat de leefbaarheid door variant Geel minder wordt aangetast dan door variant Rood. Hierbij wegen de gevoelige bestemmingen niet zwaarder dan de andere effecten .</p> <p>Naar aanleiding van het verzoek van de gemeente zijn de verschillende tracévarianten nogmaals beoordeeld en is geconcludeerd dat er geen nieuwe feiten en omstandigheden</p>	De reactie leidt tot aanpassing van de toelichting van het inpassingsplan.

		zijn die ertoe dienen te leiden dat de eerder gemaakte keuze moet worden herzien.	
3.	In dit Inpassingsplan wordt als nieuw element daar aan toegevoegd de vergroting van het hoogspanningsstation bij Zevenbergschen Hoek en de realisatie van een opstijgpunt met een oppervlakte van circa 1.400 m2 aan de westzijde van de A16 in de omgeving van de Lapdijk en Achterdijk bij Zevenbergschen Hoek. Dit opstijgpunt zal vanaf de snelweg duidelijk te zien zijn, omdat het wordt gerealiseerd in een nu nog open agrarisch perceel en vormt daarmee opnieuw een forse ingreep in het landschap. Uw redentatie dat Variant Rood, zoals die in 2019 door de Samenwerkende overheden aan u is geadviseerd, een te grote impact op het landschap in de omgeving van Zevenbergschen Hoek zou hebben, gaat naar onze mening dan ook mank, nu u zelf nieuwe ingrepen in het landschap in dezelfde omgeving heeft ingepland.	<p>In het advies van de Samenwerkende Overheden uit 2017 is benoemd dat er technische en ruimtelijke maatregelen nodig zijn voor de aansluiting van het 150 kV-station Zevenbergschen Hoek.</p> <p>De aanpassing van het 150kV-station Zevenbergschen Hoek betreft het verplaatsen van het hekwerk en het treffen van voorzieningen zodat de ondergrondse kabel aangesloten kan worden op dit station.</p> <p>De aanpassingen bij het 150kV-station vallen nagenoeg volledig binnen het bouwvlak dat thans reeds is opgenomen in het bestemmingsplan Buitengebied Moerdijk. Omdat de grens van het bouwvlak aan de oostzijde niet helemaal overeenkomt met de grens van het hekwerk vindt hier een zeer beperkte correctie plaats. Gelet op (de bouwmogelijkheden binnen) het huidige bouwvlak kan voor de aanpassing van het 150kV-station niet worden gezegd dat dit een nieuwe ingreep in het landschap is.</p> <p>Het 150kV-opstijgpunt is nodig, ongeacht de gekozen variant. Dit betreft relatief kleine en transparante constructie in het landschap.</p> <p>Omdat de aansluiting en aanpassing van het 150 kV-station bij alle varianten noodzakelijk is, zijn het niet onderscheidende elementen.</p> <p>Het blijft staan dat noch voorkeursvariant Rood noch variant Geel bijdragen aan een verlichting van de ruimtelijke druk in het gebied en dat de onderbouwing voor de keuze, zoals</p>	De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.

		nader toegelicht in de brief van 4 november 2019 (kenmerk DGKE-WO / 19244626) in de bijlage van het inpassingsplan.	
4.	<p>De in 2019 Integrale Effecten Analyse ging uit van het gebruik van Wintrack-masten. Inmiddels heeft u er voor gekozen om een ander masttype te gaan gebruiken.</p> <p>Wij vragen ons af in hoeverre de onderbouwing van uw keuze uit 2019 nog actueel is, gezien de keuze voor een ander masttype.</p>	<p>De Samenwerkende Overheden hebben de minister van EZK ook vragen gesteld over de mastsoort waarmee de verbinding wordt uitgevoerd. Aanvankelijk was het uitgangspunt van TenneT om bij nieuwe tracés in principe te kiezen voor wintrackmasten. De Samenwerkende Overheden hebben hierover vragen aan de minister gesteld. Naar aanleiding hiervan heeft TenneT onderzocht welke mastsoort in combinatie met het masttype van de bestaande verbindingen de beste bijdrage levert aan de technische functionaliteit, milieu- en omgevingseffecten, landschappelijke inpassing en kosten en zonder dat hierdoor extra gevoelige bestemmingen ontstaan. In het onderzoek is een afweging gemaakt tussen wintrack- en vakwerkmasten. Daarbij is rekening gehouden met de bundeling van het Voorkeurstracé met de twee bestaande hoogspanningsverbindingen.</p> <p>Het MER is aangevuld met een separate memo 'actualiteit en navolgbaarheid' waarin wordt ingegaan op o.a. deze vraag. Deze notitie behandelt de gewijzigde uitgangspunten: masttype, autonome ontwikkelingen, wet- en regelgeving en gaat na of er voldoende en actuele milieu informatie is gebruikt bij het bepalen van het VKA. Uit deze memo die bij het MER wordt gevoegd, volgt dat de tracé keuze niet anders zou zijn geweest, wanneer direct was uitgegaan van de zogenaamde vakwerkmast.</p> <p>Ten behoeve van dit onderzoek is een vakwerkmast ontworpen die aan de eisen van de te bouwen verbinding kan voldoen. Deze vakwerkmast is vergeleken met de</p>	De reactie leidt tot aanpassing van het inpassingsplan.

		wintrackmast die als uitgangspunt gold. Op basis hiervan heeft TenneT voorgesteld de ontwikkelde vakwerkmasten toe te passen voor Zuid-West 380 kV Oost. In februari 2020 heeft de minister hiermee ingestemd.	
5.	Voor de aanleg van de nieuwe verbinding en sloop van de bestaande 150 kV-verbinding zijn veel tijdelijke maatregelen nodig. Met name rondom Standdaarbuiten worden ingrijpende maatregelen gepland. De wijze van communicatie over deze maatregelen naar de bewoners en gebruikers van het gebied, maar ook naar ons als gemeente, veroorzaakt onrust in de omgeving. Deze tijdelijke situaties zullen soms langer dan 10 jaar bestaan. Een goed proces om tot een oplossing te komen die voor alle betrokkenen aanvaardbaar is, is noodzakelijk. Wij roepen u en TenneT op om duidelijkheid te geven naar alle bewoners en naar ons, en daarbij alle betrokkenen goed te betrekken bij het plannen van tijdelijke maatregelen, verkeersroutes voor het bouwverkeer enzovoorts.	De tijdelijke situaties zullen, anders dan in de overlegreactie gesteld, <u>niet</u> langer dan 10 jaar bestaan; het inpassingsplan gaat uit van een periode van 5 jaar. In overleg met de Samenwerkende Overheden is door TenneT een communicatie- en participatieplan opgesteld om invulling te geven aan een duidelijke en zorgvuldige communicatie richting de gemeenten, bewoners en bedrijven. Daarnaast is TenneT reeds in gesprek met de verschillende grondeigenaren en -gebruikers waar deze maatregelen en werkzaamheden zijn voorzien om te bespreken of werkterreinen minder belemmerend kunnen worden ingericht en om afspraken te maken over eventuele vergoeding van schade.	De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.
6.	Het inpassingsplan maakt een uitbreiding van het bestaande 150 kV-station bij Zevenbergschen Hoek mogelijk. De gemeente vraagt om een gecombineerde aanpak, de gemeente loopt namelijk tegen problemen aan ten aanzien van de afvoer van duurzaam opgewekte energie bij LPM. Verzocht wordt om met een creatieve oplossing te komen om economische ontwikkelingen in de regio mogelijk te houden en niet spaak lopen vanwege een gebrek aan netwerkcapaciteit.	De 'uitbreiding' ziet op het verplaatsen van het hekwerk van het bestaande 150 kV-station. De capaciteit wordt niet uitgebreid. TenneT stelt op dit moment samen met Enexis een netvisie op voor de afvoercapaciteit in de regio. De visie wordt in de tweede helft van 2021 verwacht. Daar waar nieuwe ontwikkelingen nodig zijn, zoals voor LPM, zal dit in <u>afstemming met de gemeenten worden opgepakt</u> .	De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.
7.	Ons bereiken geluiden dat de eigenaren van deze gevoelige bestemmingen, zich niet altijd goed gehoord voelen in de gesprekken met Tennes. Het gaat in deze gesprekken over de woning van mensen, de plaats waar hun thuis is. Wij proberen als gemeente deze bewoners te ondersteunen daar waar	Wij hebben uw zorg bij TenneT onder de aandacht gebracht.	De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.

	<p>mogelijk. Maar wij roepen u en Tennet op in deze gevoelige gesprekken goed aandacht te besteden aan de positie van de eigenaren.</p> <p>Gelet op de bovenstaand geschetste problematiek verdient naar onze mening een zeer intensieve communicatie met de omwonenden. Veel onrust kan voorkomen worden door tijdige, uitgebreide en zorgvuldige berichtgeving over (ook voorbereidende) werkzaamheden en tijdelijke maatregelen.</p>		
8.	<p>In het artikel in BNdeStem van 31 maart 2021 geeft de heer Sutmuller namens TenneT aan dat het proces van participatie rondom het Rijksinpassingsplan niet meer tot wereldschokkende wijzigingen van het tracé zullen leiden, alleen mogelijk tot marginale wijzigingen.</p> <p>Deze uitspraak geeft de indruk dat weinig waarde gehecht wordt aan vooroverlegreacties of zienswijzen op het Rijksinpassingsplan. Dit verbaast ons, gezien het belang dat u vanuit de Rijksoverheid hecht aan een goed proces van participatie bij nieuwe ontwikkelingen, blijkend uit de wijze waarop dit een plaats heeft gekregen in de Omgevingswet. Ook de mogelijkheid voor het indienen van vooroverlegreacties of zienswijzen hoort bij participatie. Deze reacties gaan over de belangen van bewoners en bedrijven en moeten serieus afgewogen worden en niet op voorhand al terzijde geschoven worden.</p> <p>Kunt u aangeven hoe deze opmerking van Tennet geplaatst moet worden in het proces rondom het Rijksinpassingsplan?</p>	<p>De woordvoerder van TenneT heeft proberen te duiden er vertrouwen in te hebben dat het proces dat doorlopen is een goede basis is voor het voorontwerpinpassingsplan dat is voorgelegd aan de verschillende instanties. Aan de hand van dit proces, dat in samenspraak met de Samenwerkende overheden is doorlopen, vertrouwt hij erop en hoopt hij erop dat de vooroverlegreacties niet leiden tot grootschalige of ingrijpende wijzigingen. Zoals vanzelfsprekend worden vooroverlegreacties ter harte genomen en van een reactie voorzien en zo nodig is het IP aan de hand hiervan aangepast. Ook hebben nog diverse overleggen plaatsgevonden waarbij TenneT, EZK en gemeenten aanwezig waren, mede n.a.v. de ingediende vooroverlegreacties. Hieruit blijkt dat TenneT en het ministerie van EZK vooroverlegreacties zeker op waarde beoordelen en deze niet 'ter zijde leggen'.</p>	<p>De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.</p>

8. GEMEENTE MOERDIJK (DETAILOPMERKINGEN IN BIJLAGE BIJ HOOFDBRIEF)

1.	Pagina 9, paragraaf 1.4: het inpassingsplan geeft nog geen volledig inzicht in alle gekoppelde uitvoeringsbesluiten. Dit maakt het lastig om de volledige impact van deze ontwikkeling en alle tijdelijke maatregelen goed in te schatten.	Een overzicht van alle gekoppelde uitvoeringsbesluiten is toegevoegd aan het ontwerp inpassingsplan in paragraaf 1.4	Deze reactie leidt tot aanpassing van de toelichting van het inpassingsplan.
2.	Pagina 13, paragraaf 2.4, laatste alinea: 'Internationale afspraken staan niet toe dat het knelpunt op het buitenland mag worden afgewend. Er ontstaat ook ernstige overbelasting in geval er sprake is van import vanuit België. '- Deze zinnen lijken elkaar tegen te spreken, want hoe kan er ernstige overbelasting ontstaan bij import uit België als internationale afspraken niet toestaan dat een knelpunt op het buurland wordt afgewikkeld? Wat wordt hier bedoeld?	Import vanuit België is geen knelpunt. Maar dit kan de effecten van een knelpunt wel vergroten.	Deze reactie leidt niet tot aanpassing van de toelichting van het inpassingsplan.
3.	Pagina 16, paragraaf 3.3: als ontwerpprincipe bij trajectkeuze (vierde bullit) geldt dat in principe voorkomen moet worden dat woningen in de magneetveldzone komen te liggen (voorzorgsbeginsel van het (voormalig) ministerie van Volkshuisvesting Ruimtelijke Ordening en Milieu). Naar onze mening rechtvaardigt de aanwezigheid van 20 gevoelige bestemmingen op het grondgebied van de gemeente Moerdijk de keuze voor een gedeeltelijk afwijkend tracékeuze aldaar en had met dit ontwerpprincipe in het IP rekening gehouden moeten worden. Zie ook het vermelde in de reactie bij pagina 42 van het VO-IP en bij pagina 10 van de Mer.	Verwezen wordt naar het antwoord bij punt 2 van de hoofdbrief.	Deze reactie leidt tot aanpassing van de toelichting van het inpassingsplan.
4.	Pagina 22, paragraaf 3.9 bovenaan: bij de beschrijving van het advies van de Samenwerkende Overheden (SO) uit 2017 ontbreken de voorwaarden zoals die door de SO zijn benoemd. Het advies met betrekking tot de meest gedragen variant was een integraal en samenhangend pakket en behoort als zodanig in de toelichting van het IP benoemd te worden.	In paragraaf 3.9 van de toelichting zal aandacht besteed worden aan het advies van de Samenwerkende Overheden (SO) als integraal en samenhangend pakket en aan de voorwaarden zoals die door de SO zijn benoemd.	Deze reactie leidt tot aanpassing van de toelichting van het inpassingsplan.
5.	Pagina 22, paragraaf 3.9 laatste alinea: goed om ook hier te vermelden dat dit voorbereidingsbesluit slechts een jaar geldig is en sindsdien meerdere keren opnieuw is genomen.	Het voorstel wordt overgenomen.	Deze reactie leidt tot aanpassing van de toelichting van het inpassingsplan.

6.	Pagina 22, paragraaf 3.10: hier ontbreekt informatie over waarom voor Zevenbergschen Hoek een planstudie is uitgevoerd. Deze planstudie had een andere insteek dan de wel genoemde optimalisatieverzoeken.	Deze toelichting wordt toegevoegd.	Deze reactie leidt tot aanpassing van de toelichting van het inpassingsplan.
7.	Pagina 24 paragraaf 3.11 bovenaan: de indruk wordt gewekt dat conform het advies van de SO is besloten. Dat is niet het geval. Beter zou zijn hier duidelijk te benoemen dat conform advies is besloten, met uitzondering van twee locaties. Daarnaast ontbreekt hier een onderbouwing waarom bij Zevenbergschen Hoek afgeweken is, terwijl voor de andere afwijkingslocatie wel een onderbouwing is opgenomen. Tot slot ontbreekt hier de opdracht van de Minister voor aanvullende maatregelen in landschap en leefbaarheid in de omgeving van Zevenbergschen Hoek.	In de derde alinea is aangegeven dat bij twee locaties een andere keuze is gemaakt dan in het advies van de samenwerkende overheden, waaronder Zevenbergschen Hoek. Vervolgens is benoemd dat voor de locatie Zevenbergschen Hoek een nadere uitwerking heeft plaatsgevonden. De keuze bij dit tracédeel is nader beschreven in paragraaf 3.11.	Deze reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.
8.	Pagina 24, paragraaf 3.11.2: de onderbouwing van het besluit van de minister achten wij nog steeds onvoldoende. De opdracht /toezegging van de Minister voor extra maatregelen in het kader van landschap en leefbaarheid voor deze omgeving staat hier wel heel zacht omschreven. Zie de omschrijving in de brief van de minister.	Zie beantwoording onder 2.	Deze reactie leidt tot aanpassing van de toelichting van het inpassingsplan.
9.	Pagina 25, paragraaf 3.11.3: deze paragraaf lijkt te impliceren dat de wijziging van het masttype alleen is gedaan op verzoek van de samenwerkende overheden en niet gebaseerd is op eigen onderzoek. Het vermelde wekt dus een verkeerde indruk en is dus niet correct. Tennet was al bezig met een ander masttype, onder andere door verzoeken die vanuit gesprekken met bedrijven en bewoners zijn gekomen.	De context van de keuze voor het andere masttype wordt genuanceerd naar aanleiding van de gemaakte opmerking. In de toelichting wordt ook toegevoegd dat aan de hand van een aantal uitgangspunten / randvoorwaarden en onderzoek een nieuw type vakwerkmast is ontworpen. Zie hiervoor ook het MER en achtergrondrapport dat als bijlage bij het IP wordt gevoegd.	Deze reactie leidt tot aanpassing van de toelichting van het inpassingsplan.
10.	Pagina 26, paragraaf 3.11.6: het landschappelijk inpassingsplan is nog geen uitgewerkt en voldragen plan. Daarom is het voor de gemeente Moerdijk niet mogelijk hier nu al inhoudelijk op te reageren. Wij houden ons daarom het recht	Deze reactie wordt voor kennisgeving aangenomen.	De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.

	voor ten tijde van het ontwerp-inpassingsplan opmerkingen te maken, indien nodig.		
11.	Pagina 30, paragraaf 4.3.2: De informatie ontbreekt over het ondergronds brengen van de bestaande 150kv aftakking naar Industrierrein Moerdijk en het opstijgpunt dat hiervoor nodig is.	In paragraaf 4.5 van de toelichting zijn alle 150 kV opstijgpunten en ondergrondse 150 kV-verbindingen beschreven. De aftakking naar industrierrein Moerdijk komt hier ook aan bod.	De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpasingsplan.
12.	Pagina 31, paragraaf 4.3.3 : Van de grondeigenaar en het Havenbedrijf begrijpen wij dat er nog nauwelijks overleg is geweest over het ondergronds brengen van de 150kV verbinding naar Industrierrein Moerdijk, terwijl een deel van het ondergrondse tracé over eigendom van een bedrijf loopt. Dit buitenterrein wordt door het bedrijf intensief gebruikt. Waarom is tot op heden niet met betrokken bedrijven overlegd? Wat is het grondbeslag van de opstijgpunten, hoe wordt dit landschappelijk ingepast? Welke extra maatregelen zijn nodig in de bouwperiode?	Met het Havenbedrijf is in mei 2019 een gesprek geweest over het project, de scope en de kabelverbinding. Gesproken is over het tracé en eventuele wijzigingen. Toestemming is getekend voor de uitvoering van de onderzoeken. Daarna is er geen contact meer geweest wegens de switch naar vakwerk masten en het uitwerken van alle wijzigingsverzoeken. Voor dit deel van het tracé verwacht TenneT op korte termijn weer de gesprekken op te starten. Ook is gesproken over de kabel die daar aansluit op het station. Men is bekend met het tracé. Het laatste contact is van begin 2021.	De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpasingsplan.
13.	Pagina 31, paragraaf 4.3.3.: de bestaande 150 kV wordt via een ondergrondse kabel aangelegd naar het bestaande 150 kV-station Zevenbergschen Hoek. Dat betekent dan ook één (of meer?) opstijgpunten? Waar komen die te liggen en hoe worden die landschappelijk ingepast? Het 150kV station Zevenbergschenhoek wordt uitgebreid. Maar de toelichting geeft geen onderbouwing waarom dat nodig is, hoe groot de uitbreiding wordt, hoe landschappelijk ingepast etc. In de volgende paragraaf staat hierover weliswaar iets vermeld, echter met slechts minimale info/onderbouwing.	Zie ook reactie onder 3 op de hoofdbrief van de gemeente Moerdijk. De aanpassing van het 150kV-station Zevenbergschen Hoek betreft het verplaatsen van het hekwerk en het treffen van voorzieningen zodat de ondergrondse kabel aangesloten kan worden. De aanpassingen bij het 150kV-station vallen nagenoeg volledig binnen het	De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpasingsplan.

		<p>bouwvlak dat thans reeds is opgenomen in het bestemmingsplan Buitengebied Moerdijk van uw gemeente. Omdat de grens van het bouwvlak aan de oostzijde niet helemaal overeenkomt met de grens van het hekwerk vindt hier een zeer beperkte correctie plaats. Gelet op (de bouwmogelijkheden binnen) het huidige bouwvlak kan voor de aanpassing van het 150kV-station niet worden gezegd dat dit een nieuwe ingreep in het landschap is.</p> <p>Het 150kV-opstijgpunt is nodig, ongeacht de gekozen variant. Dit betreft een open constructie in het landschap. Het betreft dus een opstijgpunt, zoals opgenomen op de verbeelding van het IP.</p> <p>De landschappelijke inpassing komt aan de orde in het kader van het proces om te komen tot het landschapsplan dat bij het inpassingsplan wordt gevoegd. Dit proces loopt.</p>	
14.	<p>Pagina 39, paragraaf 4.8: Informatie ontbreekt over wat het betekent als een tijdelijke verbinding op maaiveld wordt gelegd. Betekent dit beperkingen in gebruik? Wordt met die tijdelijke oplossing openbaar gebied (fietspaden, voetpaden) gekruist en zo ja hoe gaat dat dan?</p> <p>Daarnaast ontbreekt in deze paragraaf een toelichting over de periode die bedoeld wordt met tijdelijk. De behoefte bestaat aan een duidelijke omschrijving, zodat belanghebbenden weten waar het over gaat en waar ze rekening mee moeten houden. Een periode van 10 jaar of meer voelt voor een bewoner niet meer als tijdelijk.</p>	<p>De plantoelichting en het MER wordt aangepast en aangevuld met informatie over het effect van de tijdelijke verbindingen. Ook wordt ingegaan op de milieu- en omgevingseffecten van deze tijdelijke verbindingen. Een tijdelijke verbinding, zoals geregeld in dit inpassingsplan, kan maximaal 5 jaar aanwezig zijn. Mocht een periode van 5</p>	<p>Deze reactie leidt tot aanpassing van de toelichting van het inpassingsplan.</p>

		jaar niet voldoende blijken te zijn, dan kan opnieuw een afweging plaatsvinden in het kader van een procedure voor een omgevingsvergunning.	
15.	Pagina 42, 4e alinea: het beleidsadvies inzake het verzorgingsbeginsel is onduidelijk: zo veel "als redelijkerwijs mogelijk" voorkomen dat nieuwe situaties ontstaan waarbij kinderen langdurig verblijven in het gebied van de magneetzone. In de conclusie (pagina 45) wordt de term "als redelijkerwijs mogelijk" herhaald als zijnde toegepast. Zie onze opmerking bij pagina 16 (inzake ontwerp-principes). Deze ontwerp-principes (gebaseerd op eerder vastgestelde richtlijnen) zijn stilliger: "in principe moet voorkomen worden". Naar onze mening is de vertaling van "in principe" naar "als redelijkerwijs mogelijk" niet zorgvuldig en eerder door de minister (bij de afwijzing van het alternatieve tracé) onvoldoende onderbouwd. Met name het daarbij genoemde kostenaspect (overigens niet gespecificeerd) zal naar onze inschatting niet zo dusdanig kunnen zijn dat het permanent verlies aan leefbaarheid/woongenot hiervoor moet wijken.	Zie het beleidsadvies als bedoeld onder artikel 1.6 van de planregels. Hierin wordt het redelijkerwijs criterium genoemd. De afweging moet in verhouding staan tot de kosten en leefbaarheid van het gebied.	De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.
16.	Pagina 43, bovenaan: een deel van de derde zin is weggevallen.	De tekst wordt aangevuld.	Deze reactie leidt tot aanpassing van de toelichting van het inpassingsplan.
17.	Pagina 45, paragraaf 5.3: deze paragraaf trekt een conclusie over passendheid binnen rijks, provinciaal en gemeentelijk beleid, maar het IP bevat geen toets van het gemeentelijk beleid. Onduidelijk is daarom waar de conclusies in paragraaf 5.3 op gebaseerd zijn en of de ontwikkeling daadwerkelijk past in het gemeentelijk beleid op bijvoorbeeld het gebied van gezondheid, landschap en archeologie.	Zoals beschreven in paragraaf 5.3 is het gemeentelijk beleid betrokken bij de totstandkoming van het tracé en bij de toetsing van de alternatieven in het MER. Deze informatie is dan ook opgenomen in het MER.	De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.
18.	Pagina 47, paragraaf 6.2.1 laatste zin: op verzoek van de gemeente, van welke gemeente?	Hier dient te staan: de gemeenteN.	Deze reactie leidt tot aanpassing van de toelichting van het inpassingsplan.

19.	<p>Pagina 47, paragraaf 6.2.2.: In het eerste deel van deze paragraaf wordt aangegeven dat zoveel als redelijkerwijs mogelijk, gevoelige bestemmingen zijn vrijgespeeld. Wat bedoelt u precies met 'redelijkerwijs mogelijk'? Voor de omgeving Zevenbergschen Hoek is een goed uitvoerbaar alternatief beschikbaar, waarmee 7 tot 8 extra gevoelige bestemmingen worden vrijgespeeld. De grote infrastructurele druk in deze omgeving, ook van plannen die hier in de toekomst nog zullen spelen (verbreding A16?) is naar onze mening voldoende aanleiding om een extra (financiële) inspanning als redelijk te beschouwen. U geeft in uw onderbouwing in deze paragraaf (4e alinea) zelf aan dat een stapeling van negatieve milieufactoren aanleiding kan zijn voor het treffen van extra maatregelen bij kleinschalige concentraties van gevoelige bestemmingen. Zeker gelet de laatste ontwikkelingen zoals ook benoemd in de begeleidende reactiebrief zou naar onze mening tot een andere afweging van belangen moeten leiden.</p>	<p>Zie voor de afweging die gemaakt is bij Zevenbergschen Hoek het antwoord bij punt 2 van de hoofdbrief. Daarnaast is per specifieke gevoelige bestemming in de bijlage bij het inpassingsplan afgewogen welke negatieve milieufactoren aanwezig zijn. En of deze milieufactoren ertoe dienen te leiden dat een gevoelige bestemming wegbestemd moet worden.</p> <p>Naar de mening van de minister is er bij de benoemde gevoelige bestemmingen wel sprake van ruimtelijke druk, maar niet van een zodanige stapeling van milieufactoren, waardoor de woningen redelijkerwijs niet gehandhaafd kunnen worden.</p>	<p>De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.</p>
20.	<p>Pagina 47 onderaan: De vermelde zin "Op locaties waar een gevoelige bestemming kan worden gerealiseerd, maar feitelijk nog niet aanwezig is (papieren gevoelige bestemming), kan zonder een onevenredige belangen aantasting worden vermeden dat alsnog feitelijk een gevoelige bestemming wordt gerealiseerd door deze papieren gevoelige bestemming weg te bestemmen." verdient nadere toelichting. Grondbezit is een van de meest fundamentele rechten in Nederland. Het zodanig ingrijpen dat op grond, waar direct gebouwd mag worden, de mogelijkheid voor feitelijke bebouwing weg wordt gestreept, is voor de grondeigenaar zeker een onevenredige belangen-aantasting. Het is daarbij zelfs de vraag of in de onderhavige situatie ook een evenredige belangen-aantasting tot aantasting van het eigendomsrecht mag leiden. De wijze van compensatie vraagt toelichting.</p>	<p>In de bijlage bij het inpassingsplan worden de niet gerealiseerde gevoelige bestemmingen benoemd. Niet-gerealiseerde gevoelige bestemmingen zijn bouwvlakken en bedrijfsbestemmingen die niet in gebruik zijn als woning en/of erf/tuin, maar het bestemmingsplan sluit gebruik niet uit. Op deze gronden zou conform het bestemmingsplan een gevoelige functie zijn toegestaan.</p> <p>In het geval van niet-gerealiseerde gevoelige bestemming is, in lijn met het Beleidsadvies als bedoeld in artikel 1.6 van</p>	<p>De reactie leidt tot aanpassing van de toelichting van het inpassingsplan.</p>

	<p>Hoe wordt deze grondeigenaar gecompenseerd? Ook door taxatie van de waarde van het perceel inclusief bouwrechten? Of moet deze eigenaar het doen met planschade/waardevermindering?</p>	<p>het inpassingsplan, relatief eenvoudig te voorkomen dat alsnog gevoelige functies binnen de magneetveldzone worden gerealiseerd. Dit kan door de realisatie van een gevoelige bestemming uit te sluiten. Dat wordt in het inpassingsplan geregeld.</p> <p>De ministers hebben bij de keuze voor het voorkeursalternatief een integrale afweging gemaakt van alle belangen. Hierbij wegen de belangen van het project zwaarder dan de onbenutte bouwmogelijkheden. Hierbij is in aanmerking genomen dat voor zover er schade zou blijken te zijn, deze schade valt onder de schaderegeling die onderdeel is van het schadevergoedingsbeleid van TenneT dan wel onder de planschaderegeling.</p> <p>TenneT stemt in goed overleg met grondeigenaren af en streeft naar het tot overeenkomsten komen in goede harmonie. Wanneer er zakelijk recht op een perceel wordt gevestigd, worden de waarde van het perceel met daarbij de bouwrechten meegenomen in het aanbod. Wanneer er geen sprake is van het vestigen van zakelijk recht kan de betrokkene aanspraak maken op planschade.</p>	
--	--	--	--

<p>21. Pagina 48, paragraaf 6.3.1: Gesteld wordt dat ook rekening is gehouden met regionaal beleid. De opsomming van getoetste beleidsdocumenten laat zien dat deze stelling onvolledig is. Het gemeentelijk beleid wordt niet genoemd. De gemeente Moerdijk heeft voor het buitengebied een Landschapsplan, een visie buitengebied en erfgoedbeleid. Ook dat is geldend beleid waaraan het plan getoetst moet worden.</p> <p>Vermeld wordt "Het tracé van een hoogspanningsverbinding moet autonoom zijn, zo veel mogelijk los staan van de kleinschalige verschijnselen in het lokale landschap. Waar dat niet mogelijk is en richtingsveranderingen of verschillen in masthoogte onvermijdelijk zijn, krijgt het tracé bij voorkeur een samenhang met andere landschapspatronen van een vergelijkbaar schaalniveau als de hoogspanningsverbinding zelf zoals snelwegen of grote rivieren." -> Een samenhang met een snelweg (kunstmatig object, dat het cultuurlandschap doorsnijdt) is een logische manier om de impact op het landschap zo klein mogelijk te houden. Dit geldt echter niet voor een samenhang met een natuurlijk element als een rivier.</p>	<p>Zie het antwoord bij punt 17.</p>	<p>Zie het antwoord bij punt 17.</p>
<p>22. Pagina 49, paragraaf 6.3.2 en 6.3.3.: De beschreven situatie is min of meer het oude cultuurlandschap: in hoeverre zijn in het beoogde tracé al elementen aanwezig die het landschap doorsnijden, zoals snelwegen en bestaande hoogspanningsleidingen?</p> <p>"De effecten op het landschappelijk hoofdpatroon zijn kwalitatief in beeld gebracht en beoordeeld": bestaat hier een rapport van en in hoeverre worden wij hierbij betrokken?</p> <p>"In deelgebied 2 bundelt het Voorkeursalternatief grotendeels met de bestaande 380 kV-verbinding en heeft hierdoor nauwelijks een effect op het landschappelijk hoofdpatroon": grotendeels, impliceert dus niet helemaal. Een onderbouwing met een cultuur-historische effectrapportage (CHER) ontbreekt. Terecht wordt verder in de tekst opgemerkt dat het effect op het landschap negatief is. Er ontbreekt een onderbouwing. Ook hierbij rijst dus de vraag of een cultuurhistorisch rapport is opgesteld. Zo ja, dan moet deze ter toetsing aan de bevoegde overheden worden aangeboden. Hierin zou naar voren moeten komen wat de aanwezige cultuurhistorische waarden zijn, welke 'verstorende'</p>	<p>De landschapsanalyse zoals opgenomen in MER en IP sluit aan bij eerder uitgevoerde landschapsanalyses in het kader van inpassingsplannen. De gemeente vraagt om een onderbouwing, nadere duiding van deze analyse.</p> <p>Het abstractieniveau van het MER sluit aan bij de aard van de ingreep die regionaal van aard is. De door de gemeente gemaakte opmerkingen leiden daarom niet tot wijzigingen in het MER.</p>	<p>De reactie leidt niet tot aanpassing van de toelichting van het inpassingsplan.</p>

	<p>elementen al aanwezig zijn en wat het effect van de plannen op de cultuurhistorische waarden zijn. Nu staan in deze tekst alleen maar zeer beperkt onderbouwde aannames, die naar onze mening onvoldoende grondslag bieden voor planologische besluiten.</p>		
23.	<p>Pagina 49, paragraaf 6.3.3: De zinsnede "Een hoogspanningsverbinding die de landschappelijke structuren op hoog niveau volgt heeft minder invloed op het landschappelijk hoofdpatroon dan een hoogspanningsverbinding die geen logische samenhang met het landschappelijk hoofdpatroon heeft of dit doorkruist." is naar onze mening niet van toepassing op het grondgebied Moerdijk, waar de nieuwe hoogspanningslijn aangezien de verbinding tweemaal een grote infrastructurele ingreep (snelweg) kruist, alsmede het open landschap.</p> <p>Kort daarna staat: "In deelgebied 3 bundelt het Voorkeursalternatief eveneens grotendeels met de bestaande 380 kV-verbinding. Het landschappelijk hoofdpatroon wordt hierdoor enigszins versterkt, en heeft daardoor een licht positief effect op het landschappelijk hoofdpatroon." Deze stelling komt vreemd over: hoe kan de verbinding qua landschap in deelgebied 3 een verbetering zijn, maar bij gebiedskarakteristiek juist een negatieve invloed hebben?</p> <p>In het IP wordt ingegaan op de invloed op natuur vanwege de aanleg van de verbinding. Informatie ontbreekt echter nog over waar precies bomen/struiken gekapt worden.</p>	<p><i>Landschappelijk hoofdpatroon</i> De beschrijving van de effecten is op hoofdlijnen. In het MER is meer gedetailleerd ingegaan op de totstandkoming van het tracé. De reactie wordt voor kennisgeving aangenomen.</p> <p><i>Gebiedskarakteristiek</i> Het MER behandelt op verschillende niveaus het aspect landschap. Per niveau en per deelgebied is het aspect landschap gewogen. Het ogenschijnlijke verschil in beoordeling, hangt samen met het beoordelingsniveau dat in het MER is gehanteerd: tracé niveau en lijnniveau. Zie hiervoor ook het MER.</p> <p>Voor het tracé niveau is het volgende opgenomen in het MER. In deelgebied 3 bundelt het Voorkeursalternatief grotendeels met de bestaande 380 kV-verbinding. Het landschappelijk hoofdpatroon wordt hierdoor enigszins versterkt, dit is als een licht positief effect beoordeeld (+).</p> <p>Voor het lijn niveau is het volgende opgenomen in het MER. In deelgebied 3 bundelt het Voorkeursalternatief met de</p>	<p>De reactie leidt niet tot aanpassing van de toelichting van het inpassingsplan.</p>

		<p>gereconstrueerde bestaande verbinding en vormt een nieuwe doorsnijding van het landschap. Plaatselijk ontstaan licht positieve effecten door het verwijderen van de bestaande 150 kV-verbinding, op veel plekken heeft het</p> <p>Voorkeursalternatief echter een licht negatief effect op de gebiedskarakteristiek. De beoordeling van de effecten is licht negatief (-).</p> <p><i>Natuur</i></p> <p>Aan de hand van onderzoek in het veld (ook specifiek, soortgericht) en bureauonderzoek is het aspect natuur onderzocht. Het resultaat van dit onderzoek is opgenomen in een rapportage bij de toelichting van het IP. Deze rapportage wordt ook besproken met RVO (bevoegd gezag inzake soortenbescherming). Verder vindt afstemming plaats met provincie en o.a. Natuurmonumenten over de benodigde natuurcompensatie. In aanloop naar de realisatie zal ook nog natuuronderzoek plaatsvinden om zo scherp zicht te hebben en houden op eventuele waarden en inzicht te kunnen geven waar welke bomen gekapt dienen te worden. Dit hangt ook nog samen met de te realiseren werkwegen en werkterreinen. Indien nodig worden de benodigde vergunningen</p>	
--	--	--	--

		en toestemmingen zoals vanzelfsprekend aangevraagd.	
24.	<p>Pagina 55, paragraaf 6.6.1: met het archeologische rapport kan niet worden ingestemd. Het schaalniveau is dermate groot dat er geen inhoudelijke afweging mogelijk is. Ook is op voorhand de lage archeologische verwachting niet meegenomen in het onderzoek terwijl dit juist van groot belang is bij grootschalige plannen. Ook blijkt er al een archeologische afweging gemaakt te zijn in een ons onbekend archeologisch rapport in het kader van de MER. Dit onbekende rapport heeft een rol gespeeld in de constructie van het bureauonderzoek. Er ligt nu een zeer grofmazig bureauonderzoek waarbij op voorhand verwachtingszones zijn uitgesloten. Daardoor kan het rapport niet als basis dienen voor het inpassingsplan. Naar onze mening moet het inpassingsplan worden voorzien van een dubbelbestemming 'Waarde-Archeologie' voor het gehele inpassingsplan tot er voor elke gemeente een separaat bureauonderzoek is uitgevoerd met goed onderbouwde advieskaarten. Op basis daarvan vindt vervolgonderzoek plaats. Het gemeentelijk beleid volgt overigens niet uit het provinciaal en rijksbeleid. Het rijksbeleid vormde de aanleiding, de gemeente heeft lokaal toegepast archeologiebeleid opgesteld.</p>	<p>Naar aanleiding van reacties van een aantal overleginstanties heeft overleg plaatsgevonden met de Regio West Brabant. In dit overleg is gesproken over het aanpassen van het archeologisch onderzoek. Naast een aantal algemene, generieke aanpassingen is het volgende in dit onderzoek aangepast / doorgevoerd.</p> <p>Aanpassingen in het bureauonderzoek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Verwachtingsmodel aangepast op basis van gegevens uit DINO-loket: • Voor de gemeente Moerdijk: alle lage verwachtingsgebieden wijzigen in: 'onbekende verwachting, potentieel hoog' en krijgen nu het advies: 'verkennend booronderzoek' i.p.v. 'geen vervolgonderzoek'. • Kaartbijlagen op hogere schaal gemaakt • Archis meldingen bijgewerkt • Specifiek ingrepen afgebeeld op kaart (werkterreinen, wegen, etc.) • Verwachtingsmodel en adviezen op kaart aangepast • Alle kadastrale minuutplans geanalyseerd 	<p>Deze reactie leidt tot aanpassing van het archeologisch onderzoek dat als bijlage bij het inpassingsplan wordt gevoegd.</p>

		<ul style="list-style-type: none"> • Figuur met RD-coördinaten toegevoegd. • Figuur met onderzoeksgeschiedenis aangepast (eerste fig. in BO) • Zuiderwaterlinie figuur en tekst aangepast. <p>Vervolgens is het onderzoek voor een reactie / akkoord voorgelegd aan de diverse gemeenten (of hun adviseur inzake archeologie). Aan de hand van deze reacties en / of akkoord wordt het onderzoek definitief en dient het als basis voor eventueel vervolgonderzoek. In samenspraak met bevoegd gezag wordt invulling gegeven aan vervolgonderzoek (indien aan de orde).</p>	
25.	<p>Pagina 55, paragraaf 6.6.2: de toets aan het gemeentelijk archeologiebeleid ontbreekt in het IP. Omdat precieze mastlocaties nog niet bekend zijn, is een definitieve toets niet mogelijk, maar verschillende locaties lijken te liggen in gebieden met een hoge archeologische verwachtingswaarde volgens het gemeentelijk beleid. In deze gebieden geldt een plicht voor het doen van archeologisch onderzoek.</p> <p>Aan het eind van paragraaf 6.6 wordt wel gesproken over archeologische verwachtingswaarde, maar wordt gesteld dat voor uitvoering werkzaamheden onderzoek uitgevoerd zal worden. Het gemeentelijk beleid gaat echter uit van onderzoek vóóraf ten tijde van de planologische maatregel. Indien dit niet mogelijk is, dan moet hier verwoord worden dat voor het gehele gebied voorzien wordt in een dubbelbestemming 'Waarde-Archeologie'.</p>	<p>Mede naar aanleiding van deze reactie en na overleg met de Regio West Brabant is het onderzoek aangepast. Specifiek voor de gemeente Moerdijk is het volgende doorgevoerd: alle lage verwachtingsgebieden wijzigen in: 'onbekende verwachting, potentieel hoog' en krijgen nu het advies: 'verkennend booronderzoek' i.p.v. 'geen vervolgonderzoek'.</p> <p>Op dit moment is een aantal partijen al doende met het uitvoeren van veld- en bodemonderzoeken. Na akkoord bevoegd gezag op het archeologische</p>	<p>Deze reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.</p>

		<p>bureauonderzoek kan ook gestart worden met het vervolgproces ten behoeve van archeologisch onderzoek, om zo voorafgaand aan de realisatie de benodigde onderzoeken uitgevoerd te hebben en geen onevenredige schade aan te brengen aan eventuele archeologische waarden ter plaatse. Een dubbelbestemming 'Waarde - archeologie' wordt niet opgenomen.</p>	
26.	<p>Pagina 57, paragraaf 6.6.3: nogmaals moge duidelijk zijn dat we niet kunnen instemmen met de concept-advieskaart. Deze paragraaf behoort aangepast te worden op basis van het aan te passen rapport / de nog op te stellen bureauonderzoeken per gemeente. Er wordt verder gesproken over adviezen. Deze moeten nog omgezet worden in eisen per gemeente, dus is een dubbelbestemming 'Waarde-Archeologie' op dit moment voorshands noodzakelijk. Een advies heeft geen waarde binnen een inpassingsplan. Met de genoemde adviezen kan niet worden ingestemd omdat ze niet allemaal aansluiten bij het gemeentelijke archeologiebeleid. Zo wordt er niet geboord in 'bekende waarden', "zeer hoge en hoge verwachtingszones" en is er bij dit soort grootschalige onderzoeken wel degelijk onderzoek nodig in de categorie "lage verwachting". Onder 'nieuwe bodemingrepen' vallen ook die delen waar wordt gesloopt en groter en/of dieper wordt teruggebouwd enzovoort. Zie daarom paragraaf '2.2 Werkzaamheden' van het bureauonderzoek voor een veel uitgebreidere opsomming van de bodemversturende ingrepen. Slopen in historische kernen en binnen vindplaatsen zijn ook onderzoeksplchtig doorgaans. Met de volgende passage kan daarom niet ingestemd worden: "Deze adviezen gelden alleen voor nieuwe bodemingrepen, dus bij de aanleg van de nieuwe 150 kV verbinding, de nieuwe 380 kV verbinding en de stationslocaties. Voor het amoveren van bestaande kabels en masten is geen archeologisch onderzoek noodzakelijk. De bodem is hier immers al verstoord."</p>	<p>Zie ook reacties hiervoor voor een toelichting op de aanpassingen in het archeologisch onderzoek dat voor een reactie / akkoord is voorgelegd bij het bevoegd gezag.</p> <p>De betreffende passage in de toelichting van het inpassingsplan wordt aangepast conform / in lijn met het aangepaste bureauonderzoek. Tekst is aangepast naar: Deze adviezen gelden alleen voor nieuwe bodemingrepen, dus bij de aanleg van de nieuwe 150 kV verbinding, de nieuwe 380 kV verbinding en de stationslocaties. Voor het amoveren van bestaande kabels en masten wordt geen archeologisch onderzoek geadviseerd. De bodem is hier immers al verstoord.</p> <p>In het onderzoek dat was bijgevoegd zijn alleen die werkzaamheden genoemd, relevant bij de realisatie van het tracé. Zo is er bijvoorbeeld geen sprake van het</p>	<p>Deze reactie leidt tot aanpassing van de plantoelichting van het inpassingsplan.</p>

		slopen in historische kernen, zodat deze werkzaamheden ook niet zijn genoemd.	
27.	Pagina 57, paragraaf 6.7.1: naar onze mening moet vooraf aangetoond worden dat aan de geluidsnormen voldaan kan worden. Bij het IP is niet getoetst of voldaan wordt, er wordt alleen gesteld wat de normen zijn. Dit biedt voor omwonenden geen garanties en toont niet aan dat deze ontwikkeling past in een gezonde leefomgeving en een goede ruimtelijke ordening.	Zoals beschreven in paragraaf 6.7.2 is in het kader van de nieuwe verbinding en de uitbreiding van het station bij Oosteind akoestisch onderzoek uitgevoerd. De resultaten zijn hier genoemd, het onderzoek is opgenomen in de bijlagen bij het inpassingsplan. Zie ook het antwoord bij punt 73.	Deze reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.
28.	Pagina 59, paragraaf 6.8.2: vermeld staat dat: "in het kader van de ligging van de ondergrondse hoogspanningsverbinding op een nabije afstand van de buisleidingenstraat wordt een beïnvloedingsonderzoek uitgevoerd. De ondergrondse hoogspanningsverbinding levert geen significante beperkingen op ten aanzien van het gebruik van de bestaande buisleidingenstraat." Uit deze tekst blijkt dat het beïnvloedingsonderzoek nog moet worden uitgevoerd. Hoe kan zonder het plaatsvinden van het onderzoek al tot deze conclusie gekomen worden? In het rapport wordt nu alleen gesproken over een verband tussen ondergrondse trajecten en leidingen met gevaarlijke stoffen. Dit is o.i. dus te kort door de bocht. Ook bovengrondse leidingen kunnen de faalkans van een leiding met gevaarlijke stoffen beïnvloeden en hiervoor is dus geen onderbouwing gegeven. Er kan een verhoogde faalkans voor de buisleiding zijn als de bovengrondse hoogspanningsverbinding binnen een bepaalde afstand staat. Als hij omvalt kan hij de leiding doorprikken. Wij hechten eraan van de resultaten van dit onderzoek kennis te nemen.	Het gevraagde onderzoek is recent uitgevoerd, aan de hand van het verder uitgewerkte tracé. Het onderzoek wordt als bijlage bij het ontwerp inpassingsplan gevoegd.	Deze reactie leidt tot aanpassing van het inpassingsplan.
29.	Pagina 60, paragraaf 6.9.1: deze paragraaf doet het lijken of de tijdelijke maatregelen misschien korter dan een jaar in gebruik zullen zijn. Dat klopt niet met de informatie die wij als gemeente van Tennet ontvangen, waarin wordt aangegeven dat de tijdelijke maatregelen als eerste worden gerealiseerd in de bouwfase en pas als laatste weer gesloopt worden en wellicht tot 10 jaar of meer ter plekke gebruikt zouden kunnen worden.	De plantoelichting en het MER wordt aangepast en aangevuld met informatie over het effect van de tijdelijke verbindingen De tijdelijke verbindingen worden voorzien van een zogenaamde 'voorlopige	De reactie leidt tot aanpassing van de toelichting en planregels van het inpassingsplan.

	<p>Bij de hele onderbouwing van de tijdelijke masten, wordt niet ingegaan op de periode van deze tijdelijkheid en of de lengte van die periode effect heeft op de gevolgen voor de leefomgeving, bodem en natuur. De onderbouwing lijkt volledig gericht op plaatsen van de tijdelijke masten, terwijl het ook gaat om tijdelijke opstijgpunten, het tijdelijk ingraven of op maaiveld neerleggen van verbindingen, ingrepen in de wegstructuur etc. Al deze ingrepen gelden gedurende de volledige bouwperiode en hebben daarmee een aanzienlijke invloed op de leefomgeving. Naar onze mening is dit aspect onvoldoende in het plan opgenomen.</p> <p>Bij voorbeeld in de omgeving van de Oudendijk en Sluissedijk bij Standdaarbuiten heeft de grote hoeveelheid van ingrepen een aanzienlijk effect op de leefomgeving. Wij missen een onderbouwing of de wegen in dit gebied wel geschikt zijn voor de hoeveelheid verkeersbewegingen met groot materieel gedurende de lange bouwperiode, zeker aangezien wij op verzoek van bewoners na meldingen van overlast, hebben besloten maatregelen te treffen voor het gebruik van wegen voor zwaar verkeer in deze omgeving.</p>	<p>bestemming'. De geldigheidstermijn van een 'voorlopige bestemming' is ten hoogste vijf jaar, vanaf de datum van inwerkingtreding van het inpassingsplan. Wanneer tijdelijke verbindingen langer dan 5 jaar of later in de uitvoeringsperiode nodig zijn, zal voor de rest van de uitvoeringsperiode een omgevingsvergunning moeten worden aangevraagd.</p> <p>In het MER worden een toelichting en motivering gegeven van de benodigde bouwperiode. In het kader van de toetsing van milieu- en omgevingsaspecten van de tijdelijke verbindingen wordt hier eveneens bij stilgestaan.</p>	
30.	<p>Pagina 60, paragraaf 6.9.2 : Het is voorbarig om nu reeds te constateren dat de tijdelijke verbindingen geen blijvende impact op de omgeving zullen hebben, zonder dat in beeld is wat waar gekapt of verwijderd moet worden. Voor de tijdelijke maatregelen zijn soms ook ingrepen aan bijvoorbeeld wegen nodig, die ook van invloed kunnen zijn op natuur en landschap.</p>	<p>In het MER wordt nader ingegaan op de milieu- en omgevingsaspecten van de tijdelijke verbindingen. Werkwegen en werkerreinen zijn voor de verbinding, en dus ook voor de tijdelijke verbindingen, niet meegenomen in het MER. In het kader van te verkrijgen vergunningen komen aspecten als eventuele bomenkap aan de orde.</p>	<p>De reactie leidt tot aanpassing van de toelichting van het inpassingsplan.</p>
31.	<p>Pagina 60, paragraaf 6.9.4: in de paragraaf wordt aangegeven dat na verwijdering van de tijdelijke masten de bodem weer cultuurtechnisch wordt verbeterd, zodat weer beplanting kan plaatsvinden. Wij gaan er vanuit dat deze afspraken ook schriftelijk vastgelegd worden met de grondeigenaren.</p>	<p>Het gestelde klopt. Dit wordt opgenomen in bijvoorbeeld de werkafspraken. Ook heeft TenneT een formulier waarop aangegeven kan worden of ze mest of compost willen laten aanbrengen na de</p>	<p>De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.</p>

		werkzaamheden. Dit wordt allemaal schriftelijk vastgelegd.	
32.	<p>Pagina 61, paragraaf 6.9.5: in deze paragraaf wordt aangegeven dat op sommige locaties de klpankers voor de tuien voor de tijdelijke voorzieningen in de grond achter zullen blijven. Wij gaan er van uit dat u en/of Tennet dit duidelijk communiceert met de grondeigenaren en daarover afspraken met hen maakt om schade in de toekomst te voorkomen.</p> <p>Waar het in paragraaf 6.6 nog terecht ging over archeologie in algemene zin, worden hier uitspraken gedaan die meer in detail zijn en feitelijk over de uitvoering gaan. Het Inpassingsplan is naar onze mening daarvoor niet de juiste plaats. Wij doelen daarbij op de volgende passage: "De plaatsing van de masten leidt tot enige verdichting van de bodem onder de betonplaten. Een deel van de tijdelijke kabels wordt op de grond gelegd. Dit brengt echter geen schade aan eventueel aanwezige archeologische bodemarchief. De verankering van de tuien vindt plaats door middel van betonblokken of door klpankers. Een deel van de tijdelijke kabels wordt in de grond gelegd. Dit kan wel enige schade aan het archeologische bodemarchief teweeg brengen. Bij verwijdering van de tuien blijven de klpankers over het algemeen in de bodem achter. Het betreft echter een dusdanig beperkt aantal tijdelijke masten, dat dit effect als neutraal is beoordeeld." Wij beschikken momenteel niet over detailinformatie en kunnen hier dus niet op voorhand mee instemmen.</p> <p>Daarnaast kent archeologie geen "tijdelijke effecten". Eenmaal verstoord is kapot en verloren. Er zijn veel meer (tijdelijke) bodemingrepen voorzien dan uit het RIP blijkt. De verschillende bodemversturende werkzaamheden zijn in het archeologische rapport benoemd onder "2.2 werkzaamheden". Nu wordt de plaatsing van de (tijdelijke masten 6.9) masten als "neutraal" gezien, maar aangenomen wordt dat hiervoor worden naast de verankering e.d. ook bouwputten uitgegraven moeten worden. Slopen kan niet bij voorbaat als niet-onderzoeksplichtig gezien worden, bijvoorbeeld als er een andere mast voor in de plaats komt en hiervoor wordt dieper en groter uitgegraven, dan is ook dit een nieuwe en mogelijk onderzoeksplichtige bodemverstoring.</p>	<p>Aan de hand van het archeologisch onderzoek dat is aangepast naar aanleiding van de reacties die zijn binnengekomen in het kader van het vooroverleg, wordt (eventueel / indien aan de orde) nader archeologisch onderzoek uitgevoerd. Dit onderzoek vindt plaats in overleg en afstemming met het bevoegd gezag om zo het aspect archeologie mee te nemen bij de uitvoering / realisatie van het project. In dat kader, en met de specifieke informatie over het tracé die aanwezig is, wordt aan dit onderzoek verder invulling gegeven.</p>	<p>Deze reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.</p>

33.	<p>Pagina 62, paragraaf 7.2 laatste alinea: uit de tekst blijkt niet duidelijk in hoeverre de coördinatie-regeling van toepassing is op de tijdelijke bouw- en aanlegmaatregelen die nodig zijn gedurende de bouw- en slooperperiode.</p>	<p>Tijdelijke vergunningen t.b.v. de realisatie van de verbinding ZWO 380 worden indien coördinatie-plichtig zoveel als mogelijk gecoördineerd meegenomen. Het gaat dan onder andere om vergunningen t.b.v. tijdelijke voorzieningen zoals de tijdelijke verbindingen, werkwegen en werkterreinen. Specifieke vergunningen t.b.v. de uitvoering, waar informatie van de aannemer bij nodig is, denk bijvoorbeeld aan een verkeersbesluit, worden door de aannemer aangevraagd.</p>	<p>De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.</p>
34.	<p>Pagina 63, paragraaf 7.3: alleen de aanlegvergunningstelsels uit de gemeentelijke bestemmingsplannen worden terzijde geschoven, maar de bepalingen ten aanzien van de archeologische verwachtingswaarden dus niet. Dat betekent dus dat die daarmee blijven gelden. Hoe werkt de toetsing op dit punt?</p>	<p>Dit houdt in dat in het geval van bouwwerken moet worden voldaan aan de bouwregels uit de onderliggende dubbelbestemmingen, waaronder ook archeologie. Voor werkzaamheden ter plaatse van de dubbelbestemmingen in de gemeentelijke bestemmingsplannen is geen aanlegvergunning vereist. Toetsing vindt plaats conform de algemene regels van artikel 12 van het inpassingsplan.</p>	<p>De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.</p>
35.	<p>Pagina 64, derde alinea: bij de beschrijving van de bestemmingen wordt opeens gesproken over het hoogspanningsstation Borssele. Die is geen onderdeel van het project Zuidwest 380 kV Oost. Welk hoogspanningsstation wordt bedoeld? Daarnaast wordt in deze alinea gesproken over een vervangende enkelbestemming bij de 150kv opstijgpunten. Wij gaan er vanuit dat hier bedoeld wordt op de definitieve opstijgpunten, niet de tijdelijke?</p>	<p>Waar in paragraaf 7.4 hoogspanningsstation Borssele genoemd is, moeten de hoogspanningsstations bij Zevenbergschenhoek en Oosteind genoemd worden.</p> <p>Dit betreft de 380 kV opstijgpunten. En de bestemming bij station Zevenbergschen</p>	<p>De reactie leidt tot aanpassing van de toelichting van het inpassingsplan.</p>

		Hoek wordt ook veranderd (van verkeer naar nutsvoorziening).	
36.	Pagina 64, paragraaf 7.5: aangegeven wordt dat niet gerealiseerde gevoelige bestemmingen worden weg bestemd. Het is niet duidelijk om welke locaties het gaat. Gezien het belang van de grondeigenaar en omwonenden, verzoeken wij u te specificeren voor welke locaties dit geldt.	In een bijlage bij het inpassingsplan worden de niet-gerealiseerde gevoelige bestemmingen benoemd.	De reactie leidt tot aanpassing van de toelichting van het inpassingsplan.
37.	Pagina 66: voor tijdelijke werkgebieden wordt bij de gemeente een vergunning aangevraagd? Dan gaat het om een tijdelijke omgevingsvergunning? Wordt de procedure en de verlening van die tijdelijke vergunning ook gecoördineerd?	Tijdelijke vergunningen t.b.v. de realisatie van de verbinding ZWO 380 worden indien coördinatie-plichtig zoveel als mogelijk gecoördineerd meegenomen. Het gaat dan onder andere om vergunningen t.b.v. tijdelijke voorzieningen zoals de tijdelijke verbindingen, werkwegen en werkterreinen. Specifieke vergunningen t.b.v. de uitvoering, waar informatie van de aannemer bij nodig is, denk bijvoorbeeld aan een verkeersbesluit, worden door de aannemer aangevraagd.	Deze reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.
38.	Pagina 65, paragraaf 7.6 : in het plan is een wijzigingsbevoegdheid opgenomen waarmee het college van Burgemeester en Wethouders de specifieke bestemming voor de tijdelijke bestemming kan weghalen. Dezelfde opmerking geldt bij het onderdeel Leiding – hoogspanning – tijdelijk. Hierbij een aantal vragen: - Een wijzigingsbevoegdheid kan, zoals de minister bekend, niet meer gebruikt worden na invoering van de Omgevingswet. Waarom is gekozen voor een instrument dat bij invoering van de Omgevingswet komt te vervallen. Krijgen gemeenten hiermee niet een onuitvoerbare opdracht? - Door het weghalen van deze bestemming bij de gemeenten neer te leggen, worden de gemeenten geconfronteerd met extra werkzaamheden en extra kosten. Hoe worden deze vergoed?	Mede naar aanleiding van deze reactie worden de regels voor de tijdelijke verbinding aangepast. De tijdelijke verbindingen worden voorzien van een zogenaamde 'voorlopige bestemming'. De geldigheidstermijn van een 'voorlopige bestemming' is ten hoogste vijf jaar, vanaf de datum van inwerkingtreding van het inpassingsplan. Wanneer tijdelijke verbindingen langer dan 5 jaar of later in de uitvoeringsperiode nodig zijn, zal voor de rest van de	Deze reactie leidt tot aanpassing van de regels van het inpassingsplan.

	<p>In een tussenzin bij onderdeel "Toelichting op de bestemmingen" wordt vermeld dat de strook breder is dan nodig omdat onder andere ook extra sloten aangelegd moeten worden. Het IP biedt geen inzicht in waar deze extra sloten nodig zijn, zodat wij niet kunnen toetsen hoe deze passen in het gemeentelijk beleid.</p>	<p>uitvoeringsperiode een omgevingsvergunning moeten worden aangevraagd.</p> <p>Zie ook beantwoording onder 36.</p>	<p>Deze reactie leidt tot aanpassing van de toelichting van het inpassingsplan.</p>
<p>39.</p>	<p>Pagina 66, paragraaf 7.7</p> <p>In deze paragraaf wordt omschreven hoe men juridisch omgaat met het aspect archeologie. Graag dus op de plankaart voorzien in de dubbelbestemming 'Waarde-Archeologie' voor het hele plangebied. Onderstreept enkele aanvullingen op de bestaande passage in de tekst. 'Ter bescherming van de archeologische waarden, <u>monumenten en verwachtingszones</u> in de ondergrond, geldt voor de realisatie van bouwwerken de voorwaardelijke verplichting dat moet worden voldaan aan het stappenplan van het de KNA (Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie), <u>het archeologiebeleid van de verschillende gemeenten</u> en de provinciale Regeling aanvullende richtlijnen voor archeologisch onderzoek in de provincie Zeeland <u>2014</u>; dit voor zover de locaties nog niet <u>voldoende</u> zijn onderzocht <u>naar oordeel van de bevoegde gezagen</u>.</p>	<p>Zie eerdere reactie m.b.t. regelen dubbelbestemming 'Waarde archeologie', bij punt 25. De geldende dubbelbestemmingen om de eventuele archeologische waarden te beschermen blijven van toepassing. Het opnemen van een nieuwe regeling voor dubbelbestemming 'Waarde – Archeologie' is hier dan ook niet aan de orde.</p> <p>De voorgestelde aanvullingen worden verwerkt in de plantoelichting. Het archeologiebeleid van de verschillende gemeenten is opgenomen in het archeologisch onderzoek dat als bijlage bij de toelichting wordt gevoegd. Dit beleid wordt niet toegevoegd aan de toelichting van het inpassingsplan. Dit doen we voor andere thema's ook niet. Wel wordt aangegeven dat de gemeentelijke informatie en beleid m.b.t. archeologie zijn meegenomen, zonder alle documenten te noemen en toe te lichten.</p>	<p>Deze reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.</p> <p>Deze reactie leidt tot aanpassing van de toelichting en de regels van het inpassingsplan.</p>

40.	<p>Pagina 71, paragraaf 8.5: geldt de procedure die hier beschreven wordt ook voor de tijdelijke vergunningen die nodig zijn voor het bouwproces?</p>	<p>Tijdelijke vergunningen t.b.v. de realisatie van de verbinding ZWO 380 worden indien coördinatie-plichtig zoveel als mogelijk gecoördineerd meegenomen. Het gaat dan onder andere om vergunningen t.b.v. tijdelijke voorzieningen zoals de tijdelijke verbindingen, werkwegen en werkterreinen. Specifieke vergunningen t.b.v. de uitvoering, waar informatie van de aannemer bij nodig is, denk bijvoorbeeld aan een verkeersbesluit, worden door de aannemer aangevraagd.</p>	<p>Deze reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.</p>
41.	<p>Pagina 71, paragraaf 8.6: Aansluitend op de conclusie (in de brief gaan we hier nader op in) de opmerking vanuit de gemeente Moerdijk dat de gemeente deze nieuwe hoogspanningsverbinding faciliteert, hoewel wij daar zeker niet blij mee zijn vanwege de impact op de leefomgeving en het landschap. Dan is het extra zuur dat de gemeente niet kan mee profiteren van deze nieuwe aansluitcapaciteit en te maken krijgt met grote problemen in de bestaande netwerkcapaciteit. Voor een onderbouwing van dit punt verwijzen wij u naar onze hoofdbrief.</p>	<p>TenneT stelt op dit moment samen met Enexis een netvisie op voor de afvoercapaciteit in de regio. De visie wordt in de tweede helft van 2021 verwacht. Daar waar nieuwe ontwikkelingen nodig zijn zal dit in afstemming met de gemeenten worden opgepakt.</p>	<p>Deze reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.</p>
	Regels		
42.	<p>Artikel 1: definitie van erf is niet toegespitst op de 380 kV-verbinding. Er ontbreken definities voor "diepwortelende beplanting", "diepploegen", "permanent opslaan van goederen en stoffen" en "veldlengte". Deze definities zijn wel noodzakelijk. Bij 1.22 wordt gesproken over handleidingen, die verder niet benoemd/ongespecificeerd blijven</p>	<p>De definitie van erf wordt aangepast, zodat het past bij de bestemmingsomschrijving van 'Bedrijf – Opstijgpunt'.</p> <p>De definities voor 'diepwortelende beplanting' en 'diepploegen' worden niet opgenomen. Op deze manier kan iedere situatie beoordeeld worden op basis van het advies dat de leidingbeheerder (TenneT in deze) afgeeft voor het</p>	<p>Deze reactie leidt tot een aanpassing van de regels van het inpassingsplan.</p>

		<p>verkrijgen van een omgevingsvergunning, zonder vast te zitten aan vaste maatvoering.</p> <p>Een definitie van "permanent opslaan van goederen en stoffen" wordt niet noodzakelijk geacht.</p> <p>Bij de wijze van meten is in 2.3 beschreven wat onder 'veldlengte' begrepen wordt.</p> <p>In 1.22 wordt de 'handreiking' genoemd. Wat onder de handreiking wordt verstaan is opgenomen in 1.17.</p>	
43.	<p>Artikel 2: (2.2) de definitie is niet correct. Er is bij vakwerkmasten geen sprake van gevelvlakken of scheidingsmuren. Het is beter is om hier de plattegrond van de vakwerkmast te benoemen.</p> <p>(2.3) De wijze van meten veldlengte verdient verduidelijking</p>	<p>De bepaling in artikel 2.2 is bij eerdere (inpassings)plannen toereikend gebleken voor het toetsen van bouwwerken geen gebouwen zijnde, waaronder ook een vakwerkmast.</p> <p>De bepaling in artikel 2.3 is bij eerdere inpassingsplannen toereikend gebleken voor het toepassen van de regels met betrekking tot de veldlengte.</p>	Deze reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.
44.	<p>Artikel 4: (4.2.2) twijfels of de vermelde bouwhoogte zal volstaan. Wellicht te overwegen om hogere maatvoering op te nemen.</p>	De vermelde bouwhoogte t.b.v. bouwwerken geen gebouw zijnde volstaat. Het plan hoeft daarom niet te worden aangepast.	Deze reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.
45.	<p>Artikel 5: (5.2) Op deze manier wordt elke vorm van uitbreiding van gebouwen tegengegaan. Vanuit bewonersoptiek is dit niet wenselijk. Zijn belanghebbende hiervan op de hoogte? Er zou meer aangesloten moeten worden op de mogelijkheden van de geldende bestemmingsplannen.</p>	In artikel 5.3 zit een mogelijkheid om van deze bepaling af te wijken indien de belangen van de hoogspanningsverbinding niet worden geschaad. Zo wordt dus niet	Deze reactie leidt tot een aanpassing van de regels van het inpassingsplan.

	<p>Lid 2 van dit artikel luidt als volgt: "Bebouwing wordt alleen toegestaan als de oppervlakte en hoogte niet worden vergroot en gebruik wordt gemaakt van de bestaande fundering". In de praktijk is dit niet mogelijk. De bestaande funderingen voldoen niet aan de eisen en zijn in 99% van de gevallen niet toereikend voor een nieuwe gebouw.</p> <p>Bij 5.4.1.a vragen de begrippen "diepwortelende beplanting" en bij 5.4.1.b "voorwerpen" om nadere specificatie. Deze nadere specificatie ontbreekt ook bij 6.4 en 7.6.</p>	<p>elke vorm van uitbreiding tegengegaan, maar moet dit wel eerst worden getoetst. T.a.v. lid 2; aan de regels wordt toegevoegd: wanneer bestaande fundering niet langer voldoet aan de eisen, mag de fundering vervangen of vernieuwd worden mits de oppervlakte en hoogte niet worden vergroot.</p> <p>Zie beantwoording onder 42. over 'diepwortelende beplanting'. We achten een specificatie van voorwerpen in de regels niet noodzakelijk.</p>	
46.	<p>Bij artikel 6 en 7 wordt op meerdere plaatsen gesproken over een periode van 5 jaar zonder aanduiding wanneer deze periode aanvangt.</p>	<p>De regeling voor de tijdelijke verbindingen wordt herzien.</p> <p>De tijdelijke verbindingen worden voorzien van een zogenaamde 'voorlopige bestemming'. De geldigheidstermijn van een 'voorlopige bestemming' is ten hoogste vijf jaar, vanaf de datum van inwerkingtreding van het inpassingsplan. Wanneer tijdelijke verbindingen langer dan 5 jaar of later in de uitvoeringsperiode nodig zijn, zal voor de rest van de uitvoeringsperiode een omgevingsvergunning moeten worden aangevraagd.</p>	<p>Deze reactie leidt tot een aanpassing van de regels van het inpassingsplan.</p>
47.	<p>Artikel 7: het artikel raakt in de omgeving ten westen van Standdaarbuiten veel vigerende bestemmingen en betekent voor bewoners en bedrijven een aanzienlijke beperking. Wij gaan er vanuit dat u met alle betrokken</p>	<p>In overleg met de Samenwerkende Overheden is door TenneT een communicatie- en participatieplan</p>	<p>De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.</p>

	<p>grondeigenaren en gebruikers duidelijk heeft gecommuniceerd wat deze beperking voor hun situatie betekent. Klopt deze aanname?</p>	<p>opgesteld om invulling te geven aan een duidelijke en zorgvuldige communicatie richting de gemeenten, bewoners en bedrijven.</p> <p>Daarnaast is TenneT in contact met alle grondeigenaren en/of grondgebruikers die een mast op hun perceel krijgen of eigenaren van gevoelige bestemmingen. Er hebben gesprekken plaatsgevonden of lopen nog steeds met de betreffende eigenaren. Daar waar door omwonenden is aangestuurd op een nadere toelichting voorziet TenneT in deze behoefte door het gesprek aan te gaan.</p>	
48.	<p>Artikel 7.4: hoe moet bepaald worden wat onder “vanaf eerste aanvang” verstaan moet worden? Om discussie te voorkomen, verzoeken wij u duidelijk vast te leggen of het dan gaat om eerste aanvang van de bouwwerkzaamheden voor aanleg van de tijdelijke voorzieningen of om de eerste aanvang van in gebruikname van de tijdelijke voorziening. Daarnaast verzoeken wij u aan te geven hoe dit moment van eerste aanvang gemarkeerd wordt, zodat dit voor alle gebruikers duidelijk is.</p>	Zie antwoord bij punt 46.	Zie antwoord bij punt 46.
49.	<p>Artikel 7.5: dit artikel is niet werkbaar, omdat criteria ontbreken waaraan deze omgevingsvergunning getoetst moet worden. Vaste jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State laat zien dat regels voor een binnenplanse omgevingsvergunning voldoende objectieve criteria moeten bevatten, om een goede belangenafweging te kunnen maken. Bij dit artikel ontbreekt het volledig aan objectieve criteria, zodat het maken van een belangenafweging onmogelijk is.</p>	De regeling voor de tijdelijke verbindingen wordt herzien, deze reactie wordt daarbij betrokken. Zie onder 46.	Deze reactie leidt tot een aanpassing van de regels van het inpassingsplan.

50.	Artikel 7.6: (a) het hier vermelde betreft bouwwerken, geen gebouwen zijnde. Dit moet dus vermeld worden in de bouwregels.	Het betreft hier constructies, installaties en apparatuur die niet aan te merken zijn als bouwwerk.	Deze reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.
51.	Artikel 7.7: De hier opgenomen wijzigingsbevoegdheid is niet langer uitvoerbaar na inwerkingtreding van Omgevingswet, omdat deze nieuw wet het instrument wijzigingsbevoegdheid niet langer kent.	Artikel 7 is vervallen. De tijdelijke verbindingen zijn via een voorlopige bestemming geregeld.	Deze reactie leidt tot aanpassing van de regels van het inpassingsplan.
52.	Artikel 8.2: onder a.2 ontbreekt de definitie van veldlengte en de wijze van meten verdient verduidelijking. Onder a 5 is het nog niet volledig te toetsen, omdat de bijlage waar naar verwezen wordt ontbreekt.	De definitie van veldlengte is opgenomen in artikel 2.3 (wijze van meten). De bijlage waarnaar is verwezen wordt opgenomen bij het ontwerp inpassingsplan (bijlage m.b.t. de gevoelige bestemmingen).	Deze reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.
53.	Artikel 8.2 b: dit artikel verbiedt bouwwerkzaamheden voor de huidige bestemming van percelen, met uitzondering in die gevallen waar gebruik wordt gemaakt van bestaande fundering. Op een aantal locaties in onze gemeente betekent dit dat bestaande bouwrechten worden beperkt. Kunt u aangeven op welke wijze door u is gecommuniceerd met alle betrokken bewoners over deze beperkingen? Wij gaan er daarnaast van uit dat u de schade die hierdoor ontstaat voor een grondeigenaar zult vergoeden en hierover een actieve houding richting de grondeigenaar aanneemt.	Zie voor de toepasselijke schaderegelingen ook het antwoord onder punt 20. Wanneer er sprake is van het komen tot een zakelijk recht overeenkomst, wordt de te verwachten schade en schadevergoeding meegenomen in deze overeenkomst In het kader van dit traject komt dit aan de orde, en wordt hierover gecommuniceerd. TenneT neemt een actieve houding aan in dit traject en doet er alles aan om in goed overleg en goede afstemming tot elkaar te komen.	Deze reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.
54.	Artikel 8.4.1.a: dit betreft bouwwerken, geen gebouwen zijnde. Dit moet dus vermeld worden in de bouwregels	Zie het antwoord bij punt 50.	Zie het antwoord bij punt 50.
55.	Artikel 9: Ten westen van Standdaarbuiten is een gebied waar de werkingsgebieden van artikel 7 en artikel 9 elkaar lijken te overlappen. Uit de	Er is inderdaad sprake van overlap tussen de bestemming voor de permanente verbinding en de bestemming voor de	Deze reactie leidt tot aanpassing van het inpassingsplan.

	regels wordt niet duidelijk hoe in dit geval de samenhang tussen beide artikelen is. Welk artikel prevaleert bij de toetsing?	tijdelijke verbinding. Wij zien niet in waarom bij toetsing sprake zou zijn van de noodzaak om één van de bestemmingen te laten prevaleren.	
56.	Artikel 9.4: hoe moet bepaald worden wat “vanaf eerste aanvang” verstaan moet worden? Om discussie te voorkomen, verzoeken wij u duidelijk vast te leggen of het dan gaat om eerste aanvang van de bouwwerkzaamheden voor aanleg van de tijdelijke voorzieningen of om de eerste aanvang van ingebruikname van de tijdelijke voorziening. Daarnaast verzoeken wij u aan te geven hoe dit moment van eerste aanvang gemarkeerd wordt, zodat dit voor alle gebruikers duidelijk is.	De regeling voor de tijdelijke verbindingen wordt herzien. Zie reactie onder 46. De beschrijving van de lengte van de bouwperiode en de gebruiksperiode worden aangepast in het MER en ook opgenomen in de plantoelichting.	Deze reactie leidt tot aanpassing van het inpassingsplan.
57.	Artikel 9.5: dit artikel is niet werkbaar, omdat criteria ontbreken waaraan deze omgevingsvergunning getoetst moet worden. Vaste jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State laat zien dat regels voor een binnenplanse omgevingsvergunning voldoende objectieve criteria moeten bevatten, om een goede belangenafweging te kunnen maken. Bij dit artikel ontbreekt het volledig aan objectieve criteria, zodat het maken van een belangenafweging onmogelijk is.	De regeling voor de tijdelijke verbindingen wordt herzien. Zie reactie onder 46.	Deze reactie leidt tot aanpassing van het inpassingsplan.
58.	Artikel 9.6.1.: dit betreft bouwwerken, geen gebouwen zijnde. Dit moet dus vermeld worden in de bouwregels	Zie het antwoord bij punt 50.	Zie het antwoord bij punt 50.
59.	Artikel 9.7: De hier opgenomen wijzigingsbevoegdheid is niet langer uitvoerbaar na inwerkingtreding van Omgevingswet, omdat deze nieuw wet het instrument wijzigingsbevoegdheid niet langer kent.	Zie het antwoord bij punt 51.	Zie het antwoord bij punt 51.
60.	Artikel 10.2b: dit artikel verbiedt bouwwerkzaamheden voor de huidige bestemming van percelen, met uitzondering in die gevallen waar gebruik wordt gemaakt van bestaande fundering. Op een aantal locaties in onze gemeente betekent dit dat bestaande bouwrechten worden beperkt. Kunt u aangeven op welke wijze door u is gecommuniceerd met alle betrokken bewoners over deze beperkingen? Wij gaan er daarnaast van uit dat u de schade die hierdoor	Zie het antwoord bij punt 53.	Zie het antwoord bij punt 53.

	ontstaat voor een grondeigenaar zult vergoeden en hierover een actieve houding richting de grondeigenaar aanneemt.		
61.	Artikel 10.4: dit betreft bouwwerken, geen gebouwen zijnde. Dit moet dus vermeld worden in de bouwregels.	Zie het antwoord bij punt 50.	Zie het antwoord bij punt 50
62.	Artikel 12: de regels zoals opgenomen in 12.1 voor het aspect archeologie zijn vergeleken met de regels in de gemeentelijke bestemmingsplannen zeer summier te noemen. De gemeente stelt enkele aanvullingen voor en stuurt als achtergrondinformatie de regels van een dubbelbestemming Waarde – Archeologie mee uit een gemeentelijk plan	Zie het antwoord bij punt 39.	Deze reactie leidt tot aanpassing van het inpassingsplan.
63.	Artikel 13 b: dit artikel noemt nu alleen het voorzien in landschappelijke inpassing. Om een duurzame instandhouding van de landschappelijke inpassing te waarborgen, verzoeken wij u dit artikel zo te wijzigen dat niet alleen de realisatie, maar ook het beheer en instandhouding conform het landschappelijk inpassingsplan is geregeld. Alleen op die manier kan de inpassing in het landschap goed geborgd worden. Daarnaast vinden wij het wat onduidelijk dat de koppeling met het landschapsplan alleen in de algemene gebruiksregels wordt gelegd. Het heeft onze voorkeur een voorwaardelijke verplichting op te nemen in de specifieke bestemmingen, zodat de koppeling tussen beide bepalingen duidelijker is.	De regels in het ontwerp inpassingsplan zullen worden aangevuld met het beheer en instandhouding conform het landschapsplan.	Deze reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.
64.	Artikel 16.2a: dit artikel bepaalt dat de betrokken gemeenten pas 10 jaar na vaststelling een nieuw bestemmingsplan mogen opstellen voor de betrokken gronden, tenzij zij in een nieuw plan dezelfde bestemmingen en regels worden opgenomen. Per 1 januari 2022 voert het Rijk de Omgevingswet in. In het overgangsrecht is bepaald dat gemeenten tot 2029 de tijd hebben een gebiedsdekkend Omgevingsplan vast te stellen. Dit betekent dat wij op grond van de Invoeringswet Omgevingswet verplicht zijn voor 1 januari 2029 een Omgevingsplan voor de gronden die binnen dit Inpassingsplan vallen, vast te stellen. Dit artikel is daarmee voor de betrokken gemeenten niet uitvoerbaar. Temeer omdat een omgevingsplan een ander instrument is als een bestemmingsplan, waarbij niet langer uit gegaan wordt van het toekennen van	Het overgangsrecht Ow maakt dat dit RIP onderdeel wordt van het omgevingsplan van rechtswege. Dit moet inderdaad voor (vooralsnog) 2029 omgebouwd worden tot een omgevingsplan dat aan de eisen van de Ow voldoet. Bij het opstellen van dit gebiedsdekkend omgevingsplan kan in overeenstemming met artikel 16.2 een regeling worden opgenomen ter bescherming van de hoogspanningsverbinding.	Deze reactie leidt tot aanpassing van de regels van het inpassingsplan.

	bestemmingen aan locaties. Het bepaalde onder artikel 16.2b biedt daarom hiervoor geen oplossing.	Artikel 16.2 zal worden aangepast zodat het in lijn is met de overgangsfase van de Omgevingswet.	
	Verbeelding		
65.	De verbeeldingen zijn op perceelsniveau lastig toetsbaar, omdat alleen een pdf en geen gml beschikbaar is en omdat op de ondergronden de kadastrale aanduidingen ontbreken. Als bij het ontwerp IP een digitale kaart beschikbaar is, zullen wij nogmaals toetsen. Eventuele reactie zullen wij op dat moment in een zienswijze formuleren.	Het ontwerp van het inpassingsplan zal ook worden gepubliceerd op www.ruimtelijkeplannen.nl . Daar is het mogelijk op perceelsniveau het inpassingsplan te raadplegen.	Deze reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.
66.	150kv station bij Zevenbergschenhoek: het lijkt of slechts een deel van het perceel dat nu de bestemming "verkeer -railverkeer heeft (opgelegd vanuit het inpassingsplan voor de HSL), wordt gewijzigd naar de bestemming Bedrijf – nutsbedrijf. Omdat een gemaatvoerde tekening ontbreekt, kunnen wij dit slecht toetsen. Het lijkt alsof een smalle strook met de aanduiding Verkeer-railverkeer en een stuk bouwvlak binnen deze bestemming blijft gelden. Als dat het geval is, is dat naar onze mening geen gewenste situatie.	Enkel het 150 kV-station Zevenbergschen Hoek, en het daarbij behorende bouwvlak wordt herbestemd. De omliggende percelen maken geen onderdeel uit van het 150 kV-station en worden om die reden niet herbestemd. De betreffende strook valt buiten de scope van het project, met het inpassingsplan kan de bestemming daarom niet worden veranderd. Als de gemeente daar aanleiding toe ziet dan zij deze strook kunnen betrekken bij een herziening van het ter plaatse geldende bestemmingsplan. Het ontwerp van het inpassingsplan zal ook worden gepubliceerd op www.ruimtelijkeplannen.nl . Daar is het mogelijk de verbeelding op perceelsniveau te raadplegen.	Deze reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.

67.	Bij het 150kV station bij Zevenbergschenhoek is het vanwege ontbreken van een digitale verbeelding of een gemaatvoerde kaart lastig te toetsen of de begrenzing hier overeenkomt met de strook grond die u van ons wenst te kopen. Deze koop is overigens nog niet rond. Wij gaan er vanuit dat deze koop rond zal zijn, voordat het ontwerp Inpassingsplan ter visie gelegd wordt.	Het ontwerp van het inpassingsplan zal ook worden gepubliceerd op www.ruimtelijkeplannen.nl . De koop van de strook grond bevindt zich in de afrondende fase. Naar verwachting vindt de daadwerkelijke afronding rond de ter visie legging van het ontwerp inpassingsplan plaats.	Deze reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.
68.	De bestaande 150kV leiding naar het Haven en industrieterrein wordt verkabeld en aangesloten op het bestaande station op het haventerrein. Dit heeft tot gevolg dat een belemmeringenstrook ontstaat op een strook grond met de bestemming Bedrijventerrein, waar op grond van het geldende bestemmingsplan bedrijfsgebouwen tot een hoogte van 20 meter gebouwd mogen worden. In het proces rondom deze verkabeling hebben wij meerdere malen aangegeven dat het noodzakelijk is over deze nieuwe belemmeringen het gesprek aan te gaan met het Haven en industrieterrein én met de grondeigenaar (Ritchie Bros). Van beide partijen begrijpen wij dat tot op heden niet of nauwelijks met hen is gesproken over deze wijziging. Kunt u aangeven waarom deze gesprekken nog niet zijn aangegaan, ondanks dat wij u hier meerdere malen op gewezen hebben? Wij verzoeken u daarom nogmaals nadrukkelijk om de plannen en de daaruit voortkomende belemmeringen te bespreken met de betrokken bedrijven.	Gesprekken met betrokken hebben plaatsgevonden om zo samen te komen tot inzicht en overeenstemming met betrekking tot de toekomstige situatie. Ook in het vervolg zullen overleg en afstemming plaatsvinden.	Deze reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.
69.	De woning aan de Dikkendijk 2, waar het opstelpunt in de tuin is gepland, is inmiddels door Tennenet aangekocht? Het opstelpunt lijkt geprojecteerd op de huidige bestemming tuin, waardoor die vervalst. De naastgelegen woonbestemming blijft echter bestaan. Is het de bedoeling van Tennenet deze woning opnieuw te verkopen? Is het wel mogelijk hier een gezond woon- en leefklimaat te realiseren, zo dicht naast een opstijgpunt? Ligt het niet meer in de rede de woonbestemming hier te schrappen?	TenneT is voornemens de genoemde woning te verkopen. Er is sprake van een kwalitatieve verplichting tot sloop van de woning en de mogelijkheid deze terug te bouwen op het perceel maar dan niet onder de geleiders. De woning komt dan wel in de magneetveldzone maar de waarde MicroTesla komt niet boven de maximum toegestane hoeveelheid uit. Dit	Deze reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.

		leidt niet tot een gevaarlijke situatie, of mogelijk een 'on gezond' woon- en leefklimaat. Dit is ook elders in Nederland niet aan de orde. Er ontstaat dus geen gevaarlijke situatie. In het kader van het verkrijgen van de omgevingsvergunning voor de bouw van de nieuwe woning wordt getoetst aan geldende wet- en regelgeving, om via die weg een gezond woon- en leefklimaat te kunnen borgen.	
70.	Er zijn geen mastlocaties opgenomen in het Inpassingsplan. De masten hebben een forse impact op het landschap. Doordat de mastlocatie niet in het Inpassingsplan staan, zijn de effecten op het landschap en de omgeving slecht in te schatten. Biedt deze wijze van werken wel voldoende borging van de belangen van derden?	Het bepalen van de mastlocaties vindt in eerste instantie met de rechthebbende plaats en zullen vervolgens worden afgestemd per rechtstand worden afgestemd met de gemeente .	Deze reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.
71.	Vooronderzoek Bodem Het vooronderzoek is ter advisering voorgelegd aan de Omgevingsdienst West-Brabant (OMWB). Het is voor de OMWB de vraag in hoeverre de informatie uit het BIS-systeem is betrokken bij het vooronderzoek. Het is wenselijk dat voorafgaand aan de procedure ontwerp-Rijksinpassingsplan hierover onderling overleg plaatsvindt tussen onderzoeksbureau Arcadis en OMWB, zodat de desbetreffende zogenaamde knipsels uit het BIS-systeem vergeleken kunnen worden en de mogelijk ontbrekende gegevens per locatie verzameld kunnen worden.	De beschikbare informatie uit het BIS-systeem is betrokken bij het onderzoek dat is uitgevoerd. Ook heeft er afstemming plaatsgevonden tussen het onderzoeksbureau en de Omgevingsdienst West-Brabant. Aan de hand hiervan is het onderzoek aangepast.	Deze reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.
72.	Akoestisch onderzoek In onze opdracht heeft de Omgevingsdienst het akoestisch onderzoek beoordeeld. Gebruiksfase hoogspanningsverbinding In hoofdstuk 4 wordt ingegaan op het gebruikte toetsingskader voor de gebruiksfase van de hoogspanningsverbinding. Paragraaf 4.1 geeft het toetsingskader voor het gebruik van de hoogspanningsverbindingen. Hierbij is	Voor de wijze van akoestisch onderzoek is aangesloten bij eerdere onderzoeken voor plannen voor dergelijke hoogspanningsverbindingen. Naar aanleiding van deze reactie is het akoestisch onderzoek aangepast / aangevuld met resultaten van nieuw	Deze reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.

<p>voor het coronageluid aangesloten bij de limietwaarden die Tennet hanteert voor hoogspanningsmasten. Het gaat om een niveau van 45 dB(A) op een afstand van 37 meter bij vochtige weersomstandigheden en 30 dB(A) op een afstand van 37 meter bij droge weersomstandigheden (gemeten 1 meter boven het plaatselijke maaiveld). Vanuit de fabrikant of gebruiker kan worden voorgesteld dat de hoogspanningsmasten bij gebruik aan deze limietwaarden moeten voldoen.</p> <p>Deze limietwaarden geven echter geen informatie of de geluidbelasting ter plaatse van geluidgevoelige bestemmingen acceptabel is of eventueel zullen leiden tot het optreden van hinder. Om te kunnen stellen dat er met de plaatsing van een nieuwe hoogspanningsmast nabij geluidgevoelige bestemmingen sprake is van een goed woon- en leefklimaat, is het belangrijk om een norm te hanteren die geldt ter plaatse van geluidgevoelige bestemmingen. Vervolgens kan worden onderzocht of aan die normen wordt voldaan.</p> <p>In de ruimtelijke ordening is het gebruikelijk om hiervoor aan te sluiten bij de richtwaarden uit de VNG-publicatie bedrijven en milieuzonering. In deze publicatie wordt voor een rustig buitengebied een richtwaarde gehanteerd van 45 dB(A) etmaalwaarde en voor een gemengd gebied een richtwaarde van 50 dB(A) etmaalwaarde. In het akoestisch onderzoek is nu beoordeeld of er binnen een straal van 37 meter rond de hoogspanningsmasten geluidgevoelige bestemmingen aanwezig zijn.</p> <p>Om te beoordelen of er met de bouw van een hoogspanningsmast sprake is van een acceptabel woon- en leefklimaat zal (in een rustig buitengebied) beoordeeld moeten worden of er geluidgevoelige bestemmingen zijn gelegen binnen een straal van circa 120 meter. Hierbij zal ook nog een veiligheidsmarge moeten worden gehanteerd, omdat de limietwaarden van Tennet gelden op 1 meter boven het plaatselijke maaiveld, terwijl geluidgevoelige bestemmingen uit meerdere verdiepingen kunnen bestaan en als gevolg daarvan op de geluidgevoelige gevel een hogere geluidbelasting kan optreden dan op 1 meter.</p>	<p>onderzoek door DNV (31-05-2021). Uit dit onderzoek volgt dat de geluidniveaus van deze hoogspanningslijnen lager zijn dan de eerder aangegeven richtwaarden. De grafieken waaruit dit blijkt zijn ter onderbouwing opgenomen in (bijlage E bij) het akoestisch onderzoek. Aan de hand hiervan wordt er vanuit gegaan dat sprake is van een goed woon- en leefklimaat bij woningen / gevoelige bestemmingen ter hoogte van de verbinding. Deze geluidsgevoelige bestemmingen liggen namelijk op een afstand van de verbinding waar het geluid vanwege de verbinding lager is dan 45 dB(A) etmaalwaarde. In paragraaf 6.1.1 Coronageluid staat beschreven: Er liggen geen woonfuncties binnen een afstand van 37 m van de masten van de nieuw aan te leggen hoogspanningsverbinding. Gesteld kan worden dat er geen onaanvaardbare situaties ontstaan ten aanzien van coronageluid.</p> <p>Daarnaast zijn basisgegevens van de bouwwerkzaamheden (gehanteerd materieel, bronhoogte, bedrijfsduur en bronvermogens etc.) waarop de berekeningen van de bouwwerkzaamheden zijn gebaseerd toegevoegd als bijlage bij het akoestisch onderzoek. Ook is in de hoofdtekst van de</p>	
---	---	--

<p>Aanlegfase hoogspanningsverbindingen</p> <p>Voor de aanlegfase (bouw nieuwe masten en sloop oude masten) van de hoogspanningsverbinding is aangesloten bij de normen zoals die in het Bouwbesluit zijn opgenomen. In het Bouwbesluit wordt de geluidbelasting die per dag aanvaardbaar wordt geacht, afhankelijk gesteld van het aantal dagen dat het werk duurt. Een hoge geluidbelasting is minder dagen toegestaan dan een lage geluidbelasting.</p> <p>In paragraaf 7.2 zijn contourafstanden gegeven. Berekend is dat wanneer bij nieuw te plaatsen masten binnen een afstand van 110 meter (of te amoveren masten binnen een afstand van 130 meter) geen woningen of andere geluidgevoelige objecten aanwezig zijn, hier geen beperkingen gelden ten aanzien van het aantal werkdagen. Niet duidelijk is alleen hoe deze rekenresultaten tot stand zijn gekomen. Er ontbreekt een beschrijving van de werkzaamheden en de machines en activiteiten die bij de bouw en sloop worden gebruikt/uitgevoerd. Daarbij is niet duidelijk hoeveel dagen de sloop van een bestaande mast en de bouw van een nieuwe mast in beslag neemt.</p> <p>In bijlage B zijn wel modelgegevens opgenomen, maar niet duidelijk is of deze reëel zijn. Daarbij zijn de invoergegevens niet onderbouwd. De resultaten in paragraaf 7.2 zijn hierdoor niet verifieerbaar.</p> <p>Belangrijker is dat in 8.4.2 en 8.4.3 wordt aangegeven bij welke afstand tot woningen rekening moet worden gehouden met het aantal dagen dat de bouw- en sloopwerkzaamheden duren. In het onderzoek wordt echter niet aangegeven of deze afstanden en het maximaal aantal dagen ook haalbaar zijn. Zijn er locaties waarbij de woningen op dermate korte afstand liggen van een locatie dat er rekening moet worden gehouden met een maximaal aantal werkdagen? Zijn er locaties waar eventueel een onderzoek naar maatregelen nodig is?</p> <p>De rapportage geeft – concluderend - reden tot het maken van enkele opmerkingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - In het onderzoek is onderzocht of er geluidgevoelige bestemmingen zijn gelegen binnen de contouren van de limietwaarden voor hoogspanningsmasten. De limietwaarden geven echter geen informatie of er bij geluidgevoelige bestemmingen nabij een hoogspanningsmast sprake zal zijn van een goed 	<p>rapportage hier nader op ingegaan. Voor zowel de uitbreiding van het 150kV hoogspanningsstation Oosteind, de masten en het kabeltracé gelden er geen beperkingen voor het aantal bouwdagen.</p>	
--	--	--

	<p>woon- en leefklimaat. Om hier een uitspraak over te kunnen wordt geadviseerd om aan te sluiten bij het toetsingskader uit de VNG-publicatie bedrijven en milieuzonering en te onderzoeken of aan de betreffende richtwaarden kan worden voldaan.</p> <p>- Voor de aanlegfase is in het onderzoek bepaald welke afstand de werklocatie moet aanhouden om niet te worden beperkt in het aantal werkdagen (conform het Bouwbesluit). De berekeningen zijn echter niet onderbouwd. Niet beschreven is waaruit de bouw- en sloopwerkzaamheden precies bestaan en welke activiteiten daarbij worden uitgevoerd, met welke machines, hoe lang deze machines in gebruik zijn en hoe lang de werkzaamheden in beslag nemen. Daarnaast is niet bepaald of er geluidgevoelige bestemmingen zijn gelegen binnen de berekende contouren. Niet duidelijk is daarom of er geluidgevoelige bestemmingen zijn waar tijdens de sloop en bouw van hoogspanningsmasten knelpunten met de grenswaarden uit het Bouwbesluit te verwachten zijn.</p>		
73.	<p>Milieu effect rapportage (Mer) samenvatting Pagina 10: het voorkeursalternatief leidt in totaal tot 58 gevoelige bestemmingen, waarvan er zich 24 binnen een bestaande magneetveldzone bevinden. Er worden 136 gevoelige bestemmingen vrijgespeeld.</p> <p>- Hoe is het aantal van 136 vrijgespeelde bestemmingen bepaald en ten opzichte van wat worden deze vrijgespeeld? Onduidelijk blijft daarnaast of dit het maximale aantal woningen is dat vrijgespeeld kon worden, of dat dit aantal hoger had kunnen zijn, als andere aanpassingen aan het tracé doorgevoerd worden.</p> <p>- Er blijven 58 gevoelige bestemmingen, waarvan 24 zich reeds in een bestaande magneetzone bevinden. In de gemeente Moerdijk zijn 20 gevoelige bestemmingen. Is de conclusie correct dat deze 20 bestemmingen allemaal nieuw zijn? Zo ja, dan is het naar de mening van de gemeente meer voor de hand liggend – gelet op de buitenproportionele blijvende hinder/overlast op het grondgebied van de gemeente Moerdijk in vergelijking met dezelfde hinder/overlast in het verdere tracé – om ter compensatie voor het eerder afgewezen alternatieve tracé op het grondgebied van Moerdijk te kiezen.</p>	<p>In de Samenvatting en in het MER worden de resultaten per deelgebied gepresenteerd. Deze deelgebieden zijn in 2016 bepaald en in het overleg met de Samenwerkende overheden besproken. In het Hoofdrapport MER wordt de werkwijze toegelicht.</p>	<p>Deze reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.</p>

<p>In het Mer wordt daarnaast ingegaan op tijdelijke geluidshinder tijdens de bouw en sloop. Deze geluidshinder zorgt voor een groot aantal woningen langs het tracé voor geluidsoverlast. Onduidelijk is of in deze berekeningen het geluid vanwege het extra bouwverkeer gecumuleerd is meegenomen.</p> <p>In de berekeningen wordt niet duidelijk gemaakt of de lengte van de bouw- en slooperiode van invloed is op de mate van hinder voor bestaande woningen. De periode van bouw en sloop zou in totaal 10 jaar kunnen bedragen. Is dan nog wel te spreken van tijdelijke overlast?</p> <p>Bij de beoordeling van de milieueffecten is het tracé opgedeeld in deelgebieden. De gemeente Moerdijk is opgedeeld in twee deelgebied (2 en 3). In deelgebied 3 valt de onder andere de omgeving van Zevenbergschenhoek. Maar in dit deelgebied valt ook een groot gebied in de gemeente Drimmelen. Het gebied rondom Zevenbergschenhoek is echter niet te vergelijken met het deel van het tracé dat in de gemeente Drimmelen valt. De indruk ontstaat dat door het tracé op deze manier op te knippen, de negatieve effecten op landschap en leefbaarheid in de omgeving Zevenbergschenhoek wegvallen tegen de voordelen in het landschap van de buurgemeente. De vergelijking geeft op deze manier een vertekend beeld.</p> <p>Pagina 10, landschappelijke kwaliteit deelgebied 3: het beoordeelde effect komt uit op 0. Wat is hierbij het uitgangspunt geweest voor de omgeving van Zevenbergschen Hoek? Is hierbij ook meegewogen dat in het landschap al veel (infrastructurele) ingrepen zijn gedaan en dat deze nieuwe ingreep daarom minder zwaar telt?</p> <p>Deelgebied 2 en 3: voor zowel de nieuwe verbinding als de tijdelijke verbinding wordt bestaand groen doorsneden, wat tot kap zal leiden. De effecten daarvan komen weinig terug in het onderzoek.</p> <p>Pagina 17: voor archeologie is alleen gekeken naar de archeologische rijksmonumenten, niet naar de archeologische verwachtingswaarden uit het gemeentelijk beleid.</p> <p>De tijdelijke situatie gedurende de bouw duurt circa 10 jaar, die bouwperiode en de effecten daarvan, komen weinig terug in het MER, zo worden bijvoorbeeld de</p>		
--	--	--

	<p>extra (bouw)wegen, extra verkeer enzovoort niet meegewogen en wordt geen aandacht besteed aan effecten van bijvoorbeeld tijdelijk afsluiten van wegen gedurende de bouw. Daardoor blijft onduidelijk of bijvoorbeeld een verdringingseffect optreedt dat elders milieu-effecten heeft.</p>		
74.	<p>Bureauonderzoek archeologie:</p> <p>- Pagina 6, paragraaf 1.2: De rapportage van het bureauonderzoek is te summier. Wij zijn van mening dat het onderzoeksgebied te groot is voor een goed onderbouwde archeologische verwachting. Daarom stelt het programmabureau Regio-archeologie West Brabant (RWB) voor om voor het gehele gebied te voorzien van een dubbelbestemming 'Waarde-Archeologie' en het onderzoeksgebied op te delen in logische deelgebieden, bijvoorbeeld per gemeente voor nader bureauonderzoek.</p> <p>In dit verband ook de algemene opmerking om op de kaarten de gemeentegrenzen te vermelden. Zo kan er een gedegen afweging plaatsvinden met betrekking tot vervolgonderzoek. Voor zover nu kan worden afgeleid is de archeologische verwachting een interpretatie van de gemeentelijke verwachtingskaarten aangevuld met de locatie van de historische erven van rond 1900. Het is onduidelijk wat er met de informatie van bv. de reeds uitgevoerde archeologische onderzoeken is gedaan of de AHN. Informatie over de diepte van de geplande werkzaamheden en de diepte van de archeologische lagen ontbreekt. Hierdoor is niet duidelijk tot hoe diep het onderzoek dient te worden uitgevoerd. Voor bepaalde gebieden is geen eenduidig advies gegeven over het meest geschikte vervolgonderzoek.</p> <p>- Pagina 22, paragraaf 2.2 : Is bekend (globaal) wat de bodemverstoring is waarmee de werkzaamheden gepaard gaan? Of in ieder geval wat de maximale verstoringsdiepte is?</p> <p>- Pagina 10, paragraaf 3.1: de zin "Voor het bureauonderzoek is uitgegaan van een zoals is aangeleverd door TenneT" is onvolledig. Wat is het onderzoeksgebied in relatie tot het plangebied?</p>	<p>Naar aanleiding van o.a. deze reactie heeft overleg plaatsgevonden over het archeologisch onderzoek. Het archeologisch onderzoek is aangepast en aangevuld en is voor een reactie / akkoord voorgelegd aan de gemeentelijk archeoloog of de adviseur van de gemeente.</p> <p>Het onderzoek is niet opgedeeld in een separaat onderzoek (rapport) per gemeente omdat het een onderzoek is voor het gehele plangebied van het RIP, dat zich uitstrekt over verschillende gemeente. Wel is in het onderzoek per gemeente meer expliciet geduid wat hier van toepassing is.</p> <p>Verder zijn de volgende aanpassingen / aanvullingen doorgevoerd, mede naar aanleiding waarvan archeologische verwachtingen in een aantal gemeenten zijn bijgesteld.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Verwachtingsmodel aangepast op basis van gegevens uit DINO-loket: • Voor de gemeente Moerdijk: alle lage verwachtingsgebieden wijzigen in: 'onbekende 	<p>Deze reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.</p>

<p>- Pagina 10, paragraaf 3.2: Graag toevoegen voor de betreffende gemeenten: Deskundige van de bevoegde overheid: regio-archeologen programmabureau RWB</p> <p>- Pagina 11, paragraaf 3.4: de archeologische rijksmonumenten vallen niet (meer) onder de AMK. Graag aanvullen (ook in paragraaf 6.3.1). Blijkbaar is er een archeologisch rapport opgesteld t.b.v. een MER op basis waarvan keuzes zijn gemaakt voor onderhavig rapport. Dit rapport is bij de RWB niet bekend en de gemaakte keuzes worden hiermee dus niet gemotiveerd. In de bronnen wordt beschreven dat de bodemkaart, de geomorfologische kaart en het AHN zijn geraadpleegd. Op welke wijze zijn deze (en dan met name de AHN) daadwerkelijk gebruikt voor de archeologische verwachting?</p> <p>- Pagina 13, paragraaf 4.3: waarom is deze paragraaf opgenomen? Vinden er ontgroningen plaats en is de provincie (mede) bevoegd gezag? In paragraaf 3.2 worden immers alleen de gemeenten als bevoegd gezag genoemd.</p> <p>- Pagina 13, paragraaf 4.4: Waarom worden alle beleidscategorieën per gemeente genoemd? Dit is één groot project waarvoor één onderzoeksplicht geldt; opknippen binnen de afweging is niet toegestaan. Uit dit onderzoek dient te blijken welke zones verder onderzoek verdienen of die simpelweg een vindplaats betreffen. Men zal dan nieuwe grenzen moeten bedenken en niet meer simpelweg overnemen van het beleid. Dit betekent ook dat de zones met een lage verwachting niet zomaar kunnen worden afgeschreven: ook deze gebieden moeten nader worden onderzocht. Juist hiervoor is het bureauonderzoek bedoeld. Wij zijn van mening dat het onderzoeksgebied te groot is voor een goed onderbouwde archeologische verwachting. Daarom stellen wij voor om voor het gehele gebied te voorzien in een dubbelbestemming 'Waarde-Archeologie' en het onderzoeksgebied op te delen in logische deelgebieden of gebieden per gemeente voor nader bureauonderzoek. Zo kan er een gedegen afweging plaatsvinden m.b.t. vervolgonderzoek.</p> <p>- Pagina 26, paragraaf 6.3: graag vermelden of deze onderzoeken (bijlage 1) daadwerkelijk (deels) in het huidige plangebied vallen en of de verwachting (die</p>	<p>verwachting, potentieel hoog' en krijgen nu het advies: 'verkennend booronderzoek' i.p.v. 'geen vervolgonderzoek'.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kaartbijlagen op hogere schaal gemaakt • Archis meldingen bijgewerkt • Specifiek ingrepen afgebeeld op kaart (werkterreinen, wegen, etc.) • Verwachtingsmodel en adviezen op kaart aangepast • Alle kadastrale minuutplans geanalyseerd • Figuur met RD-coördinaten toegevoegd. • Figuur met onderzoeksgeschiedenis aangepast (eerste fig. in BO) • Zuiderwaterlinie figuur en tekst aangepast. <p>Archeologie Het Rijksinpassingsplan legt een aantal dubbelbestemmingen over de geldende enkel- en dubbelbestemmingen heen, en laat deze bestemmingen verder in zoverre ongemoeid. Dit geldt ook voor de reeds geldende dubbelbestemmingen o.a. m.b.t. archeologische waarden, toegekend door de diverse gemeenten.</p>	
--	--	--

<p>blijkbaar alleen is gebaseerd op de gemeentelijke beleidskaarten) met deze info is aangepast en zo ja hoe.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pagina 26, paragraaf 6.4.1: Waarom zijn niet (ook) de kadastrale kaarten gebruikt? Deze geven een betrouwbaarder beeld dan de 1:25.000 bonnebladen. In hoeverre is onderzocht of er behalve historische erven ook andere historische elementen aanwezig zijn(binvoorbeeld. dijken, waterlopen en linies)?. - Pagina 26, paragraaf 6.4.2: in hoeverre doorsnijdt het tracé relicten van de linie? - Pagina 29, paragraaf 7.1 : 'Ter hoogte van het zeeleigebied komen de dekzanden diep voor en worden ze niet geraakt door de werkzaamheden. Meer oostelijk komen de dekzanden aan het oppervlakte voor.' Onder andere de gemeente Moerdijk ligt op de overgang van het Pleistocene zandgebied naar het zeeleigebied. Dit betekent dat er een overgangszone is waar het dekzand vrij ondiep voorkomt. In dit kader is het belangrijk om te weten hoe diep de pleistocene ondergrond zich bevindt en tot hoe diep de bodem door de werkzaamheden wordt verstoord. Het is dan ook wenselijk een verwachtingskaart op te nemen met een verwachting per landschappelijke eenheid en hoe diep deze afzettingen voorkomen. Dit betekent ook dat de lage verwachting niet zomaar kan worden overgenomen. De verwachting dient te worden onderbouwd en (waar nodig) nader te worden onderzocht door middel van een veldonderzoek. Uit de stukken blijkt dat deze veldonderzoeken nog niet hebben plaatsgevonden. - Pagina 29, paragraaf 7: Als "bekende waarden" worden genoemd: maatwerk, verkennend vooronderzoek en/of proefsleuvenonderzoek. Waar wordt dit op gebaseerd en waarom is nog geen keuze gemaakt? Op basis van het bureauonderzoek is immers bekend welk soort vindplaats het is. Onder "zeer hoge verwachting" vallen de oude erven. Wat is het nut van verkennend booronderzoek in die zones? Verstoringen zijn immers in een boor niet of nauwelijks te onderscheiden van oudere verstoringen. Bij "lage verwachting" verwijzen we naar de eerdere opmerkingen over zones met een lage verwachting. 		
--	--	--

<p>- Bij boordiepte ("dan wel 50 cm onder het onderste archeologische niveau") rijst de vraag waar de diepte op gebaseerd wordt. Deze is immers nog niet opgenomen in het huidige onderzoek.</p>		
--	--	--

9. NATUURMONUMENTEN

1.	<p>De reactie van Natuurmonumenten richt zich met name op het deel van het tracé dat het natuurgebied Huis ter Heide bij Tilburg doorkruist. Dit natuurgebied kent een grote natuurwaarde, daarnaast biedt het een waardevol uitlooplandschap voor Tilburg vanwege de nabije ligging, en is het een van de meest bezochte natuurgebieden van Nederland. Door de aanleg van de hoogspanningsverbinding zal twee stroken van 60-70 m moeten worden gekapt. Door de werkwegen en werkterreinen wordt nog grotere schade aan de natuur toegebracht.</p>	<p>TenneT ontwikkelt in het algemeen en specifiek voor de bosgebieden van Huis ter Heide in overleg met Natuurmonumenten een wijze van uitvoering voor de verbindingen, gericht op het minimaliseren van de schade van de natuur.</p> <p>Bij deze uitvoeringswijze is het weliswaar onvermijdelijk dat rondom mastlocaties bomen gekapt moeten worden ten behoeve van de bouw van de masten. In de bosgebieden tussen werkterreinen bij de mastlocaties overweegt TenneT om bomen zoveel als mogelijk te handhaven en te volstaan met een aantal stroken van 2 meter breed ten behoeve van het intrekken van geleiders/draden.</p>	<p>De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.</p>
2.	<p>De verplaatsing van de bestaande 380 kV-verbinding wordt positief ervaren, echter doordat de verbinding niet helemaal naar de oostkant van Huis ter Heide te leggen, blijft de impact op de landschappelijke waarde en beleving groot.</p>	<p>Het tracé bij Huis ter Heide is tot stand gekomen na een uitgebreid omgevingsproces met werkateliers en overleg met diverse belanghebbenden, waaronder Natuurmonumenten. Ook nadat werd geconstateerd dat er een nadere afweging moest worden gemaakt voor het voorkeursalternatief in dit uitwerkingsgebied heeft dit afwegingsproces in samenspraak met alle relevante partijen plaatsgevonden.</p> <p>TenneT beziet voor de uitvoering of een uitvoeringswijze kan worden gehanteerd die de impact op natuur en</p>	<p>De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.</p>

		landschap beperkt. Daarnaast worden, nabij een waardevol bosperceel tussen Kraanven en de Middelstraat masten verhoogd om daarmee dit bosperceel te sparen.	
3.	Als eigenaar en beheerder van het grootste gedeelte van natuurgebied Huis ter Heide raakt deze voorgenomen grote aantasting van natuur en landschap ons extra. Al vele tientallen jaren zetten wij ons in voor behoud en versterking van natuur en landschap in Huis ter Heide. De komst van een nieuwe hoogspanningsleiding doet ernstig afbreuk hieraan. Daar komt nog het nieuwe trafostation, waarvoor een apart Inpassingsplan wordt opgesteld, bij dat ook half in het Natuurnetwerk ligt en op een zeer ongunstige plek in de natuurverbinding tussen Brand-Noorderbos-Huis ter Heide.	Zie de reactie onder 2. Erkende natuur (Natuur Netwerk Brabant) wordt gecompenseerd volgens de regels van de provincie Noord-Brabant. Het resultaat daarvan is opgenomen in het compensatierapport dat door Bureau Waardenburg is opgesteld. Daarnaast is een uitwerking opgenomen in het landschapsplan en een verantwoording opgenomen in de plantoelichting. Het compensatierapport en het landschapsplan zijn opgenomen in de bijlage van de toelichting van het inpassingsplan. De beschrijving en onderbouwing van de inpassing van het nieuwe hoogspanningsstation wordt in het betreffende Inpassingsplan opgenomen.	De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.
4.	Artikel 8.1 (p. 86): de bestemmingsomschrijving is in onze te ruim en (mede daardoor) te onbepaald. 'Bouwwerken' dienen in onze ogen expliciet te worden beperkt tot de hoogspanningsmasten, er is geen ruimte voor andere bouwwerken, zeker niet in gebieden met onderliggende bestemming natuur- of bosgebied. Nutsvoorzieningen en toegangswegen dienen in onze ogen geschrapt te worden, in elk geval daar waar er sprake is van een onderliggende bestemming natuur- of bosgebied, want deze vormen en bedreiging voor de natuur.	De nieuwe 380 kV-hoogspanningsverbinding wordt waar mogelijk en zinvol gecombineerd met de bestaande 150 kV-hoogspanningsverbinding door deze in één mast te hangen, waarna de bestaande 150 kV-hoogspanningsverbinding kan worden geamoveerd. Dit houdt wel in dat bestaande 150 kV-stations aangepast en/of uitgebreid (in geval van 150 kV-station Oosteind en Zevenbergschen Hoek) moeten worden om deze ondergronds te kunnen laten aankomen (zie paragraaf 4.4). Ten behoeve van het onderhoud van de hoogspanningsmasten zijn toegangswegen noodzakelijk. Het is dus niet mogelijk om deze te schrappen uit de	De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.

		omschrijving van de bestemming. Het betreft enkel nutsvoorzieningen behorende bij de Hoogspanningsverbinding, nodig ten behoeve van het in bedrijf zijn van de hoogspanningsverbinding.	
5.	Art 13.1 (p. 94): dit artikel beoogt blijkbaar o.a. de borging van de landschappelijke inpassing, conform het als bijlage bij dit plan opgenomen landschapsplan (dus inclusief de natuurcompensatie). Het komt erop neer dat er sprake van strijdig gebruik is, als na vijf jaar niet voorzien is in de landschappelijke inpassing conform het landschapsplan. Dit is in onze ogen veel te passief en veel te laat!	<p>Het artikel beschrijft het moment waarop landschappelijke inpassing en natuurcompensatie afgerond moeten zijn. We hanteren hiervoor een termijn die op basis van eerdere projecten realistisch is. Na overleg met Natuurmonumenten en de provincie Noord-Brabant is de regel voor natuurcompensatie (NNB) aangepast naar 10 jaar na onherroepelijk inpassingsplan.</p> <p>TenneT streeft er naar eerder te starten met het realiseren van de landschappelijke inpassing en natuurcompensatie. Ook grondverwerving en eventuele vergunningen of andere besluiten moeten plaatsvinden in deze periode alvorens de landschappelijke inpassing kan worden uitgevoerd. Soms betreft het ook gronden die eerst nodig zijn voor de realisatie van de hoogspanningsverbinding en die daarna worden voorzien van inpassingsmaatregelen. Daarom wordt deze termijn gehanteerd.</p> <p>Het proces om te komen tot een gedragen landschapsplan is nog gaande. In samenspraak met stakeholders waaronder Natuurmonumenten vindt de uitwerking van het landschapsplan plaats. De borging van de landschappelijke inpassing is in dit kader aan de orde gekomen en na overleg aangepast.</p>	De reactie leidt tot aanpassing van het inpassingsplan.
6.	Het landschapsplan en natuurcompensatie is niet geborgd op de verbeelding van het inpassingsplan.	De uit een oogpunt van goede ruimtelijke ordening noodzakelijke landschappelijke maatregelen zijn opgenomen	De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.

		in het Landschapsplan. Dit is opgenomen in de bijlagen van de toelichting van het inpassingsplan. Via de regels is geborgd dat de maatregelen uit het landschapsplan moeten worden uitgevoerd binnen een in de regels bepaalde termijn.	
7.	De landschappelijke inpassing wordt pas uiterlijk 5 jaar na de aanleg van de verbinding gerealiseerd. Dit is te laat. Dit dient gelijktijdig of vooraf aan de verbinding te worden gerealiseerd. Dan wordt pas recht gedaan aan het natuurbelang dat wordt geschaad door de aanleg van de nieuwe verbinding.	Zie ook reactie onder 4 en 5.	De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.
8.	Met de afwijkingsregels zoals geformuleerd in 13.2 wordt bovenstaande situatie nog verergerd. De minister kan blijkbaar besluit om de landschappelijke inpassing anders te doen en om de termijn te verlengen. Beiden zijn zeer ongewenst.	Zie reactie onder 4 en 5.	De reactie leidt tot het aanvullen van de toelichting van het inpassingsplan met de beschrijving van het landschapsplan.
9.	@2.3 (p. 13) : Vraag: betekent die grote extra transportcapaciteitsbehoefte na 2028 dat er dan weer nieuwe hoogspanningsleidingen bij moeten komen? Als dat zo is, dan is heroverweging van het tracé van de hoogspanningsleiding nu al op zijn plaats, want in natuurgebied Huis ter Heide is absoluut geen ruimte meer voor nog meer leidingen! Met andere woorden: wordt 'toekomstvast' alleen tot 2030 bekeken of ook voor de langere termijn?	In dit inpassingsplan is ook rekening gehouden met de toename van de transportbehoefte door de aansluiting van Offshore windpark IJmuiden Ver op het 380 kV-net in Zeeland.	De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.
10.	@4.3.4 (p. 32) : het ondergronds leggen van de 150 kV-lijn vindt plaats tussen Geertruidenberg en Tilburg west, in het kader van dit project. Ook tussen Tilburg noord- en Eindhoven wordt de 150 kV-lijn, in een andere project, binnenkort ondergronds gelegd. Het is voor ons onbegrijpelijk dat op deze totale afstand van bijna 80 km tussen Geertruidenberg en Eindhoven een miniem stukje van 4 km bovengronds blijft. Te	Vanuit het traceringsprincipe uit SEVIII (combineren waar mogelijk) wordt de huidige bovengrondse 150 kV-verbinding tussen Geertruidenberg en Tilburg-West zoveel als mogelijk gecombineerd in de nieuwe 380 kV-verbinding. De bovengrondse 150 kV-verbinding tussen Tilburg-Noord en Best wordt door een ondergrondse 150 kV-kabelverbinding vervangen omdat de bestaande verbinding binnen enkele	De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.

	<p>meer omdat juist dit stukje landschappelijk een forse aantasting vormt van de landschappelijke en ecologische waarde in het zuidelijke deel van Huis ter Heide. De meest westelijke kilometer daarvan beperkt bovendien de stedelijke ontwikkeling. Ook sluit dit losliggende stuk hoogspanningsleiding op geen enkele wijze aan bij het landschappelijke hoofdpatroon, een belangrijk criterium dat Tennet zelf hanteert. Wij verzoeken u om het ondergronds leggen van de 150 kV lijn tussen Tilburg West en Tilburg Noord alsnog in dit Inpassingsplan in te voegen. Dit kan tevens voor enige verzachting zorgen van de landschapsaantasting door de twee nieuwe bundels van 380 kV.</p>	<p>jaren te weinig transportcapaciteit heeft en omdat de verbinding verouderd is. Binnen het project Zuid-West 380 kV Oost is er vanuit dat kader geen noodzaak om de 150 kV-verbinding Tilburg-West en Tilburg-Noord in het project te betrekken.</p> <p>Er is, buiten het project Zuid-West 380 kV Oost, op verzoek van de gemeente Tilburg door TenneT een quickscan uitgevoerd naar de mogelijkheden van een verkabeling tussen 150 kV-station Tilburg Noord en 150 kV-station Tilburg West. Aan de hand van de reeds uitgevoerde onderzoeken zijn twee technisch haalbare tracés uitgewerkt. Een haalbaarheidsstudie dient aan te tonen of deze routes daadwerkelijke geschikt zijn voor een kabelverbinding.</p> <p>De nadere uitwerking van een eventuele verkabeling tussen Tilburg Noord en Tilburg West is geen onderdeel van het inpassingsplan voor de nieuwe 380 kV-hoogspanningsverbinding tussen Rilland en Tilburg.</p>	
11.	<p>@5.3 Conclusie (p. 45): de conclusie dat het gekozen tracé in overeenstemming is met het beschreven rijksbeleid, is in onze ogen voorbarig. Dat zal uiteindelijk afhangen van de wijze waarop wordt omgegaan met de beschermingsregels van het Natuurnetwerk Nederland (Barro), inclusief de compensatie (zie verderop). Wij missen in dat kader een juiste toepassing van het 'nee, tenzij'-beleid en de Spelregels NNN zoals u die noemt op p. 41 en p. 51. Slechts in geval van zwaarwegend openbaar belang en het ontbreken van alternatieven zijn ingrepen in het NNN toegestaan. Wij verzoeken u die toetsing op onontkoombaarheid van de aantasting van het NNN alsnog te verrichten.</p>	<p>Bij de tracering is wel degelijk rekening gehouden met het aspect natuur door de alternatieven en varianten te beoordelen wat betreft de effecten op de natuur (Natura-2000, Natuur Netwerk Nederland) zijn. Hiermee is het aspect natuur volwaardig meegenomen bij het bepalen van het tracé.</p> <p>Natuurcompensatie is opgenomen en uitgewerkt in het landschapsplan. De toetsing aan het 'nee, tenzij' - principe zal ook in de plantoelichting nader worden beschreven.</p>	<p>De toelichting van het inpassingsplan is aangevuld op het onderdeel natuurcompensatie.</p>

12.	<p>@6.3. Effecten op het landschap: hier wordt gesteld dat het 'landschappelijke hoofdpatroon enigszins wordt versterkt' doordat de nieuwe 380 kV-lijn bundelt met de bestaande 380 kV. Dit doet in onze ogen geen recht aan de werkelijkheid ter hoogte van Huis ter Heide. Licht positief is hier dat de bestaande 380 kV uit het open natuurlandschap wordt verwijderd, maar het feit dat er een dubbele 380 kV-lijn elders in Huis ter Heide voor in de plaats komt, maakt het effect op het landschap hier flink negatief. Wij verzoeken u dit te corrigeren.</p>	<p>Bestaande bovengrondse hoogspanningsverbindingen zijn onderdeel van het Landschappelijk Hoofdpatroon (LHP). Bundeling van nieuwe bovengrondse hoogspanningsverbindingen met bestaande wordt beschouwd als een versterking van het LHP. Dat neemt niet weg dat deze bundeling lokaal negatieve effecten op lijn en mastniveau kan hebben.</p>	<p>De toelichting van het inpassingsplan is aangevuld op het onderdeel landschap.</p>
13.	<p>@6.4 (p. 50): er staat dat alle bepalingen mbt bescherming van natuurgebieden en soorten zijn samengebracht in één wet, maar dat gaat voorbij aan het feit dat daarnaast in het Barro de beschermingsregels voor het NNN staan. Wij verzoeken u dit te corrigeren.</p>	<p>Dit wordt aangepast.</p>	<p>De reactie leidt tot aanpassing in de toelichting.</p>
14.	<p>@6.4.2:</p> <ul style="list-style-type: none"> - (p. 51) figuur 5.1 ontbreekt en N2000-gebied Loonse en Drunense Duinen ontbreekt; - (p. 52) Een opsomming van NNN-gebieden met een kaart ontbreekt, graag toevoegen 	<p>Deze zullen we opnemen in de betreffende paragraaf.</p>	<p>De reactie leidt tot aanpassing in de toelichting.</p>
15.	<p>@6.4.3 (p. 52):</p> <ul style="list-style-type: none"> - (p. 52) wij onderschrijven niet de conclusie dat de stikstofdepositie zo laag is dat deze niet kan leiden tot aantasting van de natuurlijke kenmerken van N2000-gebieden. Zie onze opmerkingen bij het rapport Onderzoek Stikstofreductie; - (p. 53) onder 'Natuurnetwerk Nederland' wordt alleen het compensatiebeleid genoemd, maar, zoals wij hierboven al opmerkten, is allereerst toetsing van de onontkoombaarheid van de ingreep verplicht. 	<p>Zie beantwoording onder 20.</p> <p>Ten aanzien van de onontkoombaarheid zie beantwoording onder 11.</p> <p>De conclusie in het inpassingsplan wordt aangepast a.d.h.v. het aangepaste ecologische onderzoek. In de toelichting wordt tevens aangegeven dat eventuele benodigde maatregelen en toestemmingen worden genomen en aangevraagd. Hierover vindt afstemming plaats met bevoegd gezag en betrokken partijen.</p>	<p>De reactie leidt tot aanpassing in de toelichting.</p>

	<p>Compensatie is slechts het sluitstuk van de beschermingsregels van het NNN;</p> <ul style="list-style-type: none"> - (p. 54): er staat dat er zich 'in het plangebied geen zoogdieren bevinden waarbij permanent verlies aan leefgebied optreedt'. Dat klopt niet, zoals uit het Ecologisch onderzoek blijkt, wordt in elk geval het leefgebied van een dassenburcht zodanig aangetast dat wordt voorgesteld om deze te verplaatsen. 		
	Landschapsplan		
16.	<p>380 kV is ook een aantasting van het landschap</p> <p>Het Landschapsplan gaat voorbij aan het feit dat nieuwe hoogspanningsleidingen een forse impact kan hebben op de beleving van het landschap en dat zeer waardevolle landschappen, zoals in het geval van het halfopen natuurgebied Huis ter Heide, flink aangetast kunnen worden door een nieuwe 380 kV. Te veel wordt in onze ogen geredeneerd dat het landschap altijd verandert. Wij verzoeken u om dit aspect van negatieve impact/aantasting toe te voegen aan de teksten over landschap.</p>	<p>De effecten van de nieuwe verbinding zijn opgenomen in het MER niet in het Landschapsplan. Het landschapsplan bouwt daarop verder met inrichtingsmaatregelen die tot doel hebben de ruimtelijke effecten te mitigeren en de schade aan de natuur te compenseren.</p>	<p>De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.</p>
17.	<p>Natuurcompensatieopgave schiet tekort</p> <p>Wij signaleren dat paragraaf 5.8 over de natuurcompensatieopgave inhoudelijk weinig inzichtelijk is en nog zeer onvolledig.</p> <p>Er staat weliswaar een totale compensatieopgave Natuurnetwerk Brabant en Houtopstanden benoemd, maar wij kunnen niet zien hoe die oppervlakte tot stand gekomen is. Weliswaar staat in tabel 2 de opgave per beheertype maar dat geeft geen enkel inzicht van waar in Brabant die beheertypen liggen. Om het voor ons mogelijk te maken uw berekeningen te volgen, is een gedetailleerde kaart met de exacte plekken van de aantastingen onontbeerlijk. Het rapport in voetnoot 10</p>	<p>Parallel aan het Bro-vooroverleg en in aanloop naar de terinzagelegging van het ontwerp inpassingsplan is in samenspraak met de betrokken overheden (gemeenten, provincies, waterschappen) en andere belanghebbenden gewerkt aan de uitwerking van de landschappelijke inpassing van het tracé. De uitwerking hiervan is opgenomen in het landschapsplan dat als bijlage is toegevoegd aan het ontwerp inpassingsplan.</p> <p>Erkende natuur (Natuur Netwerk Brabant) wordt gecompenseerd volgens de regels van de provincie Noord-Brabant. Het resultaat daarvan is opgenomen in het</p>	<p>De toelichting van het inpassingsplan zal worden aangevuld met het landschapsplan.</p>

<p>'Bepaling compensatieopgaven 380 kV' geeft waarschijnlijk het nodige inzicht en zouden wij graag toegestuurd krijgen, evenals het genoemde rapport 'Actualisatie methodiek NNB-compensatie ZW 380 kV'.</p> <p>Hoe dan ook lijkt ons de genoemde totaalopgave van de compensatie voor heel Brabant, 24,47 ha (verwezen wordt naar afb 74 maar dat klopt niet), onbegrijpelijk klein. Immers, alleen al door natuurgebied Huis ter Heide moeten er twee brede stroken bos van 60 resp 70 m breed over een lengte van bijna drie kilometer gekapt worden. Dat is alleen al ongeveer 40 ha bos dat plat gaat in natuurgebied Huis ter Heide. Dat bos moet in onze ogen als verloren worden beschouwd en dus volledig gecompenseerd, inclusief toeslagfactor. Het feit dat er vooral uitleg wordt gegeven van het ruimtebeslag van de mastpoten (3 m2, 106 stuks), doet ons het ergste vrezen voor de wijze waarop u de compensatieopgave heeft berekend.</p> <p>Zonder de bovenstaande gevraagde gegevens is het voor ons verder onmogelijk om zinvol te reageren op de gegeven compensatieopgave.</p> <p>Wat betreft de te nemen inpassingsmaatregelen hebben wij alleen de voorstellen van Loon op Zand bekeken (hoofdstuk 17), in verband met het natuurgebied Huis ter Heide. In dat hoofdstuk staan nog slechts kaartjes en teksten over bestaande visies en beleid, maar voor de te nemen maatregelen komt het nog niet verder dan het benoemen van een zoekgebied voor compensatie. Wij wachten verdere voorstellen af.</p> <p>Inzake uitvoering en borging van het Landschapsplan en de natuurcompensatie verwijzen we naar onze bovenstaand gemaakt opmerkingen bij de Regels. Gelijkijdige realisatie</p>	<p>compensatierapport dat door Bureau Waardenburg is opgesteld. Daarnaast is een uitwerking opgenomen in het landschapsplan en een verantwoording opgenomen in de plantoelichting. Het compensatierapport en het landschapsplan zijn opgenomen in de bijlage van de toelichting van het inpassingsplan.</p>	
--	---	--

	met de realisatie van de 380 kV moet in onze ogen een hard doel zijn.		
18.	<p>Reactie op MER (deel C)</p> <p>Evenals in het Landschapsplan en de toelichting bij het Inpassingsplan vergeet het MER (o.a. p. 82) dat veranderingen in het landschap ook een zeer negatieve impact op het landschap kunnen hebben. Bijvoorbeeld als een zeer waardevol landschap, dat al dan niet beschermd is in het overheidsbeleid, verblijd wordt met een hoogspanningsleiding. Dat is bijvoorbeeld bij het half open natuurlandschap van Huis ter Heide het geval. Landschapspijn is inmiddels een erkend fenomeen en dit zou niet mogen ontbreken in een MER.</p>	<p>Als onderdeel van de m.e.r. is bij start van het project een toetsingskader vastgesteld. Dit toetsingskader is gelijk aan dat van eerdere vergelijkbare projecten en is geformuleerd na advies van de commissie m.e.r.. Het kader is zo veel als mogelijk concreet, objectiveerbaar en praktisch hanteerbaar. Het begrip 'Landschapspijn' is inderdaad niet direct herkenbaar als onderdeel van dit kader, maar speelt indirect wel een rol in gehanteerde criteria.</p>	<p>De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.</p>
19.	<p>Reactie op rapport Ecologisch onderzoek beschermde flora en fauna:</p> <p>Zie de bijlage voor een totaaloverzicht van onze reacties. Hieruit komen ook enkele algemene (onderstaande) vragen voort.</p> <p>Uit de bijlage blijkt dat in het onderzoek her en der belangrijke soorten zijn gemist. Hoe worden die alsnog meegenomen in het proces, inclusief evt aanvullende mitigerende en compenserende maatregelen en de zorgplicht?</p> <p>Hoe wordt omgegaan met onze vraag in de bijlage dat de daadwerkelijke aanleg van de 380 kV pas over een flink aantal jaren van start gaat en tussentijds nieuwe vestiging van soorten kan plaatsvinden?</p> <p>Hoe wordt omgegaan met het feit dat na het veldonderzoek van januari 2019 op de Bosroute nog diverse aanpassingen hebben plaatsgevonden (oa tracé, mastlocaties), waardoor het tracé zelfs beperkt buiten het onderzoeksgebied lijkt te liggen.</p>	<p>Naar aanleiding van deze reactie heeft het adviesbureau dat het ecologisch onderzoek heeft uitgevoerd contact opgenomen met Natuurmonumenten. Tijdens dit overleg is over diverse soorten gesproken. Naar aanleiding hiervan is er nog een onderzoek uitgevoerd (loopt nog) naar de mogelijke aanwezigheid van de bruine eikenpage in het gebied. Verder is er een aantal nuanceringen, verduidelijkingen aangebracht in het onderzoek. Naar aanleiding van tracé wijzigingen na 2019, ter hoogte van de Bosroute heeft er aanvullend veldonderzoek plaatsgevonden om inzicht te krijgen in de situatie wat betreft flora en fauna ter plaatse van het gewijzigde tracé. De resultaten van deze onderzoeken worden ook besproken met het bevoegd gezag in het kader van eventuele verlening van ontheffing.</p> <p>Om het aspect natuur / soorten voldoende te borgen, ook in de toekomst, wordt ook de te selecteren aannemer gevraagd (opgelegd) om onderzoek te doen (kort) voor uitvoering van werkzaamheden, om zo soorten in het gebied niet te vernietigen / doden. Ook TenneT is er alles aan gelegen om</p>	<p>De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.</p>

		flora en fauna goed en tijdig mee te nemen in de planvorming, vergunningverlening en de realisatie van het project.	
20.	<p>Reactie op rapport Ecologische beoordeling Stikstofdepositie</p> <p>Uit het onderzoek blijkt dat er tijdens de aanlegfase van de 380 kV een tijdelijke extra depositie van stikstofverbindingen op verschillende Natura 2000-gebieden gaat plaatsvinden. Voor de Brabantse Wal is die het hoogst, ruim 4 mol/ha en voor een gebied als de Loonse en Drunense Duinen 0,16 mol/ha. Wij zijn het niet eens met de conclusie die getrokken wordt dat dit niet leidt tot een significant effect op de instandhoudingsdoelstellingen. Uit onderzoek is komen vast te staan dat zelfs een gelijkblijvende depositie in jarenlange zwaar overbelaste gebieden, zoals de Brabantse Wal en de Loonse en Drunense Duinen, kan leiden tot verslechtering van de natuur en daarmee een negatief effect op de instandhoudingsdoelen. Zo'n verslechtering is in strijd met het Europese natuurbeschermingsbeleid en dit is bevestigd door de Raad van State-uitspraak over de PAS van 29 mei 2019. De constatering dat regulier beheer en de reeds uitgevoerde instandhoudingsmaatregelen voldoende zijn om de geringe eenmalige toename van de stikstofdepositie te neutraliseren, is in dit kader ook onjuist en onterecht. Om de Nederlandse N2000-gebieden op orde te brengen is een forse reductie noodzakelijk en geen enkele toename, ook niet tijdelijk. Minimaal dient de tijdelijke toename volledig gecompenseerd te worden door vermindering van stikstofdepositie vanuit andere bronnen. Wij verzoeken u deze compensatie in het Inpassingsplan en de Wnb-vergunningen op te nemen.</p>	<p>Uit het onderzoek blijkt inderdaad dat er tijdens de aanlegfase een tijdelijke stikstofdepositie op verschillende Natura 2000-gebieden zal plaatsvinden. Uit de ecologische beoordeling die naar aanleiding hiervan is uitgevoerd komt naar voren dat met zekerheid significante negatieve effecten, als gevolg van de tijdelijke projectbijdrage, zijn uitgesloten voor de natuurlijke kenmerken van de Natura 2000-gebieden en de voor deze gebieden gestelde instandhoudingsdoelstellingen voor stikstofgevoelige habitattypen of de soorten die daarvan afhankelijk zijn.</p> <p>Los van bovenstaande is per 1 juli 2021 de Wet Stikstofreductie en Natuurverbetering in werking getreden. Onderdeel van deze wet is dat alle bouw-, sloop- en eenmalige aanlegactiviteiten worden vrijgesteld van een vergunningstraject in het kader van de Wnb voor wat betreft stikstofdepositie.</p>	De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.

10. GEMEENTE OOSTERHOUT

1.	<p>In het nu voorliggende ontwerp komt de ruimtelijke impact van het vervangen van de bovengrondse verbinding door een ondergrondse verbinding onvoldoende aan de orde. Terwijl dit aspect qua ruimtebeslag zorgt dat er ter hoogte van de 380kV tracé een daalpunt en, op een andere plek in de nabijheid, een opstijgpunt gerealiseerd dient te worden. Daarnaast zal er extra ruimtebeslag zijn ter plaatse van het station Oosteind. Enerzijds door het verdubbelen van het circuit (i.v.m. leveringseisen energie) en anderzijds door het aansluiten van de ondergrondse verbinding ter plaatse van het station terwijl het bestaande station moet blijven functioneren. Dit alles heeft tot gevolg dat de situatie en de ruimtelijke uitstraling ter plekke verandert. Alhoewel de totale oppervlakte van het station niet of nauwelijks wordt vergroot, wordt de uiteindelijke situatie van het station wel anders.</p>	<p>In het ontwerp inpassingsplan wordt het ondergrondse kabeltracé voor de aansluiting van 150 kV-hoogspanningsstation Oosteind uitgebreider beschreven. Ook wordt meer specifiek ingegaan op de uitbreiding van 150 kV-station Oosteind, het ruimte beslag en de inpassing in het landschap.</p>	<p>De reactie leidt tot aanpassing in de toelichting van het inpassingsplan.</p>
2.	<p>Wij vragen, vanwege de ruimtelijke impact die de veranderingen hebben op de omgeving, bijzondere aandacht voor de communicatie met de omwonenden. Door Corona is de goed opgezette communicatiestrategie gewijzigd van koers. Deze koerswijziging in communicatie mag niet leiden tot het minder betrekken van omwonenden bij de planvorming, waaronder de landschappelijke inpassing. Zij hebben in eerdere werkateliers ter voorbereiding van de landschappelijke inpassing aangegeven betrokken te willen blijven bij dit aspect. Het betreft immers het uitzicht wat zij gaan krijgen. Wij hebben geconstateerd dat de landschappelijke inpassing ter hoogte van ons grondgebied nog niet compleet is. Wij vragen u nadrukkelijk om bij de verdere invulling de direct omwonenden actief te betrekken.</p>	<p>Er is in afstemming met de Samenwerkende Overheden een Communicatie- en participatieplan opgesteld door TenneT waarbij invulling wordt gegeven aan de communicatie en participatie richting de gemeenten, bedrijven en bewoners. Wij danken u voor de suggestie om omwonenden ook voor het vervolg intensief te blijven betrekken. De maatregelen in het landschapsplan binnen de gemeente Oosterhout zijn opgenomen in het Landschapsplan en zullen inderdaad ook nog nader geconcretiseerd worden (na ter inzagelegging van het ontwerp IP).</p>	<p>De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.</p>

3.	Daarnaast vragen wij aandacht voor individuele behoefte bij onze inwoners. Ons bereiken klachten omtrent het gevoel niet gehoord te worden door initiatiefnemers. Het uitblijven van antwoorden op gestelde vragen vormt hier de aanleiding voor. De vragen hebben betrekking op het ruimtebeslag op agrarische gronden die voor een langere periode niet in te zetten zijn voor de bedrijfsvoering en de compensatie hiervoor; de mogelijke vervuiling bij te verwijderen masten welke gevolgen heeft voor de agrarische bedrijfsvoering en wie daarvoor verantwoordelijk is; als gronden in uiteindelijke situatie niet meer agrarische bruikbaar zijn wat zijn dan de (planologische) mogelijkheden? Hierover komen wij graag, samen met betrokkene, met u in gesprek.	Zie beantwoording onder 2. Ten aanzien van de specifieke vragen die betrekking hebben op het ruimtebeslag op agrarische gronden zal TenneT in gesprek gaan met de betreffende rechthebbenden voor de beantwoording van deze vragen.	De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.
----	---	---	--

11. PRORAIL

1.	In het kader van de tracéstudie is een EMC-studie uitgevoerd over de beïnvloeding van de hoogspanningsverbinding op de spoorinfrastructuur. Hierdoor zijn eventuele risico's aangaande van EMC en de mogelijke mitigerende maatregelen nog niet voldoende in beeld gebracht. Gevraagd wordt om in deze fase een verkenning conform de ProRail richtlijn 398 uit te voeren.	Er zal worden gezien in hoeverre de elektromagnetische beïnvloeding tussen de hoogspanningsinfrastructuur en spoorinfrastructuur in dit stadium van het project kan worden onderzocht. TenneT draagt zorg voor het voorkomen van eventuele ontoelaatbare beïnvloeding.	De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.
----	--	--	--

12. GEMEENTE WOENS DRECHT

1.	De gemeente is tevreden dat ook het planologisch verwijderen van de straks overbodige hoogspanningsverbindingen in deze plannen reeds meegenomen is.	Deze reactie wordt ter kennisgeving aangenomen	De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.
----	--	--	--

2.	In de gemeente Woensdrecht verdient vooral het toekomstige opstijgpunt in het open polderlandschap de nodige aandacht. Hier wordt aandacht gevraagd voor de verdere landschappelijke inpassing van de nieuwe hoogspanningsverbinding en specifiek het toekomstige opstijgpunt in het open polderlandschap.	De landschappelijke inpassing van het betreffende opstijgpunt wordt in afstemming met de gemeente nader uitgewerkt en opgenomen in het landschapsplan.	De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.
3.	De gemeente Woensdrecht vertrouwd erop dat de mogelijke hinder en overlast (voor mens en natuur) van de aanleg van deze verbinding voor de omgeving zo veel als mogelijk beperkt wordt, danwel dat eventuele schade zo spoedig mogelijk hersteld wordt	Hinder en overlast bij de aanleg van de verbinding wordt vanzelfsprekend zoveel mogelijk beperkt.	De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.

13. GEMEENTE WAALWIJK

1.	Het tracé loopt ten zuiden van Waspik voor een relatief klein gedeelte door de gemeente Waalwijk. Voor Waalwijk was de landschappelijke inpassing van belang en hierin is de gemeente meegenomen.	Deze reactie wordt ter kennisgeving aangenomen.	De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.
----	---	---	--

14. VEILIGHEIDSREGIO ZEELAND

1.	Wij adviseren u om bij de realisatie van het tracé rekening te houden met de effecten van ongevallen met gevaarlijke stoffen, waarbij met name de hittestraling als gevolg van een fakkelbrand of BLEVE aandacht vraagt.	Er is nagegaan in hoeverre een nadere onderbouwing van de aanvaardbaarheid van de externe veiligheid in relatie tot het tracé van de hoogspanningsverbinding noodzakelijk is. Naar aanleiding daarvan is de tekst in de toelichting aangevuld	De reactie leidt tot aanpassing van de toelichting van het inpassingsplan.
----	--	---	--

2.	We adviseren de hoogspanningsmasten alsook de aansluitpunten zo uit te voeren dat overstroming geen gevaar vormt voor de stabiliteit en ook het functioneren van de hoogspanningsverbinding. We adviseren u om hierbij rekening te houden met de waterdieptes. Wij verzoeken u de wijze waarop u op lange termijn de energie infrastructuur waterveilig gaat houden vooraf af te stemmen met Veiligheidsregio Zeeland.	In het kader van de waterveiligheid wordt het ontwerp en de uitvoering van de hoogspanningsmasten en de aansluitpunten met de Veiligheidsregio Zeeland afgestemd. Bij de aanvraag omgevingsvergunning voor bouwen zal nader op dit aspect worden ingegaan. Dit behoeft geen aanvulling in de toelichting van het inpassingsplan	De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.
3.	Advies: wij adviseren u de mogelijke versturende werking van de 380 kV verbinding op de werking van de radar voor scheep- en luchtvaartverkeer te onderzoeken en daar waar nodig te beperken. Het tracé kruist het Schelde-Rijnkanaal en in de nabijheid van het tracé ligt ook vliegbasis Woensdrecht. Aangezien het tracé binnen Zeeland door dunbevolkt gebied loopt, verwachten wij geen grote gevolgen voor de volksgezondheid als gevolg van elektromagnetische straling	In 2015 is een radarverstoringsonderzoek uitgevoerd door TNO voor het volledige tracé van Zuid West 380 kV. De masthoogtes zijn mede gebaseerd op voorkomen van verstoring en de zones voor luchtvaartverkeer zijn opgenomen in de planregels van het inpassingsplan. Er wordt nog bezien in hoeverre dit onderzoek geactualiseerd dient te worden voor het definitieve tracé van Zuid West 380 kV Oost en de vakwerkmasten. Dit gebeurt voor vaststelling van het plan. Het zal naar verwachting niet leiden tot een andere tracékeuze.	De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.

15. WATERSCHAP SCHELDESTROMEN

1.	De voorgenomen activiteiten kunnen vergunningplichten ingevolge diverse waterschapsverordeningen inhouden. Dit is afhankelijk van de locatie van de masten. Wij adviseren deze locaties in een zo vroeg mogelijke stadium aan het waterschap te verstrekken zodat de relevante wegen-, waterkeringen- en watersysteemaspecten zoveel mogelijk kunnen worden geborgd.	Indien na exacte locatiebepaling blijkt dat vergunningen noodzakelijk zijn, wordt het Waterschap hierover geïnformeerd.	De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.
----	--	---	--

16. GEMEENTE LOON OP ZAND

1.	<p>Op basis van de nu door TenneT opgeleverde onderzoeken en analyses kunnen wij instemmen met het optimaliseren van het VKA 2019 naar een variant Bruin Plus en vragen wij de Minister om zijn eerdere besluit te heroverwegen. Daarbij stellen wij nadrukkelijk de twee genoemde criteria als eis bij de verdere uitwerking:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Het kadastrale (woon)perceel Kraanven 22 dient volledig buiten de magneetveldzone te liggen, zodat de woning geen gevoelige bestemming is en wordt. ▪ De waardevolle stuifduinen worden in ruimtelijke zin volledig ontzien: er vindt op geen enkele wijze een fysieke aantasting plaats, ook niet bij een mogelijke calamiteit (zoals draadbreek). 	<p>De door de minister vastgestelde variant Bruin Plus voldoet aan de door de gemeente genoemde criteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Het kadastrale perceel Kraanven 22 komt met de tracering van variant Bruin Plus volledig buiten de specifieke magneetveldzone te liggen. - De waardevolle stuifduinen met zomereiken worden in ruimtelijke zin volledig ontzien doordat de planzone de stuifduinen niet raakt. 	<p>De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.</p>
2.	<p>Het inpassingsplan komt te vroeg voor de uitwerking van de 'Bosroute': we kunnen het hierin opgenomen tracé niet als definitief beschouwen, omdat juist nog niet is voldaan aan een cruciaal punt, namelijk een complete en juiste vergelijking van de tracés in de integrale effectenanalyse.</p> <p>De gemeente acht het essentieel voor zowel de werkgroep Kraanven als de gemeenten hoe de varianten zijn gewogen om inzicht te krijgen hoe met variant Bruin Plus invulling wordt gegeven aan een zorgvuldige afweging van alle belangen in het gebied.</p>	<p>De vergelijking van de verschillende varianten is toegelicht in de notitie 'Effectenbeschrijving varianten Bosroute' van 8 februari 2021 (kenmerk 00..678.20 0900025). Hierin zijn alle varianten voorzien van een effectenbeoordeling op de aspecten leefomgevingskwaliteit, landschap, natuur, archeologie, bodem en water, nettechniek en investeringskosten. Op basis van deze effectenbeschrijving heeft de toenmalige Minister van Economische Zaken en Klimaat gekozen voor variant Bruin Plus, waarbij zoveel als mogelijk rekening wordt gehouden met de - tegengestelde belangen - van de belanghebbenden.</p> <p>Deze effectenbeoordeling is naar aanleiding van de Bro-overlegreactie nogmaals doorgenomen met de gemeente en nader toegelicht aan de direct belanghebbenden.</p>	<p>De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.</p>

<p>3.</p>	<p>In artikel 3.11.6 stelt u dat het landschapsplan een onderdeel vormt van dit inpassingsplan, maar dat dit nog niet voldragen is. Graag werken we de komende maanden samen met u en betrokken partijen het landschapsplan, dat nu nog erg abstract en op hoofdlijnen is, verder uit.</p> <p>Doel hiervan is om de landschappelijke ingrepen, compensatie en inpassing zoveel mogelijk te laten aansluiten bij de landschappelijke kenmerken en bij de ambities en initiatieven voor het gebied (waaronder landschapspark Pauwels).</p> <p>Daarbij hechten wij eraan nogmaals te refereren aan onze opmerkingen uit het advies van 5 juni 2019, dat met de keuze voor de 'bosroute' er sprake is van een fikse landschappelijke doorsnijding van natuurgebied Huis ter Heide. Dat maakt weliswaar onderdeel uit van het Natuurnetwerk Brabant (NNB), maar is geen Natura 2000- gebied, waardoor de landschappelijke aantasting feitelijk niet is aangemerkt als knelpunt. Door de stapeling van veel nutsleidingen wordt dit gebied – dat een belangrijke schakel vormt tussen Huis ter Heide en het Nationaal Park Loonse en Drunense Duinen – bovenmatig belast.</p> <p>Wij vragen de Minister en TenneT om zich in te spannen de schade die ontstaat te minimaliseren, te zorgen voor een optimale landschappelijke inpassing en waar nodig maximaal te compenseren. Niet alleen kwantitatief, maar vooral ook kwalitatief.</p>	<p>Erkende natuur (Natuur Netwerk Brabant) wordt gecompenseerd volgens de regels van de provincie Noord-Brabant. Het resultaat daarvan is opgenomen in het compensatierapport dat door Bureau Waardenburg is opgesteld. Daarnaast is een uitwerking opgenomen in het landschapsplan en een verantwoording opgenomen in de plantoelichting. Het compensatierapport en het landschapsplan zijn opgenomen in de bijlage van de toelichting van het inpassingsplan.</p> <p>In het landschapsplan staan de inrichtingsmaatregelen die noodzakelijk zijn voor een goede inpassing van de nieuwe verbinding in het landschap. De inrichtingsmaatregelen zijn waar mogelijk en zinvol gecombineerd tot integrale inrichtingsmaatregelen die een functie vervullen voor zowel de landschappelijke inpassing als de natuurcompensatie.</p> <p>Parallel aan het Bro-vooroverleg en in aanloop naar de ter inzage legging van het ontwerp inpassingsplan is in samenspraak met de betrokken overheden (gemeenten, provincies, waterschappen) en andere belanghebbenden gewerkt aan de uitwerking van de landschappelijke inpassing van het tracé. De uitwerking hiervan is opgenomen in het landschapsplan dat als bijlage is toegevoegd aan het ontwerp inpassingsplan.</p>	<p>De reactie leidt tot aanvulling in de toelichting van het inpassingsplan.</p>
<p>4.</p>	<p>In hoofdstuk 5 gaat u in op hoe het project zich verhoudt tot het ruimtelijke beleid. Wat opvalt is dat hier niet ingegaan wordt op gemeentelijk beleid. In paragraaf 5.3 wordt desondanks wel geconcludeerd dat gemeentelijke</p>	<p>Zoals beschreven in paragraaf 5.3 is het gemeentelijk beleid betrokken bij de totstandkoming van het tracé en bij de toetsing van de alternatieven in het MER. Deze informatie is dan ook opgenomen in het MER.</p>	<p>De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.</p>

	<p>beleidsuitgangspunten zijn meegenomen. Dat is niet te beoordelen.</p> <p>Wij vinden het van belang om bij de uitwerking van een tracé zo goed mogelijk rekening te houden met en aansluiting te vinden bij relevant gemeentelijk beleid. Bij ons gaat het dan in ieder geval om de Structuurvisie Loon op Zand 2030, het Groenstructuurplan en het Masterplan voor Landschapspark Pauwels.</p>		
5.	<p>Er is een eerste bureauonderzoek uitgevoerd, dat voor zover wij weten nog niet is voorgelegd aan de gemeentelijke archeoloog. We vragen ons op dit moment twee dingen af. Is het meest recente tracé (Bruin Plus) in het bureauonderzoek opgenomen? En is de vorig jaar 'ontdekte' schuilkamer aan het Kraanven hierin meegenomen?</p> <p>Daarbij komt nog de vervolgvraag hoe omgegaan wordt met de detailuitwerkingen, in het tracé dan wel bij het bepalen van de locaties van de mastvoeten. Op basis van een compleet bureauonderzoek zullen wij de gemeentelijk archeoloog om advies vragen.</p>	<p>Het archeologisch onderzoek is aangepast naar aanleiding van het vooroverleg dat heeft plaatsgevonden. Hierin is ook het meest recente tracé opgenomen.</p> <p>Het archeologisch onderzoek is voor een reactie / akkoord voorgelegd aan de gemeentelijk archeoloog of de adviseur van de gemeente.</p> <p>Eventueel vervolgonderzoek vindt plaats in overleg en afstemming met het bevoegd gezag om zo het aspect archeologie mee te nemen bij de uitvoering / realisatie van het project. In dat kader, en met de specifieke informatie over het tracé die aanwezig is, wordt aan dit onderzoek verder invulling gegeven.</p> <p>Ook hebben zogenaamde 'rechtstanden' sessies plaatsgevonden waarin vanuit o.a. omgevingsaspecten is gekeken naar de exacte locatie van mastvoeten. Het aspect archeologie is meegenomen in dit overleg.</p>	<p>De toelichting van het inpassingsplan is aangevuld met het aangepast archeologisch onderzoek.</p>
6.	<p>Op de verbeelding is de aanduiding L-HV-380 bij de oostelijke verbinding niet terug te vinden in de legenda.</p>	<p>Dit is gecontroleerd en toegevoegd aan de legenda bij de verbeelding.</p>	<p>De reactie leidt tot aanpassing op de verbeelding van het inpassingsplan.</p>

7.	In artikel 8.2.a.1 en artikel 10.2.a.1 wordt verwezen naar een aanduiding 'maximale bouwhoogte'. Deze is niet terug te vinden op de verbeelding.	De bouwhoogte zal worden opgenomen in het ontwerp inpassingsplan	De reactie leidt tot aanpassing op de verbeelding van het inpassingsplan.
8.	Bij de bosroute worden twee verbindingen naast elkaar gerealiseerd: een combinatielijn 150 - 380 kV en een 380 kV-lijn. Voor beide leidingen is in de regels (artikel 8.2.a.2 en 10.2.a.2) een minimale en maximale veldlengte opgenomen. Wij verzoeken u om in de regels te borgen dat beide leidingen met dezelfde veldlengte uitgevoerd worden, met als doel een rustiger (landschaps)beeld te verkrijgen.	Het is een traceringsprincipe van TenneT dat daar waar twee verbindingen naast elkaar worden gerealiseerd de mastlocaties met elkaar 'in de pas lopen' (dus inderdaad dezelfde veldlengte hebben). Dit is natuurlijk niet altijd mogelijk vanwege grondeigenaren, sloten, wegen, etc.	De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.
9.	De verbeelding is op dit moment niet goed te beoordelen, omdat slechts een pdf beschikbaar is en ook bijvoorbeeld achtergrondinformatie kadastrale percelen / luchtfoto's ontbreekt. Het is nu dan ook niet te toetsen of de juiste tracévariant goed in de verbeelding is weergegeven.	Het ontwerp van het inpassingsplan zal ook worden gepubliceerd op ruimtelijkeplannen.nl.	De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.

17. GEMEENTE REIMERSWAAL

1.	We vragen u nog wel aandacht voor de exacte mastkeuze nabij het hoogspanningsstation Rilland en invulling van het landschapsplan.	Deze reactie wordt voor kennisgeving aangenomen. De exacte mastkeuze nabij hoogspanningsstation Rilland zal met de gemeente worden besproken en vervolgens worden opgenomen in het definitieve inpassingsplan.	De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.
2.	Artikel 1 Begrippen 1.14 Erf – alleen gericht op wonen? Waarom niet algemener, (gedeelte van) perceel bij hoofdgebouw? (Definitie in bijlage II Bor noemt 'bij hoofdgebouw')	De definitie van erf wordt aangepast.	De reactie leidt tot aanpassing van de regels van het inpassingsplan.

	<p>Zie ook 1.27 woonerf (een voor bewoning bestemd erf; (?) bewoning? Of bij een woning en ten dienste van bewoning, à la begrip 'erf'?)</p> <p>En zie ook bijvoorbeeld 3.2.2 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde: bouwhoogte van erf- en terreinafscheidingen mag ten hoogste 3 meter bedragen: hier botsen de begrippen uit dit artikel met de definitie uit 1.14.</p> <p>Overigens komt het begrip 'erf' verder niet meer voor in de regels, dus waarom 'erf' alleen naar 'wonen' toeschrijven?</p> <p>In de artikelen 7 en 9 worden in de bestemmingsomschrijving ook genoemd: 'werkterreinen en toegangswegen'. Waarom worden deze ook niet genoemd in artikel 5 en 6 (of zijn er bij ondergrondse kabels geen werkterreinen en toegangswegen nodig?), en in de artikelen 8 en 10? Lijkt niet verkeerd om deze ten behoeve van de bouw van de verschillende verbindingen tijdelijk benodigde werkterreinen en toegangswegen expliciet als bijbehorend te benoemen.</p>	<p>In paragraaf 7.5 Plangebied van het inpassingsplan staat het begrip 'tijdelijke werkterreinen' uitgelegd: "Ten behoeve van de aanleg van de verbinding zijn voorts tijdelijke werkterreinen en bouwwegen nodig". De permanente verbindingen, zoals de ondergrondse bestemmingen in Artikel 5 en 6, hebben 'nutsvoorzieningen' en 'toegangswegen' in de bestemmingsomschrijving staan. Dit zijn dus permanente voorzieningen.</p>	<p>De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.</p>
<p>3.</p>	<p>Artikel 2 Wijze van meten</p> <p>Valafstand: vreemde definitie: de afstand tussen de dichtstbijzijnde pyloon van de bipolemast tot een buisleiding waarop het Bevb van toepassing is.</p> <p>Je zou hier verwachten dat valafstand gerelateerd is aan de hoogte van de hoogspanningsmast. Nu is de valafstand dynamisch. Stel de pyloon is 75 meter hoog. Als de pyloon op 400 meter afstand staat, is de valafstand 400 meter? Als de pyloon op 250 meter staat, is de valafstand 250 meter...?</p>	<p>De redactie van de regels op dit punt wordt aangepast. Het begrip valafstand is gekoppeld aan een onderdeel van de bouwregels.</p>	<p>De reactie leidt tot aanpassing van de regels van het inpassingsplan.</p>
<p>4.</p>	<p>HOOFDSTUK 2</p> <p>Artikel 3</p>	<p>De maatvoering zoals opgenomen in de regels van artikel 3 is toereikend voor de realisatie / aanpassing van de stations die onderdeel uitmaken van de hoogspanningsverbinding</p>	<p>De reactie leidt niet tot aanpassing van de regels van het inpassingsplan.</p>

	<p>Is de regel-opbouw hieruit gebaseerd op voortschrijdend inzicht? Deze wijkt bijvoorbeeld af van het inpassingsplan 'Hoogspanningsstation Rilland'. Nu we deze willen gaan opnemen in ons gemeentelijke bestemmingsplan 'Buitengebied 2020', rijst de vraag of we alvast de nieuwe regels van het IP 'Zuid-West 380 kV Oost' zouden kunnen overnemen.</p> <p>Er zijn verschillen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • bouwhoogte in nieuwe IP bij 'Bedrijf – Nutsbedrijf' is 12,5 meter, voorheen 15 meter. • In nieuwe IP ook een bebouwingspercentage van 80%, voorheen geen. • Bouwhoogte bouwwerken, geen gebouwen zijnde, 25 m, voorheen 30 meter <p>Ook bij veel andere bestemmingen zijn er verschillen tussen eerdere regels.</p> <p>(Vanuit de wetenschap dat er nu veelal standaardomschrijvingen worden gebruikt, is het verleidelijk om het zo maar te laten. Tegelijkertijd levert de toetspraktijk vaak vraagtekens op, dus daarom toch vragen gesteld.)</p>	<p>ZWO380, zoals voorgesteld. De maatvoering is toereikend en hoeft derhalve niet 'naar boven' te worden aangepast.</p>	
5.	<p>Artikel 5 5.4 Uitvoeringsverbod, omgevingsvergunning vereist voor (onder andere): 'het aanbrengen van diepwortelende beplanting en bomen;' Hier speelt altijd de vraag: wordt hier bedoeld het aanbrengen van 'diepwortelende beplanting' en 'bomen' of 'diepwortelende beplanting' en 'diepwortelende bomen'</p> <p>Kan er bij:</p> <ul style="list-style-type: none"> b. indrijven van voorwerpen in de bodem, c. diepploegen, e. verrichten van grondroeractiviteiten 	<p>Hier wordt er van uit gegaan dat bomen per definitie diepwortelend zijn.</p> <p>Voor deze aspecten zal er geen maat worden opgenomen, zodat iedere situatie beoordeeld kan worden op basis van het advies dat de leidingbeheerder (TenneT in deze) afgeeft voor het verkrijgen van een omgevingsvergunning.</p>	<p>De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.</p>

<p>f. uitvoeren van grondbewerkingen in de vorm van afgraven en ophogen een maat worden gegeven? Het slaan van weidepalen tot 0,50 meter diepte kan zo mogelijk buiten de vergunningplicht blijven, hekwerken met palen tot 1 meter in de grond zijn mogelijk wel vergunningplichtig?</p> <p>d. het aanleggen van wegen of paden en het aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen: horen bij vergunningplichtige werken ook paden van halfverharding? Wij begrijpen dat een geasfalteerde of klinkerweg vergunningplichtig is, maar een 'pad' kan ook van de categorie schelpenpad zijn. Kan deze categorie worden verduidelijkt?</p> <p>g. aanleggen, verruimen of dempen van wateren: er zit interpretatieruimte in 'wateren'.</p> <p>5.4.2 uitzondering uitvoeringsverbod:</p> <p>c. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van inwerkingtreding van dit plan en in overeenstemming zijn met de op dat moment geldende toepasselijke regelgeving [...]: valt hieronder ook het voorbereidingsbesluit?</p> <p>5.3 Afwijken bouwregels, onder b</p> <p>5.4.3 voorwaarden omgevingsvergunning (en idem in volgende artikelen)</p> <p>De omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken en/of werkzaamheden als bedoeld in lid 5.4.1 wordt pas verleend, indien: [...]</p> <p>b. vooraf de leidingbeheerder van de desbetreffende hoogspanningsverbinding gedurende drie weken in de</p>	<p>Paden uitgevoerd met schelpen of kiezels wordt gezien als half-verharding. Dit is nog steeds een vorm van oppervlakteverharding en mag daarom niet uitgevoerd worden zonder een omgevingsvergunning.</p> <p>Zelf voor een interpretatie voor kleine vormen van 'wateren', zoals een sloot of een vijver, dient een omgevingsvergunning te worden aangevraagd.</p> <p>Ja hiervoor geldt ook het voorbereidingsbesluit.</p> <p>Bevoegd gezag mag een omgevingsvergunning verlenen die afwijkt van lid 5.2 onder b, mits belangen en veiligheid van de hoogspanningsverbinding niet worden geschaad én de leidingbeheerder in de gelegenheid is gesteld om schriftelijk advies uit te brengen. Het bevoegd gezag is dus verplicht om de leidingbeheerder drie weken de tijd te geven om advies uit te brengen, dat advies zelf wordt niet verplicht gesteld. Het aantonen dat belangen en veiligheid van de hoogspanningsverbinding niet worden geschaad, blijft verplicht.</p>	
--	---	--

	<p>gelegenheid is gesteld schriftelijk advies uit te brengen omtrent de beoordeling bedoeld onder a, alsmede over de beperkingen en voorschriften die gesteld dienen te worden ter bescherming van de daar genoemde belangen, dan wel zoveel eerder als het advies is uitgebracht.</p> <p>Betekent dit dat als de leidingbeheerder niet heeft gereageerd binnen 3 weken, dat dan de omgevingsvergunning zonder advies mag worden verleend? Of blijft dan het 'aantonen' uit onderdeel a nog leidend?</p>		
6.	<p>7.4 en 9.4 Specifieke gebruiksregels</p> <p>De tijdelijke hoogspanningsverbinding mag vanaf eerste aanvang (...) Wat wordt hier bedoeld met 'aanvang'? Ingebruikname van de tijdelijke lijn? Start bouw?</p> <p>De inhoud van dit begrip zal op de een of andere manier verband moeten hebben met de omschrijving van strijdig gebruik: 'Een gebruik van de gronden ten behoeve van een tijdelijke hoogspanningsverbinding gedurende een periode van 5 jaar of langer wordt als strijdig met deze bestemming gerekend.' Is bij de beschrijving 'dat de gronden worden gebruikt tbv een tijdelijke hoogspanningsverbinding' wel of niet bepalend of de lijn in gebruik is?</p>	<p>De regeling voor de tijdelijke verbindingen wordt herzien. De tijdelijke verbindingen worden voorzien van een zogenaamde 'voorlopige bestemming'. De geldigheidstermijn van een 'voorlopige bestemming' is ten hoogste vijf jaar, vanaf de datum van inwerkingtreding van het inpassingsplan.</p> <p>Wanneer tijdelijke verbindingen langer dan 5 jaar of later in de uitvoeringsperiode nodig zijn, zal voor de rest van de uitvoeringsperiode een omgevingsvergunning moeten worden aangevraagd.</p>	<p>Deze reactie leidt tot aanpassing van de regels van het inpassingsplan.</p>
7.	<p>7.7 en 9.7 Wijzigingsbevoegdheid (en meer artikelen) (...) dan wel zoveel eerder als het advies is uitgebracht.</p> <p>Deze formulering staat ook elders (bijvoorbeeld in 7.6.3) en lijkt taalkundig niet helemaal correct in verband met de voorgaande zinsopbouw. (In 7.6.3 zou het eerder iets moeten zijn als: 'wordt pas verleend nadat de leidingbeheerder 3 weken in gelegenheid is gesteld advies uit te brengen, of zoveel eerder als het advies is uitgebracht').</p>	<p>De regeling voor de tijdelijke verbindingen wordt herzien. Zie reactie onder 6.</p>	<p>Deze reactie leidt tot aanpassing van de regels van het inpassingsplan.</p>

	In 7.7 wordt het gecombineerd met een 'mits-redenering': B&W kunnen verwijderen nadat de verbinding ter plekke niet meer aanwezig is, mits leidingbeheerder 6 weken in gelegenheid is gesteld advies uit te brengen, of zoveel eerder. Zou ook een 'nadat' moeten worden? B&W mogen verwijderen nadat verbinding niet meer aanwezig, en nadat leidingbeheerder 6 weken in gelegenheid is gesteld, dan wel zoveel eerder als advies is uitgebracht.		
8.	<p>8.2 en 10.2 Bouwregels (in Leiding - Hoogspanningsverbinding 150/380 kV) [...] a.</p> <p>1. de bouwhoogte van een hoogspanningsmast (waaronder mede begrepen jukken) mag ten hoogste de ter plaatse van de aanduiding 'maximale bouwhoogte (m)' aangegeven hoogte bedragen; Vraag: welke hoogte wordt of gaat er worden genoemd op de verbeelding (plankaart) in het Reimerswaalse deel? Is dat al ergens in te zien? Op de pdf-verbeelding staan nog geen hoogtes.</p> <p>3. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van leiding - varkenskrullen' dienen de lijnen tussen twee hoogspanningsmasten te zijn voorzien van varkenskrullen; Vraag: waar komt deze aanduiding op de verbeelding te liggen?</p>	<p>De definitieve hoogtes worden op de verbeelding gezet.</p> <p>De gehele verbinding wordt, conform recent beleid van TenneT, voorzien van draadmarkering in de vorm van varkenskrullen. De aanduiding op de verbeelding kan komen te vervallen.</p>	Deze reactie leidt tot aanpassing van de verbeelding van het inpassingsplan.
9.	<p>8.4.1 en 9.6.1 en 10.4 Uitvoeringsverbod zonder omgevingsvergunning Vraag: kan worden uitgelegd waarom: b. diepwortelende beplanting, (en diepwortelende bomen? Zie 5.4),</p>	De vergunningplicht ziet onder meer op het voorkomen van activiteiten die stabiliteit van mast kan beïnvloeden. De toelichting op deze regels voor activiteiten in de bodem zal worden aangevuld	Deze reactie leidt tot aanpassing van de toelichting van het inpassingsplan.

	<p>c. indrijven van voorwerpen in de bodem, d. diepploegen, e. aanleggen van wegen/paden/oppervlakteverhardingen, f. en g. grondroeractiviteiten/grondbewerkingen, h. aanleggen, verruimen of dempen van wateren ook onder de vergunningplicht zijn gebracht? Vanwege het gebruik van machines? Soort van interferentie? Welke effect heeft een paal die 1 meter in de grond staat en er 2 meter bovenuit steekt op de bovengrondse 150/380 kV-verbinding? Et cetera. Graag een toelichting hierop.</p>		
10.	<p>Archeologie In het document wordt niet op de goede manier naar de aanvullende richtlijnen van de provincie Zeeland verwezen. Die citeertitel moet zijn 'Regeling aanvullende richtlijnen voor archeologisch onderzoek in de provincie Zeeland 2019'.</p>	Dit zal worden aangepast.	Deze reactie leidt tot aanpassing van de toelichting en regels van het inpassingsplan.
11.	<p>Concept-Landschapsplan 3 elementen op grondgebied Reimerswaal (gedeeltelijk aangedragen door Reimerswaal):</p> <p>I. Dijk in verlengde Vierlingweg langs Völckerdorp. Maatregelcode: Re-01 Omschrijving: In overleg met de eigenaar van de dijk en het waterschap Scheldestromen zal worden onderzocht of de dijk taluds kunnen worden ingericht en beheerd als bloemrijk grasland.</p> <p>II. Ten noorden van Völckerdorp. Maatregelcode: Re-02 Omschrijving:</p>	In de afgelopen periode zijn en worden in overleg met de gemeente en de bewoners van Völckerdorp de hier beschreven inrichtingsmaatregelen verder uitgewerkt. De uitgewerkte maatregelen worden opgenomen in het landschapsplan dat als bijlage bij het ontwerp inpassingsplan zal worden gevoegd.	Het inpassingsplan zal worden aangevuld met het aangepast landschapsplan.

	<p>Met de bewoners van Völckerdorp zal worden onderzocht of het mogelijk en wenselijk is om aan de noordzijde van de buurtschap, tussen de buurtschap en de nieuwe hoogspanningsverbinding aanvullende inpassingsmaatregelen te nemen. Daarbij wordt gedacht aan weg-, kavel- en erfbeplanting.</p> <p>III. Bij parkeerplaats 'Het Rak'. Maatregelcode: Re-03 Omschrijving: nog uit te werken.</p> <p>Conclusie: er wordt nog onderzocht, maar nog niets concreets. We worden graag actief op de hoogte gehouden van de concrete uitwerking van de voorstellen voorafgaand aan de terinzagelegging van het ontwerp IP. Wanneer blijkt dat 1 of meerdere van genoemde elementen in het concept-landschapsplan niet leidt/leiden tot concrete uitwerking zien wij graag in onderling overleg welke landschapsplanelementen dan wenselijk/noodzakelijk worden geacht.</p>		
12.	<p>Knip tussen Wintrack en Moldau Vraag: blijkbaar worden nu vakwerkmasten direct vanaf Hoogspanningsstation Rilland gepland, dus niet eerst nog circa 3 mastposities met WinTrack tussen hoogspanningsstation en Spuikanaal. Conform wat eerder is besproken in een startoverleg op 19 mei 2020 en wat in het verslag is beschreven: De 'knik' tussen de twee masttypen zal plaatsvinden bij Rilland. De gemeente Reimerswaal geeft aan dat goed objectief beargumenteerd moet worden waarom de</p>	<p>Een uitvoering van de betreffende mastposities in Wintrack zorgt voor een afwijkend systeem in de verbinding ten opzichte van het overheersende systeem met Moldau. De combinatie van systemen is nettechnisch onwenselijk, heeft onderhoudsbeperkingen en zorgt ervoor dat de beschikbaarheid van de verbinding minder wordt (levensduur- en betrouwbaarheidsverschillen).</p> <p>Daarnaast staat vanuit het aspect landschap voorop dat in elke hoogspanningsverbinding één masttype wordt toegepast</p>	<p>Deze reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.</p>

	<p>'knik' op deze locatie wordt gelegd en niet bijvoorbeeld op een meer 'natuurlijke' plaats, bv. het Schelde-Rijn-met Spuikanaal.</p> <p>Deze argumentatie is nog niet aangeleverd, graag zien we die alsnog. Als onderdeel van die argumentatie zien we graag ook hoe dit vanuit 'landschapsoogpunt' wordt gezien door TenneT of haar landschapsadviseur.</p> <p>Ter herinnering: het Spuikanaal/Schelde-Rijnkanaal is als knik aangedragen, omdat zowel de lijn die vanuit het hoogspanningsstation vertrekt naar het noorden (Oesterdam) als naar het zuiden (Watervliet) ten westen van het Spuikanaal eerst 3 Wintrack-masten hebben en dan pas overgaan in vakwerkmasten. Waarom niet ook voor de Zuid-West 380 kV Oost?</p>	<p>en dat een afwijking van dat principe slechts aan de orde is als er in die verbinding sprake is van een wijziging van de functionaliteit van de verbinding. Van een dergelijke wijziging is in deze situatie geen sprake.</p>	
13.	<p>Tot slot: omdat de Wintrack-masten een ander hoogteprofiel hebben dan de Moldau-mast, is het dus mogelijk noodzakelijk om daar in de bouwhoogteregeling op de verbeelding rekening mee te houden.</p>	<p>In de regels en de verbeelding van het inpassingsplan zal hier rekening mee worden gehouden. Op de verbeelding wordt de bouwhoogte voor de masten opgenomen.</p>	<p>De reactie leidt tot aanpassing van de regels en de verbeelding</p>

18. PROVINCIE ZEELAND

	<p>Het voorontwerp geeft de provincie Zeeland geen aanleiding tot het maken van op- of aanmerkingen.</p>	<p>Deze reactie wordt voor kennisgeving aangenomen.</p>	<p>De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.</p>
--	--	---	---

19. GEMEENTE ROSENDAAL

<p>1.</p>	<p>Wij zijn van mening dat er op dit tracé een zeer belangrijke verbetering mogelijk / noodzakelijk is. Wij willen u nadrukkelijk verzoeken om de mogelijkheid te onderzoeken om op dit deel van het tracé over te gaan tot het ondergronds aanleggen van de kabel bijvoorbeeld door de buisleidingenstraat. Wij zien hierin de meest optimale wijze waarop aan alle bezwaren en zorgen van betrokken bewoners en bedrijven voldaan kan worden. Ons inziens wegen de kosten hiervan ruimschoots op tegen de kosten die in uw voorstel moeten worden gemaakt zoals sloop van enkele gevoelige objecten en het verleggen van een deel van een belangrijke pijpleiding bij / naar de buisleidingenstraat.</p>	<p>In 2019 heeft de minister van Economische Zaken en Klimaat (EZK) zijn keuze gemaakt voor het tracé dat zoveel als mogelijk bundelt met de westzijde van de A17 (variant Grijsblauw). De minister heeft bij zijn keuze het advies van de Samenwerkende Overheden overgenomen. Met deze keuze wordt voldaan aan de uitgangspunten die in SEV III zijn opgenomen dat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220kV en meer in beginsel bovengronds worden aangelegd. - Teneinde geheel nieuwe doorsnijdingen van het landschap zoveel mogelijk te voorkomen, geldt dat de nieuwe hoogspanningsverbinding waar mogelijk en zinvol met bovenregionale infrastructuur gebundeld wordt (in dit geval: de A17). <p>Voor de nieuwe 380 kV-hoogspanningsverbinding tussen Rilland en Tilburg is in 2017 vastgesteld dat het toepassen van maximaal 10 kilometer kabel is toegestaan in het tracé indien dit noodzakelijk is om knelpunten op te lossen Het uitgangspunt om een tracé bovengronds te realiseren wordt alleen worden losgelaten indien er sprake is van een zogenaamd 'knelpunt'. Een situatie waarbij er mogelijk geen vergunning wordt verleend om de verbinding te realiseren, dat er te weinig ruimte is om te verbinding te bouwen of er vanuit milieu-aspect een substantiële aantasting is.</p> <p>Voor het tracédeel bij Rosendaal geldt dat het vergunbaar en maakbaar is. Weliswaar is de ruimte bij de A17 beperkt, echter voldoende om de hoogspanningsverbinding op veilige</p>	<p>De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.</p>
-----------	--	--	---

		afstand te bouwen en te beheren. Ook qua milieu is er geen sprake van een substantiële aantasting. Aangezien dit niet aan de orde is in de situatie bij Roosendaal wordt dit niet beoordeeld als knelpunt en is verkabeling niet aan de orde.	
2.	Verder steunen wij de omwonenden en bedrijven bij hun vraag voor een nadere toelichting waarom een westelijke omleiding achter het bedrijventerrein niet mogelijk is. Zij vinden de daarop gegeven toelichting onvoldoende en blijven van mening dat deze omleiding realistisch is.	<p>In samenwerking met de gemeente en de omgeving zijn diverse tracévarianten uitgewerkt en zijn de realistische varianten voorzien van een effectbeoordeling in Projectboek 3. Op basis deze tracévarianten hebben de Samenwerkende Overheden op 5 juni 2019 een advies uitgebracht: variant Grijsblauw. Naar aanleiding hiervan heeft de toenmalig Minister van Economische Zaken en Klimaat voor dit tracédeel gekozen voor variant Grijsblauw.</p> <p>De ministers zien geen aanleiding om terug te komen op de keuze voor variant Grijsblauw.</p> <p>Vanuit een goede ruimtelijke ordening gezien geniet variant Rood de minste voorkeur. Dit tracé (het oorspronkelijke voorkeursalternatief uit 2017) liep met diverse knikken als een nieuwe doorsnijding door het landschap. De knikken waren noodzakelijk om op een veilige wijze 'om' drie in het gebied aanwezige windmolens heen te gaan. Door deze richtingsveranderingen zou de verbinding prominenter aanwezig zijn in het landschap.</p> <p>Eén van de traceringsprincipes waar naar gekeken is bij het uitwerken van de nieuwe hoogspanningsverbinding is het bundelingsprincipe, zoals opgenomen onder paragraaf 6.8, onder b, van het Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening (<i>Tweede Kamer 2008-2009, 31410, nr. 15</i>).</p>	De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.

		<p>Varianten Paars en Grijsblauw kennen beide meer rechtstand. Variant Paars bundelt met de buisleidingenstrook. Variant Grijsblauw bundelt met de A17.</p> <p>Ten aanzien van variant Paars en variant Grijsblauw merken de ministers het volgende op. Kijkend naar de volgende aspecten heeft variant Grijsblauw de voorkeur boven variant Paars:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nieuwe belemmerde strook aan noordwestzijde Borchwerf . 2. Doorsnijding landschap 3. Gevoelige bestemmingen 4. Nabijheid windmolens 5. Doorsnijding Natuur Netwerk Brabant 6. Belemmering uitgeefbare / te bebouwen kavels Borchwerf 7. Impact op zichtlocatie 8. Verkabeling 150kV-verbinding 9. Woningen en bedrijven nabij de verbinding <p>1. Variant Paars zorgt voor een toename van de ruimtelijke druk door een nieuwe belemmerde strook aan de noordwestzijde van Borchwerf. In het gebied komen bij deze variant 3 belemmerde stroken:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nieuwe 380kV-verbinding - Buisleidingenstraat - Dow-leiding tussen bedrijven en A17. <p>Bij variant Grijsblauw komt er geen extra belemmerde strook. De nieuwe verbinding komt in een strook waar nu een Dow-leiding is gelegen. Deze Dow-leiding zal worden</p>	
--	--	--	--

		<p>verlegd naar de buisleidingenstraat. De buisleidingenstraat is juist bedoeld voor het bundelen van leidingen, zoals de Dowleiding.</p> <p>Dit argument komt terug in het advies van de Samenwerkende overheden van juni 2019.</p> <p>2.</p> <p>Variant Paars is weliswaar gebundeld met de buisleidingenstraat maar kan toch gezien worden als nieuwe doorsnijding van het landschap. De buisleidingenstraat is vooral een ondergrondse infrastructuur. Gezien vanaf een afstand is de buisleidingenstraat niet (meer) waarneembaar, maar de nieuwe bovengrondse hoogspanningsverbinding wel.</p> <p>Variant Grijsblauw is meer 'ingekapseld' tussen de bebouwing van Borchwerf en de A17 en maakt daardoor meer onderdeel uit van de stedelijke omgeving. Weliswaar zal de nieuwe verbinding vanaf enige afstand ook te zien zijn (tussen of uitstekend boven de aanwezige bebouwing). De aanwezige bebouwing zorgt echter al voor een verstoring van vrij zicht.</p> <p>Variant Grijsblauw leidt daarmee niet tot een nieuwe doorsnijding.</p> <p>Dit verschil komt niet direct terug in de effectanalyse in Projectboek 3. De ministers vinden dit echter wel belangrijk ten aanzien van de afweging tussen varianten Paars en Grijsblauw.</p> <p>3.</p>	
--	--	--	--

		<p>Bezien vanaf het kassencomplex aan de Westelijke Havendijk te Roosendaal kent variant Paars twee gevoelige bestemmingen. (Westelijke Havendijk 32 en Vlietweg 32)</p> <p>Variant Grijsblauw kent één gevoelige bestemming (Vlietweg 1). Variant Grijsblauw heeft hierdoor de voorkeur.</p> <p>Dit verschil komt in de effectanalyse uit Projectboek 3 terug, waarbij (vanwege andere gevoelige bestemmingen) variant Paars 11 gevoelige bestemmingen kent. Variant Grijsblauw heeft 10 gevoelige bestemmingen en is daarmee op dit punt gunstiger.</p> <p>4.</p> <p>In projectboek 3 is opgenomen dat variant Paars voldoet aan de gestelde projecteisen ten aanzien van de afstand tot windturbines. Variant Paars staat wel binnen de invloedafstand van twee van de drie windmolens. De werpafstand is zo'n 190 meter (aanwezig type Vestas V90 – 3.0 MW met een tiphoogte van 150 meter). Variant Paars komt op ≤ 130 meter van de middelste windmolen en op ≤ 120 van de noordelijke windmolen. Bij de zuidelijke windmolens is de afstand ca. 250 meter.</p> <p>In dit geval is er een alternatief buiten de invloedafstand van de windturbines, te weten variant Grijsblauw. De ministers zijn van mening dat de aanwezigheid van een alternatief, waarbij de verbinding niet binnen de invloedafstand van de windturbines staat, de voorkeur heeft. Variant Grijsblauw scoort daarom op het aspect 'Leveringszekerheid' beter dan variant Paars.</p>	
--	--	---	--

		<p>Om het raakvlak met de windmolens te mitigeren, zou de overweging gemaakt kunnen worden om de windmolens te slopen c.q. te verplaatsen.</p> <p>Vanuit de energietransitie is enkel sloop (zonder vervanging) geen optie. Verplaatsen van windmolens geeft de ruimtelijke uitdaging dat een alternatieve locatie gezocht moet worden, waarvan het niet bij voorbaat vast staat dat deze gevonden kan worden.</p> <p>Verplaatsen van windmolens heeft, vanwege het zoeken naar deze 'onzekere' alternatieve locatie niet de voorkeur boven het verleggen van de Dow-leiding. Voor de Dow-leiding is reeds een bestemde alternatieve locatie (i.e. de buisleidingenstraat) voorhanden.</p> <p>5.</p> <p>Variant Paars kruist drie (weliswaar redelijk beperkte) NNB-gebieden met bomen/bebossing.</p> <p>Variant Grijsblauw heeft dit raakvlak (met NNB-gebieden met bomen/bebossing) niet.</p> <p>In de effectanalyse komt daarom naar voren dat variant Grijsblauw op dit punt gunstiger is.</p> <p>6.</p> <p>Variant Paars is, evenals variant Rood, een tracévariant die de noordwestelijke punt van Borchwerf, veld D, kruist. Alhoewel variant Paars nog niet zodanig concreet is uitgewerkt dat duidelijk is waar mastlocaties precies komen, is wel reeds duidelijk dat er één mastlocatie op (een) verkochte bedrijfskavel(s) (kavels D55A en D56 c.q. kadastrale percelen Oud en Nieuw Gastel H 2258 en 2259)</p>	
--	--	---	--

		<p>van Borchwerf komt te staan (zie: https://www.borchwerf.nl/file/view/2020/Veld-D-2020-week-28-(NL).pdf). Daarnaast komt variant Paars in de nabijheid van drie bebouwde kavels. En kruist variant Paars een glastuinbouwbedrijf aan de Westelijke Havendijk.</p> <p>Er is op dit moment nog geen omgevingsvergunning verleend voor het realiseren van een gebouw/bouwwerk op de kavels waar één mastlocatie zou komen bij variant Paars. Een mast op de kavels betekent echter wel een aanzienlijke belemmering voor de bebouwings- en gebruiksmogelijkheden. Mogelijk wordt de ontwikkeling van de kavels D55A en D56 in het geheel belemmerd.</p> <p>Variant Grijsblauw staat op het noordelijk gedeelte van Borchwerf in de nabijheid van 19 kavels. Het tracé van variant Grijsblauw wordt zodanig uitgevoerd dat de bedrijven niet zodanig belemmerd worden in hun bedrijfsvoering dat hun bedrijfsactiviteiten niet kunnen worden voortgezet c.q. gestaakt zouden moeten worden (zoals bij kavels D55A en D56 mogelijk wel het geval is).</p> <p>Alhoewel variant Grijsblauw in de nabijheid van een groot aantal bedrijven komt, is de belemmering van deze bedrijven niet zodanig beperkt dat het tracé (naar de mening van de ministers) ruimtelijk aanvaardbaar is.</p> <p>7.</p> <p>Variant Paars staat aan de noordzijde / noordwestzijde van bedrijventerrein Borchwerf. Het zicht op het bedrijventerrein is vooral vanaf de A17. Variant Paars heeft geen invloed op het zicht vanaf de A17 op de bedrijven.</p>	
--	--	---	--

		<p>In dat opzicht zou gezegd kunnen worden dat variant Paars de voorkeur heeft boven variant Grijsblauw.</p> <p>De ministers zijn echter van mening dat de zichthinder door variant Grijsblauw niet aanzienlijk is.</p> <p>De draden/geleiders hangen zodanig hoog, zodat vanaf de A17 onder de draden door naar de bedrijven wordt gekeken. De zichthinder, zo die al ervaren wordt, zal vooral worden veroorzaakt door een beperkt aantal masten op het noordelijke deel van het bedrijventerrein Borchwerf.</p> <p>De masten nemen het zicht op de bedrijven niet weg, zoals dat wél het geval is bij een geluidwal. De masten zijn open qua constructie. Verkeer is in beweging. Men kijkt langs de masten af richting de bedrijven. Alleen als de mast in een rechte lijn tussen auto en bedrijf staat, zal het zicht (tijdelijk en beperkt) weggenomen worden. Het zicht wordt daardoor niet over de volledige lengte van het tracé langs de bedrijven belemmerd.</p> <p>Naar de mening van de ministers is er op dit punt daarom geen onaanvaardbare impact.</p> <p>De impact op zichtlocaties geeft naar de mening van de ministers geen aanleiding om alsnog de keuze voor variant Grijsblauw te heroverwegen.</p> <p>8.</p> <p>De gedachte zou kunnen zijn dat de bestaande 150kV-hoogspanningsverbinding tussen 150kV-station Borchwerf en de eerste 150kV-mast aan de oostzijde van de A17 bij variant Paars niet verkabeld hoeft te worden. Als de 150kV-</p>	
--	--	--	--

		<p>verbinding niet verkabeld hoeft te worden, geeft dit een kostenbesparing.</p> <p>Deze gedachtegang is niet correct. Bij variant Paars komt de nieuwe 380kV-verbinding aan de westzijde van de buisleidingenstraat. De bestaande 150kV-verbinding ten noorden van 150kV-station Borchwerf staat ten oosten van de buisleidingenstraat. Als de 150kV-verbinding niet verkabeld wordt, wordt de buisleidingenstraat ingeklemd door twee hoogspanningsverbindingen. Deze combinatie van hoogspanningsverbindingen leidt tot een onaanvaardbare technische beïnvloeding op de buisleidingenstraat. Deze technische beïnvloeding is (enkel) op te lossen door de 150kV-verbinding te verkabelen.</p> <p>Met andere woorden, variant Paars leidt ten aanzien van de 150kV-verbinding niet tot een kostenbesparing. Omdat zowel bij variant Paars als bij variant Grijsblauw de 150kV-verbinding verkabeld moet worden, geeft variant Paars op dit punt geen positief effect.</p> <p>Tenslotte wordt ten aanzien van de verkabeling overigens nog het volgende aangegeven. De bestaande 150kV-verbinding doorkruist nu veld C op Borchwerf. Door de verkabeling wordt de belemmering op veld C nagenoeg volledig opgeheven.</p> <p>Indien de 150kV-verbinding niet verkabeld zou worden, treedt dit positieve effect niet op.</p> <p>9.</p> <p>Vanuit het voorzorgbeleid is het belangrijk dat zoveel als mogelijk wordt vermeden dat er nieuwe situaties komen waarbij kinderen langdurig verblijven binnen de</p>	
--	--	--	--

		<p>magneetveldzone van de nieuwe bovengrondse verbinding. Het advies richt zich op woningen, scholen, crèches en kinderopvangplaatsen (zogenoemde gevoelige bestemmingen).</p> <p>Weliswaar komt variant Grijsblauw nabij diverse woningen en diverse bedrijven. De woningen liggen buiten de magneetveldzone. De bedrijven op Borchwerf zijn geen gevoelige bestemming.</p> <p>Ook variant Paars komt nabij diverse (andere) woningen en diverse (andere) bedrijven. Zoals eerder is opgemerkt, leidt variant Paars tot één extra gevoelige bestemming.</p> <p>De ministers begrijpen dat een hoogspanningsverbinding in de nabijheid van woningen en bedrijven impact heeft of kan hebben op het woongenot en op de werksituatie. Echter, ondanks de nabijheid, zijn de woningen aan de Vlietweg (met één uitzondering) en de bedrijven op Borchwerf geen gevoelige bestemming conform het voorzorgbeleid.</p> <p>Het is in dit geval niet mogelijk om een tracé te kiezen dat niet in de nabijheid van woningen of bedrijven komt. Daarom blijven de ministers van mening dat variant Grijsblauw de beste tracévariant geeft.</p> <p>Tenslotte, ten aanzien van eventuele schade / de vermogenspositie van bedrijven is in de procedure omtrent het Inpassingsplan enkel van belang of het plan, gelet op alle betrokken belangen, in overeenstemming met een goede ruimtelijke ordening is vastgesteld. De ministers zijn van mening dat de schadevergoedingsregelingen als beschreven in paragraaf 8.3 van de plantoelichting toereikend zijn. Gelet</p>	
--	--	---	--

		daarop is er geen aanleiding om de keuze voor variant Grijsblauw te herzien.	
3.	De communicatie en informatievoorziening richting alle betrokken bewoners en bedrijven is terugkijkend helaas niet altijd even optimaal gebeurd. Zo zijn de bewoners en bedrijven niet goed betrokken geweest bij de keuze voor het voorgestelde tracé en begrijpen wij de wens van de bewoners en bedrijven om de ligging van dit tracé te heroverwegen.	<p>Wij willen u wijzen op het omgevingsproces waarin TenneT het gesprek is aangegaan met belanghebbenden in de omgeving door de organisatie van werkateliers en bijeenkomsten waarbij de verschillende tracévarianten zijn besproken. Daarnaast is herhaaldelijk met omwonenden gesproken en zijn de bedrijven, via de Vereniging van Eigenaren van Borchwerf, regelmatig geïnformeerd.</p> <p>Ondanks deze inspanningen is, ook naar aanleiding van signalen vanuit de omgeving, aan TenneT aandacht gevraagd voor een goede communicatie en informatievoorziening. In reactie hierop en in overleg met de Samenwerkende Overheden is door TenneT een communicatie- en participatieplan opgesteld om invulling te geven een duidelijke en zorgvuldige communicatie richting de gemeenten, bewoners en bedrijven.</p>	De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.
4.	Wij vragen aandacht voor een goede zorgvuldigheid bij de verdere uitwerking tijdens de procedure zoals gezondheidsaspecten en goede communicatie, met name specifiek met alle betrokkenen die op enigerlei wijze met het project te maken hebben. Wij denken dan niet alleen aan de bewoners van de Vlietweg en de Noordstraat maar ook aan de bedrijven nabij Borchwerf, belanghebbenden bij de zgn. gevoelige bestemmingen en bij voorbereidende werkzaamheden zoals bijv. aanrijroutes e.d. Wij willen daarom benadrukken dat de komende jaren een juiste communicatie en informatievoorziening een topprioriteit wordt. Dit proces zullen wij nadrukkelijk volgen en daar waar nodig ondersteunen.	Zie beantwoording onder 3.	Zie beantwoording onder 3.

5.	<p>Vooropgesteld dat elk tracé zijn voor- en nadelen kent, heeft het door u gekozen tracé met name nadelige consequenties voor bewoners aan de Vlietweg en de Noordstraat alsmede voor de bedrijven op Borchwerf. De hoogspanningsleiding is in de directe nabijheid van betrokkenen gesitueerd en geeft beperkingen in hun woon- en leefklimaat. Wij onderkennen deze nadelige gevolgen en verzoeken u nadrukkelijk bij de verdere uitwerking rekening te houden met de leefbaarheid van deze bewoners door mitigerende en compenserende maatregelen te treffen bijv. in de vorm van een goede landschappelijke inpassing voor dit gebied. Wij hechten er zeer grote waarde aan, dat in samenspraak met de bewoners en uw ministerie, Tennet en onze gemeente een passende oplossing wordt gevonden voor deze situatie. Daarnaast vragen wij ook aandacht voor de zichtlocatie van het bedrijventerrein Borchwerf langs de A17 en de zorgen die deze bedrijven hebben met betrekking tot de gezondheid van hun medewerkers. Voor een goed ondernemerschap en vestigingsklimaat is het gewenst dat bij de verdere uitwerking ook rekening wordt gehouden met de gezondheidsaspecten en een goede landschappelijke inpassing ter plaatse, zodat de nadelige effecten tot een minimum beperkt worden.</p>	<p>Om de ruimtelijke aanvaardbaarheid van de nieuwe hoogspanningsverbinding te waarborgen stelt TenneT een landschapsplan op. In het landschapsplan worden mitigerende en compenserende maatregelen uitgewerkt om het effect van de hoogspanningsverbinding in het landschap te verzachten en/of te compenseren.</p> <p>De uitwerking van de maatregelen in het landschapsplan vindt plaats in afstemming met de gemeente en de directe belanghebbenden. TenneT is in overleg met de bewoners aan de Vlietweg en de Noordstraat over de mogelijkheden voor het aanbrengen van beplanting om het effect van de hoogspanningsverbinding te beperken. Ook zijn er gesprekken met de bedrijven op Borchwerf om de effecten inzichtelijk te maken en de bespreken hoe de bedrijven gecompenseerd kunnen worden.</p> <p>De betrokken bewindspersonen zijn zich bewust van de zorgen die er spelen van wonen en werken in de nabijheid van een hoogspanningsverbinding. Er zijn echter géén wetenschappelijk onderbouwde aanwijzingen voor een causaal verband tussen blootstelling aan elektrische en magnetische velden van hoogspanningsverbindingen en diverse aandoeningen.</p>	De toelichting van het inpassingsplan zal worden aangevuld met het landschapsplan.
6.	<p>Verder willen wij graag opmerken dat de berekeningen thans gebaseerd zijn op 4000 amp en de berekeningen uitgaan van 30%. Gelet op de gevolgen bij overschrijding van deze 30% in de toename van de grootte van de magneetvelden alsmede de</p>	<p>Magneetveldberekeningen zijn conform richtlijnen van het RIVM uitgevoerd voor de laatste versie van het tracé met Moldau masten. Deze berekeningen zijn voor akkoord</p>	<p>In het ontwerp inpassingsplan worden de resultaten van de specifieke</p>

	gezondheidsaspecten, vragen wij hier nadrukkelijk aandacht voor.	voorgelegd aan het RIVM. Deze magneetveldberekeningen worden als bijlage bij het inpassingsplan gevoegd.	magneetveldberekening verwerkt.
7.	Door de gemeente is een reactie meegestuurd van bedrijven in de buurt van het tracé, het gaat om TB Roosendaal, Audi Centrum, Karpack en Gemeon Vastgoed.	De reactie van deze bedrijven en bewoners is ter kennisgeving aangenomen. De onderwerpen die de bedrijven hebben ingebracht komen aan bod bij de beantwoording van de reactie van de gemeente.	Deze reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.

20. GEMEENTE DRIMMELEN

1.	Dit inpassingsplan regelt de realisatie van een nieuwe hoogspanningsverbinding die onze gemeente zal doorsnijden en effect zal hebben op landschap en leefbaarheid. Wij faciliteren deze ontwikkeling.	Deze reactie wordt ter kennisgeving aangenomen.	De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.
2.	Van belang hierbij is verder dat deze nieuwe doorvoerroute een optimale inpassing in het landschap dient te verkrijgen. Hierbij moeten we ook de kansen benutten met andere projecten, zoals bv. de nog verder te ontwikkelen Ecologische Verbinding Zones. Graag pakken we dit samen met u op.	Parallel aan het vooroverleg en in aanloop naar de ter inzage legging van het ontwerp IP is in samenspraak met o.a. provincie, gemeenten en andere belanghebbenden gewerkt aan de uitwerking van de landschappelijke inpassing van het tracé. Hierbij wordt ook rekening gehouden met de aantasting van het Natuur Netwerk Brabant. Het resultaat hiervan is opgenomen bij het ontwerp RIP. Het gaat hier om een intensief proces wat ook in de toekomst nog doorloopt, om zo te komen tot een concreet, gedragen plan voor de landschappelijke inpassing.	De toelichting van het inpassingsplan zal worden aangevuld met het landschapsplan.
3.	Mastposities dienen voor een optimale inpassing in het landschap zoveel als mogelijk synchroon te gaan lopen, als er een tweede hoogspanningsverbinding bij komt, zodat er geen verstorend effect op het landschap ontstaat. Als gemeente vinden we dat het exact bepalen van de mastposities in goed overleg met alle betrokkenen opgepakt dient te worden.	TenneT hanteert bij het bepalen van de locatie van een mast onder meer het principe dat de masten zoveel als mogelijk in de pas lopen bij het toepassen van bundeling met de bestaande verbinding. Het is echter niet vanzelfsprekend dat dit overal toe te passen is vanwege ruimtelijke beperkingen (bijvoorbeeld door aanwezige bebouwing, wegen en/of	De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.

		<p>watergangen) en de uitkomst van afstemming met rechthebbenden (o.a. eigenaren en pachters) op de beoogde mastlocaties.</p> <p>Met inachtneming van vorenstaande wordt in overleg met grondeigenaren/-gebruikers besproken of er nog mogelijkheden zijn om mastlocaties te optimaliseren op de verschillende percelen. Dit proces vindt reeds plaats.</p>	
4.	<p>Voor de aanleg van de nieuwe verbinding en sloop van de bestaande 150 kV-verbinding rondom Hooge Zwaluwe zijn dus veel tijdelijke maatregelen nodig. Deze tijdelijke situaties zullen mogelijk 10 jaar of nog wel langer bestaan, als deze ter voorbereiding bij aanvang al moeten worden gerealiseerd en pas verdwijnen na de ingebruikname van het gehele nieuwe netwerk. Een goed proces om tot een oplossing te komen die voor alle betrokkenen aanvaardbaar is, is noodzakelijk. Wij roepen u en TenneT op om duidelijkheid te geven naar alle bewoners en naar ons, en daarbij alle betrokkenen goed te betrekken bij het plannen van tijdelijke maatregelen, verkeersroutes voor het bouwverkeer enzovoorts. Het is van enorm belang om dit vooraf, tijdig, eenduidig en goed te communiceren met betreffende gemeenten, de grondeigenaren en bewoners, mede op de toenemende druk op de leefbaarheid van het gebied die dat met zich mee kan brengen.</p>	<p>In overleg met de Samenwerkende Overheden is door TenneT een communicatie- en participatieplan opgesteld om invulling te geven een duidelijke en zorgvuldige communicatie richting de gemeenten, bewoners en bedrijven. Onderdeel van de communicatie is de afstemming van alle tijdelijke maatregelen.</p>	<p>De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.</p>
5.	<p>Wanneer er echter verschil is tussen het geldende bestemmingsplan en bv. Een dubbelbestemming van de archeologieregels worden de regels van het inpassingsplan als dubbelbestemming van toepassing verklaard, en gelden de regels van het gemeentelijk bestemmingsplan niet meer. In het inpassingsplan is aangegeven dat het tracé zo is gekozen</p>	<p>Het inpassingsplan legt een aantal dubbelbestemmingen over de geldende enkel- en dubbelbestemmingen heen, en laat deze bestemmingen verder in zoverre ongemoeid. Dit geldt ook voor de reeds geldende dubbelbestemmingen o.a. m.b.t. archeologische waarden, toegekend door de diverse gemeenten. Om verwarring en onduidelijkheid te voorkomen</p>	<p>De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.</p>

	<p>dat door het leggen van de dubbelbestemmingen geen strijdigheid ontstaat met de bestemmingen in de vigerende bestemmingsplannen. In ons geldende bestemmingsplan is lokaal archeologisch beleid verankerd. Dat is niet opgenomen of doorvertaald in het inpassingsplan. Zie hiervoor onze aparte bijlage en advies van onze regio archeoloog op dit punt. Wij verzoeken u de geldende regels van het lokale archeologische beleid in het inpassingsplan op te nemen, teneinde de strijdigheid met het geldende bestemmingsplan te voorkomen.</p>	<p>wordt er daarom geen dubbelbestemming m.b.t. archeologische waarden opgenomen in het IP.</p>	
6.	<p>Voor de gevoelige bestemmingen vragen we om een ruimhartige toepassing van de uitkoopregels (niet alleen naar de letter, maar ook op maatschappelijk gedragen wijze).</p>	<p>Deze reactie wordt ter kennisgeving aangenomen.</p>	<p>De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.</p>
7.	<p>Met dit voorontwerp staan we aan het begin van het besluitvormingstraject om te komen tot vaststelling van het inpassingsplan. Wij wensen in dit verband het belang van een goede en constante communicatie met de betrokken inwoners gedurende het gehele traject te beklemtonen. Niet alleen rondom de maatregelen tijdens de bouw en sloop, maar ook in de gesprekken met de eigenaren van gevoelige bestemmingen. Ons bereiken geluiden dat de eigenaren van deze gevoelige bestemmingen, zich niet altijd goed gehoord voelen in de gesprekken met TenneT. Het gaat in deze gesprekken over de woning van mensen, de plaats waar hun thuis is. Wij proberen als gemeente deze bewoners te ondersteunen daar waar mogelijk. Maar wij roepen u en TenneT op in deze gevoelige gesprekken goed aandacht te besteden aan de positie van de eigenaren. Gelet op de bovenstaand geschetste problematiek verdient naar onze mening een zeer intensieve communicatie met de omwonenden. Veel onrust kan voorkomen worden door tijdige,</p>	<p>Zie beantwoording onder 4.</p>	<p>De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.</p>

	uitgebreide en zorgvuldige berichtgeving over (ook voorbereidende) werkzaamheden en tijdelijke maatregelen. Daarnaast vragen wij aandacht om een totaalplanning in tijd te maken en te communiceren, zowel voor het proces en procedure van het inpassingsplan, maar ook inclusief de uitvoering en oplevering van het project als geheel.		
8.	Pagina 9, paragraaf 1.4: het inpassingsplan geeft nog geen volledig inzicht in alle gekoppelde uitvoeringsbesluiten. Dit maakt het lastig om de volledige impact van deze ontwikkeling en alle tijdelijke maatregelen goed in te schatten.	Een overzicht van de gekoppelde uitvoeringsbesluiten is toegevoegd aan het ontwerp inpassingsplan in paragraaf 1.4.	Dit wordt aangevuld in de toelichting van het inpassingsplan
9.	Pagina 22 en 23, paragraaf 3.9: deze paragraaf gaat over het voorgenomen tracé 2017. Eind mei 2017 hebben de Samenwerkende overheden hun integrale advies uitgebracht aan de minister van Economische Zaken. In het integrale advies is een meest gedragen tracé voorgesteld als Voorgenomen Voorkeursalternatief (VVKA). Dit VVKA loopt van het nieuwe 380 kV-station Rilland via de Brabantse Wal naar Roosendaal-Borchwerf, bij Woensdrecht ondergronds. Van Roosendaal-Borchwerf tot en met Standdaarbuiten loopt de lijn langs de westzijde van de A17. Van Standdaarbuiten tot aan Tilburg volgt de lijn een noordelijk tracé via Hooge Zwaluwe en Geertruidenberg. Om bij Loon op Zand via een zogenoemde Bosroute te eindigen bij een nieuwe 380 kV-stationslocatie ten noorden van Tilburg. In juli 2017 heeft de minister van Economische Zaken het voorgestelde tracé van de Samenwerkende overheden overgenomen als VVKA. Gemeente Drimmelen stelt zich constructief op ten aanzien van het meerderheidsstandpunt, maar heeft in dit geval wel een minderheidsstandpunt ingenomen bij het voorstel van de samenwerkende overheden.	Deze reactie wordt ter kennisgeving aangenomen.	De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.

10.	<p>Pagina 25, paragraaf 3.11.3: De Samenwerkende Overheden hebben de minister van EZK niet alleen geadviseerd over de te kiezen varianten, zij hebben ook vragen gesteld over het mastsoort waarmee de verbinding wordt uitgevoerd. Aanvankelijk was het uitgangspunt van TenneT om bij nieuwe tracés in principe te kiezen voor wintrackmasten. De Samenwerkende Overheden hebben hierover vragen aan de minister gesteld. Naar aanleiding hiervan heeft TenneT onderzocht welke mastsoort in combinatie met het masttype van de bestaande verbindingen de beste bijdrage levert aan de technische functionaliteit, milieu- en omgevingseffecten, landschappelijke inpassing en kosten en zonder dat hierdoor extra gevoelige bestemmingen ontstaan. In het onderzoek is een afweging gemaakt tussen de wintrack- en vakwerkmasten. Daarbij is rekening gehouden met de bundeling van het Voorkeurstracé met de twee bestaande hoogspanningsverbindingen.</p> <p>Ten behoeve van dit onderzoek is een vakwerkmast ontworpen die aan de eisen van de te bouwen verbinding kan voldoen. Deze vakwerkmast is vergeleken met de wintrackmast die als uitgangspunt gold. Op basis hiervan heeft TenneT voorgesteld de ontwikkelde vakwerkmasten toe te passen voor Zuid-West 380 kV Oost. In februari 2020 heeft de minister hiermee ingestemd. TenneT heeft de mastvorm vervolgens geoptimaliseerd en technisch verder uitgewerkt tot de zogeheten Moldaumast. Begin augustus 2020 is hierover een onderbouwend rapport gepubliceerd. In dit rapport is een overzicht gegeven van de aspecten op basis waarvan de Moldaumast is ontworpen en gevalideerd. De Moldaumast is verder uitgewerkt in inpassing en vormgeving, technische mastontwerp en mastbeelden.</p>	Een planning zal worden gecommuniceerd. Deze tijdslijn geeft inzicht in de verwachte proceduretijd en de uitvoering en kan indien nodig, worden geactualiseerd op de site.	De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.
-----	--	--	--

	Dit lijkt ons een goede aanzet, graag zien wij nog een totaalplanning van deze uitvoering.		
11.	Pagina 26, paragraaf 3.11.6: het landschappelijk inpassingsplan is nog geen uitgewerkt en voldragen plan. Daarom is het voor de gemeente Drimmelen niet mogelijk hier nu al inhoudelijk op te reageren. Wij houden ons daarom het recht voor ten tijde van het ontwerp-inpassingsplan opmerkingen te maken, indien nodig. Zie ook de reactie in de brief, waarbij wij aangeven graag mee te willen denken in het aansluiting zoeken bij andere projecten, zoals de verbetering van onze EVZ's. Graag willen we dit samen oppakken.	Het betreft een concept landschapsplan dat als bijlage zal worden toegevoegd aan het inpassingsplan. Parallel aan het vooroverleg en in aanloop naar de ter inzage legging van het ontwerp IP is in samenspraak met o.a. provincie, gemeenten en andere belanghebbenden gewerkt aan de uitwerking van de landschappelijke inpassing van het tracé. Hierbij wordt ook rekening gehouden met de aantasting van het Natuur Netwerk Brabant. Het resultaat hiervan is opgenomen bij het ontwerp IP. Het gaat hier om een intensief proces wat ook in de toekomst nog doorloopt, om zo te komen tot een concreet, gedragen plan voor de landschappelijke inpassing.	De toelichting van het inpassingsplan zal worden aangevuld met het landschapsplan.
12.	Pagina 39, paragraaf 4.8: Informatie ontbreekt over wat het betekent als een tijdelijke verbinding op maaiveld wordt gelegd. Betekent dit beperkingen in gebruik? Wordt met die tijdelijke oplossing openbaar gebied (fietspaden, voetpaden) gekruist en zo ja hoe gaat dat dan? Daarnaast ontbreekt in deze paragraaf een toelichting over de periode die bedoeld wordt met tijdelijk. De behoefte bestaat aan een duidelijke omschrijving, zodat belanghebbenden weten waar het over gaat en waar ze rekening mee moeten houden. Een periode van 10 jaar of meer voelt voor een bewoner niet meer als tijdelijk.	In het ontwerp inpassingsplan wordt een uitgebreidere omschrijving gegeven van de tijdelijke verbindingen. Waar en hoe deze ruimtelijk worden ingepast.	De toelichting van het inpassingsplan zal hierop worden aangevuld.
13.	Pagina 45, paragraaf 5.3: deze paragraaf trekt een conclusie over passendheid binnen rijks, provinciaal en gemeentelijk beleid, maar het IP bevat geen toets van het gemeentelijk beleid. Onduidelijk is daarom waar de conclusies in paragraaf 5.3 op gebaseerd zijn en of de ontwikkeling daadwerkelijk past	Zoals beschreven in paragraaf 5.3 is het gemeentelijk beleid betrokken bij de totstandkoming van het tracé en bij de toetsing van de alternatieven in het MER. Deze informatie is dan ook opgenomen in het MER.	De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.

	in het gemeentelijk beleid op bijvoorbeeld het gebied van gezondheid, landschap en archeologie.		
14.	<p>Pagina (vanaf, 48), paragraaf 6.3 Landschap en Cultuurhistorie</p> <p>Zie bijgevoegd ons specifieke advies in aparte bijlage van de gemeentelijk regioarcheoloog op dit punt.</p> <p>Het gemeentelijk archeologisch beleid dient te worden verwerkt in dit inpassingsplan.</p>	<p>Naar aanleiding van o.a. deze reactie heeft overleg plaatsgevonden over het archeologisch onderzoek. Het archeologisch onderzoek is aangepast en aangevuld en is voor een reactie / akkoord voorgelegd aan de gemeentelijk archeoloog of de adviseur van de gemeente. Het aangepaste archeologisch rapport is verwerkt in de plantoelichting.</p>	<p>De reactie leidt tot aanpassing van de toelichting van het inpassingsplan.</p>
15.	<p>Pagina (vanaf 55), paragraaf 6.6 Bodem, archeologie en aardkundige waarden</p> <p>Zie bijgevoegd ons specifieke advies in aparte bijlage van de gemeentelijk regioarcheoloog op dit punt.</p> <p>Het gemeentelijk archeologisch beleid dient te worden verwerkt in dit inpassingsplan.</p>	<p>Naar aanleiding van o.a. deze reactie heeft overleg plaatsgevonden over het archeologisch onderzoek. Het archeologisch onderzoek is aangepast en aangevuld en is voor een reactie / akkoord voorgelegd aan de gemeentelijk archeoloog of de adviseur van de gemeente. Het aangepaste archeologisch rapport is verwerkt in de plantoelichting.</p>	<p>De reactie leidt tot aanpassing van de toelichting van het inpassingsplan.</p>
16.	<p>Pagina 60, paragraaf 6.9.1: deze paragraaf doet het lijken of de tijdelijke maatregelen misschien korter dan een jaar in gebruik zullen zijn. Dat klopt niet met de informatie die wij als gemeente van Tennet ontvangen, waarin wordt aangegeven dat de tijdelijke maatregelen als eerste worden gerealiseerd in de bouwfase en pas als laatste weer gesloopt worden en wellicht tot 10 jaar of meer ter plekke gebruikt zouden kunnen worden.</p> <p>Bij de hele onderbouwing van de tijdelijke masten, wordt niet ingegaan op de periode van deze tijdelijkheid en of de lengte van die periode effect heeft op de gevolgen voor de leefomgeving, bodem en natuur. Al deze ingrepen gelden gedurende de volledige bouwperiode en hebben daarmee een aanzienlijke invloed op de leefomgeving. Naar onze mening is dit aspect onvoldoende in het plan opgenomen.</p> <p>Wij missen bv. een onderbouwing of de wegen in dit gebied wel geschikt zijn voor de hoeveelheid verkeersbewegingen met groot materieel gedurende de lange bouwperiode.</p>	<p>Zie beantwoording onder 12.</p>	<p>De toelichting van het inpassingsplan zal hierop worden aangevuld.</p>

17.	Pagina 62, paragraaf 7.2 laatste alinea: uit de tekst blijkt niet duidelijk in hoeverre de coördinatie-regelen van toepassing is op de tijdelijke bouw- en aanlegmaatregelen die nodig zijn gedurende de bouw- en slooperiode.	Voor het project geldt de rijkscoördinatie-regeling. De verschillende besluiten zijn hiervoor echter in verschillende mandjes ingedeeld. Het eerste mandje heeft alleen betrekking op het inpassingsplan. In de andere fases van het proces zullen de andere toestemmingsvereisten, zoals omgevingsvergunning worden aangevraagd.	De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.
18.	Pagina 63, paragraaf 7.3: alleen de aanlegvergunningstelsels uit de gemeentelijke bestemmingsplannen worden terzijde geschoven, maar de bepalingen ten aanzien van de archeologische verwachtingswaarden dus niet. Dat betekent dus dat die daarmee blijven gelden. Hoe werkt de toetsing op dit punt?	Dit houdt in dat in het geval van bouwwerken moet worden voldaan aan de bouwregels uit de onderliggende dubbelbestemmingen, waaronder ook archeologie. Voor werkzaamheden geen bouwwerk zijnde ter plaatse van de dubbelbestemmingen in de gemeentelijke bestemmingsplannen is geen aanlegvergunning vereist.	De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.
19.	Regels behorend bij het voorontwerp-Rijksinpassingsplan Artikel 13.1 b: dit artikel noemt nu alleen het voorzien in landschappelijke inpassing. Om een duurzame instandhouding van de landschappelijke inpassing te waarborgen, verzoeken wij u dit artikel zo te wijzigen dat niet alleen de realisatie, maar ook het beheer en instandhouding conform het landschappelijk inpassingsplan is geregeld. Alleen op die manier kan de inpassing in het landschap goed geborgd worden. Daarnaast vinden wij het wat onduidelijk dat de koppeling met het landschapsplan alleen in de algemene gebruiksregels wordt gelegd. Het heeft onze voorkeur een voorwaardelijke verplichting op te nemen in de specifieke bestemmingen, zodat de koppeling tussen beide bepalingen duidelijker is.	De regels in het ontwerp-inpassingsplan zullen worden aangevuld met het beheer en instandhouding conform het landschapsplan.	De reactie leidt tot aanvulling in de regels van het inpassingsplan.
20.	Verbeelding De verbeeldingen zijn op perceelsniveau lastig toetsbaar, omdat alleen een pdf en geen gml beschikbaar is en omdat op de ondergronden de kadastrale aanduidingen ontbreken. Als bij het ontwerp IP een digitale kaart beschikbaar is, zullen wij	Deze reactie wordt ter kennisgeving aangenomen. Het ontwerp-inpassingsplan zal worden gepubliceerd op ruimtelijkeplannen.nl	De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.

	<p>nogmaals toetsen. Eventuele reactie zullen wij op dat moment in een zienswijze formuleren.</p> <p>Er zijn geen mastlocaties opgenomen in het Inpassingsplan. De masten hebben een forse impact op het landschap. Doordat de mastlocatie niet in het Inpassingsplan staan, zijn de effecten op het landschap en de omgeving slecht in te schatten. Biedt deze wijze van werken wel voldoende borging van de belangen van derden?</p>	<p>Het bepalen van de mastlocaties vindt in eerste instantie met de rechthebbende plaats en zullen vervolgens worden afgestemd per rechtstand worden afgestemd met de gemeente.</p>	
21.	<p>Op verzoek van gemeente Drimmelen geven wij, als regionaal deskundige op het gebied van de archeologische en cultuurhistorische monumentenzorg, advies bij het Inpassingsplan 'Zuid-West 380 kv Oost'.</p> <p>Paragraaf 6.3 Landschap en cultuurhistorie 6.3.1 Toetsingskader</p> <ul style="list-style-type: none"> - Waarom zijn hier de gemeentelijke beleidsnota's en erfgoedkaarten niet genoemd en gebruikt? - 'Het tracé van een hoogspanningsverbinding moet autonoom zijn, zo veel mogelijk los staan van de kleinschalige verschijnselen in het lokale landschap. Waar dat niet mogelijk is en richtingsveranderingen of verschillen in masthoogte onvermijdelijk zijn, krijgt het tracé bij voorkeur een samenhang met andere landschapspatronen van een vergelijkbaar schaalniveau als de hoogspanningsverbinding zelf zoals snelwegen of grote rivieren.' → een samenhang met een snelweg (kunstmatig object, dat het cultuurlandschap doorsnijdt) is een logische manier om de impact op het landschap zo klein mogelijk te 	<p>Landschap</p> <p>De landschapsanalyse zoals opgenomen in MER en IP sluit aan bij eerder uitgevoerde landschapsanalyses in het kader van inpassingsplannen. De gemeente vraagt om een onderbouwing, nadere duiding van deze analyse. Het abstractieniveau van het MER sluit aan bij de aard van de ingreep die regionaal van aard is. De door de gemeente gemaakte opmerkingen leiden daarom niet tot wijzigingen in het MER.</p>	<p>De reactie leidt tot aanpassing van de toelichting van het inpassingsplan.</p>

	<p>houden. Dit geldt niet voor een samenhang met een natuurlijk element als een rivier.</p> <p>6.3.2 Huidige situatie</p> <ul style="list-style-type: none"> - De beschreven situatie is min of meer het oude cultuurlandschap: in hoeverre zijn in het beoogde tracé al elementen aanwezig die het landschap doorsnijden, zoals snelwegen en bestaande hoogspanningsleidingen? - 'De effecten op het landschappelijk hoofdpatroon zijn kwalitatief in beeld gebracht en beoordeeld.' → bestaat hier een rapport van? - 'In deelgebied 2 bundelt het Voorkeursalternatief grotendeels met de bestaande 380 kV-verbinding en heeft hierdoor nauwelijks een effect op het landschappelijk hoofdpatroon.' → grotendeels, dus niet helemaal: ik zou hier graag een onderbouwing van zien in een CHER. - 'In deelgebied 3 bundelt het Voorkeursalternatief eveneens grotendeels met de bestaande 380 kV-verbinding. Het landschappelijk hoofdpatroon wordt hierdoor enigszins versterkt, en heeft daardoor een licht positief effect op het landschappelijk hoofdpatroon.' → onbegrijpelijk: omdat er al een hoogspanningsleiding aanwezig is, wordt het gezien als een versterking van het landschap?! Onder het volgende kopje wordt (terecht) opgemerkt dat het effect op het landschap negatief is. - Conclusie: er ontbreekt een onderbouwing. Is er een cultuurhistorisch rapport opgesteld? Zo ja, dan moet deze ter toetsing aan de bevoegde overheden worden aangeboden. Hierin zou naar voren moeten komen wat 		
--	--	--	--

	<p>de aanwezige cultuurhistorische waarden zijn, welke 'verstorende' elementen al aanwezig zijn en wat het effect van de plannen op de cultuurhistorische waarden zijn. Ik lees nu alleen maar (niet controleerbare) aannames.</p> <p>6.6 Bodem, archeologie en aardkundige waarden Opmerkingen vooraf:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Deze paragraaf is alleen beoordeeld op het aspect archeologie. Over Bodem en aardkundige waarden doen wij geen uitspraken. - Met het archeologische rapport kan de gemeente Drimmelen niet instemmen. Het schaalniveau is dermate groot dat er geen inhoudelijke afweging mogelijk is. Ook is op voorhand de lage archeologische verwachting niet meegenomen in het onderzoek terwijl dit JUIST van groot belang is bij grootschalige plannen. Ook blijkt er al een archeologische afweging gemaakt te zijn in een ons onbekend archeologisch rapport in het kader van de MER. Dit onbekende rapport heeft een rol gespeeld in de constructie van het bureauonderzoek. De gemeente Drimmelen is hier als bevoegd gezag niet bij betrokken met als gevolg nu een zeer grofmazig bureauonderzoek waarbij op voorhand verwachtingszones zijn uitgesloten. Daardoor kan het rapport niet als basis dienen voor het RIP. Wij zien graag dat er in het RIP wordt voorzien in een dubbelbestemming 'Waarde-Archeologie' voor het gehele RIP tot er voor elke gemeente een separaat bureauonderzoek is uitgevoerd met goed onderbouwde advieskaarten. Op basis daarvan vindt vervolgonderzoek plaats. 	<p>Naar aanleiding van o.a. deze reactie heeft overleg plaatsgevonden over het archeologisch onderzoek. Het archeologisch onderzoek is aangepast en aangevuld en is voor een reactie / akkoord voorgelegd aan de gemeentelijk archeoloog of de adviseur van de gemeente.</p> <p>Het onderzoek is niet opgedeeld in een separaat onderzoek (rapport) per gemeente omdat het een onderzoek is voor het gehele plangebied van het RIP, dat zich uitstrekt over verschillende gemeente. Wel is in het onderzoek per gemeente meer expliciet geduid wat hier van toepassing is.</p> <p>Het Rijksinpassingsplan legt een aantal dubbelbestemmingen over de geldende enkel- en dubbelbestemmingen heen, en laat deze bestemmingen verder in zoverre ongemoeid. Dit geldt ook voor de reeds geldende dubbelbestemmingen o.a. m.b.t. archeologische waarden, toegekend door de diverse gemeenten.</p>	
--	--	--	--

<p>6.6.1 Toetsingskader</p> <ul style="list-style-type: none"> - Archeologie: 'Gemeentelijk archeologiebeleid. De verschillende gemeenten beschikken over eigen archeologiebeleid, dit volgt uit het provinciaal en rijksbeleid.' Gemeentelijk beleid volgt niet uit het provinciaal en rijksbeleid. Het rijksbeleid vormde de aanleiding, de gemeente heeft lokaal toegepast archeologiebeleid opgesteld. <p>6.6.2 Referentiesituatie</p> <ul style="list-style-type: none"> - Archeologie: paragraaf moet nog aangepast worden aan het archeologische rapport dat ook nog verbeterd moet worden. Liever nog zien wij al in dit stadium verschillende bureauonderzoeken per gemeente. Indien dit niet mogelijk is, dan moet hier verwoord worden dat voor het gehele gebied voorzien wordt in een dubbelbestemming 'Waarde-Archeologie'. <p>6.6.3 effecten voorkeurstracé</p> <ul style="list-style-type: none"> - Archeologie: nogmaals moge duidelijk zijn dat de gemeente Drimmelen niet instemt met de concept-advieskaart en dat deze paragraaf aangepast moet worden op basis van het aan te passen rapport / de nog op te stellen bureauonderzoeken per gemeente. - Er wordt gesproken over 'adviezen'. Deze moeten nog omgezet worden in 'eisen per gemeente', dus is een dubbelbestemming 'Waarde-Archeologie'. Een advies heeft geen waarde binnen een inpassingsplan. Met de genoemde adviezen kan de gemeente Drimmelen ook niet instemmen omdat ze niet allemaal aansluiten bij het gemeentelijke archeologie beleid. Zo wordt er niet geboord in 'bekende waarden', zeer hoge en hoge verwachtingszones en is er bij dit soort grootschalige 	<p>Voor kennisgeving aangenomen.</p> <p>In overleg met de Regio West Brabant is besproken dat het niet wenselijk is om per gemeente en bureauonderzoek op te stellen. Wat betreft het opnemen van een dubbelbestemming 'Waarde – Archeologie': zie beantwoording hiervoor.</p> <p>Het archeologisch onderzoek is na overleg met de Regio West Brabant, die voorliggende reactie heeft voorbereid, daar waar nodig aangepast en ligt voor een akkoord / reactie voor bij het bevoegd gezag (de Regio West Brabant / de gemeente Drimmelen in deze).</p>	
---	--	--

	<p>onderzoeken weldegelijk onderzoek nodig in de lage verwachting.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Let wel: onder 'nieuwe bodemingrepen' vallen ook die delen waar wordt gesloopt en groter en/of dieper wordt teruggebouwd etc. Zie daarom paragraaf '2.2 Werkzaamheden' van het bureauonderzoek voor een veel uitgebreidere opsomming van de bodemversturende ingrepen. Slopen in historische kernen en binnen vindplaatsen zijn ook onderzoeksplchtig doorgaans. Met de volgende passage kan daarom niet ingestemd worden: 'Deze adviezen gelden alleen voor nieuwe bodemingrepen, dus bij de aanleg van de nieuwe 150 kV verbinding, de nieuwe 380 kV verbinding en de stationslocaties. Voor het amoveren van bestaande kabels en masten is geen archeologisch onderzoek noodzakelijk. De bodem is hier immers al verstoord.' <p>6.9 Tijdelijke verbindingen 6.9.5 Archeologie</p> <ul style="list-style-type: none"> - Waar het in paragraaf 6.6 nog terecht ging over archeologie in algemene zin, worden hier uitspraken gedaan die meer in detail zijn en feitelijk over de uitvoering gaan. Is het RIP daarvoor wel de juiste plaats? Passage: 'De plaatsing van de masten leidt tot enige verdichting van de bodem onder de betonplaten. Een deel van de tijdelijke kabels wordt op de grond gelegd. Dit brengt echter geen schade aan eventueel aanwezige archeologische bodemarchief. De verankering van de tuien vindt plaats door middel van betonblokken of door klapankers. Een deel van de tijdelijke kabels wordt in de grond gelegd. Dit kan wel 	<p>Zie voorgaande reactie.</p> <p>Tekst is aangepast naar: Deze adviezen gelden alleen voor nieuwe bodemingrepen, dus bij de aanleg van de nieuwe 150 kV verbinding, de nieuwe 380 kV verbinding en de stationslocaties. Voor het amoveren van bestaande kabels en masten wordt geen archeologisch onderzoek geadviseerd. De bodem is hier immers al verstoord.</p> <p>Indien aan de orde en noodzakelijk vindt, na afstemming en akkoord m.b.t. het archeologisch bureau onderzoek, afstemming plaats over het aspect archeologie met het bevoegd gezag. In samenspraak met het bevoegd gezag wordt het benodigde onderzoek uitgevoerd, indien aan de orde. Op deze manier wordt voorkomen dat onnodig schade wordt aangebracht aan eventuele aanwezige archeologische waarden.</p>	
--	---	--	--

	<p>enige schade aan het archeologische bodemarchief teweeg brengen. Bij verwijdering van de tuien blijven de klapankers over het algemeen in de bodem achter. Het betreft echter een dusdanig beperkt aantal tijdelijke masten, dat dit effect als neutraal is beoordeeld.'</p> <ul style="list-style-type: none"> - De gemeente Drimmelen beschikt momenteel niet over detailinformatie over deze zaken en kunnen hier dus niet op voorhand mee instemmen. Daarnaast kent archeologie geen 'tijdelijke effecten'. Eenmaal verstoord is kapot en verloren. Er zijn veel meer (tijdelijke) bodemingrepen voorzien dan uit het RIP blijkt. De verschillende bodemversturende werkzaamheden zijn in het archeologische rapport benoemd onder '2.2 werkzaamheden'. Nu wordt de plaatsing van de (tijdelijke masten 6.9) masten als 'neutraal' gezien, maar aangenomen wordt dat hiervoor worden naast de verankering e.d. ook bouwputten uitgegraven moeten worden. Slopen kan niet bij voorbaat als niet-onderzoeksplichtig gezien worden; als er een nieuwe mast voor in de plaats komt en hiervoor wordt dieper en groter uitgegraven, dan is ook dit een nieuwe en mogelijk onderzoeksplichtige bodemverstoring. <p>7.7 Toelichting op de algemene regels Algemene bouwregels In deze paragraaf wordt omschreven hoe men juridisch omgaat met het aspect archeologie. Graag op de plankaart voorzien in de dubbelbestemming 'Waarde-Archeologie' voor het hele plangebied. In rood enkele aanvullingen op de</p>	<p>Zie eerdere reactie m.b.t. regelen dubbelbestemming 'Waarde archeologie', bij paragraaf 6.6. van de toelichting (eveneens reactie van de gemeente Drimmelen). De geldende dubbelbestemmingen om de eventuele archeologische waarden te beschermen blijven van toepassing. Het opnemen van een nieuwe regeling voor dubbelbestemming 'Waarde – Archeologie' is hier dan ook niet aan de orde.</p>	
--	---	---	--

	<p>bestaande passage. 'Ter bescherming van de archeologische waarden, monumenten en verwachtingszones in de ondergrond, geldt voor de realisatie van bouwwerken de voorwaardelijke verplichting dat moet worden voldaan aan het stappenplan van het de KNA (Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie), het archeologiebeleid van de verschillende gemeenten en de provinciale Regeling aanvullende richtlijnen voor archeologisch onderzoek in de provincie Zeeland 2014; dit voor zover de locaties nog niet voldoende zijn onderzocht naar oordeel van de bevoegde gezagen.</p> <p>Artikel 12 Algemene bouwregels De regels zoals opgenomen in 12.1 voor het aspect archeologie zijn vergeleken met de regels in de gemeentelijke bestemmingsplannen zeer summier te noemen. Hieronder zijn in rood enkele aanvullingen gedaan. Liever zien wij meer uitgebreide regels. Hiervoor heeft de indiener haar planregels toegestuurd.</p>		
--	--	--	--

21. RIJKSWATERSTAAT ZUID-NEDERLAND

1.	<p>In het Rijksinpassingsplan wordt de aanleg van de nieuwe hoogspanningsverbindingen mogelijk gemaakt door het opnemen van een aantal dubbelbestemmingen. Het inpassingsplan maakt na vaststelling onderdeel uit van de onderliggende bestemmingsplannen en beheersverordeningen. De regels die bij de dubbelbestemmingen behoren hebben voorrang op de onderliggende regels. Ten tijde van de</p>	<p>Het tracé is in de afgelopen jaren diverse malen met Rijkswaterstaat besproken. Uit de gesprekken zijn geen onoverkomelijke knelpunten benoemd. Het komende half jaar gaan we nader met Rijkswaterstaat in gesprek om werkwegen en werkterreinen te bespreken ten behoeve van de uitvoering in relatie tot vergunningverlening door Rijkswaterstaat.</p>	<p>De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.</p>
----	---	---	---

	<p>vaststelling dient aannemelijk te zijn dat de benodigde vergunningen en ontheffingen kunnen worden verkregen.</p>		
2.	<p>Omdat op de verbeelding van het inpassingsplan niet inzichtelijk wordt gemaakt op welke locaties de nieuwe hoogspanningsmasten worden gerealiseerd door het ontbreken van bouwvlakken, zal ik in deze vooroverlegreactie veelal kiezen voor het verwoorden van algemene beleidsuitgangspunten en voorwaarden.</p> <p>Ik verzoek u bovendien deze mastlocaties in het ontwerp plan alsnog weer te geven.</p>	<p>De indicatieve mastlocaties zijn te raadplegen via de Projectatlas. Daarnaast hebben wij eerder van Rijkswaterstaat vernomen dat het tracé en de mastlocaties niet tot onoverkomelijke knelpunten leiden.</p>	<p>De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.</p>
3.	<p>Het valt mij op dat, ondanks het feit dat in de planregels wordt aangegeven dat de bouwhoogte van de hoogspanningsmasten niet meer mag bedragen dan op de verbeelding staat aangegeven, de masthoogten ook niet terug te vinden zijn op de verbeelding.</p> <p>Ik verzoek u ook deze omissie in het ontwerp plan te corrigeren.</p> <p>In de toelichting wordt vermeld dat de masten in principe 57 meter hoog zijn maar dat daarvan kan worden afgeweken in situaties waarin dat nodig wordt geacht zoals bijvoorbeeld bij het kruisen van vaarwegen.</p>	<p>Deze reactie wordt verwerkt op de verbeelding van het inpassingsplan.</p>	<p>De reactie leidt tot aanpassing van de verbeelding van het inpassingsplan.</p>
4.	<p>Voor zover ik kan nagaan kruist het tracé op een aantal plaatsen de rijksinfrastructuur, zowel ondergronds als bovengronds. Dit betreft de Rijkswegen A4, A58, A17, A16, A59 en de A27. Ook wordt in de nabijheid van deze rijkswegen een deel van de bestaande 150 kV-verbinding geamoveerd.</p> <p>Voor een deel loopt het tracé parallel aan de rijksinfrastructuur, zoals bijv. langs de Rijksweg A17 het geval is. Evenwijdig aan de rijksinfrastructuur wordt door Rijkswaterstaat een zogenaamde vrijwaringszone gehanteerd. Deze zone is 50 meter breed gemeten vanuit de buitenste kantstreep van de rijksweg. In deze zone wordt het bouwen</p>	<p>Zie beantwoording onder 1. Op 20 september 2021 heeft overleg plaatsgevonden met RWS. Tijdens dit overleg is ook gesproken over de plaatsing van nieuwe hoogspanningsmasten binnen de vrijwaringszone. Het is niet mogelijk om buiten deze vrijwaringszone te blijven met nieuwe hoogspanningsmasten. TenneT vraagt een vergunning aan om toch hoogspanningsmasten in deze vrijwaringszone te mogen plaatsen.</p>	<p>De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.</p>

	<p>van bouwwerken, het uitvoeren van werken en werkzaamheden en het gebruik van de gronden getoetst aan de belangen van de weg en de weggebruiker. Dit geldt in ieder geval voor de Rijkswegen A4, A58, A16, A59 en de A27. Bij een aanvraag om omgevingsvergunning vraagt de gemeente de wegbeheerder om advies alvorens tot verlenen van de vergunning wordt overgegaan. Ik ga ervan uit, dat de plaatsing van de nieuwe hoogspanningsmasten buiten deze vrijwaringszone zal plaatsvinden.</p>		
5.	<p>Tijdens de realisatie van de 380kV-verbinding zullen werkzaamheden nabij de rijksinfrastructuur plaatsvinden. Daar waar het nieuwe tracé de rijksinfrastructuur kruist kunnen er doorstromingsproblemen ontstaan. Ook bestaat de mogelijkheid dat het werkverkeer gebruik moeten maken van de toe- en afritten van de rijkswegen in het betreffende gebied. Ik verzoek u in voorkomende gevallen altijd in overleg te treden met Rijkswaterstaat.</p>	<p>In het kader van de omgevingsvergunning zal nader advies worden gevraagd over de bereikbaarheid van rijksinfrastructuur tijdens de werkzaamheden.</p>	<p>De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.</p>
6.	<p>Een punt van aandacht is ook dat voldoende doorrijhoogte wordt gegarandeerd op de rijkswegen daar waar de kabels van de hoogspanningsverbinding de rijksweg kruisen. Daarnaast is de voorkeur van Rijkswaterstaat om wegkruisingen zowel boven- als ondergronds zo haaks als mogelijk te kruisen om zodanig zo min mogelijk raakvlakken te hebben met de infrastructuur van Rijkswaterstaat. Ook merk ik op dat de bovengrondse hoogspanningsverbinding niet mag kruisen met verzorgingsplaatsen c.q. tankstations i.v.m. externe veiligheid.</p>	<p>In het kader van de omgevingsvergunning zal nader advies worden gevraagd over de doorrijhoogte in relatie tot de kabels van de hoogspanningsverbinding in de nabijheid van rijksinfrastructuur.</p>	<p>De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.</p>
7.	<p>Onderdeel van het Tracébesluit vormt de aanleg van een nieuwe verbindingsweg tussen de aansluiting Oosterhout A59 (nummer 33) en de Eendrachtsweg in Raamsdonksveer. De nieuwe 380 kV verbinding kruist deze nieuw aan te leggen verbindingsweg. Het Tracébesluit is voor de gronden waarop deze kruising plaatsvindt het geldende planologische kader.</p>	<p>Het tracébesluit A27 Houten Hooipolder zal worden toegevoegd aan de plantoelichting en geldt als 'verleende vergunning'. In het kader van de omgevingsvergunning zal nader advies worden gevraagd over afstemming van de werkzaamheden</p>	<p>De reactie leidt tot aanpassing van het inpassingsplan.</p>

	<p>In de regels die behoren bij de dubbelbestemming voor de Leiding- Hoogspanningsverbinding 380 kV geldt een uitvoeringsverbod zonder omgevingsvergunning voor een aantal werken en werkzaamheden. Uitzondering op dit uitvoeringsverbod vormen werken en werkzaamheden die mogen worden uitgevoerd krachtens een reeds verleende vergunning (artikel 8.4.2). Ik ga ervan uit, dat het aanleggen van deze verbindingsweg als onderdeel van het onherroepelijke Tracébesluit als zodanig wordt beschouwd. In de toelichting van het Inpassingsplan wordt een opsomming gegeven van de vigerende planologische besluiten. In deze toelichting wordt het onherroepelijke Tracébesluit A27 Houten Hooipolder niet genoemd. Bovendien wordt niet aangegeven hoe beide ruimtelijke besluiten zich tot elkaar verhouden op de gronden waarop overlap aan de orde is.</p> <p>Ik verzoek u de toelichting op dit punt uit te breiden. Ook ten aanzien van de uitvoering van beide projecten dient er nadere afstemming plaats te vinden met mijn dienst. Bijvoorbeeld over de uitvoerbaarheid van de oprichting van een werkterrein en bouwweg in de nabijheid van de nieuw aan te leggen verbindingsweg.</p> <p>Ik verzoek u daarover in contact te treden met de projectorganisatie voor de uitbreiding van de A27.</p>	<p>van beide projecten. Uit het tracé besluit van A27 blijkt dat ze elkaar niet in de weg zitten.</p>	
8.	<p>De 150-380 kV hoogspanningsverbinding, die uit het westen komt, kruist het Wilhelminakanaal/Amertak met een bovengrondse 380 kV verbinding en een ondergrondse 150 kV verbinding. Met betrekking tot het kruisen van het kanaal door de bovengrondse 380 kV wil ik de volgende aandachtspunten meegeven, die zijn gebaseerd op de Richtlijn Vaarwegen 2020, die gepubliceerd is in de Staatscourant van 5 augustus 2020.</p>	<p>De masten aan weerszijden van de Amertak zijn verhoogd, zodat wordt voldaan aan de vrije doorvaarthoogte conform de Richtlijn Vaarwegen. Ook de hoek bij het kruisen van het Schelde Rijnkanaal en bij de Amertak voldoen aan de Richtlijn Vaarwegen.</p>	<p>De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.</p>

	<p>De hoogte van de onderste geleiders moet minstens gelijk zijn aan de vrije doorvaarthoogte vermeerderd met een marge voor vonkoverslag en doorhang en zal in overleg met de leidingbeheerder worden bepaald.</p> <p>Plaatselijke omstandigheden kunnen zwaardere eisen stellen aan de hoogte van de leidingen; afstandhouders boven een vaarwater van minder dan 150 meter breed moeten vermeden worden;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hoogspanningsleidingen over vaarwegen veroorzaken valse echo's op radarschermen van schepen. Bij vaarwegen smaller dan 150 meter zal ten behoeve van het beperken van deze radarhinder de vaarweg onder een schuine hoek gekruist moeten worden; - Het ligplaatsnemen onder een hoogspanningsverbinding is niet toegestaan. Dit is ook geregeld in artikel 7.02 van het Binnenvaartpolitierglement. Ter plaatse van de kruising van de 380 kV met het kanaal zijn reeds ligplaatsen gelegen. Genoemde aandachtspunten zullen in nauw overleg met mijn dienst nader bekeken moeten worden. Bij voorkeur voordat het ontwerp inpassingsplan als ontwerp ter visie zal worden gelegd. 	<p>De meerpalen / ligplaatsen in de Amertak liggen niet onder de geleiders / dragen van de verbinding.</p>	
9.	<p>In het Besluit Algemene Regels Ruimtelijke Ordening is in de titel Rijksvaarwegen opgenomen, dat in ruimtelijke plannen rekening moet worden gehouden met een zogenaamde vrijwaringszone vaarweg.</p> <p>Door het ontbreken van de mastlocaties op de verbeelding van onderhavig plan kan ik niet beoordelen of deze zullen worden geplaatst buiten deze vrijwaringszone. Ik verzoek u dat wel te doen.</p>	<p>In het kader van de omgevingsvergunning zal nader advies worden gevraagd over de plaatsing van de masten in de nabijheid van rijk infrastructuur.</p>	<p>De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.</p>

	<p>Ten aanzien van de kruising van de 150 kV onder het kanaal door verwijs ik u naar de Richtlijn boortechnieken Rijkswaterstaat uit 2019 (RBT-2019).</p> <p>Bovendien wijs ik u op de mogelijke vergunningplicht op basis van de Waterwet en op mogelijke raakvlakken met gronden in Rijkseigendom, die in de onmiddellijke nabijheid van het kanaal zijn gelegen.</p>		
10.	<p><u>Donge</u></p> <p>De bovengrondse 380 kV en de ondergrondse 150 kV kruisen de rivier de Donge. Met betrekking tot de Donge is mijn dienst bevoegd gezag voor de aspecten waterkwaliteit en waterkwantiteit.</p>	<p>Bij de uitvoering van de kruising met de Donge zal contact worden opgenomen met Rijkswaterstaat aangaande waterkwaliteit en -kwantiteit.</p>	<p>De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.</p>

22. GEMEENTE TILBURG

1	<p>In zijn algemeenheid menen wij dat de landschappelijke inpassing en de compensatie van de aantasting van de natuur onvoldoende geborgd zijn en feitelijk worden weggeschreven. Het gaat hier om de doorsnijding van een belangrijk natuur- en bosgebied (Huis ter Heide), een belangrijk uitloopgebied voor Tilburg.</p> <p>Door de positionering van het tracé worden de waarden van het gebied zowel qua natuur als qua cultuurhistorie, recreatie en de ecologische verbindingsfunctie tussen Huis ter Heide en De Brand erg in het nauw gebracht. De ecologische verbinding tussen deze gebieden en de ecologische passage van de N261 gaan hier door een flessenhals. Dit betekent dat niet alleen kwantitatieve compensatie van de verbinding benodigd is, maar ook sterke kwalitatieve compensatie/investeringen, zodat e.e.a. ook echt gaat werken als verbinding.</p>	<p>In 2017 is in overeenstemming met het advies van de Samenwerkende Overheden gekozen voor variant Rood, de zogenoemde Bosroute. Bij de uitwerking van de varianten is het belang van het zo min mogelijk kappen van bos hierin meegenomen. Door het tracé zo veel als mogelijk naar het oosten leggen konden de meest waardevolle gebieden grotendeels worden gespaard. In 2019 is in overeenstemming met het advies van de samenwerkende overheden gekozen voor de variant Oranje met de meest oostelijke ligging.</p> <p>Bij de tracering is daarnaast rekening gehouden met het aspect natuur door de alternatieven en varianten te beoordelen wat betreft de effecten op de natuur (Natura-2000, Natuur Netwerk Nederland) zijn. Hiermee is het aspect</p>	<p>De reactie leidt tot het aanvullen van de toelichting van het inpassingsplan.</p>
---	---	--	--

	<p>Uit de verschillende ecologische onderzoeken blijkt dat er voor verschillende soorten juist op dit deel van het tracé verstoring of vernietiging van habitat plaats vindt. Het is onduidelijk hoe dit gecompenseerd gaat worden en e.e.a. roept zelfs (weer) de vraag op of het niet het overwegen waard is om dit deel van het tracé door het bosgebied ondergronds te brengen. Dit niet alleen vanwege ecologie, natuur en landschap, maar ook vanwege de bijzondere cultuurhistorische waarde (de stuifduinen, de ontginning en de nederzettingenstructuur) en het bovenmatig verstorende effect van het tracé en de benodigde tijdelijke maatregelen.</p> <p>Ook het recreatieve aspect van de verbinding moet in de inpassing en compensatie worden meegenomen, dit heeft vooral betrekking op de situering van bosschages op zichtlijnen en cruciale punten. Dat is nu onvoldoende meegenomen in het landschapsplan, waarbij naar onze mening soms waardevolle open landschappen worden vernietigd door de benodigde boscompensatie. Naar onze mening moet al met al sterk ingezet worden op de <i>kwalitatieve</i> landschappelijke inpassing en compensatie.</p>	<p>natuur volwaardig meegenomen bij het bepalen van het tracé.</p> <p>Parallel aan het Bro-vooroverleg en in aanloop naar de ter inzage legging van het ontwerp inpassingsplan is in samenspraak met de betrokken overheden (gemeenten, provincies, waterschappen) en andere belanghebbenden gewerkt aan de uitwerking van de landschappelijke inpassing van het tracé. De uitwerking hiervan is opgenomen in het landschapsplan dat als bijlage is toegevoegd aan het ontwerp inpassingsplan.</p> <p>Erkende natuur (Natuur Netwerk Brabant) wordt gecompenseerd volgens de regels van de provincie Noord-Brabant. Het resultaat daarvan is opgenomen in het compensatierapport dat door Bureau Waardenburg is opgesteld. Daarnaast is een uitwerking opgenomen in het landschapsplan en een verantwoording opgenomen in de plantoelichting. Het compensatierapport en landschapsplan zijn opgenomen in de bijlage van de toelichting van het inpassingsplan.</p>	
2	<p>Verkabeling als optie</p> <p>De gemeente Tilburg maakt zich zorgen om de cumulatie van de effecten van de verschillende ingrepen in het gebied en de borging van de belangen van natuur, cultuurhistorie, landschap en ecologie door de aanleg van het tracé, het station en de onderlinge verbindingen tussen de 380kV en 150kV schakelstations. Daarom vragen wij in lijn met eerdere brieven en het vorenstaande nogmaals om aandacht voor het onder de grond brengen van het 380kV tracé en de 150kV-verbindingen in dit gebied in zijn algemeenheid (dus ook die</p>	<p>Vanuit het tracersingsprincipe uit SEVIII (combineren waar mogelijk) wordt de huidige bovengrondse 150 kV-verbinding tussen Geertruidenberg en Tilburg-West zoveel als mogelijk gecombineerd in de nieuwe 380 kV-verbinding. De bovengrondse 150 kV-verbinding tussen Tilburg-Noord en Best wordt door een ondergrondse 150 kV-kabelverbinding vervangen omdat de bestaande verbinding binnen enkele jaren te weinig transportcapaciteit heeft en omdat de verbinding verouderd is. Binnen het project Zuid-West 380 kV Oost is er vanuit dat kader geen noodzaak om de 150 kV-</p>	<p>De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.</p>

	<p>van schakelstation Tilburg West naar Tilburg Noord), om de cumulatie/stapeling van ruimtelijke effecten aan onze noordelijke stadsentree tegen te gaan.</p>	<p>verbinding Tilburg-West en Tilburg-Noord in het project te betrekking.</p> <p>Er is, buiten het project Zuid-West 380 kV Oost, op verzoek van de gemeente Tilburg door TenneT een quickscan uitgevoerd naar de mogelijkheden van een verkabeling tussen 150 kV-station Tilburg Noord en 150 kV-station Tilburg West. Aan de hand van de reeds uitgevoerde onderzoeken zijn twee technisch haalbare tracés uitgewerkt. Een haalbaarheidsstudie dient aan te tonen of deze routes daadwerkelijke geschikt zijn voor een kabelverbinding.</p> <p>De nadere uitwerking van een eventuele verkabeling tussen Tilburg Noord en Tilburg West is geen onderdeel van het inpassingsplan voor de nieuwe 380 kV-hoogspanningsverbinding tussen Rilland en Tilburg.</p>	
--	--	--	--

23. WATERSCHAP BRABANTSE DELTA

1.	<p>Wij verzoeken u in de waterparagraaf te verwijzen naar het beleid van waterschap Brabantse Delta en stellen daarom voor om de volgende tekst op te nemen in de waterparagraaf. Er staat in de waterparagraaf dat het waterschap bij 2000 m2 aan toename van verhard oppervlak retentie eist. Deze ondergrens is sinds 1 april 2021 verlaagd naar 500 m2. Hier graag rekening bij houden bij dit plan en eventuele volgende plannen.</p>	<p>Deze opmerking wordt verwerkt in de waterparagraaf.</p>	<p>De reactie leidt tot aanpassing van de waterparagraaf</p>
2.	<p>Wij verzoeken u in de waterparagraaf aandacht te schenken aan het gebruik van milieuvriendelijke bouwmaterialen en het achterwege laten van uitlogende bouwmaterialen, zoals lood, koper, zink en zacht PVC. Deze stoffen kunnen zich ophopen in</p>	<p>Deze opmerking is verwerkt in paragraaf 4.6 Waterkwaliteit, Natuur en KRW van de waterparagraaf.</p>	<p>De reactie leidt tot aanpassing van de waterparagraaf</p>

	<p>het water(bodem)systeem en hebben hierdoor een zeer nadelige invloed op de water(bodem)kwaliteit en ecologie.</p> <p>Wateradvies</p> <p>Aangezien de belangrijkste uitgangspunten voor het waterschap naar wens zijn opgenomen in het inpassingsplan geven wij een positief wateradvies.</p>		
--	---	--	--

24. GEMEENTE HALDERBERGE

1.	<p>We zijn tevreden dat u bij uw tracékeuze, zoals thans in het voorontwerp-inpassingsplan is overgenomen, het advies van Samenwerkende Overheden met betrekking tot grondgebied Halderberge heeft overgenomen</p> <p>Desondanks zijn we van mening, dat de nieuwe verbinding leidt tot een enorme impact op ons grondgebied en op onze inwoners, ondernemers en overige gebruikers</p> <p>We vragen u daarom stellig om alert te blijven op mogelijkheden die deze impact doen verkleinen en hier ook naar te handelen.</p> <p>In deze fase wordt door TenneT aangegeven dat de techniek het niet toelaat om meer verbindingen met elkaar te bundelen in een mast, waarbij bijvoorbeeld de bestaande ZW380kV verbinding niet kan worden gecombineerd met de nieuwe verbinding. Ook ondergronds aanleggen zou nu niet verder mogelijk zijn. We willen hierbij ook nadrukkelijk aandacht vragen voor het alternatief wat door de Coöperatieve Vereniging van Vestigende Bedrijven op Borchwerf II aan TenneT is aangedragen voor het aanleggen van de hoogspanningsverbinding in de nabijgelegen buisleidingenstraat</p>	<p>In 2019 heeft de minister van Economische Zaken en Klimaat (EZK) zijn keuze gemaakt voor het tracé dat zoveel als mogelijk bundelt met de westzijde van de A17 (variant Grijsblauw). De minister heeft bij zijn keuze het advies van de Samenwerkende Overheden overgenomen. Met deze keuze wordt voldaan aan de uitgangspunten die in SEV III zijn opgenomen dat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nieuwe hoogspanningsverbindingen van 220kV en meer in beginsel bovengronds worden aangelegd. - Teneinde geheel nieuwe doorsnijdingen van het landschap zoveel mogelijk te voorkomen, geldt dat de nieuwe hoogspanningsverbinding waar mogelijk en zinnig met bovenregionale infrastructuur gebundeld wordt (in dit geval: de A17). <p>Voor de nieuwe 380 kV-hoogspanningsverbinding tussen Rilland en Tilburg is in 2017 vastgesteld dat het toepassen van maximaal 10 kilometer kabel is toegestaan in het tracé indien dit noodzakelijk is om knelpunten op te lossen. Het uitgangspunt om een tracé bovengronds te realiseren kan alleen worden losgelaten indien er sprake is van een</p>	De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.
----	---	--	--

		<p>zogenaamd 'knelpunt'. Een situatie waarbij er mogelijk geen vergunning wordt verleend om de verbinding te realiseren, dat er te weinig ruimte is om te verbinding te bouwen of er vanuit milieu-aspect een substantiële aantasting is.</p> <p>Voor het tracédeel bij Borchwerf geldt dat het vergunbaar en maakbaar is. Weliswaar is de ruimte bij de A17 beperkt, echter voldoende om de hoogspanningsverbinding op veilige afstand te bouwen en te beheren. Ook qua milieu is er geen sprake van een substantiële aantasting. Aangezien dit niet aan de orde is in de situatie bij Roosendaal wordt dit niet beoordeeld als knelpunt en is verkabeling niet aan de orde.</p>	
2.	<p>Zoals in het vorige punt is beschreven, heeft de nieuwe hoogspanningsverbinding een enorme impact op onze inwoners, ondernemers en overige gebruikers. We verzoeken u ook voor hen de impact zoveel als mogelijk te beperken en zorgvuldig en coulant met hun belangen om te gaan in het vervolgproces.</p> <p>Voor de gevoelige bestemmingen vragen wij om een ruimhartige toepassing van de uitkoopregels (niet alleen naar de letter, maar ook op maatschappelijk gedragen wijze).</p> <p>We vragen u in het inpassingsplan te regelen dat de impact door de hoogspanningsverbinding voor onze ondernemers zo beperkt mogelijk is.</p> <p>Voor de gevoelige bestemmingen van agrarische bedrijven benadrukken wij het belang van het behoud van de bedrijfswoning nabij de bedrijfsgebouwen. We vragen de uitkoopregeling hiervoor nader in het inpassingsplan toe te lichten, waarbij ook duidelijk is dat de hiervoor noodzakelijke procedures voor rekening van TenneT zijn.</p>	<p>In overleg met de Samenwerkende Overheden is door TenneT een communicatie- en participatieplan opgesteld om invulling te geven aan een duidelijke en zorgvuldige communicatie richting de gemeenten, bewoners en bedrijven.</p>	<p>De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.</p>

	<p>Voor de bedrijven op Borchwerf II, en zeker voor de bedrijven op korte afstand van de hoogspanningsverbinding, vragen wij u zorg te dragen dat zij niet worden beperkt in bedrijfsvoering, alsook in hun zichtlocatie.</p> <p>Indien wordt geconstateerd dat op bedrijfslocaties door de hoogspanningsverbinding toch extra maatregelen moeten worden getroffen, dan dienen deze maatregelen door TenneT in volledige afstemming met de betreffende ondernemer te worden vastgesteld en op kosten van TenneT te worden uitgevoerd, als ook eventuele schade te worden vergoed.</p>		
3.	<p>Omdat de mastposities niet in dit inpassingsplan zijn meegenomen, maar zeker impact hebben voor ons grondgebied en met name ook voor de betreffende grondeigenaren, verzoeken wij u deze uitwerking in goed overleg met de betrokkenen op te pakken.</p> <p>Daarnaast vragen wij aandacht voor een zorgvuldige en constante communicatie met alle betrokken inwoners, ondernemers en overige gebruikers, inclusief gemeente gedurende het gehele vervolgtraject, waaronder ook alle voorbereidende werkzaamheden en tijdelijke maatregelen.</p> <p>Tijdige en transparante communicatie en meer en actief verbinding zoeken met en in gesprek gaan met betrokkenen, kan veel onrust voorkomen.</p> <p>Deze zorgvuldige communicatie vragen wij nadrukkelijk ook in samenspraak met de Coöperatieve Vereniging van Vestigende Bedrijven Borchwerf II op te pakken, waar nog niet alle vragen en zorgen zijn weggenomen. Er is hierbij in ieder geval behoefte om de bedrijven op Borchwerf II nog te voorzien van een inhoudelijke toelichting, waarom een tracé om het bedrijventerrein heen niet de voorkeur van u en TenneT heeft.</p> <p>Ook vragen wij u en TenneT in gesprek te blijven/gaan met betrokkenen over zorgpunten, zoals gezondheid en effecten op</p>	<p>TenneT hanteert bij het bepalen van de locatie van een mast onder meer het principe dat de masten zoveel als mogelijk in de pas lopen bij het toepassen van bundeling met de bestaande verbinding. Het is echter niet vanzelfsprekend dat dit overal toe te passen is vanwege ruimtelijke beperkingen (bijvoorbeeld door aanwezige bebouwing, weten en/of watergangen) en de uitkomst van afstemming met rechthebbenden op de beoogde mastlocaties.</p> <p>Met inachtneming van vorenstaande wordt in overleg met grondeigenaren/-gebruikers besproken of er nog mogelijkheden zijn om mastlocaties te optimaliseren op de verschillende percelen. Dit proces vindt reeds plaats.</p>	De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.

	bedrijfspannen, met als uitgangspunt om deze zorgen weg te nemen.		
4.	<p>Duidelijkheid over impact tijdelijke voorzieningen en werkzaamheden</p> <p>Het doet lijken of de tijdelijke maatregelen voor de aanleg van de hoogspanningsverbinding misschien korter dan een jaar duren. Aangezien de tijdelijke maatregelen als eerste worden gerealiseerd in de bouwfase en pas als laatste weer worden gesloopt, zal dit over meerdere jaren gaan.</p> <p>Bij de hele onderbouw van de tijdelijke masten, wordt niet ingegaan op de periode van deze tijdelijkheid en of de lengte van die periode effect heeft op de gevolgen voor de leefomgeving, bodem en natuur. We vragen u deze duidelijkheid alsnog te geven in het inpassingsplan en MER en hier vervolgens zorgvuldig naar te handelen.</p> <p>Omdat het gebied Kralen/A17 te Oud Gastel al een druk verkeersknooppunt is en hier behoorlijk veel (tijdelijke) voorzieningen en werkzaamheden worden voorzien, vragen wij extra aandacht voor dit gebied.</p>	Het effect van tijdelijke maatregelen wordt toegelicht in het MER en in de plantoelichting. Ook rond de tijdelijke maatregelen zal sprake zijn van een zorgvuldig communicatieproces.	De reactie leidt tot aanpassing van de plantoelichting van het inpassingsplan.
5.	<p>Borging landschappelijke inpassing en compensatie</p> <p>Het inpassingsplan verwijst naar het landschapsplan. Dit landschapsplan is als concept versie meegenomen en het participatietraject met alle betrokkenen is hierbij nog niet verwerkt. Om die reden kunnen wij nu nog niet op het totaal beeld reageren en sluiten wij een vervolgreactie hierop niet uit.</p> <p>Wat we momenteel in de concept versie in ieder geval nog missen, is de landschappelijke inpassing van de 3 opstijppunten van de 150kV verbinding. Met de overige inpassingen en compensatie in het concept plan, waaronder ook de bijdrage aan het versterken van het project Gastels</p>	<p>Parallel aan het Bro-vooroverleg en in aanloop naar de ter inzage legging van het ontwerp inpassingsplan is in samenspraak met de betrokken overheden (gemeenten, provincies, waterschappen) en andere belanghebbenden gewerkt aan de uitwerking van de landschappelijke inpassing van het tracé. De uitwerking hiervan is opgenomen in het landschapsplan dat als bijlage is toegevoegd aan het ontwerp inpassingsplan.</p> <p>Erkende natuur (Natuur Netwerk Brabant) wordt gecompenseerd volgens de regels van de provincie Noord-Brabant. Het resultaat daarvan is opgenomen in het</p>	De reactie leidt tot aanpassing van de plantoelichting van het inpassingsplan.

	<p>Laag zijn, zijn wij tevreden en werken we het komende traject graag met TenneT verder uit. Wij vragen u deze inpassing en compensatie zorgvuldig in het inpassingsplan te borgen, zodat de uitvoering en het behoud conform dit landschapsplan is vastgelegd. We gaan ervan uit dat ook de procedurele kosten voor rekening van TenneT zijn.</p>	<p>compensatierapport dat door Bureau Waardenburg is opgesteld. Daarnaast is een uitwerking opgenomen in het landschapsplan en een verantwoording opgenomen in de plantoelichting. Het compensatierapport en het landschapsplan zijn opgenomen in de bijlage van de toelichting van het inpassingsplan.</p> <p>Voor de drie benoemde 150 kV-opstijgpunten is in afstemming met de gemeente Halderberge duidelijk geworden dat het aanbrengen van beplanting rond dez 150 kV-opstijgpunten niet gewenst is. De kleine en transparante installaties staan direct rond de mast en zullen door beplanting onnodig opvallend in het landschap aanwezig zijn.</p>	
--	---	---	--

25. GEMEENTE HALDERBERGE (DETAILOPMERKINGEN)

	Reactie op VO-IP	Beantwoording	Wijzing in O-IP
1.	<p>Algemeen Een ruimhartige toepassing van de uitkoopregeling voor gevoelige bestemmingen wordt verzocht (niet alleen naar de letter, maar ook op maatschappelijke gedragen wijze).</p>	<p>Deze reactie wordt ter kennisgeving aangenomen.</p>	<p>De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.</p>
2.	<p>Algemeen Een zorgvuldige uitwerking van de mastposities in overleg met omgeving/direct betrokkenen wordt verzocht (eigenaren en gebruikers van de gevoelige bestemmingen alsook de grond- en bedrijfseigenaren)</p>	<p>TenneT hanteert bij het bepalen van de locatie van een mast onder meer het principe dat de masten zoveel als mogelijk in de pas lopen bij het toepassen van bundeling met de bestaande verbinding. Het is echter niet vanzelfsprekend dat dit overal toe te passen is vanwege ruimtelijke beperkingen (bijvoorbeeld door aanwezige bebouwing, weten en/of watergangen) en de uitkomst van afstemming met rechthebbenden op de beoogde mastlocaties.</p>	<p>De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.</p>

		Met inachtneming van vorenstaande wordt in overleg met grondeigenaren/-gebruikers besproken of er nog mogelijkheden zijn om mastlocaties te optimaliseren op de verschillende percelen. Dit proces vindt reeds plaats.	
3.	<p>Algemeen Indien wordt geconstateerd dat op bedrijfslocaties in verband met mogelijke verstoring door de hoogspanningsverbinding extra maatregelen moeten worden getroffen, dan dienen deze maatregelen door TenneT in volledige afstemming met de betreffende stakeholder te worden vastgesteld en op kosten van TenneT te worden uitgevoerd.</p>	<p>De hoogspanningsverbinding wordt aangelegd met inachtneming van de norm NEN 50341. Deze norm stelt eisen aan het stroomniveau dat door hoogspanningsverbindingen veroorzaakt mag worden. Hiermee is bij het ontwerp van de lijnen, de configuratie van de lijnen en het gebruik van de verbinding rekening gehouden. Indien elektronische apparatuur wordt gebruikt overeenkomstig de gebruiksvoorschriften zal de gebruiker in principe geen last ondervinden van interferentie.</p> <p>TenneT onderzoekt door middel van beïnvloedingsberekeningen eventuele interferentie van de hoogspanningsverbinding op andere elektrische systemen. Als daaruit volgt dat zich problemen kunnen voordoen als gevolg van de nieuwe verbinding, zal TenneT maatregelen nemen om storingen te voorkomen. Dat kan bijvoorbeeld door het aarden van de elektronische apparatuur. In de meeste gevallen zijn deze aanvullende maatregelen, die op kosten van TenneT worden uitgevoerd, voldoende. Indien een storing onverwacht toch niet door aanvullende maatregelen kan worden verholpen, wordt overgegaan tot vergoeding van de geleden schade.</p> <p>Ook met betrekking tot GPS geldt dat op kosten van TenneT passende maatregelen worden getroffen wanneer mocht blijken dat de betreffende apparatuur negatief wordt beïnvloed door de nieuwe hoogspanningsverbindingen.</p>	De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.

4.	<p>Algemeen Specifieke aandacht wordt gevraagd voor de beeldkwaliteit van het bedrijventerrein Borchwerf II en de zichtlocatie langs de Rijksweg A17. Indien er ondanks zorgvuldige inpassing sprake is van zichthinder, dan dient TenneT/ministerie de nodige (financiële) compensatie te treffen.</p>	<p>Indien met bedrijven een zakelijke rechtsovereenkomst aangegaan moet worden, dan zal TenneT in de gesprekken schaden ten gevolge van de hoogspanningsverbinding meenemen. Daarnaast kent de Wet ruimtelijke ordening de mogelijkheid om een planschadeverzoek in te dienen indien bedrijven en omwonenden van mening zijn dat zij vermogensschade en/of inkomensverwerving lijden ten gevolge van het inpassingsplan.</p>	<p>De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.</p>
5.	<p>Algemeen Gevraagd wordt om een nadere uitwerking en omgevingsproces voor de verkabeling bestaande 150 kV verbinding naar station Roosendaal en specifiek voor de opstijgpunten, waarbij een zorgvuldige landschappelijke inpassing in de omgeving wordt toegepast.</p>	<p>Voor deze locatie wordt een omgevingsproces uitgewerkt waarbij een zorgvuldige landschappelijke inpassing aan de orde komt.</p>	<p>De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.</p>
6.	<p>Algemeen Gevraagd wordt om de reacties van betrokkenen op projectboek 4 en concept landschapsplan ook zorgvuldig in het vervolgproces mee te nemen. Mede omdat de gemeenten nu uitsluitend het concept landschapsplan ontvangen, zonder dat hier het participatietraject in is meegenomen. Bij het lezen van de stukken is het participatieresultaat niet bekend en kan dit niet in deze reactie worden meegenomen.</p>	<p>Deze reacties zijn meegenomen in het vervolgproces en onderdeel van het landschapsplan wat als bijlage bij het inpassingsplan is gevoegd.</p>	<p>In de toelichting van het inpassingsplan wordt het landschapsplan verwerkt.</p>
7.	<p>Algemeen Waar en op welke wijze wordt de landschappelijke inpassing nu juridisch planologisch verankerd?</p>	<p>Artikel 13.1 beschrijft het moment waarop landschappelijke inpassing en natuurcompensatie afgerond moeten zijn. We hanteren hiervoor een termijn die op basis van eerdere projecten realistisch is. Het landschapsplan is gekoppeld aan de planregels.</p> <p>Dat houdt ons niet tegen om eerder te starten met het realiseren van de landschappelijke inpassing en natuurcompensatie. Het proces om te komen tot een gedragen landschapsplan is nog gaande. In samenspraak</p>	<p>De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.</p>

		met stakeholders waaronder Natuurmonumenten vindt het tot stand brengen van het landschapsplan plaats. De borging van de landschappelijke inpassing komt in dit kader aan de orde.	
8.	Algemeen Zorgvuldige en constante communicatie met de betrokken inwoners, ondernemers en overige gebruikers (inclusief gemeente) gedurende het gehele traject wordt gevraagd. Veel onrust kan voorkomen worden door tijdige, uitgebreide, eenduidige en zorgvuldige berichtgeving over (ook voorbereidende) werkzaamheden en tijdelijke maatregelen.	In overleg met de Samenwerkende Overheden is door TenneT een communicatie- en participatieplan opgesteld om invulling te geven een duidelijke en zorgvuldige communicatie richting de gemeenten, bewoners en bedrijven. Onderdeel van de communicatie is de afstemming van alle tijdelijke maatregelen.	De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.
9.	Algemeen Uiterste zorgvuldigheid wordt gevraagd bij de uitwerking en uitvoering, waaronder in het gebied Kralen/Pietseweg. In dit gebied vinden er zowel werkzaamheden voor de nieuwe verbinding, voor de reconstructie van de bestaande 380kv, sloop van de 150kv als ook aanleg van tijdelijke verbindingen plaats. En mede vanwege het huidige drukke verkeersknooppunt Kralen/A17 en de leefomgeving van bewoners en gebruikers in dit gebied, wordt verzocht om extra aandacht bij de uitwerking en uitvoering voor dit gebied te hebben. Communicatie met en het laten meedenken door betrokkenen, waaronder de betrokkenen in het gebied en de gemeente is hierbij van groot belang.	Voor deze locatie wordt een zorgvuldig omgevingsproces uitgewerkt. Daarnaast is een aanzet tot werkwegen nabij Kralen en de Pietseweg gedeeld met uw gemeente. Dit heeft (nog) niet geleid tot opmerkingen.	De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.
10.	Algemeen Verzocht wordt altijd te streven naar een verdere maximale bundeling en combinatie van de hoogspanningsverbindingen op in ieder geval het grondgebied van Halderberge. En daar waar zich komende tijd innovatieve ontwikkelingen voordoen die leiden tot minder impact voor het grondgebied en inwoners en gebruikers, deze ook te benutten.	Deze reactie wordt ter kennisgeving aangenomen.	De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.

11.	Algemeen Uitgegaan wordt dat de kosten voor de opgenomen wijzigingsprocedures met betrekking tot het verwijderen van de tijdelijke bestemmingen voor rekening van het Rijk/Tennet komen. Gevraagd wordt om dit ook vast te leggen, mogelijk in een overeenkomst.	Na verloop van tijd komen de tijdelijke bestemmingen vanzelf te vervallen. Het is daarom niet nodig de tijdelijke bestemmingen te verwijderen en hier een procedure voor te doorlopen. De wijzigingsbevoegdheden waar de gemeente op doelt zijn daarmee komen te vervallen.	De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.
12.	Paragraaf 1.3, p. 9: De bestemmingsplannen in de tabel zijn niet compleet en correct (onder andere de benaming). Graag een check van het plangebied aan de informatie op www.ruimtelijkeplannen.nl	De tabel met bestemmingsplannen is opnieuw nagekeken en waar nodig aangepast en aangevuld.	De reactie leidt tot aanpassing van de toelichting van het bestemmingsplan.
13.	Paragraaf 1.4, p 10: <i>"Belanghebbenden kunnen vervolgens in één keer en op één moment reageren op het inpassingsplan en de op dat moment gecoördineerde voorbereide besluiten"</i> . Over welke besluiten gaat dit? Kan dit al concreet worden aangegeven? Zijn dit ook al de vergunningen? En wie beantwoordt de reacties?	Dit zijn onder meer de natuur- en bouwvergunningen. De reacties worden beantwoord door de betreffende bevoegde gezagen voor de vergunningen. Deze vergunningen worden later aangevraagd en liggen niet met dit ontwerp inpassingsplan ter inzage	De reactie leidt tot aanpassing van het inpassingsplan.
14.	Paragraaf 1.4, p. 11: <i>"gemeenten en andere niet tot de centrale overheid behorende overheden kunnen geen beroep instellen tegen het inpassingsplan, indien het inpassingsplan niet tot hen is gericht"</i> Wat wordt hiermee bedoeld?	Dat gemeenten en andere niet tot de centrale overheid behorende overheden waar het inpassingsplan geen betrekking op heeft, waar de hoogspanningsverbinding niet over het grondgebied loopt, geen beroep kunnen instellen.	De reactie leidt tot aanpassing van de toelichting van het bestemmingsplan.
15.	Paragraaf 3.9, p. 22 laatste alinea: goed om ook hier te vermelden dat dit voorbereidingsbesluit slechts een jaar geldig is en sindsdien meerdere keren opnieuw is genomen.	Het voorstel wordt overgenomen.	Deze reactie leidt tot aanpassing van de toelichting van het inpassingsplan.
16.	Paragraaf 3.11.3, p. 25: deze paragraaf lijkt te impliceren dat de wijziging van het masttype alleen is gedaan op verzoek van de samenwerkende overheden en niet is gebaseerd op eigen onderzoek. Het vermelde wekt dus een verkeerde indruk en is niet correct. Tennet was al bezig met een ander masttype, onder andere door verzoeken die vanuit gesprekken met bedrijven en bewoners zijn gekomen.	De context van de keuze voor het andere masttype wordt in paragraaf 3.11.3 genuanceerd naar aanleiding van de gemaakte opmerking. In de toelichting wordt ook toegevoegd dat aan de hand van een aantal uitgangspunten / randvoorwaarden en onderzoek een nieuw type vakwerkmast is ontworpen. Zie hiervoor ook het MER en achtergrondrapport dat als bijlage bij het IP wordt gevoegd.	Deze reactie leidt tot aanpassing van de toelichting van het inpassingsplan.

17.	Paragraaf 3.11.5, p. 25: Borchwerf II ipv Borchwerf. Het hele document hierop controleren.	Het hele document zal hierop gecheckt worden.	De reactie leidt tot aanpassingen in de toelichting en regels van het inpassingsplan.
18.	Paragraaf 3.11.5, p. 25: <i>"Ter ondersteuning van dit verzoek is een voorstel gedaan om het tracé aan de oostzijde van de A17 te realiseren"</i> toevoegen: tracédeel ter hoogte van Vlietweg- Borchwerf II.	Het voorstel wordt overgenomen.	De reactie leidt tot het aanpassen van de toelichting van het inpassingsplan.
19.	Paragraaf 3.11.6, p. 26: Het landschappelijk inpassingsplan is nog geen uitgewerkt en voldragen plan. Daarom is het niet mogelijk hier nu al inhoudelijk op te reageren. Wij houden ons daarom het recht voor ten tijde van het ontwerp-inpassingsplan opmerkingen te maken, indien nodig.	Deze reactie wordt voor kennisgeving aangenomen.	De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.
20.	Paragraaf 4.1, p. 29: <i>"de nieuwe 380 kV-hoogspanningsverbinding, al dan niet gecombineerd met de bestaande 380 kV en 150 kV-hoogspanningsverbindingen;"</i> wijzigen in <i>"gebundeld met bestaande 380kV en gecombineerd met 150 kV"</i>	Het voorstel wordt overgenomen.	De reactie leidt tot het aanpassen van de toelichting van het inpassingsplan.
21.	Paragraaf 4.1, p. 29: Reconstructie van de bestaande ZW380kV toevoegen.	Het voorstel wordt overgenomen.	De reactie leidt tot het aanpassen van de toelichting van het inpassingsplan.
22.	Paragraaf 4.3.2, p. 32: Figuur 4.2: kaartje maakt niet alles inzichtelijk, waaronder te amoveren en ondergronds.	De figuur is een uitsnede uit de digitale Projectatlas van TenneT. Op dit detailniveau zijn niet alle legendapunten zichtbaar, maar dat is ook niet de bedoeling van dit kaartje.	De reactie leidt tot het aanpassen van de toelichting van het inpassingsplan.
23.	Paragraaf 4.8, p. 39: Informatie ontbreekt over wat het betekent als een tijdelijke verbinding op maaiveld wordt gelegd. Betekent dit beperkingen in gebruik? Wordt met die tijdelijke oplossing openbaar gebied (fietspaden, voetpaden)	In de plantoelichting en het MER wordt meer informatie opgenomen over de tijdelijke verbindingen. Ook wordt ingegaan op de milieu- en omgevingseffecten van deze tijdelijke verbindingen. Een tijdelijke verbinding, zoals	Deze reactie leidt tot aanpassing van de toelichting van het inpassingsplan.

	gekruist en zo ja hoe gaat dat dan? Daarnaast ontbreekt in deze paragraaf een toelichting over de periode die bedoeld wordt met tijdelijk. De behoefte bestaat aan een duidelijke omschrijving, zodat belanghebbenden weten waar het over gaat en waar ze rekening mee moeten houden. Een periode van 10 jaar of meer voelt voor een bewoner niet meer als tijdelijk.	geregeld in dit inpassingsplan, kan maximaal 5 jaar aanwezig zijn. Mocht een periode van 5 jaar niet voldoende blijken te zijn, dan kan opnieuw een afweging plaatsvinden in het kader van een procedure voor een omgevingsvergunning.	
24.	Paragraaf 4.8, p. 40: Voor de tijdelijke 150kV-verbinding nabij de Slotstraat en Kralen te Oud Gastel, tijdelijke 380kV-verbinding nabij de Pietsweg en tijdelijke 150kV verbinding nabij de Pietsweg te Oud Gastel, wordt gevraagd ook zorgvuldig in gesprek te gaan met betrokkenen over deze tijdelijke verbindingen, zodat duidelijk is wat de (tijdelijke) effecten zijn en de hierbij behorende (te compenseren) maatregelen.	Ook de tijdelijke verbindingen zijn onderdeel van het omgevingsproces. Deze reactie wordt verder ter kennisgeving aangenomen.	De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.
25.	Paragraaf 5.3, p. 45: deze paragraaf trekt een conclusie over passendheid binnen rijks-, provinciaal- en gemeentelijk beleid, maar het IP bevat geen toets van het gemeentelijk beleid. Onduidelijk is daarom waar de conclusies in paragraaf 5.3 op gebaseerd zijn en of de ontwikkeling daadwerkelijk past in het gemeentelijk beleid op bijvoorbeeld het gebied van gezondheid, landschap en archeologie.	Zoals beschreven in paragraaf 5.3 is het gemeentelijk beleid betrokken bij de totstandkoming van het tracé en bij de toetsing van de alternatieven in het MER. Deze informatie is dan ook opgenomen in het MER dat een bijlage bij het IP is.	De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.
26.	Paragraaf 6.2.2, p. 47: De vermelde zin " <i>Op locaties waar een gevoelige bestemming kan worden gerealiseerd, maar feitelijk nog niet aanwezig is (papieren gevoelige bestemming), kan zonder een onevenredige belangen aantasting worden vermeden dat alsnog feitelijk een gevoelige bestemming wordt gerealiseerd door deze papieren gevoelige bestemming weg te bestemmen.</i> " verdient nadere toelichting. Grondbezit is een van de meest fundamentele rechten in Nederland. Het zodanig ingrijpen dat op grond waar direct gebouwd mag worden de	In een van de bijlagen van het inpassingsplan worden de niet gerealiseerde gevoelige bestemmingen benoemd. Niet-gerealiseerde gevoelige bestemmingen zijn bouwvlakken en bedrijfsbestemmingen die niet in gebruik zijn als woning en/of erf/tuin, maar het bestemmingsplan sluit gebruik niet uit. Op deze gronden zou conform het bestemmingsplan een gevoelige functie zijn toegestaan. In het geval van niet-gerealiseerde gevoelige bestemming is, in lijn met het Beleidsadvies als bedoeld in artikel 1.6 van	De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.

	<p>mogelijkheid voor feitelijke bebouwing weg wordt gestreept, is voor de grondeigenaar zeker een onevenredige belangen-aantasting. Het is daarbij zelfs de vraag of in de onderhavige situatie ook een evenredige belangenaantasting tot aantasting van het eigendomsrecht mag leiden. De wijze van compensatie vraagt toelichting. Hoe wordt deze grondeigenaar gecompenseerd? Ook door taxatie van de waarde van het perceel inclusief bouwrechten? Of moet deze eigenaar het doen met planschade / waardevermindering?</p>	<p>het inpassingsplan, relatief eenvoudig te voorkomen dat alsnog gevoelige functies binnen de magneetveldzone worden gerealiseerd. Dit kan door de realisatie van een gevoelige bestemming uit te sluiten. Dat wordt in het inpassingsplan geregeld.</p> <p>De ministers zijn van mening dat een dergelijke wijziging beperkte invloed heeft. Indien en voor zover er schade zou blijken te zijn, valt deze schade onder de schaderegeling die onderdeel is van het schadevergoedingsbeleid van TenneT dan wel onder de planschaderegeling.</p> <p>TenneT stemt in goed overleg met grondeigenaren af en streeft naar het tot overeenkomsten komen in goede harmonie. Wanneer er zakelijk recht op een perceel wordt gevestigd, worden de waarde van het perceel met daarbij de bouwrechten meegenomen in het aanbod. Wanneer er geen sprake is van het vestigen van zakelijk recht kan de betrokkene aanspraak maken op planschade.</p>	
27.	<p>Paragraaf 6.2.2, p. 48: <i>"Er kunnen andere milieufactoren in de omgeving zijn die maken dat alles overziend niet aanvaardbaar is dat het huidige gebruik toch wordt voortgezet. In dat geval wordt de bestemming via dit inpassingsplan gewijzigd en zo nodig onteigend"</i> Wat wordt concreet bedoeld met andere milieufactoren en is dit aan de orde in dit inpassingsplan? Zo ja, welke bestemming(en) betreft(betreffen) dit?</p>	<p>Per specifieke gevoelige bestemming is in de afwegingsnotitie in de bijlage van het inpassingsplan afgewogen welke negatieve milieufactoren aanwezig zijn. En of deze milieufactoren ertoe dienen te leiden dat een gevoelige bestemmingen wegbestemd moet worden.</p>	<p>De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.</p>
28.	<p>Paragraaf 6.3.1, p. 48: Waarom zijn hier de gemeentelijke beleidsnota's en erfgoedkaarten niet genoemd en gebruikt? Het gemeentelijk beleid wordt volledig genegeerd.</p>	<p>De landschapsanalyse zoals opgenomen in MER en IP sluit aan bij eerder uitgevoerde landschapsanalyses in het kader van inpassingsplannen. De gemeente vraagt om een onderbouwing, nadere duiding van deze analyse. In overleg met de landschapsarchitect, die ook betrokken is bij het</p>	<p>De reactie leidt tot aanpassing van de toelichting van het inpassingsplan.</p>

		opstellen van het landschapsplan voor het tracé van ZWO380 wordt in samenspraak met de gemeente gewerkt aan het landschapsplan voor bij het IP. Ook wordt In samenspraak bekeken wat er precies dient te worden toegevoegd met betrekking tot het gemeentelijk beleid. Het landschapsplan wordt verwerkt in de plantoelichting.	
29.	Paragraaf 6.3.3, p. 49: 'De effecten op het landschappelijk hoofdpatroon zijn kwalitatief in beeld gebracht en beoordeeld.' Bestaat hier een rapport van? Verwijzing?	Zie reactie onder 28.	De reactie leidt tot aanpassing van de toelichting van het inpassingsplan.
30.	Paragraaf 6.3.3, p. 50: Conclusie: er ontbreekt een onderbouwing. Is er een cultuurhistorisch rapport opgesteld? Zo ja, dan moet deze ter toetsing aan de bevoegde overheden worden aangeboden. Hierin zou naar voren moeten komen wat de aanwezige cultuurhistorische waarden zijn, welke 'verstorende' elementen al aanwezig zijn en wat het effect van de plannen op de cultuurhistorische waarden zijn. Nu worden alleen (niet controleerbare) aannames gelezen.	Zie antwoord op 28.	De reactie leidt tot aanpassing van de toelichting van het inpassingsplan.
31.	Paragraaf 6.3.3, p. 51: Het landschapsplan is nog concept en wordt ingevuld bij ontwerp IP. Gevraagd wordt zorg te dragen voor een juridische borging van de landschappelijke inpassing en natuurcompensatie voor Halderberge om de grootschalige effecten van de nieuw aan te leggen hoogspanningsverbinding in te passen en te compenseren.	Lid 13.1 wordt naast de verplichting ten aanzien van de landschappelijke inpassing aangevuld met een voorwaardelijke verplichting voor de natuurcompensatie, zoals is opgenomen in het landschapsplan.	De reactie leidt tot aanpassing van in de regels van het inpassingsplan
32.	Paragraaf 6.6 Algemeen, p. 55: Het schaalniveau van het archeologisch rapport is dermate groot, dat er geen inhoudelijke afweging mogelijk is. Op voorhand is de lage archeologische verwachting niet meegenomen in het onderzoek terwijl dit van groot belang is bij grootschalige plannen. Ook blijkt er al een archeologische afweging	Naar aanleiding van reacties van een aantal overleginstanties heeft overleg plaatsgevonden met de Regio West Brabant. In dit overleg is gesproken over het aanpassen van het archeologisch onderzoek. Naast een aantal algemene, generieke aanpassingen is het volgende in	Deze reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.

	<p>gemaakt te zijn in een voor ons onbekend archeologisch rapport in het kader van de MER. Dit onbekende rapport heeft een rol gespeeld in de constructie van het bureauonderzoek. De gemeente Halderberge is als bevoegd gezag hier niet bij betrokken met als gevolg dat er nu een zeer grofmazig bureauonderzoek ligt waarbij op voorhand verwachtingszones zijn uitgesloten. Daardoor kan het rapport niet als basis dienen voor het inpassingsplan. Verzocht wordt het RIP te voorzien van een dubbelbestemming 'Waarde-Archeologie' voor het gehele RIP tot het moment dat er voor elke gemeente een separaat bureauonderzoek is uitgevoerd met goed onderbouwde advieskaarten. Op basis daarvan vindt vervolgonderzoek plaats.</p>	<p>dit onderzoek aangepast / doorgevoerd. Aanpassingen in het bureauonderzoek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Verwachtingsmodel aangepast op basis van gegevens uit DINO-loket: • Voor de gemeente Moerdijk: alle lage verwachtingsgebieden wijzigen in: 'onbekende verwachting, potentieel hoog' en krijgen nu het advies: 'verkennend booronderzoek' i.p.v. 'geen vervolgonderzoek'. • Kaartbijlagen op hogere schaal gemaakt • Archis meldingen bijgewerkt • Specifiek ingrepen afgebeeld op kaart (werkterreinen, wegen, etc.) • Verwachtingsmodel en adviezen op kaart aangepast • Alle kadastrale minuutplans geanalyseerd • Figuur met RD-coördinaten toegevoegd. • Figuur met onderzoeksgeschiedenis aangepast (eerste fig. in BO) • Zuiderwaterlinie figuur en tekst aangepast. <p>Vervolgens is het onderzoek voor een reactie / akkoord voorgelegd aan de diverse gemeenten (of hun adviseur inzake archeologie). Aan de hand van deze reacties en / of akkoord wordt het onderzoek definitief en dient het als basis voor eventueel vervolgonderzoek. In samenspraak met bevoegd gezag wordt invulling gegeven aan vervolgonderzoek (indien aan de orde). De vigerende dubbelbestemmingen archeologie in de bestemmingsplannen vervallen niet.</p>	
33.	<p>Paragraaf 6.6.1, p. 55: Archeologie: <i>'Gemeentelijk archeologiebeleid. De verschillende gemeenten beschikken over eigen archeologiebeleid, dit volgt uit het provinciaal en rijksbeleid.'</i> Gemeentelijk beleid volgt niet uit het provinciaal</p>	<p>Deze passage zal worden aangepast.</p>	<p>De reactie leidt tot aanpassing van de toelichting van het inpassingsplan.</p>

	en rijksbeleid. Het rijksbeleid vormde de aanleiding, de gemeente heeft lokaal toegepast archeologiebeleid opgesteld.		
34.	Paragraaf 6.6.2, p. 55: Archeologie: paragraaf moet nog aangepast worden aan het archeologische rapport dat ook nog verbeterd moet worden. Liever nog zien wij al in dit stadium verschillende bureauonderzoeken per gemeente. Indien dit niet mogelijk is, dan moet hier verwoord worden dat voor het gehele gebied voorzien wordt in een dubbelbestemming 'Waarde-Archeologie'.	Mede naar aanleiding van deze reactie en na overleg met de Regio West Brabant is het onderzoek aangepast. Specifiek voor de gemeente Halderberge is het volgende doorgevoerd: alle lage verwachtingsgebieden wijzigen in: 'onbekende verwachting, potentieel hoog' en krijgen nu het advies: 'verkennend booronderzoek' i.p.v. 'geen vervolgonderzoek'. Op dit moment is een aantal partijen al doende met het uitvoeren van veld- en bodemonderzoeken. Na akkoord bevoegd gezag op het archeologische bureauonderzoek kan ook gestart worden met het vervolgproces ten behoeve van archeologisch onderzoek, om zo voorafgaand aan de realisatie de benodigde onderzoeken uitgevoerd te hebben en geen onevenredige schade aan te brengen aan eventuele archeologische waarden ter plaatse. Een dubbelbestemming 'Waarde – archeologie' wordt niet opgenomen.	Deze reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.
35.	Paragraaf 6.6.3, p. 57: Archeologie: De concept-advieskaart is niet akkoord. Verzocht wordt deze paragraaf aan te passen op basis van het aan te passen rapport/ de nog op te stellen bureauonderzoeken per gemeente.	Zie ook reacties hiervoor voor een toelichting op de aanpassingen in het archeologisch onderzoek dat voor een reactie / akkoord is voorgelegd bij het bevoegd gezag. De betreffende passage in de toelichting van het inpassingsplan wordt aangepast conform / in lijn met het aangepaste bureauonderzoek. In het onderzoek dat was bijgevoegd zijn alleen die werkzaamheden genoemd, relevant bij de realisatie van het tracé. Zo is er bijvoorbeeld geen sprake van het slopen in historische kernen, zodat deze werkzaamheden ook niet zijn genoemd.	Deze reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.
36.	Paragraaf 6.6.3, p. 57: Er wordt gesproken over 'adviezen'. Deze moeten nog omgezet worden in 'eisen per gemeente', dus in een dubbelbestemming 'Waarde-	Zie antwoord op 34 en 35.	Deze reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.

	Archeologie'. Een advies heeft geen waarde binnen een inpassingsplan. De genoemde adviezen sluiten niet allemaal aan bij het gemeentelijke archeologie beleid. Zo wordt er niet geboord in 'bekende waarden', zeer hoge en hoge verwachtingszones en is er bij dit soort grootschalige onderzoeken weldegelijk onderzoek nodig in de lage verwachting.		
37.	Paragraaf 6.6.3, p. 57: <i>"Deze adviezen gelden alleen voor nieuwe bodemingrepen, dus bij de aanleg van de nieuwe 150 kV verbinding, de nieuwe 380 kV verbinding en de stationslocaties."</i> En ook voor de reconstructie van de bestaande ZW380kV?	Alleen als de bodem niet eerder is verstoord.	Deze reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.
38.	Paragraaf 6.6.3, p. 57: Let wel: onder 'nieuwe bodemingrepen' vallen ook die delen waar wordt gesloopt en groter en/of dieper wordt teruggebouwd etc. Zie daarom paragraaf '2.2 Werkzaamheden' van het bureauonderzoek voor een veel uitgebreidere opsomming van de bodemverstorende ingrepen. Slopen in historische kernen en binnen vindplaatsen zijn ook onderzoeksplichtig doorgaans. De volgende passage is daarom niet akkoord: <i>'Deze adviezen gelden alleen voor nieuwe bodemingrepen, dus bij de aanleg van de nieuwe 150 kV verbinding, de nieuwe 380 kV verbinding en de stationslocaties. Voor het amoveren van bestaande kabels en masten is geen archeologisch onderzoek noodzakelijk. De bodem is hier immers al verstoord.'</i>	Tekst is aangepast naar: Deze adviezen gelden alleen voor nieuwe bodemingrepen, dus bij de aanleg van de nieuwe 150 kV verbinding, de nieuwe 380 kV verbinding en de stationslocaties. Voor het amoveren van bestaande kabels en masten wordt geen archeologisch onderzoek geadviseerd. De bodem is hier immers al verstoord.	Deze reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.
39.	Paragraaf 6.7.1, p. 57: Naar onze mening moet vooraf aangetoond worden dat aan de geluidsnormen voldaan kan worden. Bij het IP is niet getoetst of voldaan wordt, er wordt alleen gesteld wat de normen zijn. Dit biedt voor omwonenden geen garanties en toont niet aan dat deze	Zoals beschreven in paragraaf 6.7.2 is in het kader van de nieuwe verbinding en de uitbreiding van het station bij Oosteind akoestisch onderzoek uitgevoerd. De resultaten zijn hier genoemd, het onderzoek is opgenomen in de bijlagen bij het inpassingsplan.	Deze reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.

	ontwikkeling past in een gezonde leefomgeving en een goede ruimtelijke ordening.		
40.	Paragraaf 6.7.1, p. 58: <i>"De mogelijke geluidseffecten van de verbinding en de aanvaardbaarheid daarvan zijn daarom beoordeeld op basis van berekeningen en (belevings)onderzoek naar geluid vanwege hoogspanningsverbindingen."</i> Dit laten we nog controleren in aanloop naar het ontwerp-inpassingsplan.	Deze reactie wordt ter kennisgeving aangenomen.	De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.
41.	Paragraaf 6.7.2, p. 59: <i>"Er zijn geen woonfuncties of andere geluidsgevoelige objecten gelegen binnen de zone van 37 meter van een hoogspanningsmast."</i> Is dat zo? Mastposities zijn namelijk nu nog niet vastgelegd en deze conclusie wordt al wel getrokken?	De conclusie zoals verwoord in de toelichting volgt uit het akoestisch onderzoek dat als bijlage is toegevoegd bij de toelichting. Bij het akoestisch onderzoek is het tracé (inclusief mastposities), zoals bekend ten tijde van het onderzoek als uitgangspunt gehanteerd. Inmiddels zijn de mastposities nader bepaald. Deze meer recente informatie vormt input voor het geactualiseerde akoestisch onderzoek dat wordt toegevoegd aan het inpassingsplan dat ter visie gaat (als bijlage bij de toelichting van het IP).	De reactie leidt tot aanpassing van het inpassingsplan, de meest recente informatie is reeds onderdeel van het inpassingsplan
42.	Paragraaf 6.9, p. 60: In Halderberge is, naast de tijdelijke 150 kV, ook sprake van een tijdelijke 380kV en tijdelijke verkabeling in de buisleidingenstraat. Deze effecten zijn niet meegenomen maar dienen ook inzichtelijk te worden gemaakt, om ook de nodige maatregelen/compensatie te kunnen treffen.	Zie antwoord op 43.	De reactie leidt tot aanpassing van de toelichting van het inpassingsplan.
43.	Paragraaf 6.9.1, p. 60: Deze paragraaf doet het lijken of de tijdelijke maatregelen misschien korter dan een jaar in gebruik zullen zijn. Dat klopt niet met de informatie die wij als gemeente van Tennet ontvangen, waarin wordt aangegeven dat de tijdelijke maatregelen als eerste worden gerealiseerd in de bouwfase en pas als laatste weer gesloopt worden en wellicht tot 10 jaar of meer ter plekke gebruikt zouden kunnen worden. Bij de hele onderbouwing van de tijdelijke masten, wordt niet ingegaan op de periode van	In de plantoelichting en het MER wordt meer informatie opgenomen over de tijdelijke verbindingen. Ook wordt ingegaan op de milieu- en omgevingseffecten van deze tijdelijke verbindingen. Een tijdelijke verbinding, zoals geregeld in dit inpassingsplan, kan maximaal 5 jaar aanwezig zijn. Mocht een periode van 5 jaar niet voldoende blijken te zijn, dan kan opnieuw een afweging plaatsvinden in het kader van een procedure voor een omgevingsvergunning.	De reactie leidt tot aanpassing van de toelichting van het inpassingsplan.

	<p>deze tijdelijkheid en of de lengte van die periode effect heeft op de gevolgen voor de leefomgeving, bodem en natuur. De onderbouwing lijkt volledig gericht op plaatsen van de tijdelijke masten, terwijl het ook gaat om tijdelijke opstijgpunten, het tijdelijk ingraven of op maaiveld neerleggen van verbindingen, ingrepen in de wegstructuur etc. Al deze ingrepen gelden gedurende de volledige bouwperiode en hebben daarmee een aanzienlijke invloed op de leefomgeving. Naar onze mening is dit aspect onvoldoende in het plan opgenomen.</p>		
44.	<p>Paragraaf 6.9.2, p. 60: Het is voorbarig om nu reeds te constateren dat de tijdelijke verbindingen geen blijvende impact op de omgeving zullen hebben, zonder dat in beeld is wat waar gekapt of verwijderd moet worden. Voor de tijdelijke maatregelen zijn soms ook ingrepen aan bijvoorbeeld wegen nodig, die ook van invloed kunnen zijn op natuur en landschap.</p>	<p>In het MER wordt nader ingegaan op milieu- en omgevingsaspecten van de tijdelijke verbindingen en hoe deze zijn meegenomen in het MER. De tijdelijke verbindingen maken onderdeel uit van de onderzoeken die zijn uitgevoerd ten behoeve van het inpassingsplan ZWO380. In het kader van de aanleg, werkwegen en werkterreinen worden de relevante aspecten nader onderzocht, indien aan de orde en noodzakelijk. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het verwijderen van beplanting of bomen. Indien nodig wordt hiervoor een vergunning aangevraagd. Mede aan de hand van het voorgaande wordt de toelichting van het IP genuanceerd.</p>	<p>De reactie leidt tot aanpassing van de toelichting van het inpassingsplan.</p>
45.	<p>Paragraaf 6.9.4, p. 60: In de paragraaf wordt aangegeven dat na verwijdering van de tijdelijke masten de bodem weer cultuurtechnisch wordt verbeterd, zodat weer beplanting kan plaatsvinden. Wij gaan er vanuit dat deze afspraken ook schriftelijk vastgelegd worden met de grondeigenaren.</p>	<p>Het gestelde klopt. Dit wordt opgenomen in bijvoorbeeld de werkafspraken. Ook heeft TenneT een formulier waarop aangegeven kan worden of ze mest of compost willen laten aanbrengen na de werkzaamheden. Dit wordt allemaal schriftelijk vastgelegd.</p>	<p>De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.</p>
46.	<p>Paragraaf 6.9.5, p. 61: Waar het in paragraaf 6.6 nog terecht ging over archeologie in algemene zin, worden hier uitspraken gedaan die meer in detail zijn en feitelijk over de uitvoering gaan. Is het RIP daarvoor wel de juiste plaats?</p>	<p>Aan de hand van het archeologisch onderzoek dat is aangepast naar aanleiding van de reacties die zijn binnengekomen in het kader van het vooroverleg, wordt (eventueel / indien aan de orde) nader archeologisch onderzoek uitgevoerd. Dit onderzoek vindt plaats in overleg</p>	<p>Deze reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.</p>

		<p>en afstemming met het bevoegd gezag om zo het aspect archeologie mee te nemen bij de uitvoering / realisatie van het project. In dat kader, en met de specifieke informatie over het tracé die aanwezig is, wordt aan dit onderzoek verder invulling gegeven.</p> <p>Dus specifieke informatie voor bepaalde tracés is nodig om verdere invulling te geven aan het onderzoek.</p>	
47.	<p>Paragraaf 6.9.5, p. 61: De gemeente Halderberge beschikt momenteel niet over detailinformatie over deze zaken. Daarnaast kent archeologie geen 'tijdelijke effecten'. Eenmaal verstoord is kapot en verloren. Er zijn veel meer (tijdelijke) bodemingrepen voorzien dan uit het RIP blijkt uit. De verschillende bodemverstoringen zijn in het archeologische rapport benoemd onder '2.2 werkzaamheden'. Nu wordt de plaatsing van de (tijdelijke masten 6.9) masten als 'neutraal' gezien, maar aangenomen wordt dat hiervoor naast de verankering e.d. ook bouwputten uitgegraven moeten worden. Slopen kan niet bij voorbaat als niet-onderzoeksplichtig gezien worden; als er een nieuwe mast voor in de plaats komt en hiervoor wordt dieper en groter uitgegraven, dan is ook dit een nieuwe en mogelijk onderzoeksplichtige bodemverstoring.</p>	<p>In de plantoelichting en het MER wordt meer informatie opgenomen over de tijdelijke verbindingen. Ook wordt ingegaan op de milieu- en omgevingseffecten van deze tijdelijke verbindingen. Een tijdelijke verbinding, zoals geregeld in dit inpassingsplan, kan maximaal 5 jaar aanwezig zijn. Mocht een periode van 5 jaar niet voldoende blijken te zijn, dan kan opnieuw een afweging plaatsvinden in het kader van een procedure voor een omgevingsvergunning.</p>	<p>De reactie leidt tot het aanpassen van de toelichting van het inpassingsplan.</p>
48.	<p>Paragraaf 6.9.5, p. 61: In deze paragraaf wordt aangegeven dat op sommige locaties de klapankers voor de tuinen voor de tijdelijke voorzieningen in de grond achter zullen blijven. Wij gaan er van uit dat u en/of Tennet dit duidelijk communiceert met de grondeigenaren en daarover afspraken met hen maakt om schade in de toekomst te voorkomen.</p>	<p>Zie antwoord op 46. Hierover zal tijdig communicatie plaatsvinden.</p>	<p>Deze reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.</p>
49.	<p>Paragraaf 7.2, p. 62: Laatste alinea: uit de tekst blijkt niet duidelijk in hoeverre de coördinatie-regeling van toepassing is op de tijdelijke bouw- en aanlegmaatregelen die nodig zijn</p>	<p>Tijdelijke vergunningen t.b.v. de realisatie van de verbinding ZWO 380 worden indien coördinatie-plichtig zoveel als mogelijk gecoördineerd meegenomen. Het gaat dan onder</p>	<p>De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.</p>

	gedurende de bouw- en slooperperiode. Een nadere uitleg over de benodigde aanlegvergunningen is gewenst.	andere om vergunningen t.b.v. tijdelijke voorzieningen zoals de tijdelijke verbindingen, werkwegen en werkterreinen. Specifieke vergunningen t.b.v. de uitvoering, waar informatie van de aannemer bij nodig is, denk bijvoorbeeld aan een verkeersbesluit, worden door de aannemer aangevraagd.	
50.	Paragraaf 7.3, p. 63: Alleen de aanlegvergunningstelsels uit de gemeentelijke bestemmingsplannen worden terzijde geschoven, maar de bepalingen ten aanzien van de archeologische verwachtingswaarden dus niet. Dat betekent dus dat die daarmee blijven gelden. Hoe werkt de toetsing op dit punt?	Dit houdt in dat in het geval van bouwwerken moet worden voldaan aan de bouwregels uit de onderliggende dubbelbestemmingen, waaronder ook archeologie. Voor werkzaamheden ter plaatse van de dubbelbestemmingen in de gemeentelijke bestemmingsplannen is geen aanlegvergunning vereist. Toetsing vindt plaats op grond van artikel 12 van de planregels.	De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.
51.	Paragraaf 7.4, p. 64: Planologische borging van de landschappelijke inpassing en natuurcompensatie ontbreekt, als ook eventueel weg te bestemmen gevoelige bestemmingen (indien deze aanwezig zijn en wordt daarom ook gevraagd duidelijkheid over te geven).	Voor borging landschappelijke inpassing zie antwoord op 7. en 31. De plantoelichting wordt aangevuld met informatie over de weg te bestemmen gevoelige bestemmingen.	De reactie leidt tot aanpassing van de toelichting van het inpassingsplan.
52.	Paragraaf 7.4, p. 64: Station Borssele behoort niet tot dit inpassingsplan.	Waar in paragraaf 7.4 hoogspanningsstation Borssele genoemd is, moeten de hoogspanningsstations bij Zevenbergschenhoek en Oosteind genoemd worden.	De reactie leidt tot aanpassing van de toelichting van het inpassingsplan.
53.	Paragraaf 7.5, p. 64: <i>"Echter, waar gevoelige bestemmingen binnen de specifieke magneetveldzone liggen, die redelijkerwijs niet kunnen worden gehandhaafd-hetgeen in dit inpassingsplan niet het geval is dan – zou het plangebied ruimer worden."</i> Wat zijn de uitgangspunten hier concreet voor en waarom is dit voor dit tracé niet aan de orde? Graag een toelichting hierop.	Indien een gevoelige bestemming redelijkerwijs niet gehandhaafd kan blijven, dan wordt deze gevoelige bestemming wegbestemd. Stel dat er sprake is van de bestemming 'Wonen', dan kan voorkomen dat het perceel met deze bestemming voor een deel buiten de planzone van de bovengrondse verbinding valt. In dat geval wordt niet enkel de bestemming 'Wonen' binnen de planzone van de bovengrondse verbinding wegbestemd, maar ook het	De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.

		gedeelte dat buiten de planzone valt. In dat geval wordt daarmee het plangebied van het inpassingsplan ruimer.	
54.	Paragraaf 7.5, p. 64: Toelichting met betrekking tot reconstructie bestaande ZW380kV ontbreekt.	Deze toelichting wordt beschreven in paragraaf 4.3 Tracébeschrijving en in paragraaf 4.8 Tijdelijke verbindingen.	Deze reactie leidt tot een aanpassing van de toelichting van het inpassingsplan.
55.	Paragraaf 7.5, p. 65: Voor de wijzigingsprocedures m.b.t. de tijdelijke voorzieningen wordt uitgegaan dat initiatiefnemer (TenneT) de aanvrager is en degene die de procedure ook bekostigt. Dit wordt ook graag bevestigd gezien al dan niet in een te sluiten overeenkomst.	Deze reactie wordt ter kennisgeving aangenomen.	De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.
56.	Paragraaf 7.6, p. 65: In het plan is een wijzigingsbevoegdheid opgenomen waarmee het college van Burgemeester en Wethouders de specifieke bestemming voor de tijdelijke bestemming kan weghalen. Dezelfde opmerking geldt bij het onderdeel Leiding - hoogspanning - tijdelijk. Hierbij een aantal vragen: - Een wijzigingsbevoegdheid kan, zoals de minister bekend, niet meer gebruikt worden na invoering van de Omgevingswet. Waarom is gekozen voor een instrument dat bij invoering van de Omgevingswet komt te vervallen. Krijgen gemeenten hiermee niet een onuitvoerbare opdracht?; - Door het weghalen van deze bestemming bij de gemeenten neer te leggen, worden de gemeenten geconfronteerd met extra werkzaamheden en extra kosten. Hoe worden deze vergoed? In een tussenzin bij onderdeel "Toelichting op de bestemmingen" wordt vermeld dat de strook breder is dan nodig omdat onder andere ook extra sloten aangelegd moeten worden. Het IP biedt geen inzicht in waar deze extra	De regels voor de tijdelijke verbinding zijn aangepast. De tijdelijke verbindingen worden voorzien van een zogenaamde 'voorlopige bestemming'. De geldigheidstermijn van een 'voorlopige bestemming' is ten hoogste vijf jaar, vanaf de datum van inwerkingtreding van het inpassingsplan. Wanneer tijdelijke verbindingen langer dan 5 jaar of later in de uitvoeringsperiode nodig zijn, zal voor de rest van de uitvoeringsperiode een omgevingsvergunning moeten worden aangevraagd. De aanleg van sloten wordt hier als voorbeeld gebruikt waarom het ruimtebeslag van de bestemmingen iets ruimer kan zijn dat het netto ruimtebeslag van de onderdelen van de verbinding zoals genoemd in hoofdstuk 2. Dit betreft geen uitwerking van exacte locaties. Voor de locaties waar eventuele aanleg van sloten van toepassing is geldt dat dit altijd in afstemming met de betreffende gemeente zal plaatsvinden.	Deze reactie leidt tot aanpassing van de regels van het inpassingsplan.

	sloten nodig zijn, zodat wij niet kunnen toetsen hoe deze passen in het gemeentelijk beleid.		
57.	Paragraaf 7.6, p. 66: <i>"Binnen deze bestemming zijn zowel dubbele 380 kV-verbindingen als gecombineerde 150/380 kV-hoogspanningsverbindingen toegestaan."</i> De dubbele 380 kV verbindingen worden niet begrepen. Toevoegen reconstructie bestaande ZW380kV.	Toelichting wordt verduidelijkt. Er is geen sprake van dubbele 380 kV verbindingen. Zie antwoord op 54.	Deze reactie leidt tot een aanpassing van de toelichting van het inpassingsplan.
58.	Paragraaf 7.6, p. 66: Voor tijdelijke werkgebieden wordt bij de gemeente een vergunning aangevraagd? Dan gaat het om een tijdelijke omgevingsvergunning? Wordt de procedure en de verlening van die tijdelijke vergunning ook gecoördineerd?	Tijdelijke vergunningen t.b.v. de realisatie van de verbinding ZWO 380 worden indien coördinatie-plichtig zoveel als mogelijk gecoördineerd meegenomen. Het gaat dan onder andere om vergunningen t.b.v. tijdelijke voorzieningen zoals de tijdelijke verbindingen, werkwegen en werkterreinen. Specifieke vergunningen t.b.v. de uitvoering, waar informatie van de aannemer bij nodig is, denk bijvoorbeeld aan een verkeersbesluit, worden door de aannemer aangevraagd.	Deze reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.
59.	Paragraaf 7.6, p. 66: Er wordt verwezen naar de bouwhoogte op de verbeelding. Deze lijkt te ontbreken.	De bouwhoogtes worden opgenomen in de regels.	Deze reactie leidt tot aanpassing van de regels van het inpassingsplan.
60.	Hoofdstuk 7.7, p. 66: Algemene bouwregels: In deze paragraaf wordt omschreven hoe men juridisch omgaat met het aspect archeologie. Graag op de verbeelding voorzien in de dubbelbestemming 'Waarde-Archeologie' voor het hele plangebied. In rood enkele aanvullingen op de bestaande passage. <i>'Ter bescherming van de archeologische waarden, monumenten en verwachtingszones in de ondergrond, geldt voor de realisatie van bouwwerken de voorwaardelijke verplichting dat moet worden voldaan aan het stappenplan van ~~het~~ de KNA (Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie), het archeologiebeleid van de verschillende gemeenten en de provinciale Regeling aanvullende richtlijnen voor archeologisch onderzoek in de provincie Zeeland 2014; dit</i>	Zie eerdere reactie m.b.t. regelen dubbelbestemming 'Waarde archeologie', bij punt 25. De geldende dubbelbestemmingen om de eventuele archeologische waarden te beschermen blijven van toepassing. Het opnemen van een nieuwe regeling voor dubbelbestemming 'Waarde – Archeologie' is hier dan ook niet aan de orde. Er is gekozen om niet alle beleidsstukken te benoemen in de toelichting, omdat deze in de bijlage worden benoemd. In de toelichting wordt wel toegevoegd dat deze beleidsstukken in de bijlage worden behandeld.	Deze reactie leidt tot aanpassing van de toelichting en de regels van het inpassingsplan.

	<i>voor zover de locaties nog niet voldoende zijn onderzocht naar oordeel van de bevoegde gezogen.</i>		
61.	Hoofdstuk 7.7, p. 67: Algemene gebruiksregels: voor borging in oorspronkelijke staat terugbrengen van de gronden waarover de hoogspanningsverbinding loopt, het tijdig uitvoeren van maatregelen die in het landschapsplan zijn genoemd, en het amoveren van de met de aanduiding aangegeven te amoveren bestaande hoogspanningsverbindingen binnen 5 jaar na realisatie van de nieuwe verbinding. Is dit voldoende? Wat concreet aan landschappelijke inpassing en natuurcompensatie gaat plaatsvinden is nog niet geborgd zo/geen locatie en invulling direct opgenomen (is dan een verwijzing naar landschapsplan voldoende?)	Voor borging landschappelijke inpassing zie antwoord op 7. en 31.	Deze reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.
62.	Hoofdstuk 7.7, p. 67: De manier waarop wordt omgegaan met de bouwblokken van agrarische bedrijven en burgerwoningen, die binnen het IP vallen, ontbreekt. Hoe wordt geborgd dat bouwblokken van betreffende gevoelige bestemmingen worden gewijzigd qua vorm of eventueel qua locatie (incl. evt. wegbestemming huidig bouwblok)? Gehele toelichting en procedure hierover ontbreekt.	De informatie over de weg te bestemmen gevoelige bestemmingen wordt toegevoegd aan de plantoelichting. Het wijzigen van de vorm of locatie van de huidige bouwblokken is geen onderdeel van het inpassingsplan.	Deze reactie leidt tot een aanpassing in de toelichting van het inpassingsplan.
63.	Hoofdstuk 8.2, p. 69: Uitsluitend het aankoopbeleid wordt toegelicht. Het onderscheid tussen aankoop- en uitkoopbeleid ontbreekt. Borging in IP wanneer bouwblokken in IP liggen/in magneetveldzone liggen, is niet uitgewerkt. Met betrekking tot verplaatsing buiten magneetveldzone en het eventuele wegbestemmen van gevoelige bestemmingen (en eventueel bedrijfsverplaatsingen). Hierbij ook de borging dat de kosten voor deze verplaatsing, inclusief proceskosten oor rekening van TenneT zijn.	Het onderscheid tussen aankoop- en uitkoopbeleid zal worden toegevoegd in de toelichting. Wanneer gesproken wordt over 'aankoop' betreft het vroegtijdige aankoop tegen marktwaarde. Wanneer gesproken wordt over 'uitkoop' betreft het de marktwaarde plus schadeloosstelling, pas nadat het IP onherroepelijk is.	Deze reactie leidt tot een aanpassing in de toelichting van het inpassingsplan.

64.	<p>Hoofdstuk 8.3, p. 70: <i>"In onderhavig inpassingsplan is echter geen sprake van een bouwplan als bedoeld in artikel 6.2.1. van het Besluit ruimtelijke ordening. Een exploitatieplan is derhalve niet noodzakelijk. Bovendien zal de minister van EZK met TenneT in het kader van de aanleg en instandhouding van ZW380 West voor vaststelling van dit inpassingsplan een overeenkomst sluiten, waarin wordt vastgelegd dat de aanleg en instandhouding van de hoogspanningsverbinding voor rekening komt van TenneT."</i></p> <p>Worden hierin ook de kosten met betrekking tot de gevoelige bestemmingen (inclusief eventuele procedures), landschappelijke inpassing en compensatie en procedures voor tijdelijke voorzieningen in meegenomen? Ook voor het onderdeel met betrekking tot de gevoelige bestemmingen zou het onze voorkeur hebben de afspraken hierover in een overeenkomst vast te leggen.</p>	<p>De kosten voor de realisatie van de verbinding zijn voor rekening van de initiatiefnemer, dat is TenneT in deze. Kosten die nodig zijn t.b.v. de realisatie zoals bijvoorbeeld landschappelijke inpassing vallen hier ook onder.</p> <p>Door het verloop van tijd komen de tijdelijke bestemmingen vanzelf te vervallen. Het is daarom niet nodig de tijdelijke bestemmingen te verwijderen en hier een procedure voor te doorlopen.</p>	Deze reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.
65.	<p>Paragraaf 8.2, p. 71: Geldt de procedure die hier beschreven wordt ook voor de tijdelijke vergunningen die nodig zijn voor het bouwproces?</p>	<p>Tijdelijke vergunningen t.b.v. de realisatie van de verbinding ZWO 380 worden indien coördinatie-plichtig zoveel als mogelijk gecoördineerd meegenomen. Het gaat dan onder andere om vergunningen t.b.v. tijdelijke voorzieningen zoals de tijdelijke verbindingen, werkwegen en werkterreinen. Specifieke vergunningen t.b.v. de uitvoering, waar informatie van de aannemer bij nodig is, denk bijvoorbeeld aan een verkeersbesluit, worden door de aannemer aangevraagd.</p>	Deze reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.
66.	<p>REGELS</p>		
67.	<p>Paragraaf 7.4, p. 84: Hoe moet bepaald worden wat onder "vanaf eerste aanvang" verstaan moet worden? Om discussie te voorkomen, verzoeken wij duidelijk vast te leggen of het dan gaat om eerste aanvang van de bouwwerkzaamheden voor aanleg van de tijdelijke voorzieningen of om de eerste aanvang van ingebruikname</p>	<p>De regeling voor de tijdelijke verbindingen wordt herzien. Zie reactie onder 56. .</p>	Deze reactie leidt tot een aanpassing van de regels van het inpassingsplan.

	van de tijdelijke voorziening. Daarnaast verzoeken wij aan te geven hoe dit moment van eerste aanvang gemarkeerd wordt, zodat dit voor alle gebruikers duidelijk is.		
68.	Paragraaf 7.5, p. 84: Dit artikel is niet werkbaar, omdat criteria ontbreken waaraan deze omgevingsvergunning getoetst moet worden. Vaste jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State laat zien dat regels voor een binnenplanse omgevingsvergunning voldoende objectieve criteria moeten bevatten, om een goede belangenafweging te kunnen maken. Bij dit artikel ontbreekt het volledig aan objectieve criteria, zodat het maken van een belangenafweging onmogelijk is.	De regeling voor de tijdelijke verbindingen wordt herzien. Zie reactie onder 56. .	Deze reactie leidt tot aanpassing van het inpassingsplan.
69.	Paragraaf 7.7, p. 85: De hier opgenomen wijzigingsbevoegdheid is niet langer uitvoerbaar na inwerkingtreding van Omgevingswet, omdat deze nieuw wet het instrument wijzigingsbevoegdheid niet langer kent.	De regeling voor de tijdelijke verbindingen wordt herzien. Zie reactie onder 56.	Deze reactie leidt tot aanpassing van het inpassingsplan.
70.	Paragraaf 8.2, p. 86: Controle bouwhoogte op verbeelding.	Bouwhoogte wordt gecontroleerd op verbeelding.	Deze reactie leidt tot aanpassing op de verbeelding van het inpassingsplan.
71.	Paragraaf 8.2, p. 86: onder a 5: dit artikel is nog niet volledig te toetsen, omdat de bijlage waar naar verwezen wordt ontbreekt.	Deze reactie wordt voor kennisgeving aangenomen. De definitie van veldlengte is opgenomen in artikel 2.3 (wijze van meten). De bijlage waarnaar is verwezen wordt opgenomen bij het ontwerp inpassingsplan (bijlage m.b.t. de gevoelige bestemmingen).	Deze reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.
72.	Paragraaf 8.2, p. 86: Artikel onder B verbiedt bouwwerkzaamheden voor de huidige bestemming van percelen, met uitzondering in die gevallen waar gebruik wordt gemaakt van bestaande fundering. Op een aantal locaties betekent dit dat bestaande bouwrechten worden beperkt. Kunt u aangeven op welke wijze door u is	Wanneer er sprake is van het komen tot een zakelijk recht overeenkomst, wordt de te verwachten schade meegenomen in deze overeenkomst. In het kader van dit traject komt dit aan de orde, en wordt hierover gecommuniceerd. TenneT neemt een actieve houding aan in dit traject en doet er alles	Deze reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.

	gecommuniceerd met alle betrokken bewoners over deze beperkingen? Wij gaan er daarnaast van uit dat u de schade die hierdoor ontstaat voor een grondeigenaar zult vergoeden en hierover een actieve houding richting de grondeigenaar aanneemt.	aan om in goed overleg en goede afstemming tot elkaar te komen.	
73.	Paragraaf 8.3, p. 86: Afwijken van de bouwregels, geldt dit ook voor de bestaande bouwblokken?	Ja dit geldt ook voor de bestaande bouwblokken.	Deze reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.
74.	Paragraaf 9.4, p. 88: Hoe moet bepaald worden wat "vanaf eerste aanvang" verstaan moet worden? Om discussie te voorkomen, verzoeken wij duidelijk vast te leggen of het dan gaat om eerste aanvang van de bouwwerkzaamheden voor aanleg van de tijdelijke voorzieningen of om de eerste aanvang van ingebruikname van de tijdelijke voorziening. Daarnaast verzoeken wij aan te geven hoe dit moment van eerste aanvang gemarkeerd wordt, zodat dit voor alle gebruikers duidelijk is.	De regeling voor de tijdelijke verbindingen wordt herzien. Zie reactie onder 56.	Deze reactie leidt tot aanpassing van de regels van het inpassingsplan.
75.	Paragraaf 9.5, p. 88: Dit artikel is niet werkbaar, omdat criteria ontbreken waaraan deze omgevingsvergunning getoetst moet worden. Vaste jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State laat zien dat regels voor een binnenplanse omgevingsvergunning voldoende objectieve criteria moeten bevatten, om een goede belangenafweging te kunnen maken. Bij dit artikel ontbreekt het volledig aan objectieve criteria, zodat het maken van een belangenafweging onmogelijk is.	De regeling voor de tijdelijke verbindingen wordt herzien. Zie reactie onder 56. .	Deze reactie leidt tot aanpassing van het inpassingsplan.
76.	Paragraaf 9.7, p. 89: De hier opgenomen wijzigingsbevoegdheid is niet langer uitvoerbaar na inwerkingtreding van Omgevingswet, omdat deze nieuw wet het instrument wijzigingsbevoegdheid niet langer kent.	Zie antwoord op 56.	Deze reactie leidt tot aanpassing van het inpassingsplan.

77.	Paragraaf 10.2, p. 90: Artikel onder B verbiedt bouwwerkzaamheden voor de huidige bestemming van percelen, met uitzondering in die gevallen waar gebruik wordt gemaakt van bestaande fundering. Op een aantal locaties betekent dit dat bestaande bouwrechten worden beperkt. Kunt u aangeven op welke wijze door u is gecommuniceerd met alle betrokken bewoners over deze beperkingen? Wij gaan er daarnaast van uit dat u de schade die hierdoor ontstaat voor een grondeigenaar zult vergoeden en hierover een actieve houding richting de grondeigenaar aanneemt.	Zie antwoord op 72.	
78.	Paragraaf 10.3, p. 90: Afwijken van de bouwregels, geldt dit ook voor de bestaande bouwblokken?	Zie antwoord op 73.	Deze reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.
79.	Paragraaf 10.3, p. 90: <i>"het niet voorzien in de landschappelijke inpassing van de verbinding, conform het als bijlage bij dit plan opgenomen landschapsplan, uiterlijk vijfjaar na de aanleg van de hoogspanningsverbindingen, als bedoeld in Hoofdstuk 2 en de bijbehorende bouwwerken"</i> Toevoegen: en natuurcompensatie. Verzocht wordt om in het inpassingsplan en het landschapsplan op te nemen dat TenneT ook verantwoordelijk is voor de juridische borging van deze inpassing en compensatie (waarbij ook de hiervoor nodige procedure wordt bekostigd).	Toevoeging 'en natuurcompensatie' wordt toegevoegd aan regels. Het IP biedt hiermee de juridische borging van de inpassing en compensatie. De verantwoordelijkheid van TenneT is op andere wijze geborgd, zie antwoord onder 63.	Deze reactie leidt tot aanpassing van de regels van het inpassingsplan.
80.	Paragraaf 10.3, p. 90: <i>"het gebruik van de gronden, ter plaatse van de aanduiding 'Overige zone - magneetveldzone als gevoelige bestemming, anders dan voor de gevoelige bestemmingen die zijn opgenomen in bijlage PM bij dit plan"</i> . De bijlage is nog niet toegevoegd en wordt gevraagd nog te verstrekken. Waarbij hierover ook zorgvuldig wordt gecommuniceerd richting eigenaren en gebruikers van deze gevoelige bestemmingen. Afgevraagd wordt hoe nu concreet	De bijlage met gevoelige bestemming wordt bij het inpassingsplan gevoegd. TenneT is reeds met de meeste eigenaren/gebruikers in gesprek. Indien en voor zover in overeenstemming tussen TenneT en eigenaren van agrarische bedrijven wordt overeengekomen dat verplaatsing aan de orde is, dan zal dit in verder overleg met de desbetreffende gemeente worden besproken. Indien een planologische aanpassing noodzakelijk is, dan wordt hier	Deze reactie leidt tot aanpassing van de toelichting en toevoegen van een bijlage bij het inpassingsplan.

	de procedure wordt doorlopen met betrekking tot de woningen/gehele agrarische bedrijven die verplaatst worden. Hoe wordt juridisch geborgd dat deze bouwblokken kunnen worden verplaatst? Ook wordt gevraagd vast te leggen dat de kosten voor deze procedures voor rekening van het Rijk/TenneT komen.	een separate gemeentelijke bestemmingsplanprocedure doorlopen.	
81.	<p>Paragraaf 12.1, p. 93: De regels zoals opgenomen in 12.1 voor het aspect archeologie zijn vergeleken met de regels in de gemeentelijke bestemmingsplannen zeer summier te noemen. Hieronder zijn in rood enkele aanvullingen gedaan. Liever zien wij meer uitgebreide regels. Hiervoor zijn ter inspiratie 'onze' planregels opgenomen. Voorafgaande aan het realiseren van gebouwen en overige bouwwerken en het uitvoeren van werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden in het kader van de bestemmingen als opgenomen in artikel 4, 5, 6, 7, 8, 9 en 10 geldt dat voldaan moet zijn aan het navolgende stappenplan, uitgevoerd conform de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA), 'Toetsingskader archeologie Provincie Zeeland 2017' (of een opvolger daarvan), het archeologiebeleid van de verschillende gemeenten en de maatregelen uit dit stappenplan:</p> <p>a. er dient een ~~archeologisch bureauonderzoek met controleboringen~~ bureau- en booronderzoek te worden uitgevoerd ter plaatse van de te realiseren gebouwen, bouwwerken, werken en/of werkzaamheden als bedoeld in de aanhef van dit artikel. Voor dit onderzoek wordt een Plan van Aanpak opgesteld dat door het bevoegd gezag (gemeente(n)) moet worden beoordeeld en goedgekeurd. Het rapport moet vervolgens ook voorgelegd worden aan en goedgekeurd worden door het bevoegd gezag (gemeente(n)). Op basis van het goedgekeurde rapport</p>	Zie de reactie onder 60. Deze detailopmerkingen worden verder niet overgenomen.	Deze reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.

	<p>besluit liet bevoegd gezag over eventueel benodigde vervolgonderzoek;</p> <p>b. indien uit het bureau- en booronderzoek als bedoeld onder a van dit artikel blijkt dat er sprake is van behoudenswaardige archeologische waarden, dient een proefsleuvenonderzoek te worden uitgevoerd, op basis waarvan de waarde van de archeologische resten bepaald kan worden. Voor dit onderzoek wordt een Programma van Eisen opgesteld dat door het bevoegd gezag (gemeente(n)) moet worden beoordeeld en goedgekeurd. Het rapport moet vervolgens ook voorgelegd worden aan en goedgekeurd worden door het bevoegd gezag (gemeente(n)). Op basis van het goedgekeurde rapport besluit het bevoegd gezag over eventueel benodigde vervolgonderzoek;</p> <p>c. indien uit het onderzoek als bedoeld onder b blijkt dat er sprake is van behoudenswaardige archeologische waarden, dienen een of meer van de volgende archeologische maatregelen getroffen te worden:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. in situ behoud. Indien het bevoegd gezag (gemeente(n)) hiertoe besluiten, dan moet de initiatiefnemer voorzien in een behoudsmaatregelenplan welke is voorgelegd en goedgekeurd door het bevoegd gezag; 2. ex situ behoud: archeologische begeleiding. Deze vorm van onderzoek kan alleen in uitzonderlijke situaties worden toegepast zoals verwoord in de vigerende Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie Hiervoor is een Programma van Eisen conform KNA, goedgekeurd door het bevoegd gezag, verplicht; 3. ex situ behoud: opgraving. Hiervoor is een Programma van Eisen conform KNA, goedgekeurd door het bevoegd gezag, verplicht); Het bevoegd gezag bepaalt op basis van 		
--	--	--	--

	de resultaten van het onderzoek welke archeologische maatregel(en) moet(en) worden uitgevoerd. Opmerking: precies en om het bevoegd gezag daartoe in staat te stellen is het zo belangrijk dat het huidige bureauonderzoek wordt aangepast, het hele gebied een dubbelbestemming 'Waarde Archeologie' krijgt en er per gemeente een grondig bureauonderzoek wordt uitgevoerd zodat dit ook gaat werken.		
82.	Paragraaf 13, p. 95: Dit artikel noemt nu alleen het voorzien in landschappelijke inpassing. Om een duurzame instandhouding van de landschappelijke inpassing te waarborgen, verzoeken wij dit artikel zo te wijzigen dat niet alleen de realisatie, maar ook het beheer en instandhouding conform het landschappelijk inpassingsplan is geregeld. Alleen op die manier kan de inpassing in het landschap goed geborgd worden. Daarnaast is het onduidelijk dat de koppeling met het landschapsplan alleen in de algemene gebruiksregels wordt gelegd. Het heeft de voorkeur een voorwaardelijke verplichting op te nemen in de specifieke bestemmingen, zodat de koppeling tussen beide bepalingen duidelijker is.	De regels in het ontwerp inpassingsplan zullen worden aangevuld met het beheer en instandhouding conform het landschapsplan.	Deze reactie leidt tot aanpassing van het inpassingsplan.
83.	Paragraaf 13.2, p. 95: Afwijken van algemene gebruiksregels. Aanvullen dat de landschappelijke inpassing kwalitatief en in omvang vergelijkbaar of in een grotere kwaliteit en/of vorm zal worden uitgevoerd en in ieder geval niet minder zal zijn dan in het landschapsplan opgenomen.	Deze suggestie wordt niet overgenomen.	Deze reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.
84.	Paragraaf 16.2, p. 97: Dit artikel bepaalt dat de betrokken gemeenten pas 10 jaar na vaststelling een nieuw bestemmingsplan mogen opstellen voor de betrokken gronden, tenzij zij in een nieuw plan dezelfde bestemmingen en regels worden opgenomen. Per 1 januari 2022 voert het Rijk de Omgevingswet in. In het overgangsrecht is bepaald	Het overgangsrecht van de Omgevingswet maakt dat dit IP onderdeel wordt van het omgevingsplan van rechtswege. Dit moet inderdaad voor (vooralsnog) 2029 omgebouwd worden tot een omgevingsplan dat aan de eisen van de Omgevingswet voldoet. Artikel 16.2 van dit inpassingsplan wordt op dat moment ingetrokken waardoor de kritiek als	Deze reactie leidt tot aanpassing van de regels van het inpassingsplan.

	<p>dat gemeenten tot 2029 de tijd hebben een gebiedsdekkend Omgevingsplan vast te stellen. Dit betekent dat wij op grond van de Invoeringswet Omgevingswet verplicht zijn voor 1 januari 2029 een Omgevingsplan voor de gronden die binnen dit Inpassingsplan vallen, vast te stellen. Dit artikel is daarmee voor de betrokken gemeenten niet uitvoerbaar. Temeer omdat een omgevingsplan een ander instrument is als een bestemmingsplan, waarbij niet langer uit gegaan wordt van het toekennen van bestemmingen aan locaties. Het bepaalde onder artikel 16.2b biedt daarom hiervoor geen oplossing.</p>	<p>opgenomen in de reactie is weggenomen. Wel zal ook het omgevingsplan op dat moment moeten voorzien in regels ter bescherming van de hoogspanningsverbinding.</p>	
85.	<p>Voorstel in te voegen artikel dubbelbestemming: Artikel Waarde - Archeologie als bijlage toegevoegd.</p>	<p>De vigerende dubbelbestemming blijft gewoon gelden.</p>	<p>Deze reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan</p>
86.	<p>Verbeelding Halderberge: Verzocht wordt de bouwblokken van de bedrijven op Borchwerf II geheel vrij te houden van dit IP, zodat zij geen beperkingen ondervinden op hun bouwblokken. De begrenzing van de plankaart is nu lastig zichtbaar om te controleren of dit nu al het geval is.</p>	<p>Via publicatie op ruimtelijkeplannen.nl zal dit zichtbaar zijn.</p>	<p>Deze reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.</p>
87.	<p>Verbeelding Halderberge: De reconstructie van de bestaande ZW380kV en tijdelijke voorzieningen en aanleg nieuwe ZW380kV beslaat op de verbeelding een groot gebied, wat niet op lijnniveau is begrensd. Hierdoor lijken de beperkingen op een groter gebied gelegd, dan nodig. Gevraagd wordt uitsluitend het specifieke gebied te begrenzen en onnodige beperkingen in het gebied uit te sluiten.</p>	<p>Via publicatie op ruimtelijkeplannen.nl zal dit zichtbaar zijn. Zo mogelijk wordt de begrenzing aangepast.</p>	<p>Deze reactie leidt tot aanpassing van de verbeelding van het inpassingsplan.</p>
88.	<p>Verbeelding Halderberge: Controleren of bouwhoogtes zijn opgenomen. Deze zijn nu niet zichtbaar.</p>	<p>De bouwhoogtes worden zichtbaar gemaakt.</p>	<p>Deze reactie leidt tot aanpassing van de verbeelding van het inpassingsplan.</p>

89.	Verbeelding Halderberge: De verbeeldingen zijn op perceelsniveau lastig toetsbaar, omdat alleen een pdf en geen gml beschikbaar is en omdat op de ondergronden de kadastrale aanduidingen ontbreken. Als bij het ontwerp IP een digitale kaart beschikbaar is, zullen wij nogmaals toetsen. Eventuele reactie zullen wij op dat moment in een zienswijze formuleren.	Deze reactie wordt ter kennisgeving aangenomen. Via publicatie op ruimtelijkeplannen.nl zal dit zichtbaar zijn.	De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.
90.	Verbeelding Halderberge: Er zijn geen mastlocaties opgenomen in het Inpassingsplan. De masten hebben een forse impact op het landschap. Doordat de mastlocatie niet in het Inpassingsplan staan, zijn de effecten op het landschap en de omgeving slecht in te schatten. Biedt deze wijze van werken wel voldoende borging van de belangen van derden?	TenneT hanteert bij het bepalen van de locatie van een mast onder meer het principe dat de masten zoveel als mogelijk in de pas lopen bij het toepassen van bundeling met de bestaande verbinding. Het is echter niet vanzelfsprekend dat dit overal toe te passen is vanwege ruimtelijke beperkingen (bijvoorbeeld door aanwezige bebouwing, weten en/of watergangen) en de uitkomst van afstemming met rechthebbenden op de beoogde mastlocaties. Met inachtneming van vorenstaande wordt in overleg met grondeigenaren/-gebruikers besproken of er nog mogelijkheden zijn om mastlocaties te optimaliseren op de verschillende percelen. Dit proces vindt reeds plaats.	Deze reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.
91.	Verbeelding Halderberge: Is de Dowleiding nu bestemd? Deze moet bij verplaatsing worden wegbestemd, dit moet geborgd worden.	TenneT zal met Dow Chemicals een overeenkomst aangaan, waarin wordt vastgelegd dat de Dowleiding op de tracégedeeltes waar deze leiding niet gehandhaafd kan blijven, verlegd zal worden naar de buisleidingenstraat.	Deze reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.
	Archeologisch onderzoek		
92.	Algemeen Graag op de kaart de gemeentegrenzen aangeven	Het archeologisch onderzoek is aangepast.	Deze reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.
93.	Algemeen Waarom is de status van het rapport 'final', het is nog niet beoordeeld.	Deze reactie wordt voor kennisgeving aangenomen. Het archeologisch onderzoek is nog aangepast.	Deze reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.

94.	<p>Paragraaf 2.2: Is (globaal) bekend wat de bodemverstoring is waarmee de werkzaamheden gepaard gaan? Wat is de maximale verstoringsdiepte?</p>	<p>Naar aanleiding van o.a. deze reactie heeft overleg plaatsgevonden over het archeologisch onderzoek. Het archeologisch onderzoek is aangepast en aangevuld en is voor een reactie / akkoord voorgelegd aan de gemeentelijk archeoloog of de adviseur van de gemeente.</p> <p>Het onderzoek is niet opgedeeld in een separaat onderzoek (rapport) per gemeente omdat het een onderzoek is voor het gehele plangebied van het RIP, dat zich uitstrekt over verschillende gemeente. Wel is in het onderzoek per gemeente meer expliciet geduid wat hier van toepassing is.</p> <p>Verder zijn de volgende aanpassingen / aanvullingen doorgevoerd, mede naar aanleiding waarvan archeologische verwachtingen in een aantal gemeenten zijn bijgesteld.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Verwachtingsmodel aangepast op basis van gegevens uit DINO-loket: • Voor de gemeente Moerdijk: alle lage verwachtingsgebieden wijzigen in: 'onbekende verwachting, potentieel hoog' en krijgen nu het advies: 'verkennend booronderzoek' i.p.v. 'geen vervolgonderzoek'. • Kaartbijlagen op hogere schaal gemaakt • Archis meldingen bijgewerkt • Specifiek ingrepen afgebeeld op kaart (werkterreinen, wegen, etc.) • Verwachtingsmodel en adviezen op kaart aangepast • Alle kadastrale minuutplans geanalyseerd • Figuur met RD-coördinaten toegevoegd. • Figuur met onderzoeksgeschiedenis aangepast (eerste fig. in BO) • Zuiderwaterlinie figuur en tekst aangepast. 	Deze reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.
-----	---	---	--

		Archeologie Het Rijksinpassingsplan legt een aantal dubbelbestemmingen over de geldende enkel- en dubbelbestemmingen heen, en laat deze bestemmingen verder in zoverre ongemoeid. Dit geldt ook voor de reeds geldende dubbelbestemmingen o.a. m.b.t. archeologische waarden, toegekend door de diverse gemeenten.	
95.	Paragraaf 3.1: Voor het bureauonderzoek is uitgegaan van een zoals is aangeleverd door Tennenet'. Die zin loopt niet.	Deze zin wordt aangepast.	Deze reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.
96.	Paragraaf 3.1: Wat is het onderzoeksgebied in relatie tot het plangebied?	Zie antwoord op 94.	Deze reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.
97.	Paragraaf 3.2: Graag toevoegen voor de betreffende gemeenten: Deskundige van de bevoegde overheid: regioarcheologen programmabureau RWB.	Zie antwoord op 94.	Deze reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.
98.	Paragraaf 3.4: Archeologische Monumenten Kaart (AMK). De archeologische rijksmonumenten vallen niet (meer) onder de AMK. Graag aanvullen (ook paragraaf 6.3.1)	Zie antwoord op 94.	Deze reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.
99.	Paragraaf 3.4: Blijkbaar is er een archeologisch rapport opgesteld t.b.v. een MER op basis waarvan keuzes zijn gemaakt voor onderhavig rapport. Dit rapport is bij ons niet bekend en hiermee is het bevoegd gezag gepasseerd.	Zie antwoord op 94.	Deze reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.
100.	Paragraaf 4.3: Waarom is deze paragraaf opgenomen? Vinden er ontgroningen plaats en is de provincie bevoegd gezag? In paragraaf 3.2 wordt immers de gemeenten als bevoegd gezag genoemd.	Zie antwoord op 94.	Deze reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.
101.	Paragraaf 4.4: Waarom worden alle beleidscategorieën per gemeente genoemd? Dit is één groot project waarvoor een onderzoeksplicht geldt; opknippen binnen de afweging is niet toegestaan. Uit dit onderzoek dient te blijken welke zones	Zie antwoord op 94.	Deze reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.

	<p>verder onderzoek verdienen of die simpelweg een vindplaats betreffen. Men zal dan nieuwe grenzen moeten bedenken en niet meer simpelweg overnemen van het beleid. Dit betekent ook dat de zones met een lage verwachting niet zomaar kunnen worden afgeschreven: ook deze gebieden moeten nader worden onderzocht. Juist hiervoor is het bureauonderzoek bedoeld. Wij zijn van mening dat het onderzoeksgebied te groot is voor een goed onderbouwde archeologische verwachting. Daarom stellen wij voor om voor het gehele gebied te voorzien in een dubbelbestemming 'Waarde-Archeologie' en het onderzoeksgebied op te delen in logische deelgebieden of gebieden per gemeente voor nader bureauonderzoek. Zo kan er een gedegen afweging plaatsvinden m.b.t. vervolgonderzoek.</p>		
102.	<p>Hoofdstuk 5: In de bronnen wordt beschreven dat de bodemkaart, de geomorfologische kaart en het AHN zijn geraadpleegd. Op welke wijze zijn deze (en dan met name de AHN) daadwerkelijk gebruikt voor de archeologische verwachting?</p>	<p>Zie antwoord op 94. Deze kaarten / informatie zijn gebruikt in het kader van de archeologische bureauinventarisatie bij het duiden van bevindingen en gebieden en vormen daarmee een onderdeel van de basisinformatie voor het onderzoek.</p>	<p>Deze reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.</p>
103.	<p>Paragraaf 6.3.3: Bij bijlage 1 graag vermelden of deze onderzoeken daadwerkelijk (deels) in het huidige plangebied vallen en of de verwachting (die blijkbaar alleen is gebaseerd op de gemeentelijke beleidskaarten) met deze info is aangepast en zo ja hoe.</p>	<p>Zie antwoord op 94.</p>	<p>Deze reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.</p>
104.	<p>Paragraaf 6.4.1: Waarom zijn niet (ook) de kadastrale kaarten gebruikt? Deze geven een betrouwbaarder beeld dan de 1:25.000 bonnebladen.</p>	<p>Zie antwoord op 94.</p>	<p>Deze reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.</p>
105.	<p>Paragraaf 6.4.1: Zijn er behalve historische erven ook andere historische elementen aanwezig? Zie bijvoorbeeld dijken, waterlopen, linie e.d.</p>	<p>Zie antwoord op 94.</p>	<p>Deze reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.</p>

106.	Paragraaf 6.4.2: Doorsnijdt het tracé relictten van de linie?	Zie antwoord op 94.	Deze reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.
107.	Paragraaf 7.1: 'Ter hoogte van het zeeleigebied komen de dekzanden diep voor en worden ze niet geraakt door de werkzaamheden. Meer oostelijk komen de dekzanden aan het oppervlakte voor.' De gemeente Drimmelen, Halderberge, Moerdijk en Oosterhout liggen op de overgang van het Pleistocene zandgebied naar het zeeleigebied. Dit betekent dat er een overgangszone is waar het dekzand vrij ondiep voorkomt. In dit kader is het belangrijk om te weten hoe diep de pleistocene ondergrond zich bevindt en tot hoe diep de bodem door de werkzaamheden wordt verstoord. Graag een verwachtingskaart opnemen met een verwachting per landschappelijke eenheid en hoe diep deze afzettingen voorkomen (zie ook opmerking bij advies over diepte archeologisch niveau). Dit betekent ook dat de lage verwachting niet zomaar kan worden overgenomen: de verwachting dient te worden onderbouwd en (waar nodig) nader te worden onderzocht door middel van een veldonderzoek en dat is nu niet gebeurd.	Zie antwoord op 94.	Deze reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.
108.	Paragraaf 7.2: 'Bekende waarden: maatwerk; verkennend booronderzoek en/of proefsleuvenonderzoek'. Waar wordt de keuze op gebaseerd en waarom is er nog geen keuze gemaakt? Op basis van het bureauonderzoek is immers bekend wat voor vindplaats het is.	Zie antwoord op 94.	Deze reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.
109.	Paragraaf 7.2: 'zeer hoge verwachting!': hieronder vallen de oude erven. Wat is het nut van een verkennend booronderzoek in die zones? Verstoringen zijn immers in een boor niet of nauwelijks te onderscheiden van oudere verstoringen (oftewel archeologische sporen).	Zie antwoord op 94.	Deze reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.

110.	Paragraaf 7.2: 'Boordiepte: ... dan wel 50 cm onder het onderste archeologische niveau.' Waar wordt de diepte op gebaseerd: deze is immers nog niet opgenomen in het huidige onderzoek.	Zie antwoord op 94.	Deze reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.
111.	Paragraaf 7.2: Lage verwachting: zie eerdere opmerkingen over zones met een lage verwachting.	Zie antwoord op 32., 34. en 94.	Deze reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.
	MER		
112.	Algemeen: Voor archeologie is alleen gekeken naar de archeologische rijksmonumenten, niet naar de archeologische verwachtingswaarden uit het gemeentelijk beleid. De tijdelijke situatie gedurende de bouw duurt circa 10 jaar, die bouwperiode en de effecten daarvan, komen weinig terug in het MER, zo worden bijvoorbeeld de extra (bouw)wegen, extra verkeer enzovoort niet meegewogen en wordt geen aandacht besteed aan effecten van bijvoorbeeld tijdelijk afsluiten van wegen gedurende de bouw. Daardoor blijft onduidelijk of bijvoorbeeld een verdringingseffect optreedt dat elders milieueffecten heeft.	In het kader van het MER is conform de eerder afgesproken criteria en abstractieniveau getoetst (NRD uit 2009) om zo alternatieven en uiteindelijk het VKA te kunnen toetsen. In het kader van de planvorming en de realisatie vinden verdiepende onderzoeken plaats indien noodzakelijk, zo ook voor bijvoorbeeld het aspect archeologie. De toetsing van de tijdelijke verbindingen is verder verdiept / uitgebreid. Zie hiervoor het MER en de toelichting van het inpassingsplan.	Deze reactie leidt tot aanpassing van de toelichting van het inpassingsplan en MER.
113.	Algemeen: Op welke wijze is onderzoek gedaan naar mogelijke beperkingen in bedrijfsvoering ten gevolge van de mast?	Wanneer het de bedrijfsvoering van bedrijven in zijn algemeenheid betreft kan worden gesteld dat dit niet is meegewogen. Dit criterium wordt niet relevant geacht en wordt / is ook in het kader van andere hoogspanningstrajecten niet onderzocht en relevant gebleken.	Deze reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan
114.	Deel A 6.9, p. 47: <i>"De aanleg van de nieuwe verbinding en het verwijderen van bestaande verbindingen brengt diverse permanente en tijdelijke effecten met zich mee. Er worden diverse mitigerende maatregelen getroffen om deze effecten te verminderen of te vermijden"</i> Gevraagd wordt deze permanente en tijdelijke effecten nader toe te lichten, als	In de toelichting van het IP wordt nader ingegaan op deze tijdelijke maatregelen en de mogelijke mitigatie hiervan. Daar waar aan de orde en relevant worden afspraken m.b.t. de maatregelen afgestemd met belanghebbenden en waar nodig vastgelegd, zodat voor eenieder duidelijk is wat men kan verwachten over en weer.	De toelichting van het inpassingsplan wordt op dit punt gecheckt.

	ook de diverse mitigerende maatregelen die hiervoor worden getroffen. En hoe wordt zorggedragen dat deze maatregelen ook zorgvuldig worden uitgevoerd?		
115.	Deel A 8.2, p. 58: <i>"De tijdelijke effecten op het gebied van geluid, trillingen en veiligheid die zich voordoen tijdens de aanleg van de nieuwe verbinding zijn niet exact te bepalen, omdat de routes voor het bouwverkeer niet bekend zijn. Wel is het aantal woningen bepaald dat in een zone van 250 meter aan weerszijden van de aan te leggen en in de te slopen verbinding staat. Aan de hand hiervan is niet exact te bepalen hoeveel mensen hinder ervaren en welke hinder bewoners hiervan daadwerkelijk ervaren. De hinder wordt bovendien mede bepaald door eventuele afschermende bebouwing. Dit aantal geeft echter een goede indicatie van de tijdelijke hinder."</i> Hoe lang is tijdelijk?	Met tijdelijk wordt hier de periode van aanleg van de nieuwe verbinding bedoeld.	De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.
116.	Deel A 10.4, p. 62: <i>"Voor (agrarische) dienstwoningen zoekt TenneT in overleg met betrokkenen andere oplossingen dan voor particuliere woningen. Er wordt gezien of de woning verplaatst kan worden naar buiten de magneetveldzone, terwijl de bedrijfsactiviteiten op de bestaande locatie worden voortgezet. Als dit niet mogelijk is, wordt gekeken naar andere oplossingen. Het betreft in alle gevallen maatwerk dat op kosten van TenneT wordt uitgevoerd."</i> We benadrukken het belang van onze agrarische ondernemers om de bedrijfswoning bij de bedrijfsgebouwen te hebben staan en niet op afstand. We gaan er vanuit dat dit ook door TenneT zal worden nagestreefd en er zorgvuldig naar de ondernemers wordt geluisterd en naar gehandeld. Indien er procedurekosten worden gemaakt ten behoeve van bouwblokwijziging of -verplaatsing, dan gaan wij uit dat dit ook voor rekening van TenneT is.	Zoals gezegd betreft het maatwerk en worden in overleg tussen de betreffende eigenaren en TenneT hier nadere afspraken over gemaakt indien aan de orde en noodzakelijk.	De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.

	Landschapsplan		
117.	Algemeen: Gehele document Oud Gastel hanteren, in plaats van Oud-Gastel of Oudgastel.	Aanpassing wordt doorgevoerd.	De reactie leidt tot aanpassing van het landschapsplan.
118.	Algemeen: Check actuele ondergronden.	Ondergronden worden gecontroleerd en daar waar mogelijk / relevant vervangen.	De reactie leidt niet tot aanpassing van het landschapsplan.
119.	5.5.4, p. 34: Naast bestaande 150kV verbindingen, toevoegen de bestaande 380kV verbinding.	Deze worden toegevoegd.	De reactie leidt tot aanpassing van het landschapsplan.
120.	5.5.4, p. 34: Toevoegen aan belangrijkste gebiedskarakteristieken: bestaande 380kV verbinding en natuurgebied Gastels Laag.	Het landschapsplan wordt aangepast aan de hand van de opmerking van de gemeente. Natuurgebied Gastels Laag wordt meegenomen als belangrijke gebiedskarakteristiek.	De reactie leidt tot aanpassing van het landschapsplan.
121.	5.9, p. 47: op deze overzicht kaart 'inpassingsmaatregelen' inrichtingsmaatregel' inpassing van installaties' toevoegen. Kaart graag beter leesbaar maken.	De kaart wordt beter leesbaar gemaakt.	De reactie leidt tot aanpassing van de kaart.
122.	5.9, p. 48: Toevoegen in tabel 4 landschappelijke inpassingen voor opstijgpunten (inpassing van installaties) verkabeling bestaande 150kV ten oosten en ten westen A17.	Ter hoogte van en rond deze 150 kV opstijgpunten zijn geen maatregelen voorzien in het kader van de landschappelijke inpassing.	De reactie leidt niet tot aanpassing van het landschapsplan.
123.	10.3, p. 59 Subparagraaf '10.3 Te nemen maatregelen' ontbreekt als kopje.	Kopje wordt toegevoegd.	De reactie leidt tot aanpassing van het landschapsplan.
124.	10.2, p. 60: "Realiseren zone met bloemrijk grasland onder de nieuwe verbinding ter plaatse van het bedrijventerrein en de A27" Toevoegen bedrijventerrein Borchwerf II en A27 vervangen door A17	Het landschapsplan wordt aangepast aan de hand van en conform de opmerking van de gemeente.	Het landschapsplan wordt aangepast aan de hand van en conform de opmerking van de gemeente.
125.	10.2, p. 60: A17 ipv A27	Aanpassing wordt doorgevoerd.	De reactie leidt tot aanpassing van het landschapsplan.

126.	10.2, p. 60: <i>"Een bijdrage leveren aan het provinciaal/ gemeentelijk project Gastels Laag door kwaliteit van het landschap te versterken.</i> " Verzocht wordt deze aanpassing door te voeren en de bijdrage te concretiseren in overleg met betrokkenen waaronder gemeente Halderberge, zodat deze vervolgens ook zodanig in het plan geborgd is. We verwachten vanwege de enorme impact van een relatief lang tracédeel in onze gemeente dat deze bijdrage ook in verhouding staat met de impact van de nieuwe verbinding op het grondgebied van Halderberge, haar inwoners en gebruikers.	De gevraagde aanpassing wordt overeenkomstig het verzoek doorgevoerd. In overleg met betrokkenen wordt de bijdrage geconcretiseerd en zo nodig geborgd in het inpassingsplan.	De reactie leidt niet tot aanpassing van het landschapsplan.
127.	10.2, p. 60: Toevoegen dat Gastels Laag een provinciaal / gemeentelijk project is. Het betreft namelijk een NNB gebied, wat de provincie NB ook verder wil versterken.	Dit wordt toegelicht.	De reactie leidt tot aanpassing van het landschapsplan.
128.	10.2, p. 60: Extra landschappelijke inpassing voor de 3 installaties in Halderberge (opstijgpunt bij Borchwerf II is ook Halderberge) aan weerszijden van de A17, in verband met de verkabeling van de 150kv, is noodzakelijk om deze landschappelijke impact in het gebied te compenseren/verfraaien voor de omgeving.	In eerder overleg met de gemeente Halderberge is het voorgaande besproken. Toen is duidelijk geworden dat het aanbrengen van beplanting rond deze 150 kV- opstijpunten niet gewenst is. De kleine en transparante installaties staan direct rond de mast en zullen door beplanting onnodig opvallend in het landschap aanwezig zijn, wanneer ze middels beplanting worden ingepast.	De reactie leidt niet tot aanpassing van het landschapsplan.

26. RIJKSVASTGOEDBEDRIJF, NAMENS MINISTERIE VAN DEFENSIE

1	Het tracé van de 380 kV komt in de buurt van Vliegbasis Woensdrecht en Vliegbasis Gilze – Rijen. De invloedssfeer van het tracé op de diverse zoneringen van Vliegbasis Woensdrecht is echter waar we ons in deze reactie op gefocust hebben.	Bij vliegbasis Woensdrecht wordt de verbinding, mede als gevolg van hoogtebeperkingen maar ook vanwege Natura 2000, ondergronds aangelegd. Daar waar de verbinding bovengronds staat is rekening gehouden met hoogtebeperkingen ten gevolge van de funnel. De specifieke	De reactie leidt tot aanpassing van de verbeelding
---	---	--	--

	<p>Daarnaast ligt het tracé buiten de luchtvaartverkeerszones van Vliegbasis Gilze-Rijen en komt het tracé voor een deel ook op een grotere afstand te liggen van deze vliegbasis.</p> <p>Van belang van de zoneringen bij Vliegbasis Woensdrecht zijn de luchtvaartverkeerszones waar geen gebouwen en bouwwerken geen gebouw zijnde gerealiseerd mogen worden boven een bepaalde hoogte en de zoneringen waar (al dan niet onder voorwaarde) wel gebouwen en bouwwerken geen gebouw zijnde gerealiseerd mogen worden. In het geval van het eerstgenoemde bouwverbod zijn de Inner Horizontal en Conical Surface (IHCS), de funnel en de Instrumental Landing System (ILS) van belang. De andere zonering zijn de radarverstoringengebieden waar afhankelijk van de hoogte van de betreffende bouwwerken eerst uit onderzoek moet blijken of de verstoring beperkt blijft en er zodoende een verklaring van geen bezwaar kan worden verleend.</p>	<p>hoogte van de masten in funnel wordt opgenomen op de verbeelding.</p> <p>In 2015 is een radarverstoringsonderzoek uitgevoerd door TNO voor het volledige tracé van Zuid West 380 kV.</p>	
2	<p>Toetsing zoneringen</p> <p>Aan de hand van de aangeleverde info van de masten en tussenliggende bedrading is het tracé in ons systeem getoetst aan de luchtvaartverkeerszoneringen. Het aandachtspunt daarbij waren de masten die voorzien zijn in de funnel/IHCS/ ILS bij Vliegbasis Woensdrecht. Uit de berekening is gebleken dat de masten na afronding van de hoogten past binnen de ILS en IHCS. Dit wil zeggen dat de hoogte van de beoogde masten niet door het toetsingsvlak van de funnel/ IHCS en ILS gaat. Daarmee is de luchtvaartverkeersveiligheid geborgd. Wel is het zaak dat de aangegeven maximale hoogten ook op de juiste wijze wordt verwerkt in het inpassingsplan.</p>	<p>De bouwhoogtes zullen worden opgenomen op de verbeelding. De bouwhoogtes blijven binnen de hoogtes ingevolge de funnel.</p>	<p>De reactie leidt tot aanpassingen op de verbeelding van het inpassingsplan.</p>
3.	<p>Binnen de gemeente Reimerswaal is sprake van een veegplan voor het bestemmingsplan Buitengebied. Gelet op het voorbereidingsbesluit blijft het tracé van de 380 kV buiten dit</p>	<p>Wat betreft de radarverstoring geldt dat de deze zone is vastgelegd in het geldende bestemmingsplan van de gemeente Woensdrecht. Deze aanduiding blijft van</p>	<p>De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.</p>

	<p>veegplan. Hierdoor zijn de regels voor de luchtverkeersveiligheid die betrekking hebben op de IHCS, funnel en de ILS in het plangebied van de 380 kV niet geregeld. Verzocht wordt deze regeling op te nemen in het inpassingsplan.</p>	<p>toepassing. Het is daarom niet noodzakelijk de aanduiding op de verbeelding van het inpassingsplan op te nemen. Voor de ontbrekende regels - in het plangebied van het voorbereidingsbesluit voor de nieuwe verbinding- geldt dat de Minister niet bevoegd is om deze lacune in het geldende bestemmingsplan met het IP op te vangen. De ontbrekende zonerings voor de IHCS, funnel en de ILS , op het plangebied waar het voorbereidingsbesluit geldt, zullen dus via actualisatie van het bestemmingsplan (een nieuw veegplan) moeten plaatsvinden.</p>	
--	--	--	--

27. SAMENWERKENDE OVERHEDEN

1	<p>De Samenwerkende Overheden willen u met deze brief wijzen op de wegingscriteria, die wij ook bij onze eerdere adviseringen hebben gebruikt. Deze gelden voor het gehele projectgebied en alle betrokken inwoners, ondernemers en overige gebruikers. De Samenwerkende Overheden hechten veel waarde aan deze criteria. Wij vragen u daarom aan de hand van deze gezamenlijke criteria alle reacties op een zorgvuldige manier te verwerken in het inpassingsplan en mee te nemen in het vervolgproces.</p> <p>In de verschillende fases van het ontwikkeltraject hebben de Samenwerkende Overheden de volgende uitgangspunten voor een aanvaardbaar tracé gehanteerd:</p> <ul style="list-style-type: none"> •Zorgvuldige landschappelijke inpassing, o.a. geen nieuwe doorsnijding van het landschap en een zo aangenaam mogelijk ruimtelijk beeld; •Het combineren met/bundelen van bestaande infrastructuren; 	<p>De gezamenlijke criteria zijn expliciet benoemd in de toelichting van het inpassingsplan en zijn betrokken bij de gemaakte keuzes en het verwerken van de reacties. Het advies, inclusief de uitgewerkte zorgpunten is integraal als bijlage bij het inpassingsplan opgenomen.</p>	<p>De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.</p>
---	---	---	---

	<ul style="list-style-type: none"> •Behoud zoveel mogelijk natuur en compenseer ruimhartig en effectief; •Heb aandacht voor de leefomgeving, o.a. voor de (ruimhartige en spoedige aan-/uitkoop van) gevoelige bestemmingen en bedrijven; •Aandacht voor leefbaarheid van een gebied, zorgvuldige en tijdige participatie/communicatie en draagvlak bij betrokkenen. <p>In ons advies van 5 juni 2019 formuleerden we zorgpunten. Voor de volledigheid en de aanhoudende actualiteit hebben wij dit advies en de uitgeschreven zorgpunten bijgevoegd.</p>		
2	<p>Mastkeuze De keuze voor 'Wintrackmasten, tenzij' duidelijker in beleid vastleggen.</p> <p>Vraag om advies van de Rijksbouwmeester voor de invulling van 'tenzij'. Zeker voor uitwerkingsgebied 5 (Oud Gastel – Standdaarbuiten) voor de best inpasbare landschappelijke variant en masttypes en posities voor de nieuwe lijn en de reconstructie van de bestaande 380kV.</p> <p>In Projectboek 3 dient expliciet in te gaan op de toepassing van de eenduidig masttype voor zowel de nieuwe verbinding als de reconstructie in de Bosroute.</p>	<p>Dit is nader toegelicht in paragraaf 3.11.1 in de toelichting van het inpassingsplan.</p> <p>Deze reactie wordt ter kennisgeving aangenomen.</p>	Deze reactie leidt tot aanpassing van de toelichting van het inpassingsplan.
3	<p>Draagvlak aanvullende maatregel Zevenbergschenhoek De voorkeursvariant die wij in dit advies voorstellen, sluit goed aan bij het voorzorgsbeleid van uw Ministerie doordat zeven tot acht gevoelige bestemmingen minder ontstaan. Deze variant zorgt voor een significante verbetering van de leefomgevingskwaliteit rondom deze kern en kan daarom op draagvlak in de omgeving rekenen</p>	<p>Dit wordt nader toegelicht in paragraaf 3.11.8 van de toelichting van het inpassingsplan.</p>	Deze reactie leidt tot aanpassing van de toelichting van het inpassingsplan.

4	<p>Kosten verkabeling van de 150kV-lijnen door de Bredase wijken Wisselaar en Haagse Beemden</p> <p>Wij vragen u te zoeken naar mogelijkheden om de kosten van verkabeling van de 150kV lijn door de Bredase wijken Wisselaar en Haagse Beemden alsnog aanvullend mee te nemen in de projectbegroting.</p>	Dit valt buiten de scope van het inpassingsplan Zuid-West-Oost	Deze reactie leidt niet tot aanpassing van de toelichting van het inpassingsplan.
5	<p>Communicatie</p> <ul style="list-style-type: none"> - Permanente aandacht voor een tijdige en goede communicatie met alle betrokken inwoners, grondeigenaren, bedrijven, organisaties en overheden in alle betrokken gemeenten, inclusief daar waar een tracé wordt gesloopt/verplaatst/verkabeld of een station wordt gebouwd. We vragen zo snel mogelijk duidelijkheid voor hen. - In het bijzonder is aandacht nodig voor communicatie met bewoners van de gevoelige bestemmingen, waar eerder gesprekken mee zijn gevoerd. Deze bewoners moeten via op naam toegezonden brieven, dan wel middels persoonlijke gesprekken geïnformeerd worden over de stand van zaken en het vervolg voor hun specifieke situatie. - In sommige uitwerkingsgebieden komen meerdere voor inwoners en bedrijven ingrijpende ontwikkelingen samen. Benader deze gebieden integraal en stem overheidsprojecten serieel en vroegtijdig af. Dit speelt bijvoorbeeld bij Tilburg en Zevenbergschenhoek. - Wij verwachten in de toekomst altijd geïnformeerd te worden als er sprake is van enige wijziging ten aanzien van de 380kV hoogspanningsverbindingen hoe ook genaamd. 	Deze reactie wordt ter kennisgeving aangenomen.	Deze reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.
6	<p>Uitkoopregeling</p> <p>Een ruimhartige toepassing van de Rijksuitkoopregeling gevoelige bestemmingen bevorderen (niet alleen naar de letter, maar ook op maatschappelijke gedragen wijze).</p>	De aan- en uitkoopregeling zal nader worden toegelicht.	Deze reactie leidt tot aanpassing van de toelichting van het inpassingsplan.

	<ul style="list-style-type: none"> - Zo snel mogelijk starten met aankoop van gevoelige bestemmingen in de (indicatieve) magneetveldzone in goed overleg met de direct betrokkenen. - Indien wordt geconstateerd dat op bedrijfslocaties in verband met mogelijke verstoring door de hoogspanningsverbinding extra maatregelen getroffen moeten worden, dan dienen deze maatregelen door TenneT in volledige afstemming met de betreffende stakeholder te worden vastgesteld en op kosten van TenneT te worden uitgevoerd. - Ruimhartige benadering door de minister bij het tegemoetkomen van gedupeerden, waarbij ruimer gekeken zou moeten worden dan slechts de formeel gedupeerden binnen de magneetveldzone. We denken hierbij naast deze gevoelige bestemmingen ook aan de woningen gelegen in de direct nabijheid van de magneetveldzone van de nieuwe hoogspanningsverbinding, de aan de bedrijfswoningen gekoppelde bedrijfsactiviteiten en bijvoorbeeld ook de huurders van gevoelige bestemmingen. 		
7	<p>Mastposities en -types, landschap, bos en natuur</p> <ul style="list-style-type: none"> -Slimme tracering en optimalisatie van mastposities en -uitvoering in samenwerking met belanghebbenden en aandacht voor alle belanghebbenden. Hieronder wordt ook verstaan het zo veel mogelijk gebruik maken van dezelfde masten, passend binnen het betreffende landschap voor nu en in de toekomst. -Daar waar sprake is van een bundeling van verschillende verbindingen wordt geadviseerd bij de uitwerking advies van Rijksbouwmeester te vragen, om de verbindingen (masttypes en -posities) zo goed mogelijk in het landschap in te passen. Voor een aantal uitwerkingsgebieden is hier nog specifiek voor dat gebied aandacht gevraagd. 	<p>Deze reactie wordt ter kennisgeving aangenomen.</p> <p>De regels rondom borging landschappelijke inpassing en natuurcompensatie worden aangepast in de regels.</p>	<p>Deze reactie leidt tot aanpassing van de regels van het inpassingsplan.</p>

	<p>-Bij de komende uitwerking van het tracé vragen wij u betrokkenen, waaronder samenwerkende overheden, te betrekken bij de planvorming m.b.t. landschappelijke inpassing van het tracé en het compensatieplan. Wij vinden het hierbij vanzelfsprekend dat u zorgdraagt voor een passende landschappelijke inpassing van het tracé. Daarbij zijn zowel compensatie van natuur als het versterken van het natuurnetwerk criteria. Dit wordt in goed overleg met betrokkenen uitgevoerd.</p> <p>- In zijn algemeenheid vragen wij u om bij de definitieve invulling van het tracé de schade aan de natuur- en bosgebieden en overige aanwezige landschapselementen zoveel mogelijk te voorkomen. In een aantal uitwerkingsgebieden is hier specifiek aandacht voor gevraagd.</p>		
8	<p>Gezondheid</p> <p>- Informatie over de hoogspanningsverbinding (ook ondergronds) met betrekking tot de gezondheid van inwoners zorgvuldig en breed te delen.</p> <p>- Informatie over mogelijke effecten van de hoogspanningsverbinding op de bedrijfsvoering van bedrijven en op de gezondheid van medewerkers en bewoners, zorgvuldig en breed te delen.</p> <p>- Aandacht voor de mogelijke effecten van de hoogspanningsverbinding (ook ondergronds) op het welzijn van de in de direct nabijheid van de leiding verblijvende (bedrijfsmatig gehouden) dieren.</p> <p>- Afspraken maken over de wijze en frequentie van monitoring door EZ en TenneT van het gebruik van de nieuwe hoogspanningsverbinding, waaronder de netwerkbelasting, eventuele cumulatie van magneetveldzones en de gezondheidseffecten (naast gevoelige bestemmingen ook voor bedrijven).</p>	<p>Indien relevant en aan de orde, wordt informatie over gezondheid en mogelijke effecten gedeeld. Op de projectwebsite is reeds informatie opgenomen over deze onderwerpen. Zie hiervoor ook www.zuid-west380kv.nl/oost/meer-weten/brochures. Wanneer er nieuwe informatie beschikbaar is over deze onderwerpen wordt deze gedeeld.</p>	<p>Deze reactie leidt niet tot aanpassing van de toelichting van het inpassingsplan.</p>

	<p>- Van groot belang is dat, zodra de nieuwe 380 kV hoogspanningsverbinding is gerealiseerd, er door TenneT periodiek onderzoek wordt gedaan naar de breedte van de magneetveldzones en de daarmee verband houdende straling. We gaan er vanuit dat TenneT de uitkomsten van bedoeld onderzoek deelt met de betrokken overheden en overige betrokken belanghebbenden. Mocht blijken dat er nadelige effecten zijn, dan verwachten we dat de minister deze effecten volledig compenseert.</p>		
9	<p>Overige aandachtspunten</p> <p>- Voor de eventuele bouwvlakwijzigingen en/of verplaatsingen vragen wij u deze zorgvuldig in het proces mee te nemen in goed overleg met betrokkenen en deze planologisch vast te leggen in het Rijksinpassingsplan.</p> <p>- De voor dit project te verwijderen hoogspanningsverbindingen moeten planologisch verwijderd worden.</p> <p>- Het blijven stimuleren van het toepassen van innovatieve technieken die beschikbaar komen voorafgaand aan en tijdens de uitvoering van het project. Benut deze technieken ook bij het meer optimaal gebruik maken van bestaande infrastructures, zoals aanleg in de buisleidingenstraat.</p> <p>- Er blijken in het omgevingsproces vragen te zijn gesteld, die onbeantwoord zijn gebleven of nog niet voldoende zijn beantwoord door TenneT. Wij verwachten dat deze vragen allereerst worden beantwoord en teruggekoppeld richting direct betrokkenen en naar ons, om vervolgens mee te nemen in uw besluitvorming en/of in het vervolgproces. Dit om een zorgvuldig proces te (blijven) waarborgen.</p>	<p>-Bouwvlakwijzigingen e.d. zijn/worden natuurlijk in dit plan meegenomen.</p> <p>-We hebben een gebiedsaanduiding geïntroduceerd 'vrijwaringszone – hoogspanningsverbinding te vervallen'.</p> <p>Deze reactie wordt ter kennisgeving aangenomen.</p> <p>TenneT doet er alles aan om met elkaar in gesprek te komen en te blijven, om zo verwachtingen over en weer helder te houden en zo een zorgvuldig proces te doorlopen.</p>	<p>Deze reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.</p> <p>Deze reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.</p> <p>Deze reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.</p>

10	<p>Wegingscriteria in relatie tot procesfase</p> <p>De uitwerking van het tracé komt in een fase waarin details bekend worden en betrokkenen concreet zien en voelen hoe het tracé hen gaat raken. Tevens vinden er onderzoeken, metingen en uitwerkingsactiviteiten plaats in de gebieden. Dit vergt meer dan ooit een heldere en tijdige communicatie, en waar mogelijk participatie. Wanneer gebeurt er wat in een gebied? Op welke manier zijn inwoners/organisaties betrokken? En op welk moment? Hebben zij inspraak? Wat zijn de kaders, wat staat vast en waar is nog ruimte te wijzigen? Daarnaast bemerken we dat er in toenemende vragen zijn over effecten op gezondheid en veiligheid en bedrijfsvoering. Uitgebreide uitleg over effecten van magneetvelden blijft nodig.</p> <p>We herhalen ons nadrukkelijke verzoek aan u en TenneT met de grootst mogelijke zorgvuldigheid met communicatie en participatie om te gaan richting de betrokkenen én richting de Samenwerkende Overheden zelf.</p>	<p>Deze reactie wordt ter kennisgeving aangenomen.</p> <p>Ook in het vervolg van het proces zal er aandacht blijven voor heldere communicatie.</p>	<p>De reactie leidt niet tot aanpassing van het inpassingsplan.</p>
----	--	--	---

regels

1 Inleidende regels

1.1 Artikel 1 Begrippen

In deze regels wordt verstaan onder:

1.1 plan

het inpassingsplan 'Zuid-West 380 kV Oost' met identificatienummer NL.IMRO.0000.EZip15ZW380oost-0001 van de minister van Economische Zaken en Klimaat en de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties.

1.2 inpassingsplan

de geometrisch bepaalde planobjecten met de bijbehorende regels en de daarbij behorende bijlagen.

1.3 aanduiding

een geometrisch bepaald vlak of figuur, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels regels worden gesteld ten aanzien van het gebruik en/of het bebouwen van deze gronden.

1.4 aanduidingsgrens

de grens van een aanduiding indien het een vlak betreft.

1.5 bebouwing

één of meer gebouwen en/of bouwwerken, geen gebouwen zijnde.

1.6 belemmeringenstrook

een strook grond ter plaatse van en aan weerszijden van de hoogspanningsverbinding of -kabel die dient om de veiligheid en het ongestoord functioneren van de leiding te kunnen garanderen.

1.7 bestemmingsgrens

de grens van een bestemmingsvlak.

1.8 bestemmingsvlak

een geometrisch bepaald vlak met eenzelfde bestemming.

1.9 bouwen

het plaatsen, het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen en het vergroten van een bouwwerk.

1.10 bouwvlak

een geometrisch bepaald vlak waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels bepaalde gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, zijn toegelaten.

1.11 bouwwerk

een bouwkundige constructie van enige omvang die direct en duurzaam met de aarde is verbonden.

1.12 gecombineerde bovengrondse hoogspanningsverbinding

een bovengrondse hoogspanningsverbinding waarbij de geleiders van de 380 kV-verbinding en de 150 kV-verbinding in één mast hangen.

1.13 doorvaarthoogte

de verticale afstand tussen 0 m NAP en de onderkant van een overspanning boven de vaarweg bij volbelasting die te allen tijde beschikbaar is voor de scheepvaart.

1.14 erf

een al dan niet bebouwd perceel, of een gedeelte daarvan, dat direct is gelegen bij een hoofdgebouw en dat in feitelijk opzicht is ingericht ten dienste van het gebruik van het hoofdgebouw, en, voor zover een bestemmingsplan of een beheersverordening van toepassing is, deze die inrichting niet verbieden.

1.15 gebouw

elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke, overdekte, geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt.

1.16 gevoelige bestemmingen

woningen met bijbehorende erven alsmede scholen, crèches en kinderopvangplaatsen met bijbehorende buitenspeelruimten, conform het beleidsadvies.

1.17 handreiking

de 'Handreiking voor het berekenen van de breedte van de specifieke magneetveldzone bij bovengrondse hoogspanningslijnen' versie 4.1 van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu.

1.18 hoogspanningsverbinding

een ondergrondse of bovengrondse verbinding met een spanningsniveau hoger dan 110 kV.

1.19 maaiveld

de hoogte waarop het omliggende terrein aansluit op het gebouw of bouwwerk. Ter plaatse van oppervlaktewater: de hoogte (het niveau) van de waterspiegel gemeten naar NAP op het moment van aanvraag van de vergunning, afwijking of bestemmingswijziging.

1.20 nutsvoorzieningen

voorzieningen ten behoeve van het openbare nut, zoals transformatorhuisjes, gasreducerstations, schakeluisjes, duikers, bemalingsinstallaties, gemaalgebouwtjes, telefooncellen, voorzieningen ten behoeve van (ondergrondse) afvalinzameling en apparatuur voor telecommunicatie.

1.21 peil

- de hoogte van het afgewerkte omliggende terrein ter plaatse van het bouwwerk;
- indien de hoogte van het afgewerkte terrein niet aan alle zijden van het bouwwerk gelijk is, wordt het peil gerekend voor een bouwwerk op een perceel, waarvan de hoofdtoegang niet direct aan de weg grenst: de hoogte van het terrein ter hoogte van die hoofdtoegang bij voltooiing van de bouw.

1.22 reconstructie

het opnieuw aanleggen van een hoogspanningsverbinding.

1.23 specifieke magneetveldzone

de strook grond die zich aan beide zijden langs de hoogspanningsverbinding uitstrekt en waarbinnen het magneetveld gemiddeld over een jaar hoger dan 0,4 microtesla is of in de toekomst kan worden, berekend overeenkomstig de handreiking.

1.24 varkenskrullen

draadmarkeringen in de vorm van kunststof spiralen ten behoeve van het verbeteren van de zichtbaarheid van de lijnen tussen twee hoogspanningsmasten voor vogels.

1.25 verkabelen

het middels ondergrondse kabels aanleggen van een hoogspanningsverbinding.

1.26 waterhuishoudkundige voorzieningen

voorzieningen die nodig zijn ten behoeve van een goede wateraanvoer, waterafvoer, waterberging en waterkwaliteit.

1.27 woning

een complex van ruimten, uitsluitend bedoeld voor de huisvesting van één afzonderlijk huishouden.

1.2

Artikel 2 Wijze van meten

Bij toepassing van deze regels wordt als volgt gemeten:

2.1 de bouwhoogte van een bouwwerk

vanaf het peil tot aan het hoogste punt van een gebouw of van een bouwwerk, geen gebouw zijnde, met uitzondering van ondergeschikte bouwonderdelen, zoals schoorstenen, antennes, en naar de aard daarmee gelijk te stellen bouwonderdelen.

2.2 de oppervlakte van een bouwwerk

tussen de buitenwerkse gevelvlakken en/of het hart van de scheidingsmuren, neerwaarts geprojecteerd op het gemiddelde niveau van het afgewerkte bouwterrein ter plaatse van het bouwwerk.

2.3 veldlengte

de afstand tussen twee mastlocaties, uitgaande van de denkbeeldige lijn door het hart van de mast op een bepaalde mastlocatie.

2.4 valafstand

de afstand tussen de dichtstbijzijnde pyloon tot een buisleiding waarop het Bevb van toepassing is.

2 Bestemmingsregels

2.1 Artikel 3 Bedrijf - Nutsbedrijf

3.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Bedrijf - Nutsbedrijf' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

- a. een hoogspanningsstation, met bijbehorende nutsvoorzieningen;
- b. voorzieningen ten behoeve van de aansluiting op een hoogspanningsnet; met daarbij behorende:
  - c. kabels en leidingen;
  - d. groenvoorzieningen en water;
  - e. waterhuishoudkundige voorzieningen;
  - f. parkeervoorzieningen;
  - g. wegen, paden en verharding;
  - h. gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde.

3.2 Bouwregels

3.2.1 Gebouwen

Voor het bouwen van gebouwen of overkappingen gelden de volgende regels:

- a. de bouwhoogte mag ten hoogste 12,5 m bedragen;
- b. het bebouwingspercentage van het bestemmingsvlak mag ten hoogste 80% bedragen.

3.2.2 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

Voor het bouwen van bouwwerken, geen gebouwen en geen overkappingen zijnde, gelden de volgende regels:

- a. de bouwhoogte van erf- en terreinafscheidingen mag ten hoogste 3 m bedragen;
- b. de bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag ten hoogste 25 m bedragen.

2.2 Artikel 4 Bedrijf - Opstijgpunt

4.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Bedrijf - Opstijgpunt' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

- a. een installatie ten behoeve van de overgang tussen een ondergrondse en een bovengrondse hoogspanningsverbinding van 380 kV of 150 kV;
met de daarbij behorende:
- b. gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde;
- c. erven en terreinen;
- d. parkeervoorzieningen;
- e. groenvoorzieningen;
- f. nutsvoorzieningen;
- g. wegen, straten en paden;
- h. waterlopen en waterpartijen;
- i. waterhuishoudkundige voorzieningen.

4.2 Bouwregels

4.2.1 Gebouwen

Voor het bouwen van gebouwen of overkappingen gelden de volgende regels:

- a. de bouwhoogte mag niet meer bedragen dan 3 m;
- b. de bebouwde oppervlakte mag niet meer bedragen dan 15 m².

4.2.2 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

Voor het bouwen van bouwwerken, geen gebouwen en geen overkappingen zijnde, gelden de volgende regels:

- a. de bouwhoogte van erf- en terreinafscheidingen mag ten hoogste 3 m bedragen;
- b. de bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag ten hoogste 20 m bedragen.

2.3

Artikel 5 Leiding - Hoogspanningsverbinding voorlopig

5.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Leiding - Hoogspanningsverbinding voorlopig' aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor:

- a. een onder, op of boven maaiveld te realiseren tijdelijke 150 kV- en 380 kV-hoogspanningsverbinding;

met de daarbij behorende:

1. bouwwerken, geen gebouwen zijnde;
2. werkterreinen en toegangswegen.

5.2 Bouwregels

Voor het bouwen gelden de volgende regels:

- a. binnen de dubbelbestemming 'Leiding - Hoogspanningsverbinding voorlopig' mogen enkel worden gebouwd: bouwwerken, geen gebouw zijnde ten behoeve van de hoogspanningsverbinding die voldoen aan de volgende criteria:
  1. de bouwhoogte van een hoogspanningsmast (waaronder jukken) mag ten hoogste 65 m bedragen;
  2. hoogspanningsmasten worden uitsluitend gebouwd als vakwerkmast;
  3. de bouwhoogte van overige bouwwerken mag ten hoogste 3 m bedragen;
  4. ter plaatse van een erf mogen geen bouwwerken ten behoeve van de hoogspanningsverbinding worden opgericht;
- b. ten behoeve van de andere aan deze gronden toegekende bestemmingen mag – met inachtneming van de voor de betrokken bestemmingen geldende (bouw)regels – uitsluitend worden gebouwd, indien het bouwplan betrekking heeft op vervanging, vernieuwing of verandering van bestaande bouwwerken, waarbij de oppervlakte en hoogte niet worden vergroot en gebruik wordt gemaakt van de bestaande fundering of indien de bestaande fundering niet aan technische eisen voldoet een nieuwe fundering mits de oppervlakte en hoogte niet worden vergroot.

5.3 Afwijken van de bouwregels

Het bevoegd gezag kan door middel van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 5.2 onder b en toestaan dat wordt gebouwd overeenkomstig de andere aan de gronden toegekende bestemming(en), mits:

- a. de belangen en de veiligheid van de betrokken hoogspanningsverbinding niet worden geschaad;
- b. de leidingbeheerder van de desbetreffende hoogspanningsverbinding vooraf gedurende drie weken in de gelegenheid is gesteld schriftelijk advies uit te brengen omtrent de beoordeling bedoeld onder a, alsmede over de beperkingen en voorschriften die gesteld dienen te worden ter bescherming van de daar genoemde belangen.

5.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

5.4.1 Uitvoeringsverbod zonder omgevingsvergunning

Voor de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden is een omgevingsvergunning vereist:

- a. het aanbrengen van bovengrondse constructies, installaties of apparatuur van 2,5 m of hoger;
- b. het aanbrengen van hoogopgaande en/of diepwortelende beplanting en bomen;
- c. het indrijven van voorwerpen in de bodem;
- d. diepploegen;
- e. het aanleggen van wegen of paden en het aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen;
- f. het verrichten van grondroeractiviteiten anders dan normaal spit- en ploegwerk;
- g. het uitvoeren van grondbewerkingen in de vorm van afgraven en ophogen;
- h. het aanleggen, verruimen of dempen van wateren;
- i. het permanent opslaan van goederen of stoffen hoger dan 2,5 m;
- j. het uitvoeren van activiteiten met en/of opslag van stoffen die bij of krachtens het bepaalde in hoofdstuk 9 van de Wet milieubeheer aangeduid zijn als milieugevaarlijk of één of meer van de volgende eigenschappen hebben: ontplofbaar, oxiderend, (zeer) licht ontvlambaar, (zeer) giftig, bijtend, irriterend of schadelijk;
- k. werken, geen bouwwerken zijnde of werkzaamheden die de stabiliteit van de mast beïnvloeden.

5.4.2 Uitzonderingen op het uitvoeringsverbod

Het bepaalde in lid 5.4.1 is niet van toepassing op werken en/of werkzaamheden die:

- a. verband houden met de aanleg van de desbetreffende tijdelijke hoogspanningsverbinding en de daarbij horende voorzieningen;
- b. betrekking hebben op normaal onderhoud en beheer van de hoogspanningsverbinding en de belemmeringenstrook alsook het normaal onderhoud en beheer hetgeen krachtens de onderliggende bestemmingen is toegestaan;
- c. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van inwerkingtreding van dit plan en in overeenstemming zijn met de op dat moment geldende toepasselijke regelgeving dan wel mogen worden uitgevoerd krachtens een reeds verleende vergunning;
- d. graafwerkzaamheden betreffen als bedoeld in de Wet informatie-uitwisseling ondergrondse netten.

5.4.3 Voorwaarden voor een omgevingsvergunning

De omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken en/of werkzaamheden als bedoeld in lid 5.4.1 wordt pas verleend, indien:

- a. is aangetoond dat de desbetreffende werken en/of werkzaamheden niet strijdig zijn met de belangen en de veiligheid van de tijdelijke hoogspanningsverbinding;
- b. vooraf de leidingbeheerder van de desbetreffende hoogspanningsverbinding gedurende drie weken in de gelegenheid is gesteld schriftelijk advies uit te brengen omtrent de beoordeling bedoeld onder a, alsmede over de beperkingen en voorschriften die gesteld dienen te worden ter bescherming van de daar genoemde belangen, dan wel zoveel eerder als het advies is uitgebracht.

5.5 Geldigheidstermijn van de voorlopige bestemming

De geldigheidstermijn van deze voorlopige bestemming bedraagt 5 jaar, vanaf de datum van inwerkingtreding van het inpassingsplan.

5.6 Definitieve bestemming

Na afloop van de in lid 5.5 genoemde termijn van 5 jaar vervalt de dubbelbestemming en blijven de andere daar voorkomende bestemming(en) onverkort van toepassing.

2.4

Artikel 6 Leiding - Hoogspanning 150 kV-ondergronds

6.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Leiding - Hoogspanning 150 kV-ondergronds' aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor:

- a. een ondergrondse 150 kV-hoogspanningsverbinding met de daarbij behorende belemmeringenstrook;

met de daarbij behorende:

- b. bouwwerken, geen gebouwen zijnde;
- c. groenvoorzieningen;
- d. nutsvoorzieningen;
- e. toegangswegen;
- f. waterlopen en waterpartijen;
- g. waterhuishoudkundige voorzieningen.

6.2 Bouwregels

Voor het bouwen gelden de volgende regels:

- a. binnen de dubbelbestemming 'Leiding - Hoogspanning 150 kV-ondergronds' mogen ten behoeve van de bestemming enkel worden gebouwd: bouwwerken, geen gebouw zijnde;
- b. de bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag niet meer bedragen dan 3 m;
- c. ten behoeve van de andere aan deze gronden toegekende bestemmingen mag – met inachtneming van de voor de betrokken bestemmingen geldende (bouw)regels – uitsluitend worden gebouwd, indien het bouwplan betrekking heeft op vervanging, vernieuwing of verandering van bestaande bouwwerken, waarbij de oppervlakte en hoogte niet worden vergroot en gebruik wordt gemaakt van de bestaande fundering of indien de bestaande fundering niet aan technische eisen voldoet een nieuwe fundering mits de oppervlakte en hoogte niet worden vergroot.

6.3 Afwijken van de bouwregels

Het bevoegd gezag kan bij omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 6.2 onder c en toestaan dat wordt gebouwd overeenkomstig de andere aan de gronden toegekende bestemming(en), mits:

- a. de belangen en de veiligheid van de betrokken hoogspanningsverbinding niet worden geschaad;
- b. vooraf de leidingbeheerder van de desbetreffende hoogspanningsverbinding gedurende drie weken in de gelegenheid is gesteld schriftelijk advies uit te brengen omtrent de beoordeling bedoeld onder a, alsmede over de beperkingen en voorschriften die gesteld dienen te worden ter bescherming van de daar genoemde belangen, dan wel zoveel eerder als het advies is uitgebracht.

6.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

6.4.1 Uitvoeringsverbod zonder omgevingsvergunning

Voor de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden is een omgevingsvergunning vereist:

- a. het aanbrengen van diepwortelende beplanting en bomen;
- b. het indrijven van voorwerpen in de bodem;
- c. diepploegen;
- d. het aanleggen van wegen of paden en het aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen;
- e. het verrichten van grondroeractiviteiten anders dan normaal spit- en ploegwerk;
- f. het uitvoeren van grondbewerkingen in de vorm van afgraven en ophogen;
- g. het aanleggen, verruimen of dempen van wateren;
- h. het permanent opslaan van goederen of stoffen;
- i. het uitvoeren van activiteiten met en/of opslag van stoffen die bij of krachtens het bepaalde in hoofdstuk 9 van de Wet milieubeheer aangeduid zijn als milieugevaarlijk of één of meer van de volgende eigenschappen hebben: ontplofbaar, oxiderend, (zeer) licht ontvlambaar, (zeer) giftig, bijtend, irriterend of schadelijk.

6.4.2 Uitzonderingen op het uitvoeringsverbod

Het bepaalde in lid 6.4.1 is niet van toepassing op werken en/of werkzaamheden die:

- a. verband houden met de aanleg van de desbetreffende ondergrondse 150 kV-hoogspanningsverbinding en de daarbij horende voorzieningen;
- b. betrekking hebben op normaal onderhoud en beheer van de hoogspanningsverbinding en de belemmeringenstrook alsook het normaal onderhoud en beheer hetgeen krachtens de onderliggende bestemmingen is toegestaan;
- c. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van inwerkingtreding van dit plan en in overeenstemming zijn met de op dat moment geldende toepasselijke regelgeving dan wel mogen worden uitgevoerd krachtens een reeds verleende vergunning;
- d. graafwerkzaamheden betreffen als bedoeld in de Wet informatie-uitwisseling ondergrondse netten.

6.4.3 Voorwaarden voor een omgevingsvergunning

De omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken en/of werkzaamheden als bedoeld in lid 6.4.1 wordt pas verleend, indien:

- a. is aangetoond dat de desbetreffende werken en/of werkzaamheden niet strijdig zijn met de belangen en de veiligheid van de hoogspanningsverbinding. Bij die afweging wordt de diepte waarop de kabel ligt mede betrokken;
- b. vooraf de leidingbeheerder van de desbetreffende hoogspanningsverbinding gedurende drie weken in de gelegenheid is gesteld schriftelijk advies uit te brengen omtrent de beoordeling bedoeld onder a, alsmede over de beperkingen en voorschriften die gesteld dienen te worden ter bescherming van de daar genoemde belangen, dan wel zoveel eerder als het advies is uitgebracht.

2.5

Artikel 7 Leiding - Hoogspanning 380 kV-ondergronds

7.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Leiding - Hoogspanning 380 kV-ondergronds' aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor:

- a. een ondergrondse 380 kV-hoogspanningsverbinding met de daarbij behorende belemmeringenstrook;

met de daarbij behorende:

- b. bouwwerken, geen gebouwen zijnde;
- c. groenvoorzieningen;
- d. nutsvoorzieningen;
- e. toegangswegen;
- f. waterlopen en waterpartijen;
- g. waterhuishoudkundige voorzieningen.

7.2 Bouwregels

Voor het bouwen gelden de volgende regels:

- a. binnen de dubbelbestemming 'Leiding - Hoogspanning 380 kV-ondergronds' mogen ten behoeve van de bestemming enkel worden gebouwd: bouwwerken, geen gebouw zijnde;
- b. de bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag niet meer bedragen dan 3 m;
- c. ten behoeve van de andere aan deze gronden toegekende bestemmingen mag – met inachtneming van de voor de betrokken bestemmingen geldende (bouw)regels – uitsluitend worden gebouwd, indien het bouwplan betrekking heeft op vervanging, vernieuwing of verandering van bestaande bouwwerken, waarbij de oppervlakte en hoogte niet worden vergroot en gebruik wordt gemaakt van de bestaande fundering of indien de bestaande fundering niet aan technische eisen voldoet een nieuwe fundering mits de oppervlakte en hoogte niet worden vergroot.

7.3 Afwijken van de bouwregels

Het bevoegd gezag kan bij omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 7.2 onder c en toestaan dat wordt gebouwd overeenkomstig de andere aan de gronden toegekende bestemming(en), mits:

- a. de belangen en de veiligheid van de betrokken hoogspanningsverbinding niet worden geschaad;
- b. vooraf de leidingbeheerder van de desbetreffende hoogspanningsverbinding gedurende drie weken in de gelegenheid is gesteld schriftelijk advies uit te brengen omtrent de beoordeling bedoeld onder a, alsmede over de beperkingen en voorschriften die gesteld dienen te worden ter bescherming van de daar genoemde belangen, dan wel zoveel eerder als het advies is uitgebracht.

7.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

7.4.1 Uitvoeringsverbod zonder omgevingsvergunning

Voor de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden is een omgevingsvergunning vereist voor:

- a. het aanbrengen van diepwortelende beplanting en bomen;
- b. het indrijven van voorwerpen in de bodem;
- c. diepploegen;
- d. het aanleggen van wegen of paden en het aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen;
- e. het verrichten van grondroeractiviteiten anders dan normaal spit- en ploegwerk;
- f. het uitvoeren van grondbewerkingen in de vorm van afgraven en ophogen;
- g. het aanleggen, verruimen of dempen van wateren;
- h. het permanent opslaan van goederen of stoffen;
- i. het uitvoeren van activiteiten met en/of opslag van stoffen die bij of krachtens het bepaalde in hoofdstuk 9 van de Wet milieubeheer aangeduid zijn als milieugevaarlijk of één of meer van de volgende eigenschappen hebben: ontplofbaar, oxiderend, (zeer) licht ontvlambaar, (zeer) giftig, bijtend, irriterend of schadelijk.

7.4.2 Uitzonderingen op het uitvoeringsverbod

Het bepaalde in lid 7.4.1 is niet van toepassing op werken en/of werkzaamheden die:

- a. verband houden met de aanleg van de desbetreffende ondergrondse 380 kV-hoogspanningsverbinding en de daarbij horende voorzieningen;
- b. betrekking hebben op normaal onderhoud en beheer van de hoogspanningsverbinding en de belemmeringenstrook alsook het normaal onderhoud en beheer hetgeen krachtens de onderliggende bestemmingen is toegestaan;
- c. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van inwerkingtreding van dit plan en in overeenstemming zijn met de op dat moment geldende toepasselijke regelgeving dan wel mogen worden uitgevoerd krachtens een reeds verleende vergunning;
- d. graafwerkzaamheden betreffen als bedoeld in de Wet informatie-uitwisseling ondergrondse netten.

7.4.3 Voorwaarden voor een omgevingsvergunning

De omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken en/of werkzaamheden als bedoeld in lid 7.4.1 wordt pas verleend, indien:

- a. is aangetoond dat de desbetreffende werken en/of werkzaamheden niet strijdig zijn met de belangen en de veiligheid van de hoogspanningsverbinding. Bij die afweging wordt de diepte waarop de kabel ligt mede betrokken;
- b. vooraf de leidingbeheerder van de desbetreffende hoogspanningsverbinding gedurende drie weken in de gelegenheid is gesteld schriftelijk advies uit te brengen omtrent de beoordeling bedoeld onder a, alsmede over de beperkingen en voorschriften die gesteld dienen te worden ter bescherming van de daar genoemde belangen, dan wel zoveel eerder als het advies is uitgebracht.

2.6

Artikel 8 Leiding - Hoogspanningsverbinding 150/380 kV

8.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Leiding - Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor:

- a. een gecombineerde bovengrondse 150 kV/380 kV-hoogspanningsverbinding, met de daarbij behorende belemmeringstrook;

met de daarbij behorende:

- b. bouwwerken, geen gebouwen zijnde;
- c. groenvoorzieningen;
- d. nutsvoorzieningen;
- e. toegangswegen;
- f. waterlopen en waterpartijen;
- g. waterhuishoudkundige voorzieningen.

8.2 Bouwregels

Voor het bouwen gelden de volgende regels:

- a. binnen de dubbelbestemming 'Leiding - Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' mogen ten behoeve van de bestemming enkel worden gebouwd: bouwwerken, geen gebouw zijnde;
- b. op de gronden mogen uitsluitend bouwwerken worden gebouwd ten behoeve van de hoogspanningsverbinding die voldoen aan de volgende criteria:
  1. de bouwhoogte van een hoogspanningsmast (waaronder mede begrepen jukken) mag ten hoogste de ter plaatse van de aanduiding 'maximale bouwhoogte (m)' aangegeven hoogte bedragen;
  2. hoogspanningsmasten worden uitsluitend gebouwd als vakwerkmast;
  3. de veldlengte tussen twee mastlocaties bedraagt ten minste 215 m en ten hoogste 450 m;
  4. de bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag ten hoogste 3 m bedragen;
  5. uit een rapport met de weergave van de berekende specifieke magneetveldzone conform de handreiking als bedoeld in 1.17 blijkt dat na ingebruikname van de hoogspanningsverbinding er geen gevoelige bestemmingen zijn gelegen binnen de specifieke magneetveldzone anders dan de gevoelige bestemmingen die zijn opgenomen in bijlage 1 bij deze regels;

6. hoogspanningsmasten waarvan de bouwhoogte groter is dan de valafstand tot enige buisleiding waarop het Besluit externe veiligheid buisleidingen van toepassing is, mogen alleen worden opgericht indien er zodanige bouwmaterialen worden gebruikt en/of zodanige andere maatregelen worden getroffen, dat wordt voldaan aan het Besluit externe veiligheid buisleidingen;
- c. ten behoeve van de andere aan deze gronden toegekende bestemmingen mag – met inachtneming van de voor de betrokken bestemmingen geldende (bouw)regels – uitsluitend worden gebouwd, indien het bouwplan betrekking heeft op vervanging, vernieuwing of verandering van bestaande bouwwerken, waarbij de oppervlakte en hoogte niet worden vergroot en gebruik wordt gemaakt van de bestaande fundering of indien de bestaande fundering niet aan technische eisen voldoet een nieuwe fundering mits de oppervlakte en hoogte niet worden vergroot.

8.3 Afwijken van de bouwregels

Het bevoegd gezag kan door middel van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 8.2 onder c en toestaan dat wordt gebouwd overeenkomstig de andere aan de gronden toegekende bestemming(en), mits:

- a. de belangen en de veiligheid van de betrokken hoogspanningsverbinding niet worden geschaad;
- b. vooraf de leidingbeheerder van de desbetreffende hoogspanningsverbinding gedurende drie weken in de gelegenheid is gesteld schriftelijk advies uit te brengen omtrent de beoordeling bedoeld onder a, alsmede over de beperkingen en voorschriften die gesteld dienen te worden ter bescherming van de daar genoemde belangen, dan wel zoveel eerder als het advies is uitgebracht.

8.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

8.4.1 Uitvoeringsverbod zonder omgevingsvergunning

Het is verboden op of in de gronden met de bestemming 'Leiding - Hoogspanningsverbinding 150/380 kV' zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning de volgende werken, geen bouwwerken zijnde of werkzaamheden uit te voeren:

- a. het aanbrengen van bovengrondse constructies, installaties of apparatuur van 2,5 m of hoger;
- b. het aanbrengen van hoogopgaande en/of diepwortelende beplanting en bomen;
- c. het indrijven van voorwerpen in de bodem;
- d. diepploegen;
- e. het aanleggen van wegen of paden en het aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen;

- f. het verrichten van grondroeractiviteiten anders dan normaal spit- en ploegwerk;
- g. het uitvoeren van grondbewerkingen in de vorm van afgraven en ophogen;
- h. het aanleggen, verruimen of dempen van wateren;
- i. het permanent opslaan van goederen of stoffen;
- j. het uitvoeren van activiteiten met en/of opslag van stoffen die bij of krachtens het bepaalde in hoofdstuk 9 van de Wet milieubeheer aangeduid zijn als milieugevaarlijk of één of meer van de volgende eigenschappen hebben: ontplofbaar, oxiderend, (zeer) licht ontvlambaar, (zeer) giftig, bijtend, irriterend of schadelijk;
- k. werken, geen bouwwerken zijnde of werkzaamheden die de stabiliteit van de mast beïnvloeden.

8.4.2 Uitzonderingen op het uitvoeringsverbod

Het bepaalde in lid 8.4.1 is niet van toepassing op werken en/of werkzaamheden die:

- a. verband houden met de aanleg van de desbetreffende bovengrondse gecombineerde 150/380 kV-hoogspanningsverbinding en de daarbij horende voorzieningen;
- b. betrekking hebben op normaal onderhoud en beheer van de hoogspanningsverbinding en de belemmeringenstrook alsook het normaal onderhoud en beheer hetgeen krachtens de onderliggende bestemmingen is toegestaan;
- c. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van inwerkingtreding van dit plan en in overeenstemming zijn met de op dat moment geldende toepasselijke regelgeving dan wel mogen worden uitgevoerd krachtens een reeds verleende vergunning;
- d. graafwerkzaamheden betreffen als bedoeld in de Wet informatie-uitwisseling ondergrondse netten.

8.4.3 Voorwaarden voor een omgevingsvergunning

De omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken en/of werkzaamheden als bedoeld in lid 8.4.1 wordt pas verleend, indien:

- a. is aangetoond dat de desbetreffende werken en/of werkzaamheden niet strijdig zijn met de belangen en de veiligheid van de hoogspanningsverbinding;
- b. vooraf de leidingbeheerder van de desbetreffende hoogspanningsverbinding gedurende drie weken in de gelegenheid is gesteld schriftelijk advies uit te brengen omtrent de beoordeling bedoeld onder a, alsmede over de beperkingen en voorschriften die gesteld dienen te worden ter bescherming van de daar genoemde belangen, dan wel zoveel eerder als het advies is uitgebracht.

2.7

Artikel 9 Leiding - Hoogspanningsverbinding 380 kV

9.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Leiding - Hoogspanningsverbinding 380 kV' aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor:

- a. een bovengrondse 380 kV-hoogspanningsverbinding, met de daarbij behorende belemmeringenstrook;

met de daarbij behorende:

- b. bouwwerken, geen gebouwen zijnde;
- c. groenvoorzieningen;
- d. nutsvoorzieningen;
- e. toegangswegen;
- f. waterlopen en waterpartijen;
- g. waterhuishoudkundige voorzieningen.

9.2 Bouwregels

Voor het bouwen gelden de volgende regels:

- a. binnen de dubbelbestemming 'Leiding - Hoogspanningsverbinding 380 kV' mogen ten behoeve van de bestemming enkel worden gebouwd: bouwwerken, geen gebouw zijnde;
- b. op de gronden mogen uitsluitend bouwwerken worden gebouwd ten behoeve van de hoogspanningsverbinding die voldoen aan de volgende criteria:
  1. de bouwhoogte van een hoogspanningsmast (waaronder mede begrepen jukken) mag ten hoogste de ter plaatse van de aanduiding 'maximale bouwhoogte (m)' aangegeven hoogte bedragen;
  2. hoogspanningsmasten worden uitsluitend gebouwd als vakwerkmast;
  3. de veldlengte tussen twee mastlocaties bedraagt ten minste 215 m en ten hoogste 450 m;
  4. de bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag ten hoogste 3 m bedragen;
  5. uit een rapport met de weergave van de berekende specifieke magneetveldzone conform de handreiking als bedoeld in 1.17 blijkt dat na ingebruikname van de hoogspanningsverbinding er geen gevoelige bestemmingen zijn gelegen binnen de specifieke magneetveldzone anders dan de gevoelige bestemmingen die zijn opgenomen in bijlage 1 bij deze regels;

6. hoogspanningsmasten waarvan de bouwhoogte groter is dan de valafstand tot enige buisleiding waarop het Besluit externe veiligheid buisleidingen van toepassing is, mogen alleen worden opgericht indien er zodanige bouwmaterialen worden gebruikt en/of zodanige andere maatregelen worden getroffen, dat wordt voldaan aan het Besluit externe veiligheid buisleidingen;
- c. ten behoeve van de andere aan deze gronden toegekende bestemmingen mag – met inachtneming van de voor de betrokken bestemmingen geldende (bouw)regels – uitsluitend worden gebouwd, indien het bouwplan betrekking heeft op vervanging, vernieuwing of verandering van bestaande bouwwerken, waarbij de oppervlakte en hoogte niet worden vergroot en gebruik wordt gemaakt van de bestaande fundering of indien de bestaande fundering niet aan technische eisen voldoet een nieuwe fundering mits de oppervlakte en hoogte niet worden vergroot.

9.3 Afwijken van de bouwregels

Het bevoegd gezag kan door middel van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 9.2 onder c en toestaan dat wordt gebouwd overeenkomstig de andere aan de gronden toegekende bestemming(en), mits:

- a. de belangen en de veiligheid van de betrokken hoogspanningsverbinding niet worden geschaad;
- b. vooraf de leidingbeheerder van de desbetreffende hoogspanningsverbinding gedurende drie weken in de gelegenheid is gesteld schriftelijk advies uit te brengen omtrent de beoordeling bedoeld onder a, alsmede over de beperkingen en voorschriften die gesteld dienen te worden ter bescherming van de daar genoemde belangen, dan wel zoveel eerder als het advies is uitgebracht.

9.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

9.4.1 Uitvoeringsverbod zonder omgevingsvergunning

Het is verboden op of in de gronden met de bestemming 'Leiding - Hoogspanningsverbinding 380 kV' zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning de volgende werken, geen bouwwerken zijnde of werkzaamheden uit te voeren:

- a. het aanbrengen van bovengrondse constructies, installaties of apparatuur van 2,5 m of hoger;
- b. het aanbrengen van hoogopgaande en/of diepwortelende beplanting en bomen;
- c. het indrijven van voorwerpen in de bodem;
- d. diepploegen;
- e. het aanleggen van wegen of paden en het aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen;

- f. het verrichten van grondroeractiviteiten anders dan normaal spit- en ploegwerk;
- g. het uitvoeren van grondbewerkingen in de vorm van afgraven en ophogen;
- h. het aanleggen, verruimen of dempen van wateren;
- i. het permanent opslaan van goederen of stoffen;
- j. het uitvoeren van activiteiten met en/of opslag van stoffen die bij of krachtens het bepaalde in hoofdstuk 9 van de Wet milieubeheer aangeduid zijn als milieugevaarlijk of één of meer van de volgende eigenschappen hebben: ontplofbaar, oxiderend, (zeer) licht ontvlambaar, (zeer) giftig, bijtend, irriterend of schadelijk;
- k. werken, geen bouwwerken zijnde of werkzaamheden die de stabiliteit van de mast beïnvloeden.

9.4.2 Uitzonderingen op het uitvoeringsverbod

Het bepaalde in lid 9.4.1 is niet van toepassing op werken en/of werkzaamheden die:

- a. verband houden met de aanleg van de desbetreffende bovengrondse 380 kV-hoogspanningsverbinding en de daarbij horende voorzieningen;
- b. betrekking hebben op normaal onderhoud en beheer van de hoogspanningsverbinding en de belemmeringenstrook alsook het normaal onderhoud en beheer hetgeen krachtens de onderliggende bestemmingen is toegestaan;
- c. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van inwerkingtreding van dit plan en in overeenstemming zijn met de op dat moment geldende toepasselijke regelgeving dan wel mogen worden uitgevoerd krachtens een reeds verleende vergunning;
- d. graafwerkzaamheden betreffen als bedoeld in de Wet informatie-uitwisseling ondergrondse netten.

9.4.3 Voorwaarden voor een omgevingsvergunning

De omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken en/of werkzaamheden als bedoeld in lid 9.4.1 wordt pas verleend, indien:

- a. is aangetoond dat de desbetreffende werken en/of werkzaamheden niet strijdig zijn met de belangen en de veiligheid van de hoogspanningsverbinding;
- b. vooraf de leidingbeheerder van de desbetreffende hoogspanningsverbinding gedurende drie weken in de gelegenheid is gesteld schriftelijk advies uit te brengen omtrent de beoordeling bedoeld onder a, alsmede over de beperkingen en voorschriften die gesteld dienen te worden ter bescherming van de daar genoemde belangen, dan wel zoveel eerder als het advies is uitgebracht.

3 Algemene regels

3.1 Artikel 10 Antidubbelregel

Grond die eenmaal in aanmerking is genomen bij het toestaan van een bouwplan waaraan uitvoering is gegeven of alsnog kan worden gegeven, blijft bij de beoordeling van latere bouwplannen buiten beschouwing.

3.2 Artikel 11 Algemene bouwregels

11.1 Archeologie

Voorafgaande aan het realiseren van gebouwen en overige bouwwerken en het uitvoeren van werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden in het kader van de bestemmingen als opgenomen in artikel 4, 6, 7, 8 en 9 geldt dat voldaan moet zijn aan het navolgende stappenplan, uitgevoerd conform de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA), 'Toetsingskader archeologie Provincie Zeeland 2019' (of een opvolger daarvan en alleen voor de gronden binnen de provincie Zeeland), en de maatregelen uit dit stappenplan:

- a. er dient een archeologisch bureauonderzoek met controleboringen te worden uitgevoerd ter plaatse van de te realiseren gebouwen, bouwwerken, werken en/of werkzaamheden als bedoeld in de aanhef van dit artikel;
- b. indien uit het bureau- en booronderzoek als bedoeld onder a van dit artikel blijkt dat er sprake is van archeologische waarden, dient een proefsleuvenonderzoek te worden uitgevoerd, op basis waarvan de waarde van de archeologische resten bepaald kan worden;
- c. indien uit het onderzoek als bedoeld onder b blijkt dat er sprake is van archeologische waarden, dienen een of meer van de volgende archeologische maatregelen getroffen te worden:
  1. in situ behoud;
  2. ex situ behoud: archeologische begeleiding;
  3. ex situ behoud: opgraving.

Het bevoegd gezag bepaalt op basis van de resultaten van het onderzoek welke archeologische maatregel(en) moet(en) worden uitgevoerd.

3.3

Artikel 12 Algemene gebruiksregels

12.1 Algemene gebruiksregels

Tot een gebruik, strijdig met de gegeven bestemmingen, wordt in ieder geval gerekend:

- a. het niet na graafwerkzaamheden bij de aanleg, het beheer en het onderhoud van de ondergrondse en bovengrondse hoogspanningsverbindingen, als bedoeld in Hoofdstuk 2 van de regels zoveel als redelijkerwijs mogelijk in de oorspronkelijke staat terugbrengen van de aardkundige waarden en verkavelingspatronen;
- b. het niet voorzien in de aanleg en instandhouding van de landschappelijke inpassing van de verbinding, conform het als bijlage bij dit plan opgenomen landschapsplan, uiterlijk 5 jaar na de aanleg van de hoogspanningsverbindingen, als bedoeld in Hoofdstuk 2 van de regels en de bijbehorende bouwwerken;
- c. het niet voorzien in de aanleg en instandhouding van de natuurcompensatie van de verbinding, conform het als bijlage 2 bij deze regels opgenomen landschapsplan, uiterlijk 10 jaar na onherroepelijk inpassingsplan;
- d. het gebruik van de gronden, ter plaatse van de aanduiding 'Overige zone - magneetveldzone', als gevoelige bestemming, anders dan voor de gevoelige bestemmingen die zijn opgenomen in bijlage 1 bij deze regels;
- e. het niet verwijderen van de bestaande verbindingen die met dit inpassingsplan zijn wegbestemd, uiterlijk 5 jaar na de ingebruikname van de nieuwe hoogspanningsverbindingen, als bedoeld in Artikel 6, Artikel 7, Artikel 8 en Artikel 9 en de bijbehorende bouwwerken.

12.2 Afwijken van algemene gebruiksregels

De minister van Economische Zaken en Klimaat kan bij omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in:

- a. artikel 12.1 onder b en een andere vorm van landschappelijke inpassing toestaan dan uitgewerkt in het landschapsplan. De minister betreft bij zijn besluit de gemeenten op wiens grondgebied en de grondeigenaren en beheerders op wiens gronden de landschappelijke inpassing zal plaatsvinden;
- b. artikel 12.1 onder c en een andere vorm van natuurcompensatie toestaan dan uitgewerkt in het landschapsplan. De minister betreft bij zijn besluit de gemeenten op wiens grondgebied en de grondeigenaren en beheerders op wiens gronden de natuurcompensatie zal plaatsvinden;
- c. artikel 12.1 onder b en toestaan dat de genoemde termijn van 5 jaar wordt verlengd indien ter plaatse van de landschappelijke inpassingsmaatregel een bestaande verbinding niet tijdig kan worden geamoveerd.

- d. artikel 12.1 onder c en toestaan dat de genoemde termijn van 10 jaar wordt verlengd indien ter plaatse van de natuurcompensatie een bestaande verbinding niet tijdig kan worden geamoveerd.

3.4

Artikel 13 Algemene aanduidingsregels

13.1 Overige zone - magneetveldzone

Ter plaatse van de aanduiding 'Overige zone - magneetveldzone' is het bouwen ten behoeve van een gevoelige bestemming en/of het gebruik van de gronden als gevoelige bestemming niet toegestaan, met uitzondering van de gevoelige bestemmingen die zijn opgenomen in bijlage 1 van de regels.

13.2 Vrijwaringszone - hoogspanningsverbinding te vervallen

Ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'Vrijwaringszone - hoogspanningsverbinding te vervallen' komt de onderliggende (dubbel)bestemming of aanduiding ten behoeve van een bovengrondse 150 kV- en 380 kV-hoogspanningsverbinding met bijbehorende voorzieningen, anders dan een dubbelbestemming uit dit inpassingsplan, te vervallen vanaf het moment dat de hoogspanningsverbindingen, als bedoeld in Artikel 6, Artikel 7, Artikel 8 en Artikel 9 in gebruik zijn genomen. De andere daar voorkomende (dubbel)bestemming(en) en/of aanduiding(en) blijven onverkort van toepassing.

13.3 Geluidszone - industrie

Ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'geluidszone - industrie' mogen, ongeacht het bepaalde in de afzonderlijke bestemmingen, geen geluidsgevoelige objecten worden opgericht dan wel aangelegd.

13.4 Luchtvaartverkeerszone 2

Binnen de Luchtvaartverkeerszone 2 geldt een bouwverbod voor gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, c.q. voor een hogere bebouwing dan de maximum bouwhoogte van 56 m boven NAP in verband met de IHCS. Deze maximum hoogten mogen ook niet worden overschreden door bouwwerken zoals antennes, vlaggenmasten e.d.

13.5 Luchtvaartverkeerszone 5

Binnen de Luchtvaartverkeerszone 5 geldt een bouwverbod voor gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, c.q. voor een hogere bebouwing dan de maximum bouwhoogte vanaf 19,3 m boven NAP met een hellingshoek van circa 1° (500 m horizontaal en 10 m verticaal) in verband met een 'funnel' (obstakelvrij vlak), dat aangeeft het beschermingsgebied van een gedeeltelijke funnel van vliegtuigen. Deze maximum hoogten mogen ook niet worden overschreden door bouwwerken zoals antennes, vlaggenmasten e.d.

13.6 Luchtvaartverkeerszone 8

Binnen de Luchtvaartverkeerszone 8 geldt een bouwverbod voor gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, c.q. voor een hogere bebouwing dan de bouwhoogte die wordt verkregen door de lineaire interpolatie van 104.14 m en 109.14 m boven NAP.

13.7 Luchtvaartverkeerszone 11

Binnen de Luchtvaartverkeerszone 11 geldt een bouwverbod voor gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, c.q. voor een hogere bebouwing dan de bouwhoogte die wordt verkregen door de lineaire interpolatie van 104.14 m en 109.14 m boven NAP.

13.8 Milieuzone - geluidsgevoelige functie

Het is niet toegestaan nieuwe woningen te bouwen binnen de milieuzone - geluidsgevoelige functie vanwege de ligging van de 35 Ke-lijn.

13.9 Overige zone - ihcs - 7

Ter plaatse van de aanduiding 'overige zone - ihcs - 7' geldt ten behoeve van het obstakelvrije start- en landingsvlak met zijkanten een bouwverbod met een hogere bouwhoogte dan 85 m boven NAP.

13.10 Overige zone - ihcs - 8

Ter plaatse van de aanduiding 'overige zone - ihcs - 8' geldt ten behoeve van het obstakelvrije start- en landingsvlak met zijkanten een bouwverbod met een hogere bouwhoogte dan 90 m boven NAP.

13.11 Reconstructiewetzone - extensiveringsgebied

Ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'reconstructiewetzone - extensiveringsgebied' zijn de gronden mede bestemd voor een extensiveringsgebied als bedoeld in de Reconstructiewet concentratiegebieden en de daarop gestoelde regels en plannen.

13.12 Veiligheidszone - leiding

Ter plaatse van de aanduiding 'veiligheidszone - leiding' is het verboden een beperkt kwetsbaar en/of een kwetsbaar object te bouwen.

13.13 Veiligheidszone - luchtvaartverkeersveiligheid

Ter plaatse van deze aanduiding gelden ten behoeve van de luchtvaartverkeersveiligheid specifieke regels met betrekking tot de toepassing van de algemene afwijkingsbevoegdheid in 14.1 Afwijken van bestaande maten.

13.14 Vrijwaringszone radar

13.14.1 Verbod

Binnen de 'vrijwaringszone - radar' geldt een bouwverbod voor bouwwerken hoger dan de denkbeeldige rechte lijn die wordt getrokken vanaf de radarantenne op 48 +NAP, oplopend met 0,25 graden tot een hoogte van 113 m +NAP op een afstand van 15 km van de radarantenne. Deze maximum hoogten mogen ook niet worden overschreden door bouwwerken zoals antennes, vlaggenmasten e.d.

13.14.2 Afwijken

- a. Het bevoegd gezag kan door middel van een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde onder 13.14.1 onder de voorwaarde dat de werking van de radar niet in onaanvaardbare mate negatief wordt beïnvloed.
- b. Voorafgaand aan het verlenen van de vrijstelling dient schriftelijk advies te zijn ingewonnen van de Minister van Defensie.

13.15 Vrijwaringszone radar 11

Ten behoeve van de zonering die verband houdt met de nabijheid van vliegbasis Woensdrecht geldt een maximum bouwhoogte van 100 m boven NAP.

3.5 Artikel 14 Algemene afwijkingsregels

14.1 Afwijken van bestaande maten

Indien niet op grond van een andere bepaling kan worden afgeweken van deze regels, kan het bevoegd gezag door middel van een omgevingsvergunning afwijken van de in de regels voorgeschreven maatvoering met ten hoogste 10% mits:

- a. uit een rapport met de weergave van de berekende specifieke magneetveldzone conform de handreiking als bedoeld in 1.17 blijkt dat na ingebruikname van de hoogspanningsverbinding er geen gevoelige bestemmingen zijn gelegen binnen de specifieke magneetveldzone anders dan de gevoelige bestemmingen die zijn opgenomen in bijlage 1 van deze regels;
- b. bij toepassing van de afwijkingsbevoegdheid ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'veiligheidszone - luchtvaartverkeersveiligheid' een positief advies van het ministerie van Defensie is verkregen over de effecten van de afwijkende maatvoering op de luchtvaartverkeersveiligheid.

3.6

Artikel 15 Verhouding met bestemmingsplannen

De bestemmingsplannen en beheersverordeningen zoals deze gelden onmiddellijk voorafgaand aan het tijdstip van inwerkingtreding van dit plan komen te vervallen, voor zover het betreft de gronden die binnen het plan worden voorzien van een enkelbestemming.

3.7 Artikel 16 Overige regels

16.1 Werking wettelijke regelingen

De wettelijke regelingen waarnaar in de regels wordt verwezen, gelden zoals deze luiden op het moment van vaststelling van het plan.

16.2 Beperking bevoegdheid

- a. De gemeenteraden van de gemeenten Reimerswaal, Woensdrecht, Bergen op Zoom, Roosendaal, Halderberge, Moerdijk, Drimmelen, Geertruidenberg, Oosterhout, Dongen, Waalwijk, Loon op Zand en Tilburg, Provinciale Staten van de provincie Zeeland en de Provinciale Staten van de provincie Noord-Brabant zijn na vaststelling van dit inpassingsplan bevoegd een bestemmingsplan vast te stellen ter plaatse van de gronden met de bestemming 'Leiding-hoogspanningsverbinding voorlopig' nadat de hoogspanningsverbinding ter plekke niet meer aanwezig is en vooraf de leidingbeheerder van de desbetreffende hoogspanningsverbinding gedurende drie weken in de gelegenheid is gesteld schriftelijk advies uit te brengen dan wel zoveel eerder als het advies is uitgebracht en dit advies positief is.
- b. De gemeenteraden kunnen binnen 10 jaar na vaststelling van dit inpassingsplan een bestemmingsplan vaststellen dan wel kunnen Provinciale Staten binnen 10 jaar een inpassingsplan vaststellen indien daarbij wordt voorzien in de bestemmingen en in de planregels zoals neergelegd in het inpassingsplan.

4 Overgangs- en slotregels

4.1 Artikel 17 Overgangsrecht

17.1 Overgangsrecht bouwwerken

- a. Een bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het inpassingsplan aanwezig of in uitvoering is, dan wel gebouwd kan worden krachtens een omgevingsvergunning voor het bouwen, en afwijkt van het plan, mag, mits deze afwijking naar aard en omvang niet wordt vergroot:
  1. gedeeltelijk worden vernieuwd of veranderd;
  2. na het tenietgaan ten gevolge van een calamiteit geheel worden vernieuwd of veranderd, mits de aanvraag van de omgevingsvergunning voor het bouwen wordt gedaan binnen twee jaar na de dag waarop het bouwwerk is tenietgegaan.
- b. Het bevoegd gezag kan eenmalig in afwijking van dit lid onder a een omgevingsvergunning verlenen voor het vergroten van de inhoud van een bouwwerk als bedoeld in dit lid onder a met maximaal 10%.
- c. Dit lid onder a is niet van toepassing op bouwwerken die weliswaar bestaan op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan, maar zijn gebouwd zonder vergunning en in strijd met het daarvoor geldende plan, daaronder begrepen de overgangsbepaling van dat plan.

17.2 Overgangsrecht gebruik

- a. Het gebruik van grond en bouwwerken dat bestond op het tijdstip van inwerkingtreding van het inpassingsplan en hiermee in strijd is, mag worden voortgezet.
- b. Het is verboden het met het inpassingsplan strijdige gebruik, bedoeld in dit lid onder a, te veranderen of te laten veranderen in een ander met dat plan strijdig gebruik, tenzij door deze verandering de afwijking naar aard en omvang wordt verkleind.
- c. Indien het gebruik, bedoeld in dit lid onder a, na het tijdstip van de inwerkingtreding van het plan voor een periode langer dan een jaar wordt onderbroken, is het verboden dit gebruik daarna te hervatten of te laten hervatten.
- d. Dit lid onder a is niet van toepassing op het gebruik dat reeds in strijd was met het voorheen geldende plan, daaronder begrepen de overgangsbepalingen van dat plan.

4.2

Artikel 18 Slotregel

Deze regels worden aangehaald als: 'Regels van het inpassingsplan Zuid-West 380 kV Oost'.

Bijlagen bij de regels

Bijlage 1 – Gevoelige bestemmingen

Versie

Datum 28-11-2021
Status Definitief

	Adres	Indicatieve magneetveldzone op basis van Wintrack	Specifieke magneetveldzone nieuwe verbinding op basis van vakwerk
	Gemeente Roosendaal		
1	Zoomvlietweg 6, Heerle	Ja	Ja
2	Zoomvlietweg 6A, Heerle	Ja	Ja
3	Plantagebaan 71, Wouw	Ja	Ja
4	Plantagebaan 73, Wouw	Ja	Ja
5	Plantagebaan 77, Wouw	Ja	Ja
6	Vinkenbroeksestraat 12 ,Roosendaal	Ja	Ja
7	Vinkenbroeksestraat 14 ,Roosendaal	Ja	Ja
8	Vinkenbroeksestraat 33 ,Roosendaal	Ja	Ja
9	Wouwbaan 208, Roosendaal	Ja	Ja
10	Wouwbaan 210, Roosendaal	Ja	Ja
11	Noordstraat 20, Roosendaal	Ja	Ja
12	Vlietweg 1, Roosendaal	Ja	Ja
	Gemeente Halderberge		
13	Middenstraat 14A, Oud Gastel	Ja	Ja
14	Middenstraat 21, Oud Gastel	Ja	Ja
15	Slotstraat 1, Oud Gastel	Ja	Ja
16	Slotstraat 2, Oud Gastel	Ja	Ja
17	Kralen 11, Oud Gastel	Ja	Ja
18	Kralen 26, Oud Gastel	Ja	Ja
19	Pietseweg 29, Oud Gastel	Ja	Ja
20	Pietseweg 31, Oud Gastel	Ja	Ja
21	Pietseweg 33, Oud Gastel	Ja	Ja
22	Pietseweg 35, Oud Gastel	Ja	Ja

23	St Antoinedijk 9, Oud Gastel	Ja	Ja
Gemeente Moerdijk			
24	Sluissedijk 1, Standdaarbuiten	Ja	Ja
25	Sluissedijk 2, Standdaarbuiten	Ja	Ja
26	Sluissedijk 3, Standdaarbuiten	Ja	Ja
27	Sluissedijk 4, Standdaarbuiten	Ja	Ja
28	Sluissedijk 5, Standdaarbuiten	Ja	Ja
29	Sluissedijk 8, Standdaarbuiten	Ja	Ja
30	Eerste Kruisweg 2, Standdaarbuiten	Ja	Ja
31	Pelikaan 5, Klundert	Ja	Ja
32	Dikkendijk 2, Zevenbergen	Ja	Ja
33	Krukweg 5, Moerdijk	Ja	Ja
34	Krukweg 6, Moerdijk	Ja	Ja
35	Pelgrimsdijk 2A, Zevenbergschen Hoek	Ja	Ja
36	Ewoudsdam 20, Zevenbergschen Hoek	Ja	Ja
37	Ewoudsdam 22, Zevenbergschen Hoek	Ja	Ja
38	Ewoudsdam 24, Zevenbergschen Hoek	Ja	Ja
39	Landekensdijk 1, Zevenbergschen Hoek	Ja	Ja
40	Landekensdijk 3, Zevenbergschen Hoek	Ja	Ja
41	Landekensdijk 5, Zevenbergschen Hoek	Ja	Ja
42	Landekensdijk 5A, Zevenbergschen Hoek	Ja	Ja
43	Landekensdijk 7, Zevenbergschen Hoek	Ja	Ja
Gemeente Drimmelen			
44	Pootweg 9, Lage Zwaluwe	Ja	Ja
45	Pootweg 11, Lage Zwaluwe	Ja	Ja
46	Wilgenweg 1, Hooge Zwaluwe	Ja	Ja
47	Wilgenweg 2, Hooge Zwaluwe	Ja	Ja
48	Dahliastraat 130, Drimmelen	Ja	Ja
49	Zeggeweg 3A, Drimmelen	Ja	Ja
50	Bergsepolder 7, Drimmelen	Nee	Ja
Gemeente Oosterhout			
51	Rijsdijk 20, Oosteind	Ja	Ja
52	Groenendijk 47, Oosteind	Ja	Ja
Gemeente Dongen			
53	Wielstraat 18, 's Gravenmoer	Ja	Ja
54	Gemeentenweg 95, Dongen	Ja	Ja
55	Moersedreef 2, Dongen	Ja	Ja
Gemeente Waalwijk			
56	Capelseweg 1, Waspik	Ja	Ja
57	Leiweg 1, Waspik	Ja	Ja
Gemeente Loon op Zand			
58	Moersedreef 1, De Moer	Ja	Ja
59	Bergstraat 55, Loon op Zand	Ja	Ja
Totaal aantal gevoelige bestemmingen		58	59

Bijlage 2 - Landschapsplan

Het Landschapsplan is weergegeven als afzonderlijke bijlage bij het inpassingsplan 'Zuid-West 380 kV Oost'